

TANTERV

Készségfejlesztő Iskola
2024.

Budapesti Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola
és Készségfejlesztő Iskola

1082 Budapest, Üllői út 76.

Tartalom

<i>Tantervi bevezető</i>	3-5. oldal
<i>Útmutató Helyi Tantervünk alapján történő éves tervezésekhez</i>	6-14. oldal
Tanterv; 9-10. évfolyam	15-132. oldal
Tartalom	16. oldal
Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam	133-392. oldal
<i>Közismereti tárgyak 11-12. évfolyam</i>	134-197. oldal
Tartalom	134. oldal
<i>Gyakorlati tantárgyak 11-12. évfolyam – képzési csomagok moduljai</i>	198. oldal
Tartalom	199. oldal

Tantervi Bevezető

A készségfejlesztő iskolába kerülés előzményei, feltételei:

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsági Tagintézményei javaslata alapján (8 általános iskolai évfolyam elvégzése után) kerül az értelmileg akadályozott tanuló középfokú oktatásba. A 9-10. évfolyam tanterve az általános iskolai tanterv koncepcionális és tartalmi folytatása. Általános műveltséget, valamint praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl, súlypontosan veszi figyelembe a gyakorlati évfolyamokra való felkészítést. Az a fiatal, aki eredményesen befejezte a 10. évfolyamot, tanulmányait a szakiskola gyakorlati 11-12. évfolyamain folytatja. Ezeken az évfolyamokon a gyakorlati tantárgyak (modulok) tanítása mellett, megváltozott arányban folytatódik a közismereti képzés.

A készségfejlesztő iskolai képzés alapvető célja:

- A tanulók felkészítése a sikeres társadalmi integrációra.
- A gyakorlati modulok tananyagának megtanítása.

A képzés feladata:

1. A tanuló felkészítése tanulmányainak befejezését követő helytállásra a képességeinek megfelelő közösségekben.
2. A tanulót megtanítani a nevelés-oktatás és a gyakorlati képzés folyamatában
 - a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra, helyes cselekvésre,
 - a szükséges segítség igénylésére és elfogadására,
 - társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
 - egyszerű munkavégzésben siker elérésére,
 - reális vágyak és célok kitűzésére.

Ezeket a feladatokat a következő alapelvek alkalmazásával kell teljesíteni:

- A tanulási képesség sajátossága állandó, ezért a speciális nevelés-oktatás során az egyéni bánásmód és egyéni haladás elvét szükséges alkalmazni.
- Elsősorban gyakorlati ismereteket kell oktatni.
- A kommunikációs és szociális képességeket folyamatosan fejleszteni kell.

A tantárgyi rendszer kialakítása, a képzés céljának történő megfelelés:

Az értelmileg akadályozott tanulók nevelésének-oktatásának-képzésének kerettanterve olyan ajánlásokat tartalmaz, amelyek segítségével az iskolák a törvényben meghatározottaknak megfelelően megalkothatják helyi tanterveiket.

Elvárt teljesítmény:

A készségfejlesztő iskolai képzés végére az általánosan elvárt teljesítmények a következők:

- A tanuló képességeihez mérten sajátítsa el a gyakorlati modulok tananyagát.
- Legyen képes a számára elérhető mértékű önálló életvitelre és a rendszeres napi tevékenységben lelje örömét.
- Legyen képes egyszerű, betanítást igénylő munkákat ellátni. (Napközbeni foglalkoztatásban, védőmunkahelyen, vagy részmunkaidőben történő integrált munkában.)
- Jusson el az önkiszolgálás minél magasabb fokára, legyen képes lakóközösségébe, lakókörnyezetébe történő integrálódásra.
- Legyen igénye és képessége kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a kulturális értékek befogadására, egészséges életmódra, környezete megóvására.

Értelmileg akadályozott tanulók Készségfejlesztő Iskolai Helyi Tantervének egységei:

- Készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti tanterve
- Készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamainak tantervei:
 - Közismereti tanterv
 - Gyakorlati tárgyak – modulok tantervei

A gyakorlati egységeket (képzési csomagokat) a következő modulok alkotják:

- Szövött-tárgy készítő	8 óra/hét
- Agyagtárgy készítő	8 óra/hét
- Irodatechnikai eszközök használata	6 óra/hét
- Udvaros	6 óra/hét
- Háztartástan – életvitel	8 óra/hét
- Textil- és fonalmentő	8 óra/hét
- Rehabilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére*	4+2 óra/hét
- Rehabilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére	4+2 óra/hét
- Kert- és parkápoló	12 óra/hét
- Mézeskalács-sütő	10 óra/hét
- Árufeltöltő	4+2 óra/hét

Útmutató Helyi Tantervünk alapján történő éves tervezésekhez

Az útmutató célja felhívni a figyelmet Helyi tantervünk belső összefüggéseire melyeknek ismerete és figyelembe vétele hozzájárulhat: a tantárgyfelosztásnak ill. az órarendeknek az adott tanév lehetőségeihez mértén optimális tervezéséhez, a csoportokra, tanulói képességekre adaptált tanmeneti tervezéshez.

- A Helyi Tanterv általános felépítése, szerkezeti, tartalmi és formai jellemzői:
- a tantárgyak és a gyakorlati tárgyak (modulok) előtti szöveges bevezető,
- a tantárgyak és a gyakorlati modulok tartalmainak tanításához tartozó óraterv, a tantárgyak és modulok témaköreihez tervezett időkeret és a témakörökön belüli szabadon átcsoportosítható éves óraszám,
- a tantárgyak és modulok tervezetén belül:
 - témakörök és időkereteik,
 - előzetes tudás summázata a jó képességű (felső határeset) tanulókra vonatkozóan,
 - fejlesztési célok a jó képességű tanulókra vonatkozóan,
 - tantárgyi kapcsolódási pontok, témakörök megjelölése,
 - kulcsfogalmak, fogalmak felsorolása,
 - fejlesztési feladatokhoz, tananyaghoz hozzárendelt példák tanulói tevékenységekre,
 - a jó képességű tanulókra vonatkozó elvárt teljesítmény,
 - lehetséges differenciálási feladat jelzése,
- tantervünk lábjegyzete a kerettanterv által meghatározott műveltségi terület és a tantárgy nevét mutatja.

A tantervi tartalmak tanítása legáltalánosabban a tanulócsoporthokra adaptált éves tanmeneti tervezésen alapul, ugyanakkor tanulóink sajátosságaiból adódik, hogy

- az éves tervezés történhet teljes tanulócsoporthra differenciálás tervezésével, eleve differenciáltan kiscsoportokra vagy egyes tanulóra.
- A gyakorlati képzés tárgyainak (modulok) tanításának tervezésekor intézményünkben általános a felzárkóztatás, differenciálás tervezése.
- Az éves tervezés tartalmait a nevelési-oktatási folyamat során korrigálni lehet (korrigálni szükséges), tehát tanév közben a tanmenet egyes részei átírássra kerülhetnek.
- A tanév végére a tervezés típusától függetlenül a gyógypedagógia elvek és módszerek alkalmazásából következik, hogy a tanulói tevékenységek dokumentumai kiscsoportos és egyéni tanulói „portfóliót” eredményeznek.

Tanulóink eredményes neveléséhez-oktatásához szükséges gyógypedagógiai alapelvek és módszerek alkalmazására, tanulóink tanulási sajátosságaira építve és jövőbeli lehetőségeiket szem előtt tartva lettek meghatározva az óraszámok és megfogalmazva a tantervi tartalmak. A 9-10. évfolyam tanterve az általános iskolai tanterv folytatása tantárgyak, tartalom és óraszámok vonatkozásában és egyben az utolsó lehetőség a bizonytalan, vagy még nem teljesen elsajátított kompetenciák kialakítására, a meglévők megszilárdítására és új ismeretek, kompetenciák bővítésére. Kettős célja van: segíteni a tanulmányaikat befejezők helytállását új környezetükben és felkészíteni a gyakorlati 11-12. évfolyamokon továbbtanulókat. Kiemelt cél, hogy az elsajátított ismeretek és kompetenciák tegyék lehetővé eltérő képességű tanulóink különféle közösségekbe történő beilleszkedését az iskola elhagyását követően.

A 9., 10. évfolyamokhoz képest szembetűnik a készség tárgyakon kívüli közismereti tantárgyak óraszámainak radikális csökkenése a 11., 12. évfolyamokon, ami alátámasztja azt a megállapítást, hogy hiánypótlásra, korrekcióra, ismeretbővítésre 9., 10. évfolyamokon van lehetőség.

Műveltségi terület	Tantárgy	9. évf. heti óraszám	10. évf. heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	5	5
Matematika	Számolás-mérés	5	5
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezet-és egészségvédelem	2+1	2+1
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4+1	4+1
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	2
	Osztályfőnöki óra	1	1
Művészetek	Ének-zene	2	2
	Ábrázolás-alakítás	2	2
Technológia	Digitális kultúra	2+1	2+1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évf. heti óraszám	12. évf. heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	2	2
Matematika	Számolás-mérés	1+1	1+1
Természettudomány és földrajz	Környezet-és egészségvédelem	1	1
Egyéb	Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5
Művészetek	Tánc-dráma	1	1
Gyakorlati tárgyak	Gyakorlati modulok	20 v. 22	20 v. 22
A szabad időkeret 2 óra: 1 óra számolás mérésre és Tánc-dráma			

A tanulási-tanítási folyamat tervezésének helyi feltételei, sajátosságai a Készségfejlesztő Iskolai Helyi Tanterv bevezetésekor:

- magas tanulólétszám,
- a szűkös tanteremszám,
- létszám és törvényességi feltételek tekintetében megfelelő nevelőtestület.

A jelen feltételekből adódik, hogy – elsősorban a tantermek száma, mérete miatt, – a tantárgyfelosztás és az órarendek tervezésekor minden szempontból optimális tervezés nem érhető el. A tantermi beosztások és tantárgyak órakereteinek összehangolása a tanárok végzettségével, kötelező óraszámával a tanulók megfelelő tanulási feltételeivel az elsődlegesen megoldandó feladat. Ezután következhet az órarendi, de leginkább a tanmeneti tervezésnél megvalósítható „finomhangolás”.

Nagy jelentőséggel bír a tananyag minél eredményesebb megtanítása és nevelési céljainak megvalósítása érdekében a tanulócsoportra adaptált tanmeneti tervezés.

Útmutatás a készségtárgyakon kívüli közismereti tárgyak 9 -10.csoportra történő adaptált tanmeneti tervezéséhez

Az általános iskolai gyakorlathoz hasonlóan a 9., 10. csoportokban a délelőtti tanórák és a délutánba nyúló tanórák és foglalkozások túlnyomó többségének tanítása két állandó tanár kezében van. Az elmúlt három év átlagában a betanító tanárok átlagos száma négy volt, és három tantárgy oktatása történt szaktanteremben. Ebből következően lehetséges olyan tantárgyfelosztás, ami megfelel a tantárgyak belső összefüggéseinek. Tartalmaik, feladataik tekintetében a leginkább összetartozó egymást kiegészítő, egymásra épülő tantárgyakat azonos tanár tervezzen, ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a témakörökhöz rendelt óraszámok optimálisan hasznosuljanak, és a csoportja számára leghatékonyabb tanulásszervezés kerülhessen alkalmazásra.

A tananyag és a lehetséges tanulói tevékenységek leírásánál Helyi Tantervünk részletes; ugyanakkor az oktatási és nevelési tartalmak csoportjai azonosak a különböző tantárgyakban. Az eltérés a tantárgyra jellemző nézőpontban található meg, és erre tantervünk a tantárgyi kapcsolódási pontoknál felhívja a figyelmet. Az alábbi táblázat rámutat belső összefüggésekre. Párhuzamba állítja az alapvető nevelési-oktatási tartalmakat, hozzárendelve a tantárgyak témaköreinek számát és órakeretét. Ezáltal egy azonnali globális áttekinthetőséget biztosít. Ugyanakkor a közismereti tárgyaknak a karakteres, a tantárgyat meghatározó témaköreit és az ezekhez tartozó, rendszerint magas óraszámot a táblázat legalsó sorában félkövérszedés emeli ki.

Például a Kommunikáció tantárgy 3. témakörére 40 óra áll rendelkezésre. (Jelölése:3.-40) Ebben a témakörben szerepel az ünnepek, történelmi ismeretek tartalom is, a médiaismeret, szabadidő, piktogramok tanításának nevelési-oktatási tartalmaival együtt. De az ünnepek, történelmi ismeretek tartalom előfordul még négy másik tantárgy témaköreiben is és a médiaismeret, szabadidő, piktogramok is szerepelnek másutt is.

Az éves tervezésnél fontos, hogy egy adott tanulócsoportnak vagy a csoport kiemelkedő képességű, vagy felzárkóztatásra szoruló tanulóinak jövőjük szempontjából melyik tartalmakra érdemes és mennyi óraszámot fordítani. („Évi X óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.)

Az alábbi táblázat a párhuzamba állított nevelési oktatási tartalmakat mutatja hozzájuk rendelt óraszámokkal. A tantárgyak témaköreire fordított órakeretek és a felhasználható szabad órakeret a tantervben tantárgyanként külön táblázatban megjelenik.

9. évfolyamban az alábbi közismereti tantárgyak összesített heti óraszám: 22 (10. évfolyamban is ez a struktúra, csak az ismeretek bővülnek.)						
Kommunikáció heti 5 óra	Számolás-mérés heti 5 óra	Állampolgári ismeretek heti 1 óra	Osztályfőnöki óra heti 1 óra	Környezet-és egészségvédelem heti 3 óra	Életvitel és gyakorlat heti 5 óra	Gyakorlati képzés heti 2 óra
személyes adatok 2.-60		személyes adatok igazolványok 1.-10			személyes adatok 3.-24	személyes adatok igazolványok 3.-40.
			önismeret 1.-20	önismeret 2.-32		önismeret 1.-10, 2.-20, 3.-40
lakás, lakóhely 1.-30	lakás, lakóhely 1.-40	lakás lakóhely 2.-13	lakás 2.-25		lakás lh. 2.-66, 3.-24	
család 4.-50		család, párkapcsolat 1.-10			család 3.-24	
térkép, 1.-30 tájékozódás 1.-30	térkép 1.-40 tájékozódás 1.-40	térkép 2.-13 tájékozódás 2.-13	tájékozódás 3.-21	tájékozódás térkép 3.-23, 4.-23		
piktogramok 3.-40	piktogramok 1.-40	piktogramok 2.-25			piktogramok 5.-20	
közlekedés 4.-50	közlekedés 1.-40	közlekedés 2.-25			közlekedés 3.-24, 4.-30	közlekedés 3.-40
nevezetességek 1.-30		nevezetességek 2.-25				
ünnepek történelmi ism. 3.-40	időbeliség, naptár napirend, ünnepek csillagászati i. 1.-40	történelmi ism. ünnepek naptár 3.-13	napirend órarend 3.-21 ünnepek 1.-20	csillagászati ism. éghajlat évszakok 3.-23		
médiaismeret médiumok 3.-40				médiaismeret, 3.-23 médiumok 4.-23	médiaismeret, médiumok 4.-30	
szabadidő 3.-40	szabadidő 1.-40		szabadidő 1.-20			
viselkedés 4.-50			aktuális feladatoknál			viselkedés 3.-40
	pénz 2.-80, 3.-60		pénz 2.-25		pénz 4.-30	fizetés 1.-10, 3.-40
			egészségmegőrzés személyes higiénia 2.-25	egészségmegőrzés személyes higiénia 2.-32	személyes higiénia 1.-40	
			balesetvédelem segélykérés 3.-21		balesetvédelem segélykérés 3.-24	
					háztartás 2.-66 (munkavégzés a háztartásban)	munkavégzés, hibafelismerés, hibajavítás 2.-20
			szabályok, jogok, kötelességek munkahely 2.-25			munkaalkalmasság, jogok, kötelességek munkahely 3.-40
írás-olvasás 2.-60 irodalmi ismeretek képeslap, levél írása	műveletek számolás 2.-80 mérés 3.-60	identitás 1.-5, 2.-10, 3.-17	beilleszkedés közösségbe 3.-21 alkalmazkodás hiányzás házirend	emberi test 1.-30 élőlények és környezetük 3.-23 környezetvédelem természet erői környezeti ártalmak 4.-23	háztartás 2.-66 gondozási feladatok 3.-24 betegápolás 3.-24 vásárlás 4.-30 (fogyasztóvédelem)	munka világa pályaválaszt. 1.-10

Tantárgyfelosztási, órarendi ajánlások a 9-10. évfolyamoknál

Jó tanmeneti tervezést tennie lehetővé bizonyos tárgyak ismeretanyagának egymásra épülése miatt, ha az osztályfőnök a következő tárgyakat tervezné és lehetőleg tanítaná is. (Pl.: Az emberi test ismeretére épül az Osztályfőnöki óra és az (Etika 10. kifutó) több tartalmi eleme.)

- optimálisan: Kommunikáció (5), Számolás-mérés (5), Osztályfőnöki óra (1), Etika 10. kifutó (1), Környezet és egészségvédelem (3), Társadalmi ismeretek (2)

Összesen: 16 óra

- minimálisan: Kommunikáció (5), Számolás-mérés (5), Osztályfőnöki óra (1), Etika kifutó (1), Környezet és egészségvédelem (3)

Összesen: 14 óra

Indoklás:

- Ezekben a tantárgyakban jelennek meg azok a nevelési-oktatási feladatok magas óraszámban, melyek a 11., 12. évfolyamokban már nem pótolhatók.
- Ezekben a tárgyakban jelennek meg olyan személyiségfejlesztő feladatok, melyek sikerességéhez nagyban hozzájárul a csoport iránti elkötelezettség.
- És nem utolsósorban a tantárgyakban lévő ismeretek egymásra épülésének komoly jelentősége van olyan szocializációt elősegítő tartalmaknál, mint például az érzelmek kezelése vagy a szexuális nevelés.
- Ugyanakkor az Életvitel és gyakorlat (5), valamint a Gyakorlati képzés előkészítése (2), szükség esetén a Társadalmi ismeretek (2) jól együtt tervezhetők és tartalmaik is illenek a délutánba átnyúló időszakhoz.

Tankönyvek

A 9-10. évfolyamokban a Kommunikáció, Számolás-mérés, Környezet és egészségvédelem és a Társadalmi ismeretek közismereti tantárgyakhoz használatos tankönyvekkel összhangban készült Helyi Tantervünk.

Útmutatás a készségtárgyakon kívüli közismereti tárgyak 11-12. évfolyamokra történő adaptált tanmeneti tervezéséhez

A 11-12. évfolyamokon a készségtárgyakon kívüli közismereti tárgyak óraszama heti 6,5-7. Ezek a következők: Kommunikáció, Számolás-mérés, Környezet-és egészségvédelem, Osztályfőnöki óra, (Etika kifutó 12. évf.) Órarendi elhelyezkedésüket elsősorban műhelybeosztások határozzák meg. A tárgyak kiosztása pedig függ a gyakorlati moduloktól. Például a csoport osztályfőnöke tanít-e magas óraszámú gyakorlati modult; és azt egy, vagy két gyakorlati csoportban teszi vagy valamennyi gyakorlati tárgyat szakoktató tanít. A 11-12. évfolyamok egy-egy csoportjában az elmúlt három év átlagában a Dohány utcai telephelyen 6, az Üllői úton 8 kolléga tanított. A sokféle órarendi lehetőség ellenére célszerű a készségtárgyakon kívüli közismereti órákat egy kézben tervezni. (Kivéve osztályfőnöki órát, amit az osztályfőnök tervez.)

Az alábbi táblázat rámutat belső összefüggésekre. Párhuzamba állítja az alapvető nevelési-oktatási tartalmakat, hozzárendelve a tantárgyak témaköreinek számát és órakeretét.

Az alacsony közismereti óraszámok miatt tanulóink különböző színvonalon elsajátított kompetenciáinak rendszeres alkalmazása elengedhetetlen a 11-12. évfolyamokon a gyakorlati modulok tanításának folyamatában, ahol erre a tananyag lehetőséget ad. (Például: olvasás, írás, úrlap, feladatlap kitöltése, számolás-mérés, pénzhasználat, órahasználat, piktogramok, térképjelek...)

A rendszeresség biztosítása érdekében tervezése jelölés szerűen ajánlott.

A 11-12. évfolyam közismereti tárgyainál is részletes helyi tantervünk. Például van olyan 8 órás témakör, ahol 50 fogalom van felsorolva. Ez azt jelenti, hogy egy jó képességű tanuló a 12. évfolyam végén ezeknek a fogalmaknak többségét érti, mert például már harmincat a 8. csoportban is értett. Viszont a kevésbé jó képességű tanulóknál, annak függvényében, hogy a szülők milyen jövőt terveznek gyermekeiknek szükséges a tervezést átgondolni.

11. évfolyam az alábbi tantárgyak összesített heti óraszám: 7 (12. évfolyamban is ez a struktúra, csak az ismeretek bővülnek)

Kommunikáció heti 2 óra	Számolás-mérés heti 2 óra	Osztályfőnöki óraheti 1 óra	Környezet-és egészségvéd.heti 1 óra
lakáshasználat, mérőórák, postaláda, vendégfogadás 1.-12		lakás 2.-14	
szabadidő 2.-40		szabadidő 1.-10	
piktogramok 3.-20	piktogramok 1.-10		
	közlekedés, térkép távolságok 1.-10		térkép,élőlények és környezetük 3.-10
	ünnepek 1.-10 időegységek: napirendtől a régmúlt korokig (év, iskolaév stb.)	közösség, ünnepek 1.-10	
		tűz, balesetvédelem 3.-12	balesetek,betegségek, orvosi ellátórendszer ismerete, használata, gyógyszerek 1.-10
		egészségmegőrzés 2.-14	egészségmegőrzés, személyes higiénia 2. -8
		önismeret 2.-14	
olvasás-írás, 2.-40 beszéd-szókincs fejlesztés 1.-12 médiaismeret 3.-20	térbeli, időbeli tájékozódás 1.-10 műveletek, helyi érték 2.-30 pénzismeret, pénzhasználat 3.-32	viselkedés, alkalmazkodás, hiányzás, házirend, szabályok, jogok, kötelességek, 3.-12 munkahely 2.-14	emberi test és működésbeli eltéréseinek érzékelése 1.-10 természet erői, környezeti ártalmak 4.-12

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam
2024.

Tartalom
9-10. évfolyam

<i>Műveltségi terület</i>	<i>Tantárgy</i>	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	18-28. oldal
Matematika	Számolás-mérés	30-38. oldal
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	40-47. oldal
Egyéb	Osztályfőnöki óra	49-57. oldal
	Életvitel és gyakorlat	58-70. oldal
	Gyakorlati képzés előkészítése	71-78. oldal
Természettudomány és földrajz	Környezet és egészségvédelem	80-89. oldal
Művészetek	Ének-zene	91-98. oldal
	Ábrázolás-alakítás	99-108. oldal
Technológia	Digitális kultúra	110-119. oldal
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	121-132. oldal

Magyar nyelv és irodalom

Kommunikáció

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez és egyszerű munkafolyamatok elsajátításához szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az általános iskolai ismeretekre alapozva, az elsajátított képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértesse környezetével. A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, alkalmazkodjon a különféle beszédhelyzetekhez. Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani. Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A pályaaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerzésre.

A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerzés lehetőségének segítségével éri el.

Kommunikáció / 36 hét x 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés	30	30	60
2. Olvasás-írás	60	60	120
3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése	40	40	80
4. Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák	50	50	100
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 18 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	<i>Előzetes tudás: Érthető, tagolt beszéd.</i>	Órakeret: 30
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerkedni saját lakóhelyével, eligazodni a környező utcák térképén, felismerni a nevezetes épületeket és funkcióit.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. A környező utcák térképén eligazodni. Nevezetes épületeket (ország, főváros, saját település) felismerni és azok funkcióit ismerni. Saját lakását segítséggel leírni és lerajzolni. Tárgyakat ésszerűen elrendezni a lakásban. - Beszédtechnika javítása. Légző-, fűző-, szívógyakorlatok. - Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. - Szókincsfejlesztés. - Tapasztalatszerzés a településen (utcán). (Budapest térképe). - Az iskola környékéről térkép készítése. - Lakás alaprajza, helyiségek. - Használati tárgyak praktikus elhelyezése a lakásban.	- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. - A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. - Nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták, egyes és többes szám, jelen és múlt idő). - Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. - Budapest térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése. - Helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása. - Lakás, otthon (alaprajz, jellemzők: helyiségek, saját lakrész, szépítése). - Berendezés megfigyelése különböző látószögekből. - Tárgyak csoportosítása (funkció, összehasonlítás).	Kapcsolódási pontok: Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, lakóhelyhez kapcsolódó történelmi ismeretek. Környezetismeret: élettelen környezet, felszíni formák. Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, háztartási ismeretek, gondozás, vásárlás. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, szövegírás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Nevezetes helyek (Vár, Parlament), útkereszteződés, mellékutca, járdasziget, egyirányú utca, vizes helyiségek, lakószobák, mellékhelyiségek, szerszámok, eszközök, háztartási gépek, dísz tárgyak. Differenciálás Beszédképtelenség esetén alternatív kommunikáció alkalmazásával történik az ismeretszerzés és ellenőrzés. Nyelvtani fogalmak csoport ill. tanulói szinten.
Elvárt teljesítmény: A tanultak önálló alkalmazása jó helyzettelismeréssel. (A tőle elvárható módon a témával kapcsolatban ismeretek közlése.) A kommunikációs készség és szókincs folyamatos fejlesztése, társalgásban aktív részvétel.		

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Olvasás - írás		Előzetes tudás: A nagybetűk helyes használata mondatkezdéskor és mondaton belül.	Órakeret: 60
Tantárgyi fejlesztési célok: Mondatot helyesen leírni, az esetleges hibákat kijavítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Egyszerű, tagolt szöveget olvasni, az olvasottakat röviden összefoglalni, értelmezni. Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Rendezett külalakkal, olvashatóan írni, egyszerű hibákat megtalálni, javítani. Szavakat csoportosítani és azokat leírni. Törekedni a pontos és tempós munkára. Képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel). • Olvasás gyakorlása, újságolvasás. • Petőfi: János Vitéz. A mű feldolgozásai (színházi, rajzfilm). • Mondat értelmezése. • Írás gyakorlása. (írás tempójának fokozása). • Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása. • Személyi adatok ismerete, helyes leírása. • Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése. • Keltezés értelmezése és helyes leírása. • Hallott szövegből szavak gyűjtése, írása. • Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.	- Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően. - Olvasási tempó változtatása (lassú, gyors). - Kereső olvasás (adatok, témák, ismeretek). - Egy más kézírásának olvasása. - János Vitéz c. mű feldolgozása (olvasás, tartalom, kedvenc rész kiválasztása, néhány szemelvény megtanulása, illusztráció készítése, kapcsolódó zenei mű részletei), dramatizálás, jelmezkészítés, jelenetek előadása. - Másolás, írás, diktálás után. - Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak. - Rövid üdvözllet küldése osztálytársnak (papír alapú, e-mail, sms). - Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján. - Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval.	Alakítás-ábrázolás: esztétikai érzék fejlesztése. Információs eszközök használata: levél írása, nyomtatása, elküldése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címezés, bélyeg, postaláda, feladás, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy. Differenciálás Olvasás ill. írásképtelenség esetén képességeinek megfelelő módon kapcsolódik a tevékenység (rajz, szerepjáték, kép-tárgy egyeztetés) Pl.: Egy nap eseményei...	
Elvárt teljesítmény: Az olvasási igény kialakítása, az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulságok levonása. Olvasható írás rendezett külalakkal, egyszerű hibák megtalálása, javítása. Valós eseményeket néhány mondattal megfogalmazni. Beszámolás az olvasottakról, hallottakról. Másolás, írás, eltérő méretű formátumban.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	<i>Előzetes tudás: Piktogramok és írott utasítások megértése és követése.</i>	Órakeret: 40.
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Látott történetet megérteni, erkölcsi ítéletet alkotni. Reálisan programot tervezni és egyeztetni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Könyveket (információhordozókat) rendeltetésszerűen, kíméletesen használni. Elemi ismereteket szerezni a megismert történelmi korokról. Érzelmileg a versekre, művészeti alkotásokra hangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). Eligazodni a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között. A piktogramok információit ismerni és betartani. • Klasszikus költőink verseinek hallgatása, olvasása (Himnusz, Szózat, Nemzeti dal, rövidebb részletek megtanulása). • A gyermekek élete a különböző korokban (Kincskereső kisködmön, Pál utcai fiúk, ill. napjainkban játszódó novellák, ill. filmrészletek). • Szólások, közmondások, szlogenek, reklámszövegek értelmezése. • Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. • Érzelmek megértése nem verbális jelzésekből, az érzelmek megfogalmazása és őszinte vállalása (arc kifejezések, gesztusok értelmezése). • TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja.	- Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés. - Olvasmányok közös olvasása, megtárgyalása. - Szemelvények, történetek olvasása, meghallgatása, megnézése felvételről. - Verse hallgatása. A füstbe ment terv című vers közös elolvasása. - A teljes művek végighallgatása, az 1. szakasz pontos megtanulása, éneklése. - Történet elmesélése ábrák (képsorozatok) segítségével, képi ábrázolások értelmezése (időrend, összefüggések). - Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). - Film(részlet) megtekintése, megbeszélése. - Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). - Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). Tanulmányi séta során táblák gyűjtése, jelentése. - Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg.).	Társadalmi ismeretek: ünnepekkel kapcsolatos ismeretek, színházi előadások, koncertek, filmek megtekintése, kulturált viselkedés. Életvitel és gyakorlat: piktogramok, szabadidő eltöltése, vásárlás, főzés. Információs eszközök használata: filmek, filmrészletek megtekintése. Kulcsfogalmak, fogalmak: mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, néző múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, <i>rokon értelmű szavak</i>, címzett piktogramok és jelentésük (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). Rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése, a teletext címszavai.
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak nézése, olvasása. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). Érzelmek megértése nem verbális jelzésekből, az érzelmek megfogalmazása és őszinte vállalása (arc kifejezések, gesztusok értelmezése).		

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.	<i>Előzetes tudás: Elemi udvariassági szabályok ismerete és spontán alkalmazása.</i>	Órakeret: 50
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Beilleszkedni és alkalmazkodni kisebb és nagyobb közösségekbe.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Röviden, lényegre törően, jól artikuláltan telefonálni. Saját és mások viselkedését helyesen megítélni. Megbízható, őszinte kapcsolatokat kialakítani. • Telefonálás (vonalas és mobil készüléken). • Kapcsolatteremtési módok különböző szituációban (példák gyűjtése a mindennapok eseményeiből). • Viselkedési helyzetek megoldása (példák gyűjtése és a megoldási javaslatok megbeszélése). • Az együttélés szabályai. • A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások, közmondások megértése (rövid történetekkel illusztrálva a szólásokat, közmondásokat). • Szabadidőben végzett tevékenységek viselkedési szabályai. • Illemszabályok nyaraláskor. • Mindennapos élethelyzetek, viselkedési szokások feldolgozása. • Elfogadhatatlan helyzetek érzékelése, erőszak kezelése.	- Telefonbeszélgetés gyakorlása mesterségesen kialakított és valós helyzetekben (tárcsázás, üdvözlés, beszélgetés ismerőssel, idegennel). - Helyzetgyakorlatok (buszon maradt a táskád, a busz elmegy/, levél, csomag feladása a postán/, gyógyszer vásárlása/, rendőrségi igazoltatás/, rendkívüli közlekedési változásokor segítség kérése az utazási cél eléréséhez, utazásnál, vásárlásnál ki viszi a csomagot?/ ha nincs elég hely, ki üljön le? /autóban ki hova üljön? /öltözködés, tisztálkodás, köszönés, hangoskodás, alkalmazkodás, milyen közös programot szervezzenek?). - Helyzetgyakorlatok (valaki elvesz a táskából valamit/, valaki helytelenül bánik a háziállatával/, falra firkálást lát/, kicsik játékát zavarják/, késik a megbeszélt helyszínről/, le kíván szállni járműről, de áll valaki az ajtóban/, rosszindulatú megjegyzést tesznek jelenlétében valakire, hogyan reagáljon?). - Irányított beszélgetés, segítségkérés lehetősége, biztonság (Késve érkezés a munkahelyre, nincs kedve munkába menni, a rábízott feladatot nehézsége miatt nem tudja megoldani, elrontotta a munkadarabot, kigúnyolja munkatársa, beteg, szabadságra megy, nem talál valamit, megkapja a fizetését és társai inni, szerencsejátékozni hívják, otthon lakik, kell-e hazaadnia a fizetéséből).	Társadalmi ismeretek: társas kapcsolatok, lakóhelyi, közlekedési helyzetek, felkészülés a felnőtt életre. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, filmrészletek. Szakmai előkészítő ismeretek: munkavállalás, munkahelyi viselkedés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése, nyilvános telefon, telefonkártya, telefonszám, mobiltelefon, előfizetés, a beszélgetés díja, takarékoság. A már tanult udvariassági formák gyakorlása és bővítésük újabbakkal. Megbeszélt helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon). Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható. Differenciálás: Egyszerűbb helyzetek feldolgozása (esetleg megtörtént események újrajátszása, korrigálva), felvett szituációk megbeszélése.
Elvárt teljesítmény: Kapcsolataiban megbízható és őszinte viselkedés tanúsítása, saját maga és mások helyes megítélése. Nyilvános helyen feltűnés nélkül beilleszkedés.		

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	<i>Előzetes tudás: Gondolatok, érzések szóbeli kifejezése.</i>	Órakeret: 30
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Társalgásba bekapcsolódni, véleményét bátran elmondani.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. Beszédét rokon értelmű szavakkal színesíteni. Ismereteit és önállósága fokát bővíteni. - Beszédtechnika javítása. - Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. - Szókincsfejlesztés. - Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben olvasás segítségével (egészségügyi-háztartási ismeretek). - Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek. - Tapasztalatszerzés a településen – az iskola szűkebb és tágabb környéke, az ott meglévő üzletek, nevezetes épületek, intézmények, (bank, posta, orvosi rendelő) felkeresése. (térképen megkeresés, bejelölés).	- Nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták, egyes és többes szám, jelen és múlt idő). - Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. - Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban (egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése). - Tisztítószer, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság. Virágápolással kapcsolatos tartalmainak értelmezése. - Tárgyak csoportosítása (funkció, összehasonlítás). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése). - Budapest térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése.	Kapcsolódási pontok: Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, lakóhelyhez kapcsolódó történelmi ismeretek Környezetismeret: élettelen környezet, felszíni formák Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, háztartási ismeretek, gondozás, vásárlás Ábrázolás - alakítás: festés, rajzolás a témákkal kapcsolatban Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, szövegírás Kulcsfogalmak, fogalmak: Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Időpont, időtartam, késés, pontosság, szükséges holmik, <i>luxus</i>-cikkek, nevezetes helyek (Vár, Parlament), útkereszteződés, mellékutca, járdasziget, egyirányú utca, vizes helyiségek, lakószobák, mellékhelyiségek, szerszámok, eszközök, háztartási gépek, dísz tárgyak. Differenciálás: Beszédhiba javítása, nyelvhelyesség javítása. Alternatív kommunikációs eszközök elsajátítása.
Elvárt teljesítmény: A tanultak önálló alkalmazása jó helyzetfelismeréssel.		

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Olvasás - írás	<i>Előzetes tudás: A leírtak valóságtartamának vállalása.</i>	Órakeret: 60
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az olvasottakat röviden összefoglalni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Törekedni a pontos és tempós munkára. Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Rendezett külalakkal olvashatóan írni, egyszerű hibákat megtalálni, javítani. Valós eseményeket néhány mondattal megfogalmazni. Rövid történetet, irodalmi alkotást elolvasni, a szereplőket önállóan jellemezni, történetet kérdések segítségével elmondani. A feladatot és a kérdéseket megérteni, a helyes választ jelölni (utasítás szerint x vagy aláhúzás). Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat beírni, törekedni a feladat önálló megoldására. Megfelelő tevékenységet hozzárendelni az időpontokhoz. • Szabadon választott irodalmi mű közös feldolgozása (a tanulók képességei szerint választott hosszabb irodalmi alkotás). • Mondat értelmezése. • Írás gyakorlása. (írás tempójának fokozása). • Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása. • Személyi adatok ismerete, helyes leírása. • Kérdőív, tesztlap kitöltése. • Önálló fogalmazás írása. • Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban). • Önellenzés. Hibák megtalálása és javítása.	- Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően. - Néma olvasás. - Kereső olvasás (adatok, témák, ismeretek). - Mese, történet folytatása, végvariációk alkotása adott történetből, beszámolás az olvasottakról. - Az olvasottak kiegészítése saját tapasztalatokkal. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással időre. - Egybe írt mondat, szavakra bontása. - Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése). - Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. - Általános tájékozottságra irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése. - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás kelezés alapján. - Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek). - Ételrecept felolvasása, hozzávalók kigyűjtése a szöveg alapján (saját tapasztalat megosztása társaival, kóstoló, kínálás). - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	Kapcsolódási pontok: Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre Életvitel és gyakorlat: a mindennapi gyakorlatot segítő szövegek olvasása, értelmezése Alakítás-ábrázolás: esztétikai érzék fejlesztése Információs eszközök használata: levél írása, nyomtatása, elküldése Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések. Betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, beszámoló, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, különböző témakörök, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országghatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, főzés, sütés, párolás, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy Differenciálás: Egyéni megsegítés szükség szerint, alternatív kommunikáció.
Elvárt teljesítmény: Az olvasási igény kialakítása, az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulságok levonása. Olvasható írás rendezett külalakkal, egyszerű hibák megtalálása, javítása.		

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.		Előzetes tudás: A vágyak és lehetőségek közötti különbség érzékelése.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Látott történetet megérteni, erkölcsi ítéletet alkotni. Saját véleményét udvariasan megfogalmazni (az őszinteség és az udvariasság szükségessége egyedi helyzetekben).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Egyszerűbb szövegeket önállóan elolvasni és értelmezni. Rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése, a teletext címszavai. Érzelmileg a versekre, művészeti alkotásokra hangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). Nemzeti jelképeket ismerni, jelentőségét megérteni. Egyszerűbb keresztrejtvényt megoldani, megfelelő szavakat önállóan megtalálni és beírni. Közlekedési táblákat és jelentésüket biztosan ismerni. • Történelmi regék, mondák megismerése (olvasás, megtekintés, eljátszás). • TV-műsorúság átnézése, állandó műsorok időpontja. • Ételreceptek, használati utasítások olvasása szükség szerint. • Közlekedési táblák gyalogosokra vonatkozó jelzései. • Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).	- Olvasmányok közös olvasása, megtárgyalása. - A szövegek értelmezése, átfogalmazása, történetbe foglalása. - Szemelvények, történetek olvasása, meghallgatása, megnézése felvételtől. - Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). - Fim(részlet) megtekintése, megbeszélése. - A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása). - Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. - Hosszabb, bővített mondatba megfelelő állítmány kiválasztása, beírása. - Vásárlási lista összeállítása recept alapján. - Eszközök használata a használati utasítás szerint. - Tanulmányi séta során táblák gyűjtése, jelentése. - Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). - Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. - Keresztrejtvény közös megfejtése. - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg).	Társadalmi ismeretek: ünnepekkel kapcsolatos ismeretek, színházi előadások, koncertek, filmek megtekintése, kulturált viselkedés Környezet- és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme Életvitel és gyakorlat: piktogramok, szabadidő eltöltése, vásárlás, főzés Információs eszközök használata: filmek, filmrészletek megtekintése Ábrázolás-alakítás: kiállítások, tárlatok látogatása Ének-zene: zenehallgatás Kulcsfogalmak, fogalmak: Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése, a teletext címszavai. Differenciálás: Egyéni képességek alapján személyes megsegítés.	
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak nézése, olvasása.			

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.	<i>Előzetes tudás: Saját cselekedet helyes megítélése.</i>	Órakeret: 50
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az alkalomnak megfelelően viselkedni, a felnőtt felügyelet időleges megszüntetési körét bővíteni (kirándulás, klubfoglalkozás).</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Az önértékelést és helyzetfelismerést folyamatosan erősíteni. Véleményt megfogalmazni, megvédeni és vállalni (külön figyelemmel a családon belüli- és a munkahelyi erőszak érzékelésére, elhárítására). • Mindennapos élethelyzetek, viselkedési szokások feldolgozása. • Különböző társadalmi szerepek elfogadása, összehasonlítása. • A korlátozottság elfogadása, saját lehetőségek felmérése, vágyak megtervezése, függés előnyei. • Beszélgetés és helyzetgyakorlatok különböző témákról, különböző személyekkel. • Munkahelyi viselkedési szokások és problémás szituációk megbeszélése. • Családi kapcsolatok. • Párkapcsolatok. • Elfogadhatatlan helyzetek érzékelése, erőszak kezelése.	- Milyen ember, - akinek a szeme sem áll jól/, - lógatja az orrát/, - vigyorog, mint a vadalma /(további példák gyűjtése, értelmezése). Milyen a viszony, ha –együtt vannak sülve-főve. Mit jelent – lóg a nyakán, - kellemetlenül érintette az eset, - megrázó élmény, - eltávolodtak egymástól, - távol kerültek egymástól. - A környezet hierarchikus felépítésének megtanulása, különböző viszonyulási módok gyakorlása, alkalmazása (családi viszonyok, főnök, beosztott). - Önmaguk elhelyezése a rendszerben, alá – fölérendeltség megértése, elfogadása. Irányított beszélgetés, segítségkérés lehetősége, biztonság. - Párkapcsolatok, barátság, szerelem (a kapcsolatok helyes és helytelen kezelése) példákon keresztül helyzetelemzés, állásfoglalás. - Milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság. - A hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak közlési módja (viselkedés az aktuális családi körülményeknek megfelelően).	Társadalmi ismeretek: társas kapcsolatok, lakóhelyi, közlekedési helyzetek, felkészülés a felnőtt életre Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, háztartási teendők, gondozás, vásárlás Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, filmrészletek Szakmai előkészítő ismeretek: munkavállalás, munkahelyi viselkedés Kulcsfogalmak, fogalmak: A tanult udvariassági formák gyakorlása és bővítésük újabbakkal. Megbeszélt helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon). A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása. Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható, már Differenciálás: Egyéni megbeszélés a meglévő (és tapasztalt) konfliktusok megoldása érdekében.
Elvárt teljesítmény: Nyilvános helyen feltűnés nélkül beilleszkedés.		

Matematika

Számolás-mérés Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A számolás-mérés tantárgy megerősíti az általános iskolában elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez és a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméletieskedést, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz-, súly-, terület-, kerület-, térfogatomérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A térbeli tájékozódás segítése érdekében fontos a közvetlen környezetben és a tágabb környéken történő eligazodás segítése, a közlekedési útvonalak feltérképezése. Az időbeosztás és az idővel történő gazdálkodás állandó gyakorlása, a rendszeresség és a tervezés fontosságának hangsúlyozása elősegíti az önszabályozás kialakulását. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költségek és túlköltség megelőzésére.

A számolás-mérés tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására nevelésével.

A családi életre nevelés terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére. A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására. A tanulás tanítása területen segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az anyanyelvi kommunikáció fejlődését a tantárgy a számolási és mérési tevékenységek, adatok, mértékegységek helyes megnevezésének tudatosításával erősíti.

A matematikai kompetencia fejlesztéséhez a tantárgy a matematikai nyelvezet és gondolkodás alapjainak valamint az alapvető mérési, számolási tapasztalatok és összefüggések megismertetésével járul hozzá.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlődését a természet által meghatározott egyszerű fizikai paraméterek, természeti jelenségek megismertetésével támogatja. A számolás-mérés tantárgy a digitális kompetenciaterület fejlődését segíti a különböző mérőeszközök helyes alkalmazásának elsajátításával és a számolási műveletekhez a különféle digitális eszközök bevonásával.

A tantárgy a hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődésében az önálló ismeretszerzés és minél önállóbb következtetések levonásának támogatásával járul hozzá.

Számolás – mérés / 36 hét x 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Térbeli és időbeli tájékozódás	40	40	80
2. Műveletek	80	70	150
3. Mértékegységek, mérések, a pénz	60	70	130
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 18 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás	<i>Előzetes tudás: Eligazodás az időpontok között (dátumok).</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Helyesen értelmezni a mindennapi életben használt földrajzi kifejezéseket.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén. Ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban. Eligazodni Magyarország térképén. Megérteni az időbeliség, és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket. Időpontot pontosan meghatározni kétféle óra alapján. Az időt hasznosan eltölteni és jól kihasználni. • Tájékozódás az otthon és az iskola környékén. • Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése. • Magyarország térképe. • Az óra, napirend, heti beosztás. • Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok).	- Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének és munka munkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízások önálló teljesítése. - Az iskola címének elmondása, leírása. - Járművek, útvonalai tanulmányozása térképen (BKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. - Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). - A földgömb. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok színjelzéseinek ism. - Híradások, események helyszínének megkeresése. - A Föld különböző tájairól albumok, képes újságok lapozgatása, helyszínek megkeresése térképen. - Távolságok becslése, lemérése, átszámítása. - Autóutak, vasútvonalak „bejárása”. - Piktogramok értelmezése. - Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor). - Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése. - Naptári év, tanév meghatározása, évszakok periodikus váltakozása. Az év felosztása, egyoldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban, tevékenységek időtartamának meghatározása (tanév, szünet, ebéd, fogmosás).	Kommunikáció: szókincsbővítés. Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, történelmi ismeretek. Környezetismeret: élettelen környezet, felszíni formák. Gyakorlati képzés előkészítése: munkavégzéssel kapcsolatos időbeli ismeretek. Kulcsfogalmak, fogalmak: helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek, országok, természeti képződmények, időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30), másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése. Régi, <i>ócska</i>, <i>antik</i>, műemlék, időszak, tömegközlekedés, átszállás, közlekedési csomópont, távolsági és tömegközlekedési eszközök. Differenciálás Egyszerűbb eszközök és ábrák alkalmazása, megfelelő méretű eszközök (óra, rajzos naptár).
Elvárt teljesítmény: Időegységek adekvát használata. Eligazodás térképen, naptárban, órarendben. Térképjelek, piktogramok ismerete.		

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Műveletek	<i>Előzetes tudás: Összeadás alkalmazása a mindennapokban. Számológép használat.</i>	Órakeret: 80
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Képességeinek megfelelő mértékben elvégezni a műveleteket.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megbecsülni, kiszámítani és ellenőrizni a műveletek eredményét. Felismerni az ellentétes műveletek összefüggéseit. Felismerni a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. Egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. Megbízhatóan alkalmazni a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizni. • Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). • Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés). • Egyszerű szöveges feladatok megoldása.	- A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. - Saját színvonalukon önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. - Összetett, több műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál. - Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése. - Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. - Árak nézegetése árjegyzékekben a „túró rúditól az Audi-ig”. - Szöveges feladatok megbeszélése, megoldása, szöveges válasz megfogalmazása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés. Társadalmi ismeretek: személyi szükséglettel, felnőtt élettel kapcsolatos témák, közlekedés. Életvitel és gyakorlat: vásárlás, piktogramok. Kulcsfogalmak, fogalmak: egyesek, tízesek, százask helye, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban, plusz és mínusz jelentése a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, válasz megfogalmazása. Differenciálás Feladatok megoldása képességeknek megfelelően kisebb számkörben. Megfelelő méretű számológép használata. Számjegyek írása helyett számkártyák használata.
Elvárt teljesítmény: Számok (nagy számok) kiolvasása, nagyságrendjük érzékelése. A számológép megbízható alkalmazása. Műveletek végzése egyre kevesebb hibával, önellenőrzés.		

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz		Előzetes tudás: Pontosság.	Órakeret: 60
Tantárgyi fejlesztési célok: A pénzzel kapcsolatos felelős gondolkodást kialakítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kiválasztani és helyesen alkalmazni a megfelelő mérőeszközt, pontosan mérni. A pénz címletei, a pénz gondos kezelésének módja. - Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések. - A pénz, pénzkezelési ismeretek.	- Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. - Mérőeszközök megfigyelése különböző üzletekben. - Egymás testmagasságának mérése, összehasonlítása. - Egymás testsúlyának becslése, mérése, adatok feljegyzése, mérések megismétlése fél év után, változás kiszámolása. - Mennyiségek növelése, csökkentése, értékek önálló megállapítása. Leírása. - Súly- és térfogatomérések a tankonyhán. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). -- - Hosszúságmérés a szövessel kapcsolatos nagyságrendben. - Mért adatok összehasonlítása, szemmérték ellenőrzése méréssel, optikai csalódások” ellenőrzése (egyenlő, pedig eltérőnek látszik). - Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. - Összegek kiszámolása, váltások. - Üzletekben, katalógusokban árak megfigyelése. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. - Hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” - Árak és mennyiségek összefüggése.	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás. Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre. Környezet-ismeret: emberi test. Életvitel és gyakorlat: háztartási munka, vásárlás, takarékoság. Gyakorlati képzés előkészítése: munkavállalás, munkabér, rezszi elemei. Kulcsfogalmak, fogalmak: személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, készpénz, több, kevesebb, pontosan annyi, nőtt, hízott, fogyott, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről. Differenciálás Képességének megfelelő számkörben megfelelő méretű eszközök használata, jól megválasztott számkörben végzett feladatok. A pénz külső tulajdonságainak megfigyelése, tájékozódás ezek alapján (szín, méret). Összegek kiszámolásánál számológép alkalmazása. Áru- ár- pénz felső határeset tanulóknál.	
Elvárt teljesítmény: Mérések, mértékegységek ismerete, alkalmazása (pontos mérés végzése). Pénznemek ismerete. Mérőeszközök helyes használata.			

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás	<i>Előzetes tudás: A rendelkezésre álló idő beosztása.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A térbeli és időbeli tájékozódást fejleszteni. A mindennapi életben helyesen értelmezni és a spontán beszédben helyesen használni a tanultakat.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Alapvető térképismerteit (égtájak, földrészek és néhány ország megmutatása) bővíteni. Tájékozódni tágabb időhatárokon belül. Érdeklődni történelmi események és személyek iránt. • Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). • Az óra, napirend, heti beosztás. • Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok). • Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).	- Látogatás a Planetáriumban, csillagok, bolygók, a Nap, a Föld fogalma. - A földgömb tanulmányozása, tengerek, óceánok, földrészek helyének meghatározása. - Világatlasz térképeinek tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése. - Híradások, események helyszínének megkeresése. - Időegységek a másodperctől az évszázadig. - Napi tevékenységek időtartamai (becslés gyakorlása: három perc, fél óra, egy óra). - Napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása. - Jelenlegi időpont helyes megállapítása (órák helyes leolvasása: hagyományos, digitális). - Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkorától mostanáig, a szünet hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján). - Téli és nyári időszámítás. - Beszélgetés régi korokról (történelmi évszámok, értelmezésük) – Időszalag készítése, aktualizálása. - Régi épületek, bútorok, ruhák, szerszámok megfigyelése (képek, tárgyak gyűjtése). - Múzeumlátogatások, feliratok, magyarázatok olvasása, értelmezése.	Kommunikáció: szókincs-bővítés Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, történelmi ismeretek Környezetismeret: élettelen környezet, felszíni formák Gyakorlati képzés előkészítése: munkavégzéssel kapcsolatos időbeli ismeretek Kulcsfogalmak, fogalmak: 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése. Régi, <i>ócska, antik</i>, műemlék, időszalag, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközök, Északi sark, Déli sark, Egyenlítő, földrészek, országok nevei, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, <i>évad, szезон</i>, tanítási szünet, szünet, honfoglalás, király, szabadságharc, háborúk Differenciálás: Az óra leolvasásának elsajátítása.
Elvárt teljesítmény: Időegységek adekvát használata.		

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Műveletek	<i>Előzetes tudás: Számológép használat. Műveletek alkalmazása a mindennapi életben.</i>	Órakeret: 70
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Képességeinek megfelelő mértékben elvégezni a műveleteket, becslési, önellenőrzési képességét fejleszteni. A feladat megoldását megtervezni és helyesen kiszámolni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. A feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani. Helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre. Megbízhatóan alkalmazni a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizni. • Számkör bővítése. • Műveletek végzése az egyéni képességek fokozott figyelembe vételével. • Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés). • Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása). • Becsléssel nagyságrendileg az eredmény megbecsülése.	- Összetett, több műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál. - Összeadás és kivonás, szorzás és osztás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése. - Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással. - Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. - Helyértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3 és négyjegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása. (Alaki- és helyi érték differenciálása.) - Árak nézegetése árjegyzékekben a „túró rúditól az Audiig”. - Telefonszám lejegyzése, elolvasása. - Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés Társadalmi ismeretek: személyi szükséglettel, felnőtt élettel kapcsolatos témák, közlekedés Életvitel és gyakorlat: vásárlás, piktogramok Kulcsfogalmak, fogalmak: egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban, plusz és mínusz jelentése a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy, sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása Differenciálás: A feladatok tartalma és nagyságrendje a tanulók érdeklődési körének és személyes tapasztalatainak alapján készüljenek. A számológép használatának biztos elsajátítása (manipuláció, szem-kézkoordinálás).
Elvárt teljesítmény: Több művelettel végezhető szöveges feladatok megértése, szükséges műveletek elvégzése, (tervezés) válasz megfogalmazása szóban. A számológép megbízható alkalmazása.		

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz		Előzetes tudás: Pénzhasználat. Pontosság.	Órakeret: 70
Tantárgyi fejlesztési célok: Takarékoság szükségességét megérteni, elfogadni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kiválasztani és helyesen alkalmazni a megfelelő mérőeszközt, pontosan mérni. A pénz gondos kezelését, megőrzésének módját ismerni. Differenciálni a szükséges és a luxuscikkeket. - Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések. - A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.	- Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. - Mérési gyakorlatok valóságos helyzetekben (tankönyv, szövműhely). - Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. - Összegek kiszámolása, váltások. - Különböző jövedelemforrások számbavétele. - Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. - Számlák befizetésének, pénz feladásának módja. - Vásárlások. - Üzletekben, katalógusokban árak megfigyelése. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. - Hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” Árak és mennyiségek összefüggése. - Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. - Termékek árainak becslése, ellenőrzése, „mennyit tévedtél?” - Hirdetéseken, plakátokon összegek keresése. - Különböző szolgáltatások árai. - Pénz beosztása. - Szükséges és szükségtelen áruk. - Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat).	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre Környezetismeret: Életvitel és gyakorlat: háztartási munka, vásárlás, takarékoság Gyakorlati képzés előkészítése: munkavállalás, munkabér, rezsi elemei Kulcsfogalmak, fogalmak: bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése címletükről és színükről, megtakarítás, ellenőrző szelvény Differenciálás: A pénzhasználat egyéni gyakorlása valós helyzetben, banki, postai vásárlások egyéni megsegítése, vásárlások automatákon.	
Elvárt teljesítmény: Mérések, mértékegységek ismerete, alkalmazása (pontos mérés végzése). A pénz fontosságának megértése (megbecsülése), beosztása, megóvása.			

Történelem és állampolgári ismeretek

Állampolgári ismeretek Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

Az állampolgári ismeretek tantárgy célja az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve a felnőtt élet mindennapjait átszövő történelmi, állampolgári és lakóhelyi ismeretek elmélyítése, pontosítása. A tantárgy tanulása során a tanuló egyre differenciáltabban megismeri az állampolgárságával, személyi okmányaival kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, a társadalmi együttéléssel kapcsolatos szabályrendszert. A lakóhely és a közvetlen környezet közlekedési lehetőségeinek megismerése megteremti az alapját a készségfejlesztő iskola külső helyszínein történő feladatvégzéshez szükséges, fokozatosan egyre önállóbb közlekedés előkészítésének.

Az alapvető történelmi ismereteken keresztül a tanuló felismeri a jelenkor társadalmi ünnepeinek fontosságát, a jelképek jelentőségét, példamutató elődeink tetteinek értékét.

A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés terén a társadalmi együttélés szabályainak betartására törekvő magatartás támogatásával, az alkalmazkodás, a közösségi felelősségvállalás tudatosításával.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésének területén a tantárgy részt vesz a lakókörnyezet, a társas közlekedés és a társadalmi megmozdulások, ünnepek egyre differenciáltabb megismertetésében, az ezekkel összefüggő szabályrendszerek betartásának segítésében.

A családi életre nevelés területén a tantárgy nagy hangsúlyt helyez a családi élettel kapcsolatos, a demokratikus intézményrendszerhez köthető adminisztratív ügyintéзések megismertetésére, az ezekhez szükséges segítség igénybe vételének lehetőségére.

A médiatudatosságra nevelés fejlesztési terület támogatását szolgálja a tantárgy társadalmi eseményekhez köthető tartalmak keresésére, figyelemmel kísérésére ösztönző tartalma.

A tantárgy fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztésében a személyes adatok kezelésével kapcsolatos tartalmak alkalmazásának támogatásával, a környezet hagyományainak és a fontos társadalmi eseményeknek a megismertetésével.

Állampolgári ismeretek / 36 hét x 1 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	10	10	20
2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	13	13	26
3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	13	13	26
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	<i>Előzetes tudás: Személyes dokumentumok fontosságának felismerése és körültekintő használata.</i>	Órakeret: 10
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Adatait pontosan ismerni.</i>		
Fejlesztési feladat – Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megtanulni és leírni (lemásolni) nevét, legfontosabb személyi adatait, érteni, hogy a személyes adatok kiadása és az aláírás felelősséggel jár. Ismerni a közeli hozzátartozók adatait (nevek, címek, az iskola neve, címe). Az „igazolvány” használatának szabályait ismerni és betartani. • Személyes adatok, az azonosítás módja, igazolása (ujjlenyomat). • A személyi adatok körének folyamatos bővítése, gyakorlása. • Nyomtatványok, adatlapok kitöltésével való ismerkedés. • Rokonsági fokok megismerése. • Egyszerűbb összefüggések felismerése. • Személyi igazolvány szerepe, fontossága. (útlevél)?	- Hivatalos személyi dokumentumok (születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya) nézegetése, használatával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, használatával kapcsolatos ismeretek. - Szituációs játékok az adatok gyakorlására (személyi dokumentumok használata). - Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útlevél igényléséhez, stb.). - Másolás, írás, adatlapokkal való ismerkedés, memorizálás. - Családfa készítése, rokonsági fokok, közeli és távoli rokonok, családi kép készítése (fotó, rajz, festmény, kerámia készítése), a családtagok kora, egymáshoz való viszonya, idősebb, fiatalabb, foglalkozásuk, példa, példakép, a családtagok elvesztése, annak feldolgozása, segítség kérése megfelelő személytől.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés. Médiaismeret: non-verbális kommunikáció. Információs eszközök használata: internet tartalmak. Erkölcstan: társadalmi együttélés. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, <i>személyes adatok</i>, állampolgár, sajátkezű aláírás, családi és utónév, <i>állampolgárság</i>, <i>személyi igazolvány száma</i>, telefonszám, <i>TAJ kártya</i>, rokon – ismerős, családfa. Differenciálás: Fokozott figyelem az állami gondozásban részesülő, elvált szülők ill. árva tanulóra. Az írni - olvasni nem tudó ill. beszédképtelen tanulók azonosításának speciális, egyéni módja, annak begyakorlása.
Elvárt teljesítmény: Annak tudatosítása, hogy a személyes adatok kiadása és az aláírás felelősséggel jár.		

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	<i>Előzetes tudás: Figyelmes, körültekintő közlekedés.</i>	Órakeret: 13
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerni a közlekedés legfontosabb szabályait. A közlekedéshez szükséges jelzéseket felismerni.</i>		
Fejlesztési feladat – Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Egyszerűbb térképen tájékozódni kis segítséggel. A domborzati térkép szín és jelrendszerét érteni. Megtalálni térképen a lakóhelyét. Ismerni a budapesti nevezetességeket. Ismerni az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár. Érteni a piktogramokat, megismerni a megállót, állomást jelentő táblákat. Ismerni a közlekedési csomópontok jellemzőit. A közlekedéséhez szükséges jelzéseket felismerni. • A főváros és lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése, térképismeret kialakítása, fejlesztése. • Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió). • A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítséggel (menetrend, tájékoztató). • Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. • A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása.	- Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése. - Idegenforgalmi kiadványok, fotóalbumok, nézegetése, atlasz, feladatlap, tankönyvhasználat. - Munka homokasztalon vagy színes gyurmával terepasztal használata, filmek megtekintése és megvitatása. - Tanulmányi kirándulás (a tágabb lakókörnyezet megismerése). - Prospektusok, szórólapok, plakátok gyűjtése, tablók készítése. - Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken. - A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. - Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból? Szituációs gyakorlatok. - Képek válogatása, csoportosítása (épületek funkciója, kora szerint). - Balesetek megelőzése, szabályok betartása ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése.	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás. Számolás-mérés: tájékozódás. Környezetismeret: földrajzi ismeretek, élettelen környezet, egészség- megőrzés. Életvitel és gyakorlat: piktogramok, képi információk. Ábrázolás-alakítás: rajzolás, festés, térbeli formák alkotása. Kulcsfogalmak, fogalmak: ország, haza, főváros, nagyváros, lakóhely, <i>domborzati, gazdasági, utca, térkép, nevezetesség, turista, idegenforgalom, külföld, belföld.</i> Közlekedési szabály. Segítség kérése, érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, piktogramok, kicsinyítés, helymeghatározás, tájékozódás, körültekintés, megfontoltság, menetrend, menetidő, jelzőtábla, KRESZ, közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése, szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés. Differenciálás: Közlekedéshez személyre szabott segítség.
Elvárt teljesítmény: A közlekedési és a balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása.		

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	<i>Előzetes tudás: Az ünnepek ismétlődése.</i>	Órakeret: 13
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az ünnepek tartalmát és jelentőségét ismerni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerni az ünnepek tartalmát és jelentőségét. Külsőségeiben és tartalmában is képes ünnepelni. • Ünnepek csoportosítása (történelmi-, családi-, hagyományos-, vallási-, naptárismeret). • Szokások, normák (öltözködés, terítés). • A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek (Nemzeti Múzeum – Petőfi, Kossuth tér – Kossuth szobor, hidak neve, ehhez kapcsolódó ismeretek). • Közlekedési Múzeumban a közlekedési eszközök fejlődése, változása (esetleg utazás „nosztalgia járművön”). • Múzeum, skanzen meglátogatása (felkészülés a látnivalókról, melyik korban készült, pl. épület, milyen munkát végeztek az ott élő emberek, milyen volt a ruházatuk, stb.)	- Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján. - Könyvek, feladatlapok használata. - Irányított beszélgetés. - Az ipar, közlekedés régi eszközeiről képek, rajzok gyűjtése, tábló készítése. - Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. - Tanulmányi kirándulás. - Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, az elkészült műsor, szereplés rögzítése, a felvétel megtekintése és véleményezése, hibák és a jól sikerült részek bírálata).	Kommunikáció: olvasás - írás, médiaismeret. Számolás-mérés: tájékozódás időben és térben. Ének-zene: ünnepekhez, korokhoz kapcsolódó ének, zene. Információs eszközök használata: meghívó, plakát készítése, nyomtatása, anyaggyűjtés a hálózatról. Kulcsfogalmak, fogalmak: történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, nemzeti jelképeink, egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek. Differenciálás:
Elvárt teljesítmény: Ünnepeink ismerete külsőségeiben és tartalmában, az ünnepi alkalmakra készülés.		

Évfolyam: 10

1. Tematikai egység: Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	<i>Előzetes tudás: Jogok, feladatok, kötelességek tartalma.</i>	Órakeret: 10
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: "Felnőttiség" felelősségét megélni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Állampolgári jogainak és kötelességeinek néhány területét ismerni. Az „igazolvány” használatának szabályait ismerni és betartani. Törekvés a jog- és kötelesség szerinti életvezetésre. • Rá vonatkozó törvények, szabályok ismerete, azok betartásának szükségessége. • Állampolgári jogok és kötelességek megismerése, rendszerezése. • Egyszerűbb összefüggések felismerése. • Mire jogosít a személyi igazolvány (útlevél)? • Önérvényesítés. Jogok és kötelességek ismerete.	- Szituációs játékok az adatok gyakorlására (személyi dokumentumok használata). - Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útlevél igényléséhez, stb.). - Az állam funkcióinak számbavétele (önkormányzat, nyugdíj, parlament). - Állampolgári jogok és kötelességek számba vétele (választások, adófizetés, törvények, igazságszolgáltatás, rendvédelem, honvédelem). - Az állam szerepével kapcsolatos szemelvények, cikkek olvasása, riportok megtekintése, helyszínek meglátogatása (önkormányzat, rendőrség, okmányiroda, posta). - Szerepjáték: választás, különböző funkcióra (ki alkalmas rá az osztályban? A vezető kötelességei, a beosztott feladatai). - Rá vonatkozó szabályzatok megismerése (házirend, napirend), a szabályzatok összeállításában aktív részvétel.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés Médiaismeret non-verbális kommunikáció Információs eszközök használata: internet tartalmak Erkölcstan: Társadalmi együttélés Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, személyes adatok, állampolgár, sajátkezü aláírás, családi és utónév, állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya, rokon – ismerős, családfa, önkormányzat hivatalai, parlament, törvény, különböző szabályzatokkal kapcsolatos fogalmak, saját érdek, választó, képviselő, képviselő, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó</i> Differenciálás: Személyes adatok gyakorlása, banki ügyintézés egyéni megsegítése.
Elvárt teljesítmény: Annak tudatosítása, hogy a személyes adatok kiadása és az aláírás felelősséggel jár, személyes dokumentumait épségben kell őriznie.		

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	<i>Előzetes tudás: Figyelmes, körültekintő közlekedés.</i>	Órakeret: 13
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Honismeretét fejleszteni, minél több konkrét ismeretet szerezni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerni az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár. Személyes tárgyait (poggyászt) számon tartani és magával vinni az utazáshoz szükséges iratait. Gondolatait néhány mondatban elmondani. Betartani a viselkedési normákat. A közlekedéséhez szükséges jelzéseket felismerni és figyelembe venni. Megtanulni és alkalmazni a kerékpáros közlekedés szabályait. - Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió). - A közlekedés szereplőinek felelőssége. - A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása. - A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány és képzettség nélkül nem vezethet járművet)! - Kerékpározás közben kötelező a közlekedési szabályok betartása.	- Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése. - Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken. - Szituációs gyakorlatok. - A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. - Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból? - Alternatív közlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés a „KRESZ” parkban ill. gyér forgalmú utcán. - Képek válogatása, csoportosítása (épületek funkciója, kora szerint). - Közlekedés fokozott önállósággal, az utazások megtervezése, a szükséges eszközök előkészítése, ellenőrzése indulás előtt (igazolvány, pénz, bérlet, lakáskulcs, útravaló). - Közlekedési táblák, jelzések ismerete. - Helyzetgyakorlatok, filmek megtekintése, a szituációk megbeszélése. - Tanulmányi séta. - Balesetek megelőzése, szabályok betartása ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése. - Önálló közlekedés adott helyre, adott helyről.	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás Számolás-mérés: tájékozódás Környezet-ismeret: földrajzi ismeretek, élettelen környezet, egészségmegőrzés Életvitel és gyakorlat: piktogramok, képi információk Ábrázolás-alakítás: rajzolás, festés, térbeli formák alkotása Kulcsfogalmak, fogalmak: Közlekedési szabály. Segítség kérése, érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, kicsinyítés, tájékozódás, körültekintés, helymeghatározás, megfontoltság, menetrend, menetidő, késés, útravaló, poggyász, helyjegy, jelzőtábla, KRESZ, kötelező betartani, büntetés, felelőtlen – felelős, közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése, szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés. A kerékpárral, kerékpározással kapcsolatos megnevezések, fogalmak. Differenciálás: Saját közlekedési útvonal begyakorlása, szabályos kerékpáros tudás megszerzése, gyakorlása
Elvárt teljesítmény: A közlekedési és a balesetvédelmi szabályok ismerete és annak elfogadása, hogy tudás és engedély nélkül járművet vezetni tilos!		

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	<i>Előzetes tudás: Régi korok embereinek tisztelete és emléküik ápolása.</i>	Órakeret: 13
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A körülötte zajló politikai és társadalmi eseményeket figyelemmel kísérni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tájékozódni a régmúlt és a jelen eseményeiben. A tanult történelmi eseményeket és személyeket ismerni. Segítséggel észrevenni a környezetében lévő tárgyak, eszközök körében is a változást (számítógép, telefon, háztartási gépek korszerűsödése). • A tanult történelmi ismeretek felszínen tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). • Tájékozódás az időszalagon. • A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek, népcsoportok megnevezése. • Piramisok – fáraók - egyiptomi kultúra, Róma – pápaság – kereszténység – templomok, szobrok, képek, ünnepek • Hősök tere – szobrok, a magyarság híres vezérei, királyai, a kapcsolódó események. • Parlament – az országgyűlés tagjainak munkája, választása, az ország működése, törvényhozás). • Napjainkban lezajló társadalmi események figyelemmel kísérése (választások: képviselők – országgyűlési-, önkormányzati-, európai parlamenti).	- Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján. - Könyvek, feladatlapok használata. - Irányított beszélgetés. - Történelmi eseményekről, személyekről filmrészletek, filmek, leírások megismerése, a kapcsolódó ismeretek rendszerezése, összefoglalása. - Adott korokkal kapcsolatos jelmezek, jellegzetes tárgyak készítése, szerepjáték. - Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. - Tanulmányi kirándulás. - Néhány országosan ismert vezető nevének, funkciójának ismerete. - Az érintett személyek felismerése, megnevezése.	Kommunikáció: olvasás - írás, médiaismeret Számolás-mérés: tájékozódás időben és térben Ének-zene: ünnepekhez, korokhoz kapcsolódó ének, zene Információs eszközök használata: meghívó, plakát készítése, nyomtatása, anyaggyűjtés a hálózatról Kulcsfogalmak, fogalmak: politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak (parlamentáris demokrácia, nemzeti jelképeink), egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek, történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak: alkotmány, parlamentáris demokrácia, feltaláló, kísérlet, elavult, egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi ünnepek Differenciálás:
Elvárt teljesítmény: Ünnepeink ismerete külsőségeiben és tartalmában, az ünnepi alkalmakra készülés lelkesen és aktívan.		

Egyéb

Osztályfőnöki óra

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

Az osztályfőnöki óra célja az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés, stb. képességeinek) fejlesztését, főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.

A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt élethez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területén a tantárgy segít a személyes élet tevékenységeinek idő-, anyag-, és energiatakarékos tervezésére és lebonyolítására.

A tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A digitális kompetenciaterületen az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben.

Osztályfőnöki óra / 36 hét x 1 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
• Aktuális témák	10	13	23
• Felkészülés a felnőtt életre	16	10	26
• Beilleszkedés, alkalmazkodás	10	13	23
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Aktuális témák	Előzetes tudás: Saját környezetének ismerete, az események számontartása.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Osztályközösséget alakítani. Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani, mások ünnepeit megismerni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Szűkebb és tágabb közösségét megismerni, annak életét, történeteit figyelemmel kísérni. Aktivitást és együttműködést tanúsítani. Megegyezéssel programokat tervezni, a közös eseményeken aktív részvétel. - A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok).	- Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. - Tervek készítése (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözk megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás. - Múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok).	Társadalmi ismeretek: ünnepek, színházi előadások, koncertek, filmek megtekintése, kulturált viselkedés. Életvitel és gyakorlat: piktogramok, szabadidő eltöltése, ajándékozás. Információs eszközök használata: fotók, események dokumentálása. Ábrázolás-alakítás: kiállítások, tárlatok látogatása. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: A közösséget nehezen elfogadó tanulót külső segítség bevonásával (pszichológus, terapeuta, család) kedvenc tevékenysége segítségével, sikerélményt adó feladatokkal motiválva fokozatosan próbáljuk a közösségbe integrálni.
Elvárt teljesítmény: Osztályközösség és viselkedéskultúra alakítása.		

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt ltre		Előzetes tudás: Jogok, feladatok, kötelességek tartalma.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A viselkedéskultúrát kialakítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet felállítani. Megérteni a munkafegyelem tartalmát. Ismerni és betartani az általános balesetvédelmi szabályokat. Téves vélemény, megalapozatlan bizalom káros következményeit figyelembe venni (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások). A pénz kezelésének fontosságát ismerni, gazdálkodásában a könnyelműséget kerülni. - Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően. - A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. - Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). - Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása). - Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).	- Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). - Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. - Személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása. - Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltage), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése. - Saját napirend összeállítása, törekvés a célszerűsége, tudatosságra. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. (A mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása, tervezése.) - A pénz kezelésének gyakorlata, zsebpénz beosztása, családi költségvetés fontossága, osztálypénz gyűjtése meghatározott célra, jövedelemszerzés módjai. - Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban. - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés).	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezetismeret: egészséges életmód, egészségmegőrzés. Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők. Gyakorlati képzés előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>Munkafegyelem</i>, baleset, figyelem, <i>létfeltétel</i>, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, szenvedély, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, visszautasítás. Differenciálás: Szükség esetén személyre szóló egyéni bánásmód.	
Elvárt teljesítmény: Saját képességeinek ismerete, jövőjének reális tervezése.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Előzetes tudás: Helyes értékválasztás.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az osztályközösség tagjait megismerni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A szabályokat elfogadni. Helyes napirendet kialakítani. Érzelmileg azonosulni az elődök tetteivel. Szolidaritást tanúsítani a rászorulókkal szemben. Aktívan részt venni az iskolaközösség életében. Bekapcsolódni a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, tánccsoport). - Tanulói jogok és kötelességek. - Házirend. - Tűz- és balesetvédelem. - Napirend. - Tanórán kívüli elfoglaltságok. - Tanulás és tudás. - Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. - Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság, stb.).	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Időbeosztás, órarend. - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. - Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. - Tanulmányi séta munkahelyek meglátogatása, minél több szakma megismerése. - Egyénileg és csoportosan ajándéktárgyak készítése, jótékonyági vásáron árulása, elajándékozása, örömszerzés másoknak (ajándék, műsorszám, meglepetés).	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezetismeret: egészséges életmód, egészségmegőrzés. Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők. Gyakorlati képzés előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység. Differenciálás Egyéni képességeinek maximális szem előtt tartása a kapcsolatépítés és pályaorientáció során.	
Elvárt teljesítmény: Aktív részvétel az intézmény és a lakóhely életében, a „felnöttség” felelősségének megélése.			

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Aktuális témák		Előzetes tudás: Saját környezetének ismerete, az események számontartása.	Órakeret: 13
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani, mások ünnepeit megismerni, elfogadni, ünneplésének a tiszteletet megadni (tolerancia). Aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Aktivitást és együttműködést tanúsítani. Megegyezéssel programokat tervezni, a közös eseményeken aktív részvétel. Saját véleményt megfogalmazni és azt bátran képviselni. Toleráns viselkedést tanúsítani, vitázni, az álláspontot rugalmasan megváltoztatni meggyőzés hatására. - A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). - Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.	- Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok). - Újságcikkben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. - Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.	Kommunikáció: olvasás - írás, médiaismeret Számolás-mérés: tájékozódás időben és térben Ének-zene: ünnepekhez, korokhoz kapcsolódó ének, zene Információs eszközök használata: meghívó, plakát készítése, nyomtatása, anyaggyűjtés a hálózatról Ábrázolás-alakítás: kiállítások, tárlatok látogatása Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: Lehetőség szerint aktivizálni, sikerélményhez juttatni a gátlásosabb, visszahúzódó tanulókat, ez lehet háttértevékenység (plakát, jelmez, teremrendezés, stb.)	
Elvárt teljesítmény: Aktív részvétel az intézmény és a lakóhely életében, a „felnőttiség” felelősségének megélése.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt lételre		Előzetes tudás: Célorientáltság.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: „Felnőttség” felelősségét megélni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre törekedni. Tudatosan cselekedni, erőfeszítést tenni a kívánt cél elérése érdekében. Norma, normakövetés (példakép). A pénz kezelésének fontosságát ismerni, gazdálkodásában a könnyelműséget kerülni. A pihenés szükségességét és formái ismerni. • A felnőtt lét előnyei, hátránya. • Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok). • Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). • Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körülményeként igénybe vétele). • Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése). • Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás)	- Saját napirend összeállítása. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása (a mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása, tervezése.) - Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. - Képességlista készítése a számba jövő munkakörökről (pl. a takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszerető, stb.). - Különböző munkahelyek megismerésére tanulmányi séták (pl. boltok, raktárak, konyhák, műhelyek, stb. megtekintése). Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. - Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb). - Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban. - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. - A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése. - Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret Környezetismeret: egészséges életmód, egészségmegőrzés Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők Gyakorlati képzés előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke. Törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, választó, képviselő, képviselő. Személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezű aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó. Kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás</i>	
Elvárt teljesítmény: Saját képességeinek ismerete, jövőjének reális tervezése.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Előzetes tudás: Helyes értékválasztás.	Órakeret: 13
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját képességeit ismerni, jövőjét reálisan tervezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A szabályokat elfogadni. Helyes napirendet kialakítani. Érzelmileg azonosulni az elődök tetteivel. Szolidaritást tanúsítani a rászorulókkal szemben. Aktívan részt venni a lakóközösség és az iskolaközösség életében. Bekapcsolódni a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncscsoport). - Tanulói jogok és kötelességek. - Házirend. - Tűz- és balesetvédelem. - Napirend. - Tanórán kívüli elfoglaltságok. - Tanulás és tudás. - Bevált és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése). - Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. - Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság, stb.).	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Időbeosztás, órarend. - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. - Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret Környezetismeret: egészséges életmód, egészségmegőrzés Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők Gyakorlati képzés előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység. Differenciálás: A szabályok tartalmának részletes megbeszélése, magyarázata, a megértés kontrollálása.	
Elvárt teljesítmény: Viselkedéskultúra alakítása.			

Életvitel és gyakorlat

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A tantárgy célja, hogy az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve megerősítse a tanulóknál a minél önállóbb életvitelhez szükséges életvezetési és háztartási ismereteket, rávezessen a környezet rendezésének, tisztán tartásának fontosságára, bővüljenek ismeretei a test védelmével, működésével, tisztán tartásával kapcsolatban, ismerje meg a családi és más együttélések esetében a kölcsönös támogatás lehetőségét. A tantárgy tanulása során a tanuló ismeretei rendszereződnek a testápolás, a személyes higiéné és a környezet tisztán tartásának fontossága témakörében. Nagy hangsúlyt helyez a tantárgy az esztétikus, praktikus megjelenés iránti igény kialakítására. A feladathelyzetekben és egyéb szabadidős tevékenységek végzésében törekszik a célszerűséget és kényelmet egyszerre szolgáló körülmények megteremtésében. A háztartási munkák ellátásához kapcsolódóan a tantárgy tanulása során egyre differenciáltabban megjelenik a lakás és az iskolai környezet által megkívánt megfelelő biztonság és óvatosság a gépek, berendezések használatában, a vegyszerek alkalmazásában. Kitérünk a balesetek megelőzése érdekében tett intézkedésekre és az esetlegesen bekövetkező balesetek esetén szükséges teendőkre. A tantárgy tanulásában nagy hangsúly helyeződik a segítségnyújtás különböző területeire, a csecsemő- és beteggondozásra és az idősek ellátására. A háztartási ismeretek keretében a tantárgy ráirányítja a figyelmet a háztartással kapcsolatos beszerzésekkel kapcsolatban a körültekintő tájékozódás, az igények ismeretében történő informálódás, a megfontolt választás és az esetleges panaszkezelés kérdéseinek fontosságára. Minden érintett területen kiemelten foglalkozik a mindennapi élet során kívánatos egészséges életmód szemléletének figyelembe vételével.

A tantárgy tanulása során az erkölcsi nevelés területén egyre differenciáltabban érvényesül a mindennapi családi életben és munkatársi közösségekben szükséges másokra történő odafigyelés, együtt érző, empatikus magatartás, a mások szükség szerinti segítségének igénye.

Önismeret és társas kultúra területén a testalkatához, tevékenységeihez illő megjelenéshez szükséges információk alapján fejlődik a tanulók énképe, önismerete. Társai visszajelzése lehetőséget ad önbizalmának, önértékelésének reális fejlődésére.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a személyes és környezeti higiéné iránti igény egyre erősebbé válik, tudatosul a betegségek megelőzésében és leküzdésében fontos tevékenységek rendszerességének szükségszerűsége.

A felelősségvállalás területén a tanuló ismeretei bővülnek az együtt érző, segítő magatartás, az elfogadás vonatkozásában. A pedagógus felelőssége, hogy lehetőséget teremtsen az önkéntes segítségnyújtás igényének kialakulására, amely segíti a személyes fontosság megélését.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területét a tantárgy a fogyasztóvédelmi szokások és érdekvédelem megismertetésével támogatja. A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet játszik a tantárgy a vásárlói tervezés és tudatosság alakításával.

A kulcskompetenciák fejlesztésében a tantárgy fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen, bővülnek a tanuló ismeretei a háztartáshoz kapcsolódó nonverbális kommunikációs jelek, piktogramok értelmezésében.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületen a készségfejlesztő iskolás tanulóknál gyakorlati természetű ismeretek elsajátítására van lehetőség, a mindennapi életben előforduló és a háztartásban vagy egyszerű munkafolyamatok végzésénél megfigyelhető jelenségek megismertetésével és az alkalmazások lehetőségének bemutatásával. A tanuló egyre tájékozottabbá válik a hétköznapi életben előforduló és alkalmazott vegyszerek, anyagok biztonságos használatában, a gépi berendezések működéséhez szükséges elővigyázatos magatartással.

A digitális kompetenciaterületen a tanulók egyre magabiztosabban kezelik a háztartásban előforduló gépeket, berendezéseket, értelmezik a működtetéshez szükséges jelzéseket.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületen a tantárgy hozzájárul a családi és társadalmi munkamegosztás feladataiban való eligazodáshoz, segíti az ebben való részvétel lehetőségének megtalálását.

Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén fejlődik a tanulók ízlésvilága, képesek lesznek önmaguk kulturált, egyéni igényeket figyelembe vevő megjelenésének és környezetük rendezettségének kialakítására. A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődik a közösségi munkavégzésben történő részvétel során.

Életvitel és gyakorlat /36 hét/ 9. évfolyam: 5 óra / 10. évfolyam: 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	40	40	80
2. Háztartás	66	66	126
3. Gondozási feladatok	24	24	48
4. Fogyasztóvédelem	30	30	60
5. Piktogramok értelmezése	20	20	40
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 14 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Előzetes tudás: Tisztálkodás rutinszerű elvégzése.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerű esetben önmagát ellátni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Testápolás. Egyszerű esetben önmagát ellátni. Reális, megvalósítható igényt kialakítani az öltözködéssel kapcsolatban. Tudni, hogy az ápoltság jó megjelenésért mit kell tennie. • Önkiszolgálás, testápolás, öltözködés fázisai, eszközei. • Jó megjelenés, ápoltság. • Ruhaválogatás az évszaknak megfelelően. • Divat, a divat változásai. • Saját ruhanemű gondozása, ruhajavítás.	- Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján (fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata). - Hajápolás, kéz- és lábápolás. - A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján. - Beszélgetés a divatról, milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát, a divat változásai. - Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. - Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés. - Szerepjáték – „Divatbemutató”	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: Személyes szükségletek, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód. Testnevelés: test karbantartása, kondicionálás. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tisztálkodással kapcsolatos eszközök. divat, modell, divattervező, <i>márka</i> korosztályok, korszakok, smink és ápoltság, borotválkozó eszközök, borotválkozás, szájszag, testszag, dezodorálás. Differenciálás: Egyéni sajátosságok maximális figyelembe vétele. Diszkréció, tapintat az egyéni testápolás során.
Elvárt teljesítmény: A rendszeres testápolás gyakorlatának kialakulása, környezetének, ruházatának rendben tartása.		

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Háztartás		Előzetes tudás: Baleset elkerülése.	Órakeret: 66
Tantárgyi fejlesztési célok: Munkát kitartóan végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Törekedni a balesetek megelőzésére. Kiválasztani a munkának megfelelő eszközöket és gépeket. Önállóan teríteni, mosogatni, törölgetni, rendet rakni, a használt készülékek funkcióját és használatát ismerni. • Balesetvédelmi ismeretek és a balesetek megelőzése. <u>Konyhai munkák:</u> • A konyha berendezése, a berendezések funkciója, rendeltetészerű használata. • Irányítással a megfelelő eszközök, konyhai gépek kiválasztása. • Egyszerű ételek, saláták, édességek, sütemények készítése. <u>Fürdőszoba és toalett tisztántartása és rendeltetészerű használata.</u> <u>Háztartási munkák:</u> • Mosogatás. • Mosás. Szárítás.(nagyobb terjedelmű, eltérő tulajdonságú ruhanemű) • Vasalás. <u>Textilmunkák.</u> • Kisebb javítások elvégzése (gombfelvarrás, fércelés, tűbefűzés, szegőöltés).	- Szerepjáték: balesetveszélyes helyzetek szimulálása, teendők baleset esetén. - A már ismert tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti alkalmazása. - Tárolás a konyhában (élelmiszer alapanyagok, edények). - Tevékenység során eddig tanult kisgépek használata fokozott önállósággal (turmixgép, kenyérpirító, habverő, hámozó kés). - A tisztaság fontossága és ennek tudatosítása, tisztítószerek használatának szabályai (maró anyagok!!, fertőtlenítő szerek). - Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése a textilek gondozása során, a biztonságos munkavégzés feltételei (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás). - Képek, prospektusok, használati utasítások értelmezése. - Eddigi tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti elemi alkalmazása. - Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése, a biztonságos munkavégzés feltételei (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás, víz hőmérséklet, vasaló hőmérséklete).	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeret: személyes szükséglet, felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: egészséges életmód. Ábrázolás-alakítás: esztétikus alkotások készítése. Szakmai előkészítő ismeretek: munkafegyelem, életvezetés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Eddigi fogalmak használata, bővítése: szakácskönyv, hozzávalók, mértékek, mérőeszközök, maró anyag, fertőtlenítés, hőfok, éget, perzsel, gőzölés, kártevő, vegyszer. Differenciálás: Egyéni képességek és lehetőségek figyelembe vétele.	
Elvárt teljesítmény: A háztartási feladatok elvégzése segítséggel (irányítással), a tisztító szerek takarékos és szakszerű használata.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Gondozási feladatok		Előzetes tudás: Magabiztosság és az empátia képességének megléte.	Órakeret: 24
Tantárgyi fejlesztési célok: Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Családjában beteget ápolni könnyebb betegség esetén. Cselekvéssorokat ismerni (elmondani), melyek a betegápolás során előfordulnak. Félelmét leküzdeni. Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni. - Teendők beteglátogatás során a kórházban, betegszobában, otthon. - Idősgondozással kapcsolatos feladatok. - Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham) - Teendők baleset esetén. - Az egészségügyi ellátórendszer megismerése. - Teendők számbavétele az egészségmegőrzés érdekében.	- Beszélgetés, filmek megtekintése. - Szituációs gyakorlatok: segítség kérése, telefonálás, társalgás különböző korosztályok tagjaival (viselkedés orvosi vizsgálat és kórházi látogatás során, látogatás idősek otthonában, ajándékozás, kedveskedés a gondozottaknak). - Orvosi rendelők felkeresése, vizsgálatok, szűrések céljának tudatosítása, az egészség megőrzése is állandó odafigyelést igényel, teendők ennek megfelelően (védőoltás, szűrővizsgálatok, tüdőszűrés, vércukormérés).	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok, lakóhely, közlekedés. Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód. Információs eszközök használata: internetről tartalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport, ájulás, <i>görcs, roham, segélykérés, telefonálás</i>, orvosi utasítás, látogatás, ápolás, rászorultság, gyógyszerekkel kapcsolatos ismeretek. Differenciálás: Egyéni érzékenység maximális figyelembe vétele (fóbiák, irtózás egyes helyzetektől).	
Elvárt teljesítmény: A gondozási feladatok elvégzése segítséggel (irányítással), a tisztítószerek takarékos és szakszerű használata.			

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Vásárlás - Fogyasztóvédelem		Előzetes tudás: Megfontoltan, kulturáltan vásárolni.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Vásárlásokat megtervezni a vágyak és a lehetőségek mérlegelésével.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Körültekintően vásárolni. Egyéni szint alapján egy vagy néhány dolgot önállóan vásárolni. - A konyhai tevékenységekhez szükséges áruk megvásárlása, fokozódó önállósággal. - Vásárlás közben figyelembe veendő szempontok tudatosítása. - Szavatosság az árucikkeken, eltarthatóság módja. - Eltérő árucikkek vásárlása.	- Ismert üzletben egyéni vásárlás megbeszélés alapján lehetőleg önállóan (bevásárló lista, költségvetés). - Áruk megkeresése és a megfelelő kiválasztása a meglévő kínálatból valós helyzetben. - A vásárolt termékek praktikus, előrelátó szállítása. - Tárolás hűtőszekrényben (romlandó, eltartható). - Jelzések megkeresése és értelmezése (összetétel, szavatosság, ár). - Cipő, ruhanemű, ajándék vásárlása (bevásárló lista, költségvetés, méret, célszerű szín, anyag kiválasztása), csomagolás. - Szerepjáték. - Tanulmányi séta, vásárlás, különböző típusú üzletekben.	Kommunikáció: olvasás, írás, média-ismeret. Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek, mérések, pénzhasználat. Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, társas kapcsolatok, felkészülés felnőtt életre. Környezetismeret: egészséges életmód. Kulcsfogalmak, fogalmak: A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése. Tárolási fogalmak bővítése, szavatosság, dátum, jelzés. Differenciálás: Egyéni szükségletek és lehetőségek figyelembe vétele.	
Elvárt teljesítmény: Vásárlásainak (a lehetőségeket mérlegelve) megtervezése.			

Évfolyam: 9.

5. Tematikai egység: Piktogramok értelmezése		Előzetes tudás: Körültekintés, megfontoltság.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Árucikkek jelzéseit összegyűjteni, értelmezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Jelzéseket és az azokban rejlő információkat felismerni. Figyelembe venni minél több ismert jelzést. Ismeretlen jelzésre rákérdezni, annak jelentését megismerni. • Élelmiszereken található jelek. • Tisztítószereken található jelek. • Ruhaneműkön található jelzések. • Tartós fogyasztási cikkeken található jelzések értelmezése (pl. szállítás módja, üzembe helyezés).	- Egyszerű rajzos feladatlapot megoldani. - Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés magyarázat, csoportosítás. - Tanulmányi sétán eltérő árucikkeken lévő jelzések megfigyelése, ismerős jelzések keresése, értelmezése. - Megadott jelzés megkeresése ismeretlen környezetben.	Kommunikáció: olvasás, írás. Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: egészséges életmód. Ábrázolás-alakítás: festés, rajzolás, makett készítése. Kulcsfogalmak, fogalmak: mélyhűtött élelmiszer, levespor, ételízesítők, konzerv, csomagolóanyag. fém, üveg, kerámia, tűzhely, veszélyes, összetétel, alapanyag. Természetes szál, műszál, kártevők, védelem, vegyszeres tisztítás, csomagolás, törékeny, üzembe helyezés, állítva szállítható, felirat, tábla, címke, jelzés, tilos, javasolt, szabályos használat, büntetés, maró anyag. Differenciálás:	
Elvárt teljesítmény: Az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismerete.			

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.	Előzetes tudás: Rendszeresség.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudni, hogy az ápolat, jó megjelenésért mit kell tennie.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: Személyes szükségletek, önismeret, felkészülés a felnőtt életre Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód, környezetvédelem Testnevelés: test karbantartása, kondicionálás Információs eszközök használata: anyaggyűjtés Kulcsfogalmak, fogalmak: Tisztálkodással kapcsolatos eszközök: smink és ápoltság, borotválkozó eszközök. Borotválkozás. Mosással kapcsolatos tevékenységek, szerek elnevezése, használatával kapcsolatos fogalmak, áztatás, mosás, öblítés, teregetés, szájszag, testszag, dezodorálás. Az eddig használt fogalmak bővítése a nagytakarításra vonatkozóan. Varrással kapcsolatos eszközök és tevékenységek elnevezése. Differenciálás: Egyéni megsegítés a tevékenységek végzésével kapcsolatban.
Egyszerű esetben önmagát ellátni. Irányítással előkészíteni a mosást, ismerni a mosószer hatásait, az öblítés fázisait. Alkalmazni a nagytakarítás műveleteit. Kultúrtörténeti ismeretét fejleszteni. • Önkiszolgálás, testápolás, öltözködés fázisai, eszközei. • Saját ruhanemű gondozása, ruhajavítás. • Irányítással a mosás előkészítése, mosóporok hatása, öblítés fázisai. (zokni, zsebkendő, fehérnemű). • Személyes környezete gondozása. • Irányítással a terem, konyha, műhely kitakarítása a nagytakarítás műveleteinek alkalmazásával, eszközhasználat.	- Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján (fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata). - Tanulmányi kirándulás aktuális szaküzletekben. - Használati utasítások tanulmányozása, megbeszélése. - Kisebb javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tűbe fűzés, szegőöltés). - Fehérnemű, zokni, zsebkendő kézi mosása. - Eddig tanult tevékenységek alapján a különböző helyiségek nagytakarításához szükséges munkafolyamatok gyakorlása. - Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés. - Szerepjáték – „Divatbemutató”	
Elvárt teljesítmény: Szűkebb és tágabb környezet rendjének fenntartása, hiányok folyamatos pótlása		

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Háztartás		Előzetes tudás: Baleset elkerülése. Környezetbarát felhasználás.	Órakeret: 66
Tantárgyi fejlesztési célok: Kiválasztani és használni a munkának megfelelő eszközöket és gépeket.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Törekedni a balesetek megelőzésére. Adott munkát kitartóan végezni. Ruhaneműit kíméletesen használni és gondozni. Szabadidejét hasznosan eltölteni, az elkészült munkának örülni. <u>Konyhai munkák:</u> - Egyszerű ételek, saláták, édességek, sütemények készítése (kís gépek, mikro használatának módja). - A konyha tisztántartása, az élelmiszerek higiénikus kezelése. <u>Fürdőszoba és toalett tisztántartása és rendeltetésszerű használata.</u> <u>Háztartási munkák:</u> - Mosás. Szárítás.(nagyobb terjedelmű, eltérő tulajdonságú ruhanemű) - Vasalás. - Ruhanemű tárolásának módja (védelem a portól, kártevőktől – ruhamoly). <u>Textilmunkák:</u> - Varrás, hímzés, díszítő eljárások (gyöngyfüzés, kötés, horgolás) megismerése. - Kisebbségi javítások elvégzése (gombfelvarrás, fércelés, tűbefűzés, szegőöltés). - Dekoráció, alkalmi csomagolás, ünnepi készülődés a személyes megjelenésben és a környezetben.	- Szerepjáték: balesetveszélyes helyzetek szimulálása, teendők baleset esetén. - A már ismert tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti alkalmazása. Tevékenység során eddig tanult kís gépek használata fokozott önállósággal (turmixgép, kenyérpirító, habverő, hámozó kés, mikrohullámú sütő, hűtőszekrény, tűzhely). - A tisztaság fontossága és ennek tudatosítása, tisztítószerek használatának szabályai (maró anyagok!! fertőtlenítő szerek). - Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése a textilek gondozása során, a biztonságos munkavégzés módja (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, víz hőmérséklet, vasaló hőmérséklete, vasalás, hajtogatás). - Képek, prospektusok, használati utasítások gyűjtése, értelmezése. - Varrás, kézimunka megismerése, alapöltések, egyszerű munkafolyamatok megismerése, gyakorlása (öltések, gomb felvarrása, kisebb darabok elkészítése). - Az alkalomnak megfelelő eszközök és anyagok változatos alkalmazása (farsangi, karácsonyi, iskolai rendezvény, születésnap, anyák napi ünneplés, vendéglátás).	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeret: személyes szükséglet, felkészülés a felnőtt életre Környezetismeret: egészséges életmód Ábrázolás-alakítás: esztétikus alkotások készítése Szakmai előkészítő ismeretek: munkafegyelem, életvezetés Kulcsfogalmak, fogalmak: Eddigi fogalmak használata, bővítése: szakácskönyv, hozzávalók, mértékek, mérőeszközök, maró anyag, fertőtlenítés, hőfok, éget, perzsel, gőzölés, kártevő, vegyszer, textiltípusok, öltések, eszközök elnevezése Differenciálás:	
Elvárt teljesítmény: Környezetének, ruházatának rendben tartása, a háztartási feladatok elvégzése segítséggel (irányítással), a tisztító szerek takarékos és szakszerű használata.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Gondozási feladatok		Előzetes tudás: Magabiztosság és az empátia képességének megléte.	Órakeret: 24
Tantárgyi fejlesztési célok: Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Családjában beteget ápolni könnyebb betegség esetén. Cselekvéssorokat ismerni (elmondani), melyek a betegápolás során előfordulnak. Félelmét leküzdeni. A csecsemők ápolását, gondozását megtanulni. Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni. • Teendők beteglátogatás során a kórházban, betegszobában, otthon. • Csecsemőápolási ismeretek (fokozott figyelem, az utasítások betartása). • Idősgondozással kapcsolatos feladatok. • Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham) • Teendők baleset esetén. • Az egészségügyi ellátórendszer megismerése. • Teendők számbavétele az egészségmegőrzés érdekében.	- Beszélgetés, filmek megtekintése. - Szituációs gyakorlatok: segítség kérése, telefonálás, társalgás különböző korosztályok tagjaival (viselkedés orvosi vizsgálat és kórházi látogatás során, látogatás idősök otthonában, ajándékozás, kedveskedés a gondozottaknak). - Orvosi rendelők felkeresése, vizsgálatok, szűrések céljának tudatosítása, az egészség megőrzése is állandó odafigyelést igényel, teendők ennek megfelelően (védőoltás, szűrővizsgálatok, tüdőszűrés, vércukormérés). - Szerepjáték: csecsemőápolás (babázás, fürdetés, etetés, öltöztetés, sétáltatás). - Az óvodás csoport meglátogatása, játék a kicsikkel, lehetőség szerint öltözködésnél, tízóraizás, uzsonnázásnál segítségnyújtás.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok, lakóhely, közlekedés Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód Információs eszközök használata: internetről tartalmak Kulcsfogalmak, fogalmak: lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport, ájulás, <i>görcs, roham, segélykérés, telefonálás</i>, orvosi utasítás, látogatás, ápolás, rászorultság, gyógyszerekkel kapcsolatos ismeretek, udvariassági formák idősekkel, kicsikkel, ápolási szerek és használatuk Differenciálás:	
Elvárt teljesítmény: A gondozási feladatok elvégzése segítséggel (irányítással).			

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Vásárlás - Fogyasztóvédelem		Előzetes tudás: Megfontoltan, kulturáltan vásárolni.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Vásárlásokat megtervezni a vágyak és a lehetőségek mérlegelésével. Személyre szóló ajándékot készíteni (alkalom szerinti csomagolás, átadás).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Körültekintően vásárolni. Egyéni szint alapján egy vagy néhány dolgot önállóan vásárolni. • A konyhai tevékenységekhez szükséges áruk megvásárlása, fokozódó önállósággal. • Vásárlás közben figyelembe veendő szempontok tudatosítása. • Szavatosság az árucikkeken, eltarthatóság módja. • Eltérő árucikkek vásárlása. • A vásárlás megtervezése, üzlet kiválasztása. • Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés.	- Ismert üzletben egyéni vásárlás megbeszélés alapján lehetőleg önállóan (bevásárló lista, költségvetés). - Áruk megkeresése és a megfelelő kiválasztása a meglévő kínálatból valós helyzetben. - A vásárolt termékek praktikus, előrelátó szállítása. - Tárolás hűtőszekrényben (romlandó, eltartható). - Jelzések megkeresése és értelmezése (összetétel, szavatosság, ár). - Cipő, ruhanemű, ajándék vásárlása (bevásárló lista, költségvetés, méret, célszerű szín, anyag kiválasztása), csomagolás. - Szerepjáték. - Tanulmányi séta, vásárlás, különböző típusú üzletekben. - A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése (csarnok, piac, kisebb- és nagyobb bevásárló helyek, raktáruházak, prospektusok, szórólapok árai és a valóságos árukon lévő tájékoztatók, üzletház, raktár, éjjel-nappal nyitva, nyitva tartás, pénztár, polc, gondola, reklám, plakát, ár, számla, visszajáró, szatyor, nehezebb-könnyebb). - Eligazodás árucsoportok között, csoportosítás, válogatás.	Kommunikáció: olvasás, írás, média-ismeret Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek, mérések, pénzhasználat Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, társas kapcsolatok, felkészülés felnőtt életre Környezetismeret: egészséges életmód Kulcsfogalmak, fogalmak: A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése. Tárolási fogalmak bővítése. <i>szavatosság, dátum, jelzés</i> Differenciálás:	
Elvárt teljesítmény: Vásárlásainak megtervezése a lehetőségek mérlegelésével.			

Évfolyam: 10.

5. Tematikai egység: Piktogramok értelmezése		Előzetes tudás: Lényeges és lényegtelen körülményeket megkülönböztetni.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: A piktogramok jelzéseit megérteni és tudatosítani, hogy az egészség megőrzése érdekében szükséges figyelembe venni (szavatosság, összetétel) azokat.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Jelzéseket és az azokban rejlő információkat felismerni. Figyelembe venni minél több ismert jelzést. Ismeretlen jelzésre rákérdezni, annak jelentését megismerni. Megfelelően csoportosítani. - Élelmiszereken található jelek. - Tisztítószereken található jelek. - Ruhaneműkön található jelzések. - Tartós fogyasztási cikkeken található jelzések értelmezése (pl. szállítás módja, üzembe helyezés). - A környezetben megtalálható rajzos utasítások és rövid feliratok értelmezése (utcai tájékoztató jelzések, postai, kórházi, gyógyszerári, játszótéri, különböző munkahelyi, szórakozóhelyekhez kapcsolódó).	- Egyszerű rajzos feladatlapot megoldani. - Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés magyarázat, csoportosítás. - Tanulmányi sétán eltérő árucikkeken lévő jelzések megfigyelése, ismerős jelzések keresése, értelmezése. - Megadott jelzés megkeresése ismeretlen környezetben. - A mobiltelefonon, liften meglévő jelzések felismerése, a helyes használat elsajátítása.	Kommunikáció: olvasás, írás Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre Környezetismeret: egészséges életmód Ábrázolás-alakítás: festés, rajzolás, makett készítése Kulcsfogalmak, fogalmak: mélyhűtött élelmiszer, leves por, ételízesítők, konzerv, csomagolóanyag, fém, üveg, kerámia, tűzhely, veszélyes, összetétel, alapanyag. Természetes szál, műszál, kártevők, védelem, vegyszeres tisztítás, csomagolás, törékeny, üzembe helyezés, állítva szállítható, felirat, tábla, címke, jelzés, tilos, javasolt, szabályos használat, büntetés. Maró anyag, mobiltelefon, lift jelzései Differenciálás:	
Elvárt teljesítmény: Az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismerete és figyelembe vétele. A használati cikkeken feltüntetett jelzések értelmezése.			

Gyakorlati képzés előkészítése

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A gyakorlati képzés előkészítése tantárgy célja a fiatalok megismertetése a munka világával, a felnőttkori munkavégzés lehetőségeinek feltárása, a munkatevékenységek elsajátítása iránti igény kialakítása. A tantárgy tanulása során a diákok megismerkednek a környezetükben előforduló munkakörökkel, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességekkel, munkakörnyezettel, eszközökkel, elvárásokkal. Elsődlegesen fontos a tanulók számára pályaválasztásukhoz kapcsolódóan a képességeikhez, érdeklődésükhöz és lehetőségeikhez illeszkedve és az intézményi kínálatot figyelembe véve a megfelelő munkatevékenységek kiválasztása és a minél önállóbb életvezetést lehetővé tevő életpálya tervezése. A tanuló magatartásában éretté válik a csoportos munkavégzés szabályrendszerének, a munkatársi kapcsolat, a munkavezető és alkalmazott viszonyának megismerésére. A tanuló a tantárgy tanulása során megismerkedik a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségekkel, a munkaidő és pihenőidő rendjével, a munkavállalással együtt járó kötelezettségekkel és jogkörökkel, a segítségkérés eszközeivel. Önismeret és társas kultúra területén a tanuló számára egyértelművé válik egyéni életlehetőségének formája, kirajzolódik a minél önállóbb, támogatott életvitelnek, egyszerű munkafeladatok végrehajtásának és munkatevékenység vállalásának lehetősége. A tanuló képessé válik csoportban végzett munkatevékenység folytatására, erősödik önbizalma a gyakorlati tevékenységek sikeres elvégzése iránt.

A testi és lelki egészségre nevelés terén a felnőtt élet tevékenységeire történő felkészülés erősíti önértékelését, lelki egyensúlyát a felnőtt lét megélésének érzésével.

A tanuló tapasztalatai és ismeretei bővülnek a társadalmi és munkahelyi munkamegosztás és munkahelyi kapcsolatok, kötelezettségek terén, különös tekintettel a munkahelyi óvó- és védő intézkedések betartásának fontosságára szempontjából.

A kulcskompetenciák terén a tantárgy kiemelt szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen a munkavállaláshoz és munkavégzéshez kapcsolódó fogalmak megismertetésével, szélesedik szókinccse a gyakorlatban szükséges anyag, eszköz megnevezésekkel és a munkahelyi utasítások tartalmának megértésével.

Gyakorlati képzés előkészítése /36 hét x 2 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. A munka világa, pályaválasztás	10	10	20
2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről	20	20	40
3. Fiatal felnőtt életvezetése, munkatársi kapcsolatai	42	42	84
Összes óraszám	72	72	144

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: A munka világa, pályaválasztás		Előzetes tudás: Kitartó munkavégzés.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A feladat - munkavégzés minőségét, idejének hosszát, tempóját javítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megérteni, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során. Ismerni, és elmondani a leggyakoribb foglalkozásokban magát, a végzett tevékenységet (ki mit csinál?). Hiányosságait képes javítani. Önállóan elfoglalni magát.	- Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében. - Valamilyen, a csoportnak és a jövőbeni szakmatanulásnak megfelelő gyakorlati tevékenység (szöveg, gyöngyfűzés, kézimunka). - Önértékelő feladatlapok kitöltése, megbeszélése. - Tankönyv leckéinek feldolgozása, kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében. - A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kez ügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.). - Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. - „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása. - Fizetés, pihenés, kikapcsolódás. - Aktív pihenés.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre. Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód. Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztó-védelem, piktogramok értelmezése. Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés.	
• A tanulás és munka közötti hasonlóság és különbség. • Az érdemjegy, bizonyítvány és fizetés értelme, jelentése. • A feladatvégzés, a munkatevékenység idejének növelése. • A feladat, munka, minőségének javítása. • Tanulás és munka, képességek és pályaválasztás közötti összefüggés. • Tehetség, lehetőség, szorgalom, kitartás kérdése. • Önismeret. • Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés. • A munka és pihenés harmonikus egysége.		Kulcsfogalmak, fogalmak: hétköznapi, munkanap, munkaszüneti nap, ünnepnap, fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás, jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány, minőség, mennyiség, tempó, hibás, hibátlan, gondos, összecsapott, sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes, figyelem, pontosság, igényesség, szorgalom, kitartás, siker, hibázás, tökéletlenség, egyéni különbségek, adottságok, alkalmasság, fejlődés, nemekre jellemző feladatok, foglalkozások, életfeladatok, kifáradás, pihenés, nyugalom, önálló, elfoglaltság, segítség, megelégedettség.	
Differenciálás			
Elvárt teljesítmény: A munkavégzéssel kapcsolatos ismeretek rendszerezése.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Tájékozódás a munkavégzés területeiről	<i>Előzetes tudás: A munkavégzés felelőssége.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A kapott feladatot határidőre elkészíteni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Kitartó, elfogadható munkát végezni. A feladatra készülni és aktívan részt venni a gyűjtőmunkában. Önismeretét alakítani. A tapasztaltakat lényegre törően megfogalmazni, munkájáról reális képet adni és hosszabb ideig emlékezni rá. • Eszközhasználat, kezűgyesség fejlesztése, kisebb darabok elkészítése egyre nagyobb önállósággal (gyöngyfűzés, varrás, kötés, agyagozás, stb.). • Az intézményben meglévő munkahelyek, tevékenységek feltérképezése. • A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés, stb.). • A tapasztalatokról szóbeli beszámoló a társaknak. • Közvetlen környezetében lévő felnőttek munkájának feltérképezése. • Mi szeretnék lenni? • Milyen munkát szeretnék végezni? • Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.).	- Több- kevesebb segítséggel önállóan feladatot végezni. - Tanulmányi séta néhány intézményben. - Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. - Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre van szüksége munkájához?). - Az intézményben lévő munkahelyeken adott idő eltöltése aktív munkával (lehetőség szerint erőfeszítést igénylő, tényleges munkát végezzen a tanuló). - A feladat rövid ismertetése, milyen feladatot tudott végezni, milyen eszközöket használhatott, hogy érezte magát a munkavégzés közben. - Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása. - Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése. - Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. - Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása. - A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe. - Önértékelés.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre. Környezetismeret: egészséges életmód. Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, rövid leírások készítése, kinyomtatása. Testnevelés: mozgás és kondíció fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése. A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása. Felmerülő fogalmak tisztázása. Teljesítmény, kitartás, következmény, a megismert fogalmak tisztázása. Differenciálás: Egyéni képességek felmérése és az alkalmasság körütekintő felmérése.
Elvárt teljesítmény: A környezetében megismerhető szakmák és munkalehetőségek feltérképezése.		

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai	<i>Előzetes tudás: Beilleszkedés a közösségbe.</i>	Órakeret: 42
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A legfontosabb társadalmi elvárásokat, normákat megérteni és a különféle kapcsolatokban megfogalmazni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Önismeretét fejleszteni, önmagát és társait elfogadni gyengeségeivel együtt (képességeit megismerni, jó és rossz tulajdonságok között dönteni). A tananyagot megérteni. Aktívan részt venni a szerepjátékokban. Tudatosítani, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, félelmeit, akinek kikéri tanácsát. • Munkaalkalmasság. • A munkavállaláshoz szükséges feltételek számbavétele: alkalmasság, életkor, egészségi állapot, erőnlét, szükséges okmányok (bizonyítvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya). • Munkaszerződés, bér, utasítások elfogadása. • Alá- és fölérendeltség a munkahelyen. • Munkahelyi köteleességek. • Jogok a munkahelyen. • A munkahelyi beilleszkedéshez fontos tulajdonságok megnevezése. • Munkatársak elfogadása, alkalmazkodás egymáshoz. • Baráti viszony – kollegiális viszony, szerelmi viszony (rokoni, baráti, szerelmi, munkatársi kapcsolatok) jellemzői.	- Munkatevékenységek gyűjtése, csoportosítása, képes elvégezni, nem képes elvégezni. - Okmányok megismerése. - Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés). - Beosztott – vezető számára meglévő - Köteleességek és jogok széles körű megismerése. - Segítőkész, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos, stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése. - A kapcsolatok tartalmának megvitatása. - Tankönyv leckéinek feldolgozása. - Kérdés-felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával. - Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása (szerepjátékok). - A szerepjátékok rögzítése, megtekintése, elemzése, értékelése. Hol hibáztam? Mit kell változtatni?	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt lételre. Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód. Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése. Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés. Információs eszközök: felvételek, lejátszás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Képes vagyok rá ill. nem tudom. Kötelező, kötelesség fogalmak tisztázása. Jog, jogosult, jogszerű fogalmak tisztázása. A tulajdonságok tartalmának tisztázása. TAJ kártya – szám, adókártya – szám, testi fejlettség, fizikai erőnlét, egészséges életmód, tanulás, munka, szabadidő, kapcsolatok, kötődések váltakozása, tartóssága, egoizmus kérdése. Differenciálás: Egyéni megsegítés (személyes adatok).
Elvárt teljesítmény: Lehetőség szerint (a valós helyzethez hasonló) a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztratív és egyéb tennivalók (interjú, öltözködés, önéletrajz) kipróbálása.		

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: A munka világa, pályaválasztás.		Előzetes tudás: A munkavégzés örömeinek átélése.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A feladat - munkavégzés minőségét, idejének hosszát, tempóját az egyéni képességeknek megfelelő mértékben javítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megérteni, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során. Hiányosságait képes javítani. A munka világát rendezetten látni. Megérteni, hogy mindenkinek szüksége van pihenésre (szüleinek is). Önállóan elfoglalni magát.	- Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében. - Valamilyen, a csoportnak és a jövőbeni szakmatanulásnak megfelelő gyakorlati tevékenység (szöveg, gyöngyfüzés, kézimunka) - Önértékelő feladatlapok kitöltése, megbeszélése. - Tankönyv leckéinek feldolgozása, kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében. - A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kez ügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.). - Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. - „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása. - Fizetés, pihenés, kikapcsolódás (a munkavégzés dotálása: óradíj, napidíj, havibér, segély). - Aktív pihenés formái (kézimunka, zenehallgatás, számítógépes alkalmazások, olvasás, keresztrejtvény).	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt lételre Környezetismeret: emberi test, egészség-mozgás- és kondíciófejlesztés, életmód Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztó-védelem, piktogramok értelmezése Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés	
• Önismeret. • Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés. • Nemek közötti fizikai és életfeladatbeli különbségek viszonya a pályaválasztáshoz. • A munka nehézsége és öröme. • A munka és munkabér. • A munka és pihenés harmonikus egysége.		Kulcsfogalmak, fogalmak: fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás, jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány, minőség, mennyiség, tempó, hibás, hibátlan, gondos, összecsapott, sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes, tökéletlenség, egyéni különbségek, adottságok, alkalmasság, fejlődés, nemekre jellemző feladatok, önálló, foglalkozások, életfeladatok, kifáradás, pihenés, nyugalom, elfoglaltság, segítség, megelégedettség.	
Differenciálás:			
Elvárt teljesítmény: Társadalmi beilleszkedés, kulturált magatartás, az egészséges életmód elveinek követése.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Tájékozódás a munkavégzés területeiről		Előzetes tudás: Érdeklődés, nyitottság.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatosan készülni a felnőtt létre, és a munkavállalásra.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kitartó, elfogadható munkát végezni. Önismeretét alakítani. A tapasztaltakat lényegre törően megfogalmazni, munkájáról reális képet adni és hosszabb ideig emlékezni rá. A munkáról pozitív képet kialakítani. • Munkahelyek, foglalkozások számbavétele, rendszerezése. • Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.). • Az intézményben folyó munkavállalói program megismerése, a program résztvevőivel beszélgetés. • Mi szeretnék lenni? • Milyen munkát szeretnék végezni? • A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés, stb.)	- Tanulmányi séta néhány intézményben. - Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. - Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása. - Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése. - Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. - Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása. - A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe. - Önértékelés. - Összehasonlítás, mérlegelés. - Prezentációk, fotók, beszélgetések a különböző munkahelyekről, foglalkozásokról. - Kérdések megfogalmazása. - Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre).	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre Környezetismeret: egészséges életmód Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, rövid leírások készítése, kinyomtatása Testnevelés: mozgás- és kondíció fejlesztése Kulcsfogalmak, fogalmak: Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése. A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása. Felmerülő fogalmak tisztázása. Teljesítmény, kitartás, következmény, a megismert fogalmak tisztázása. Differenciálás: Az egyéni lehetőségek áttekintése, pályaeorientáció.	
Elvárt teljesítmény: A környezetében megismerhető szakmák és munkalehetőségek feltérképezése, (lehetőség szerint) kipróbálása, munkavégzés során a sikerélmény megtapasztalása, önismeret, reális pályaválasztás.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.		Előzetes tudás: Vágyak és a lehetőségek közelítése.	Órakeret: 42
Tantárgyi fejlesztési célok: Véleményt alkotni a helyes és helytelen viselkedésről.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Önismeretét fejleszteni, önmagát és társait elfogadni gyengeségeivel együtt (képességeit megismerni, jó és rossz tulajdonságok között dönteni). Aktívan részt venni a szerepjátékokban. Tudatosítani, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, félelmeit, akinek kikéri tanácsát.	- Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés). - Kötelességek és jogok széles körű megismerése. - Segítőképző, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos, stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése. - A kapcsolatok tartalmának megvitatása. - Tankönyv leckéinek feldolgozása. - Kérdés felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával. - Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása (szerepjátékok). - Képes folyóiratok, áru katalógusok nézegetése közben csoportos beszélgetés. - Sorolja fel és csoportosítsa azokat az embereket, akiket jól ismer, a hozzájuk fűződő kapcsolata alapján. - Képek gyűjtése, ragasztása, megbeszélése. - Ismerkedés gyakorlása (szerepjáték).	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztó-védelem, piktogramok értelmezése Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés Kulcsfogalmak, fogalmak: Önismeret. A megvalósítható cél és a sikerélmény összefüggése. Emberek szerethetősége nem függ gazdagságuktól, tehetségüktől. Rokonság, barátság, szerelem, munkatárs (kolléga), osztálytárs, osztályközösség, társaság, szurkolók, rajongók, társasági ember, magányos ember, buli, ismerkedés szinterei, rokonszenv, ellenszenv, idegen különféle csábításai, bizalom Differenciálás: Egyéni pálya megtervezése, reális tervek	
Elvárt teljesítmény: Lehetőség szerint (a valós helyzethez hasonló) a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztratív és egyéb tennivalók (interjú, öltözködés, önéletrajz) kipróbálása.			

Természettudomány és földrajz

Környezet- és egészségvédelem Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A környezet- és egészségvédelem tantárgy célja az általános iskolában elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra. A tantárgy szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek kerülésének tudatosulását.

A fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

A tanulók az anyanyelvi kompetenciaterületen önmaguk és környezetük megfigyelésével fejlődnek a szervezetet érő külső és belső hatások, igények megfogalmazásában, jelzésében. A természettudományos és technikai kompetenciaterületen mélyülnek a tanulók ismeretei a gyakorlatias természettudományos, különösen a mindennapi háztartásban vagy egyszerű munkavégzésben fontos jelenségek körében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

Környezet- és egészségvédelem /36 hét x 3 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Az emberi test	30	30	60
2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	32	32	64
3. Élő természet – Élőlények és környezetük	23	23	46
4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak	23	23	46
Összes óraszám	108	108	216

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Reális testkép.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Felismerni, (magán) megmutatni testrészeit, segítséggel a tanult belső szervek helyét.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megnevezni és megmutatni érzékszerveit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök megfelelő alkalmazását. Felismerni magán a testrészeket, segítséggel a tanult belső szerveket. Kérdésre kiválasztani és megnevezni a kért csontot (csigolya, borda), megmutatni magán a főbb izmokat. Megmutatni magán a szívét, a vérnyomásmérőt ismerni, a vérnyomásmérést eltérni. Ismerni, hogy a tüdő a mellkasban foglal helyet, a tüdőszűrőre szükség szerint részt venni. Segítséggel feleleveníteni a táplálék útját. A vesék, húgyhólyag, vizelet szerepét (méregtelenítés) megérteni. Ismerni, hogy az agy a koponyában van, sportolás közben a fejet óvni kell. • Testrészeink. • Testünk vázrendszere, a gerinc. • Testünk izomrendszere. • Belső szerveink. • A szív. • A tüdő. • Az emésztőrendszer. • A kiválasztás. • Az agy a gondolkodás szerve. • Érzékszerveink és védelmük.	- Három fő testrész megnevezése, bemutatása. - A csontváz, izom, tüdő, szív, gyomor felismerése. - Csontvázon a koponya, gerincoszlop, bordák és végtagcsontok bemutatása. - A gerinc megkeresése a csontvázon, egy csigolya megmutatása külön. - A tanult főbb izmok megmutatása először szemléltetőeszközön, majd saját magán. - A szív helyének bemutatása magán, pulzusmérés, a vérnyomásmérő bemutatása. - A tüdő helyének megmutatása, beszélgetés a levegő útjáról (a dohányzás káros hatása!). - Beszélgetés a táplálék útjáról és az emésztésről. - A vesék és a húgyhólyag bemutatása szemléltető figurán (ábrán). - Az agy helyének megbeszélése a koponyában, beszélgetés az agyról (gondolkodás szerve). - Beszélgetés az érzékszervekről és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása - szemüveg, hallókészülék, fogpótlás). - Játékos gyakorlatok a fül illetve szem kiiktatásával. - Makettek, ábrák készítése, feladatlap színezése. - Egészséggel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása (szituációs játék: orvosi vizsgálat), lázmérés, vérnyomásmérés, védőoltás, gyógyszerezés).	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás. Társadalmi ismeretek: önismeret, adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre. Életvitel és gyakorlat: személyi szükséglettel kapcsolatos teendők. Ábrázolás-alakítás: portré (festés, rajz), makett. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Kulcsfogalmak, fogalmak: fej, törzs, végtagok, tüdő, szív, gyomor, belek, végbél, koponya, gerincoszlop, arckoponya, gerinc, csigolya, agykoponya, borda, végtag, csontok, izomszív, vérkeringés, alacsony - és magas vérnyomás, tüdő, légzés, táplálkozás, emésztés, vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés, agy, szem (látás), szemüveg, fül (hallás), hallókészülék, orr (szaglás), veszélyhelyzetek (füst). Differenciálás: Egyéni jellemzők (betegség, fogyatékoság) fokozott figyelemmel kísérése. Az orvossal szembeni félelem oldása.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test felépítésének, működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	<i>Előzetes tudás: Az egészséges táplálkozás és a testi egészség közötti összefüggés felismerése.</i>	Órakeret: 32
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az egészség megőrzése érdekében a helyes táplálkozást és a kapcsolatos ismereteket és teendőket kívánatos szem előtt tartani.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Magát és csoporttársait testalkat szempontjából jellemezni. Tudni, hogy a fertőző betegségek bizonyos tünetekkel járhatnak. Ismerni, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. Irányítással összeállítani korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). Tudni, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell. Tudni, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. • A fertőző betegségek tünetei, megelőzés, kezelés, gyógyítás. • Testápolás. Testi higiénia (pattanásos bőr, hajzsírosodás). Fog és szájápolás. Hajápolás. Körömápolás- körömvágás veszélyei. (Észrevenni, ha rendezetlen a körme és segítséget kérni körme levágásához.) • A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre - zöldség és gyümölcsfogyasztás, - tejtermékek, – húsfogyasztás, - édességek. • Táplálkozási szokások. Küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással. Elhízás – diéta Testedzés.	- Beszélgetés az eddig tanult fertőző betegségekről s azok tüneteiről (láz, kiütés, hányás). Szerepjáték. - Beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról (összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között). - Az ápolat külső feltétele az ápolat fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra). - Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. - Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik). - Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. - Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt. - Húsáruk felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre, stb.) csoportosítása. - Szavatosság, elkészítési módok.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, személyi adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre. Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Szakmai előkészítő ismeretek: kulturált megjelenés, állóképesség. Kulcsfogalmak, fogalmak: fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, kozmetikumok, pattanás, bőrápolás, arcszesz, sampon, fogkefe (krém), fodrász, körömmolló, reszelő, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás. Differenciálás: Tapintatos hozzáállás a testalkattal kapcsolatos témákban.
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségének tudatosítása.		

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Élő természet – Élőlények és környezetük	<i>Előzetes tudás: A sokféleség és a másság elfogadása.</i>	Órakeret: 23
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerni a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát.</i>		
Fejlesztési feladat – Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A természet sokszínűségéről ismereteket szerezni. Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben. Tájékozottság a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna körében, segítséggel következtetéseket levonni a növények, állatok életmódja alapján. - Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (földrészen élő emberek bőrszín és arcforma alapján különböznek csak tőlünk). - A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. - Szárazföldi, vízi életmód (édesvízi – sósvízi), növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. - A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. - Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok). - Az ember szerepe az élő természet megóvásában. - Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.	- Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával, a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. - Állatok élőhelye, táplálkozása, testrészeinek, szerveinek funkciója szerinti megfigyelések, csoportosítások. Pl.: szárazföldi, vízi, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr, uszony. - Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között). - Képes „tápláléklánc” összeállítása. - Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás. - Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari ill. mezőgazdasági területek). - A tapasztalatok rendszerezése. - Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre. Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Szakmai előkészítő ismeretek: kulturált megjelenés, állóképesség. Kulcsfogalmak, fogalmak: növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc. Differenciálás: A természet megismerése a közvetlen környezetével történik (park, szobanövény, háziállatok), tanulmányi séták különböző természeti tájakon (Állatkert, Botanikus kert, erdei séta, vízpart). Empátia kialakítása, természetvédő szemlélet kialakítása.
Elvárt teljesítmény: A természet (az általa ismert növény- és az állatvilág) óvása a tőle elvárható módon.		

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Élettelen környezet – környezeti ártalmak	<i>Előzetes tudás: Személyes felelősség a környezetért.</i>	Órakeret: 23
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Környezetében tisztaságot és rendet tartani.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megtanulni szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. Környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetésszerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát elsajátítani. Szellőztetés fontosságának megtanulása. Levegőzésre alkalmas helyeket és a közelben lévő kirándulóhelyeket ismerni lakóhelyén. A szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát ismerni. • A természet erői – víz– szél – tűz. • Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). • Tiszta környezetünk. • Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. • Hulladék újrahasznosítás.	- Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. - Beszélgetés, tábló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. - Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. - Hulladékok csoportosítása. - Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. - Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés. - Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Társadalmi felkészülés a felnőtt életre. Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás. Ének-zene: dalok, zene a természetről. Ábrázolás-alkatítás: természet-ábrázolás, rajz, festmény, térbeli alkotások. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Szakmai előkészítő ismeretek: a természet erőinek szerepe életünkre, a nehézségek leküzdése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tiszta levegő, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Környezetvédelem, zöldek, <i>aktivisták</i>, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag-alapú hulladékok. Differenciálás: Személyre szóló tevékenység a környezet szépítése érdekében.
Elvárt teljesítmény: Szűkebb és tágabb környezet tisztán tartásában a tőle elvárható módon részvétel. Szelektív hulladékgyűjtés.		

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Empátia.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: A betegséggel szembeni félelmet leküzdeni. Felnőttekhez, orvosához bizalommal fordulni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A testen megjelenő állandó változást tudomásul venni. Az orvosi beavatkozással szembeni félelmet leküzdeni. Tudni, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások). Ismerni a balesetveszélyes helyzeteket és tudatosan kerülni azokat. Tudni, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk. - Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások, újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt,időskor). - Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek, pl. vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség, stb.) - Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás. - Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. - Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása. - Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. - Orvosi ügyelet, mentőkocsi. - Veszélyes helyzetek elkerülése. Biztonságos sportolás és munka.	- Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. - A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel. - A tanult ismeretek rendszerezése. - Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. - Orvosi rendelőben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés). - A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek, a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága. - Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból ill. filmek. - Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás Társadalmi ismeretek: önismeret, adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre Életvitel és gyakorlat: személyi szükséglettel kapcsolatos teendők Ábrázolás-alakítás: portré (festés, rajz), makett Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése Információs eszközök használata: anyaggyűjtés Kulcsfogalmak, fogalmak: Magzat, magzatvíz, embrió, újszülött, csecsemő, fogalmak és a felmerülő megnevezések. Betegségek, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzescsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos Differenciálás: Egyéni egészségi állapot megbeszélése, panaszok, terápia, gyógyszerek pontos beszédése.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test felépítésének, működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	<i>Előzetes tudás: Serdülőkori változások elfogadása.</i>	Órakeret: 32
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatosítani, hogy a testi tulajdonságok változása természetes.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Magát és csoporttársait egészségi és fizikai állapot alapján jellemezni. Tudni, hogy a menstruáció természetes folyamat és ilyenkor még nagyobb gondot kell fordítani a tisztálkodásra. Ismerni, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi. - Serdülőkori változások: nemek közti különbségek. Lányok (havi ciklus), fiúk (nemi érése). - Lelki változások. - Testi higiénia (pattanásos bőr, hajzsírosodás). Fog és szájápolás. Hajápolás. Körömápolás- a körömvágás veszélyei. (Észrevenni, ha rendezetlen a körme és segítséget kérni körme levágásához.) - Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. - Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. - A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárolóhely). - Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység). - Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	- Beszélgetés: - a női és férfi test különbségéről, - női nem, hím nem (a nemek közötti eltérések), hormonális változások. A felnőtt kor- testünk változásai. - Fényképek válogatása adott szempontok szerint. - Beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról (összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között). - Szerepjáték. - Az ápolts külső feltétele az ápolts fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra). - Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. - Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása. - Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. - Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik). - Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról és azok következményeiről. - Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer allergia). - Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben. - Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, személyi adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás Információs eszközök használata: anyaggyűjtés Szakmai előkészítő ismeretek: kulturált megjelenés, állóképesség Kulcsfogalmak, fogalmak: menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, kozmetikumok, pattanás, bőrápolás, arcszesz, sampon, jó szokások – rossz szokások, gyógyszerelés, pontosság, mellékhatás Differenciálás: Egyéni problémák megbeszélése, segítség a diszkrét, helyes önellátáshoz, tünetek megbeszélése, ha szükséges, gyógyszerelés
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségének tudatosítása.		

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Élő természet – Élőlények és környezetük	<i>Előzetes tudás: Az élő természet védelemének szükségessége és ezzel kapcsolatos feladatai.</i>	Órakeret: 23
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Felelősséget érezni a gondozására bízott növényekért, állatokért.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A természet sokszínűségéről ismereteket szerezni. Felelősséget érezni a gondozására bízott növényekért és állatokért. Lehetőségei szerint óvni környezete élővilágát. Változatos táplálkozás szükségességét megérteni. • Az ember szerepe az élő természet megóvásában. • Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése. • Összefüggések felismerése, következtetések levonása. • A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. • Tápláléklánc. • Az ember környezetre gyakorolt hatása. • Környezetvédelem. • Védett környezet. Nemzeti parkok. • Környezetvédő programok.	- Tanulmányi séta az iskola környékén. - Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás. - A tapasztalatok rendszerezése. - Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók). - Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert). - Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezeések, tablók készítése. - Feladatlapok megoldása. - Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák Testnevelés: kondicionálás, kirándulás Információs eszközök használata: anyaggyűjtés Szakmai előkészítő ismeretek: kulturált megjelenés, állóképesség Kulcsfogalmak, fogalmak: A felmerülő új fogalmak és megnevezések. növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, Nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás Differenciálás: Egyéni segítség saját növény, állat tartásához
Elvárt teljesítmény: A természet (az általa ismert növény és az állatvilág) óvása a tőle elvárható módon.		

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Élettelen környezet – környezeti ártalmak	<i>Előzetes tudás: Egyszerű összefüggések felismerése.</i>	Órakeret: 23
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A tisztaságra vigyázni, környezetének védelmét, szépítését megtanulni. Alapszinten ismerni a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A víz éltető és romboló hatásait ismerni. Az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat felismerni) és a kapcsolatos teendőket ismerni. Tudni, hogy a szélnek különböző fokozatai vannak, ez lehet romboló és az embert segítő erő. Ismerni és elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. Tudni, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak olyanok, aminek saját maga az okozója. Ismerni, hogy vannak a világnak olyan pontjai, ahol gyakoriak a földrengések, vulkánok. Megtanulni szűkebb és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. • A természet erői – víz – szél – tűz. • Természeti katasztrófák, – földrengés, – vulkánok. • Küzdelem a természet erői ellen. • Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége). • Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). • Tiszta környezetünk. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. Hulladék újrahasznosítás.	- Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). - Felolvasás vagy beszélgetés kapcsán a tűz kultúrtörténeti vonatkozásainak meghallgatása. - Tankönyv képeinek értelmezése. - Beszélgetés a szellő – szél – orkán - szélvész különbségeiről. - Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. - Egy tűzhányó bemutatása képről, elemi szintű magyarázattal kísérve. - Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. - A tankönyv képeinek értelmezése. - Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés.	Kapcsolódási pontok: Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás Ének-zene: dalok, zene a természetről Ábrázolás-alkatás: természet-ábrázolás, rajz, festmény, térbeli alkotások Testnevelés: kondicionálás, kirándulás Szakmai előkészítő ismeretek: a természet erőinek szerepe életünkre, a nehézségek leküzdése Kulcsfogalmak, fogalmak: Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, <i>tornádó, tájfun</i>, lavina, erdőtűz, <i>ciklon</i>, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség. Ember által okozott: vegyi katasztrófa, atom katasztrófa, tűzvészek, természeti katasztrófák, óvintézkedések. Tiszta (iható) víz, szennyvíz, esővíz, locsolásra alkalmas víz. Tiszta levegő, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Környezetvédelem, zöldek, <i>aktivisták</i>, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag-alapú hulladékok. Differenciálás:
Elvárt teljesítmény: Az egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőinek ismerete. A víz szerepének és a természet erőinek, hatásainak alapszintű ismerete.		

Művészetek

Ének-zene

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A tantárgy célja a ritmus, a zene, az ének, az együtt éneklés segítségével a tanulók számára közösségi élmény szerzése, az érzelmek kifejezésének, az ünnepek hangulatának megélése. A művészeti tantárgyak tanításának fontos célja a mindennapi életben előforduló zenével, énekléssel összefüggő helyzetekben tudjanak eligazodni. Ismerjék meg a magyar nép és más nemzetek dalait, a klasszikus műveket és az igényes kortárs zenét. Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem az ismeretszerzés célját szolgálja, hanem törekszik a pozitív zenei élmények, gyakorlati tapasztalatok és a művészeti alapkultúra megszerzésére. A tanóra élményforrásai elsősorban a közös éneklés, egyszerű hangszeres zenélés és az elmélyült zenehallgatás. A tanóra célja az esztétikai és érzelmi élménynyújtás, a zene iránti érdeklődés felkeltése, az éneklés, énekes játékok megkedveltetése valamint a zenei képességek fejlesztése, zenei ízlésformálás, gátlásoldás. A zenei nevelés hatással van a testi, szellemi fejlődésre, gazdagítja a gyermekek érzelmvilágát, hozzájárul a személyiség sokoldalú fejlődéséhez. A zenei befogadói kompetenciák fejlesztése törekszik az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyára, amelyben a jól megválasztott, igényes hangzású művek figyelmes meghallgatásának kell érvényesülnie, ezzel megalapozható a tanulók zenehallgatói magatartása.

Ének – zene /36 hét x 2 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Népdalok – Ünnepkörök dalai	25	25	50
2. Ritmus-és hallásfejlesztés	25	25	50
3. Zenehallgatás	22	22	44
Összes óraszám	72	72	144

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Népdalok – Ünnepekörök dalai		Előzetes tudás: Biztos szöveg és dallamtudás.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: A Nemzeti ünnepeinket ismerni, a Himnuszt, a Szózatot felismerni és énekelni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Együttműködni a daltanulásban. Az alkalomnak megfelelő dalt előadni. A Himnuszt és a Szózatot felismerni, énekelni. Részt venni közös táncban, a lépéseket utánozni. - Magyar dalok. - Magyar táncok. - Más népek dalai. - Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai. - Nemzeti ünnepeink dalai. - Tánclépések zenére, improvizáció, autentikus táncelemek.	- Daltanulás: ismerkedés hazai és más népek dalaival. - Jeles ünnepekkel kapcsolatos dalok tanulása. - Megemlékezés a Nemzeti Ünnepekről, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése. - Kétlépéses csárdás, galopp táncolása. - Dalok változatos előadása (egyéni, közösen, szöveggel, hangszer kísérettel). - Felkészülés ünnepekre, a művek előadása szűkebb és tágabb közösség előtt. - Tánczenére különböző lépések, lépéskombinációk, szabad tánc változatos zenei alapra (utánzás és egyéni elképzelés alapján). - Jelmez, táncruha felhasználásával eltérő hangulatú „táncszámok” rögtönzése, előadása.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, olvasás, írás. Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek, ünnepek, felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, <i>cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak.</i> A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Differenciálás: Szövegismeret (beszédképtelenség esetén) dúdolás, ritmuskísérettel aktív részvétel a közös éneklésben.	
Elvárt teljesítmény: Tíz- tizenöt dalt (a dal hangulatának megfelelően, lehetőleg tisztán, pontos ritmusban, helyes szövegkezeléssel, formálással) egyénileg, vagy közösen előadni.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Ritmus- és hallásfejlesztés		Előzetes tudás: Ritmushangszerek használata éneklés közben.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Pontosan, szépen átélten, kifejezően énekelni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Testnevelés: gimnasztikai gyakorlatok. Információs eszközök: CD, DVD használata. Kulcsfogalmak, fogalmak: Halkan, erősen, közepesen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus, hangszín, hangerő, skálázás, halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan, cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó, dobok, csörgődob, érintés, bújás, körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás. Differenciálás: Képességeinek megfelelően és szándéka szerint kényszer nélkül kapcsolódjon a passzívabb tanuló a foglalkozásokba.	
Dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni. Ismerni és használni a ritmushangszereket. Az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel kíséni. Részt venni a közös táncban, a ritmust érezni a lépéseket utánozni. - Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. - Ritmushangszerek használata. - Tempóérezkeltető gyakorlatok. - Táncok. - Táncok eltérő zenére.	- A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével. - Ritmus, dallamtöredék alapján dal felismerése - versenyek, analóg feladatok adása egymásnak. - Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése. - Dallam és tempó követése. - Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása. - Diszkó tánc, régi korok táncai (keringő, csárdás). - Részvétel osztály- és iskolai táncos alkalmakon.		
Elvárt teljesítmény: Az éneklés és zenélés közösségformáló erejének megtapasztalása.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Zenehallgatás		Előzetes tudás: Alkalomnak megfelelő zene választása.	Órakeret: 22
Tantárgyi fejlesztési célok: Megismerni zenei stílusokat, mások zenei ízlését tiszteletben tartani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Zenét figyelmesen hallgatni. A már tanult dallamokat felismerni. A különböző feldolgozásokban az azonosságokat felismerni. Hallott dallamrészlet felismerése. • Népdal. • Műdal. • Dallamok, dallamrészletek felismerése. • Táncczene hallgatása más-más feldolgozásban. • Zenés darabok megismerése (Macskák, A dzsungel könyve, István a király, János vitéz)	- Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése (dalok felismerése dallamuk alapján). - Műdal hallgatása (ismert előadó hangjának felismerése, kedvenc dalok megtanulása, együtténeklés az előadóval). - Tánccdal, táncczene hallgatása különböző feldolgozásban. - Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása. - A zene hatásának megbeszélése: - Te mire gondoltál? Miről szól ez a zenedarab? (szomorú, vidám? ünnepélyes?) - Milyen hangszereket hallasz? - Hány zenész muzsikál szerinted? - Aktuális slágerek, divatos zeneszámok hallgatása, éneklése. - Zenés darab megtekintése felvételtől, színházi előadáson, hangkazetta hallgatása, rövid részlet megtanulása, előadása. - Kedvenc zenéjét pihenéshez kiválaszt, önállóan meghallgat változó hanghordozón (DVD, CD, rádió)	Kommunikáció: médiaismeret, nem verbális kommunikáció. Információs eszközök használata: zenehallgatás, filmrészletek. Ábrázolás-alakítás: élmények alapján kép készítése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata. A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok, tánccdal, táncczenekar, szólóénekes, dallam, feldolgozás, részlet énekes, énekszóló, hangszerkíséret, vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólók, ritmus, tánc, hangzás, szólóénekes, magasabb, mélyebb, dallamjárás. Differenciálás: Saját döntés alapján vesz részt a zenés alkalmakon. „Párválasztás” kényszer nélkül.	
Elvárt teljesítmény: Szabadidejét az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tenni.			

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Népdalok - Ünnepekörök dalai		Előzetes tudás: Biztos szöveg és dallamtudás.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Az ünnep jelentőségét, az éneklés és a zene örömét átérezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Együttműködni a daltanulásban. Az alkalomnak megfelelő dalt előadni. Az ünnep jelentőségét átérezni. Részt venni közös táncban, a lépéseket utánozni. - Magyar dalok. - Magyar táncok. - Más népek dalai. - Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai. - Nemzeti ünnepeink dalai.	- Daltanulás: ismerkedés hazai és más népek dalaival. - Jeles ünnepekkel kapcsolatos dalok tanulása. - Megemlékezés a nemzeti ünnepekről, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése. - Kétlépéses csárdás, galopp táncolása.	Kommunikáció: olvasás, írás Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek, ünnepek, felkészülés a felnőtt életre Kulcsfogalmak, fogalmak: Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, <i>cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel.</i> Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak. A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Differenciálás: Egyéni vagy csoportos szereplésre ösztönzés	
Elvárt teljesítmény: Tíz- tizenöt dalt (a dal hangulatának megfelelően, lehetőleg tisztán, pontos ritmusban, helyes szövegkezeléssel, formálással) egyénileg vagy közösen előadni.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Ritmus- és hallásfejlesztés		Előzetes tudás: Megosztott figyelem.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Pontosan, szépen, átélten, kifejezően énekelni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Testnevelés: gimnasztikai gyakorlatok Kulcsfogalmak, fogalmak: Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus, hangszín, hangerő, skálázás, halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan, cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó, dobok, csörgődob, érintés, bújás, körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás Differenciálás: Képességének megfelelő feladattal bevonni a közös tevékenységekbe.	
Dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni. Ismerni és használni a ritmushangszereket. Az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel kísérni. Észrevenni a dalokban a hangmagasságbeli különbségeket. Részt venni a közös táncban, a ritmust érezni, a lépéseket utánozni. - Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. - Ritmushangszerek használata. - Tempóérezkeltető gyakorlatok. - Ritmushangszerek használata. - Hang- és hallásfejlesztés. - Táncok. - Táncok eltérő zenére.	- A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembe vételével. - Ritmus, dallamtöredék alapján dal felismerése - versenyek, analóg feladatok adása egymásnak. - Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése. - Dallam és tempó követése. - Hangmagasság differenciálása. - Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése, megkülönböztetése. - Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint. - Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása. - Diszkó tánc, régi korok táncai (keringő, csárdás). „Zenekar” alakítása, közös fellépés. - Rövid koreográfiával készülés iskolai ünnepélyre.		
Elvárt teljesítmény: Szabadidejét az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tenni.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Zenehallgatás	Előzetes tudás: Alkalomnak megfelelő zene választása.	Órakeret: 22
Tantárgyi fejlesztési célok: A zenei ízlést alakítani, fejleszteni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Zenét figyelmesen hallgatni. A már tanult dallamokat felismerni. A különböző feldolgozásokban az azonosságokat felismerni. Hallott dallamrészlet felismerése. • Népdal. • Műdal. • Dallamok, dallamrészletek felismerése. • Tánczene hallgatása más-más feldolgozásban. • Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása. • Közismert komolyzenei részletek meghallgatása. (Egy kiállítás képei. Örömmóda. Passió. Péter és a farkas). • Zenés darabok megismerése (Macskák, A dzsungel könyve, István, a király, János vitéz)	- Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése (dalok felismerése dallamuk alapján). - Műdal hallgatása (ismert előadó hangjának felismerése, kedvenc dalok megtanulása, együtténeklés az előadóval). - Táncdal, tánczene hallgatása különböző feldolgozásban. - Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása. - A zene hatásának megbeszélése: - Te mire gondoltál? Miről szól ez a zenedarab? (szomorú, vidám?, ünnepélyes?) - Milyen hangszereket hallasz? Hány zenész muzsikál szerinted? - Zenés darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből. - Dalrészletek és darabok, szereplők csoportosítása (összetartozók).	Kommunikáció: médiaismeret, nem verbális kommunikáció Információs eszközök használata: zenehallgatás, filmrészletek Ábrázolás-alakítás: élmények alapján kép készítése Kulcsfogalmak, fogalmak: Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata. A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok. Táncdal, tánczenekar, szólóénekes, dallam, feldolgozás, részleténekes, énekszóló, hangszerkíséret, vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólók, ritmus, tánc, hangzás, szólóénekes, magasabb, mélyebb, dallamjárás Differenciálás: Előadás megtekintése előtt felkészítés a látnivalókra
Elvárt teljesítmény: Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tenni.		

Ábrázolás-alakítás

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

Célok:

Alapozza meg a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló- alakító tevékenységekben az alkotóképességet.

Alakuljon ki és fejlődjön a kreatív önkifejezés igénye a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

Fejlődjön a tanulók képzelőereje, fantáziája.

Figyeljék és ismerjék meg pontosan környezetüket, fejlődjön a figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika.

Tapasztalati élményeik alapján tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk.

Alakuljon ki a tanuló pozitív énképe, a felfedezések és a siker örömeivel fejlődjön önismerete.

A tantárgy szemléletformáló hatása által fejlődjön a tanuló esztétikai érzéke.

Tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyeltetése, építészeti és művészeti értékek megismertetése.

Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése és megnevezése, az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése.

Ismerkedés a műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságok, készségek fejlesztése, hagyományok, népszokásokról való ismeretek bővítése.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Képességek, attitűdök: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése, formaalkotási képességek, kompozíciós képesség, vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége, képzeteket felidéző ábrázolási képesség, képolvasás, képi közlés képessége, plasztikus formaalakítás, finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció: vizuális, taktikus percepció, figyelemfejlesztés, érzelmi fejlesztés: motiváció, örömrzés keltése alkotó tevékenység révén, emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek: megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás, variálás, kombinálás, analízis-szintézis, asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodás fajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik a nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelésben, a hagyományok, a közösségi múlt jellemzőinek megismerésén keresztül, az alapvető kötődés kialakításával a tanuló környezetéhez.

Ábrázolás – alakítás /36 hét x 3 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Vizuális ábrázolás	40	40	80
2. Komplex alakító tevékenységek	48	48	96
3. Népünk művészete	10	10	20
4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	10	10	20
Összes óraszám	108	108	216

„Évi 10 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Vizuális ábrázolás		Előzetes tudás: Saját alkotás létrehozásának öröme.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Önállóan használni a festés eszközeit.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Önállóan használni a festés és a rajzolás eszközeit. Segítséggel megfigyelni a színek egymásra gyakorolt hatását. Irányítással elsajátítani a színkeverés alapjait. Megfigyeléseit visszaadni rajzos formában. Közös tevékenységben együttműködni. - Festés - Rajzolás-színezés	- A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). - A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon. - Ünnepi dekoráció készítése (közös munka). - Festés zenére, szabadon – a hangok és színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (agyméretű papíron). - Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával. - Közös élmények (tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka. - A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: - gyümölcsök, virágok, - tájábrázolások, - portré (fej), - emberalak, - mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása	Kommunikáció: társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás. Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak (derítés, tompítás, kiemelés). Ünnepek szimbólumainak ismerete (Mikulás-csizma, Március 15. kokárda). Az illusztrált mű, vagy esemény témája alapján. Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai. Az ábrázolandó élőlények, tárgyak részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak. Differenciálás: Egyéni képességek kibontakozásának megengedése, bizonyos technikák elutasítása esetén lehetőség biztosítása a saját stílus kibontakoztatására.	
Elvárt teljesítmény: A képi fantázia, a vizuális megjelenítés kibontakoztatása.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Komplex alakító tevékenységek		Előzetes tudás: Önálló alkotás.	Órakeret: 48
Tantárgyi fejlesztési célok: Az anyagokat és tulajdonságaikat minél részletesebben megismerni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Irányítással felismerni a különböző anyagfajtákat, megnevezni jellemző tulajdonságait. Irányítással elkészíteni különböző tárgyakat. - Anyagvizsgálat. - Tárgyak (játékok, képek) készítése.	- Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. - Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test, fagyöngy). - Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. - Agyagtálak, poharak készítése, díszítése. - Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. - Edényalátét készítés: festett csempe. - Gombmozaik készítés. - Fonalkompozíció ragasztással. - Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. - Terménybáb készítés. - Kéreg-termény kompozíció. - Száritott növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). - Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. - Díszterítő festés sablonnal vagy nyomómintával. - Poháralátét készítés, vágás, ragasztás vagy festés. - Ünnepi papírdékoráció.	Kommunikáció: társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás, mérések. Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok, élettelen természet. Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes anyagok <i>(természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban</i>, pl.: kéreg, termés, papír, léc). Mesterséges anyagok (műanyagok). Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.). <i>Gyakori felhasználási területeik</i>. Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. Differenciálás: Egyéni képességeknek megfelelő anyag- és eszközhasználat, szükséges fázisok gyakorlása a megfelelő szint eléréséig, bonyolult darabok egyszerűsítése.	
Elvárt teljesítmény: Esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozása.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Népünk művészete	Előzetes tudás: Népművészeti alkotások felismerése.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A népi hagyományokat megismerni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Irányítással népművészeti alkotásokat szemlélni. Irányítással népszokásainkat megismerni. - Népművészeti alkotások fajtái. - A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megismerése. - Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők).	- Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. - Alkotók megfigyelése munka közben. - Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése (viselet). - Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök (tájház, skanzen), ünnepi alkalmak során használt öltözködés, tárgyak (pl. pásztorbot, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú filmek megtekintése. - Tanulmányi kirándulás, helyi kiállítások, gyűjtemények meglátogatása, látogatás a Néprajzi Múzeumban, néprajzi tárgyú kiállításokon. (Alkalomhoz kötődött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése – Mesterségek ünnepe, karácsonyi vásár).	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás. Társadalmi ismeretek: földrajzi és történelmi ismeretek, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás. Környezet-ismeret: élettelen természet, növények, állatok. Információs eszközök használata: anyaggyűjtés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrművesség. <i>Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.</i> Differenciálás: Érdeklődésének megfelelő terület jobb megismerése.
Elvárt teljesítmény: Népművészeti tárgyak, helyi hagyományok megismerése.		

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Előzetes tudás: Színek és érzelmek közötti kapcsolat felfedezése.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Művészeti alkotásokat megismerni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni (irányítással). • Művészeti alkotások megtekintése. • Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	- Múzeumlátogatás. - Albumok, kiadványok, reprodukciók szemlélése, a művek által nyújtott gondolatok, érzelmek, vélemények közlése. - Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben (műterem-látogatás, utcai művészek megfigyelése munka közben).	Kommunikáció: olvasás, írás. Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre, viselkedés, közlekedés.

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Vizuális ábrázolás		Előzetes tudás: Érzelmek megjelenése az alkotásokban.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Élményeit vizuálisan, adekvát színhasználattal megörökíteni, törekedni a valósághű ábrázolásra.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: társas kapcsolatok Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre, Számolás-mérés: tájékozódás Környezetismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok Kulcsfogalmak, fogalmak: Az illusztrált mű vagy esemény témája alapján. Színek, <i>tónusok</i> . Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai. Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, részeinek megnevezése. <i>Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.</i> Differenciálás: Egyéni képességek, tehetség támogatása, kiállítás rendezése	
Megfigyeléseit visszaadni rajzos formában. Illusztráció készítésénél segíteni a szöveg és kép közötti összefüggés megértését. Közös tevékenységben együttműködni. • Festés • Rajzolás-színezés	- Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával. - Közös élmények (tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka. - A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: - gyümölcsök, virágok, - tájábrázolások, - portré (fej), - emberalak, - mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása - Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese). - Ünnepi dekoráció készítése (közös munka). - Festés zenére, szabadon – a hangok és színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (agyméretű papíron).		
Elvárt teljesítmény: A képi fantázia, a vizuális megjelenítés kibontakoztatása. Személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítése képi formában.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Komplex alakító tevékenységek		Előzetes tudás: Önálló alkotás.	Órakeret: 29
Tantárgyi fejlesztési célok: Változatos anyag megmunkálási technikákat megtanulni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Irányítással felismerni a különböző anyagfajtákat, megnevezni jellemző tulajdonságait. Irányítással elkészíteni különböző tárgyakat. - Anyagvizsgálat. - Tárgyak (játékok, képek) készítése.	- Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. - Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test, fagyöngy). - Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. - Agyagtálak, poharak készítése, díszítése. - Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. - Edényalátét készítés: festett csempe. - Gombmozaik készítés. - Fonalkompozíció ragasztással. - Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. - Terménybáb készítés. - Kéregtermény kompozíció. - Száritott növény festése mártással, ebből ikebana készítés hánccs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). - Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. - Díszterítő festés sablonnal vagy nyomómintával. - Poháralátét készítés, vágás, ragasztás vagy festés. - Ünnepi papírdékoráció. - Papírhajtogatás: díszboríték - Papírkompozíció: üdvözlő kártya	Kommunikáció: társas kapcsolatok Társadalmi ismeretek: önismeret, felkészülés a felnőtt életre Számolás-mérés: tájékozódás, mérések Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok, élettelen természet Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes anyagok <i>(természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban</i>, pl.: kéreg, termény, papír, léc). Mesterséges anyagok (műanyagok). Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.). <i>Gyakori felhasználási területeik.</i> Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. Differenciálás: Tehetséggondozás, egyéni ajándékkészítés	
Elvárt teljesítmény: Esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozása. Életkornak megfelelő szintű jártasság megszerzése, a technikai eljárásokban (rajzolásban, festésben, mintázásban, tárgykészítésben).			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Népünk művészete		Előzetes tudás: Népművészeti alkotások felismerése.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A népművészet ágazatait számba venni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Irányítással népművészeti alkotásokat szemlélni. Irányítással népszokásainkat megismerni. - Népművészeti alkotások fajtái. - A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megismerése. - Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők).	- Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. - Alkotók megfigyelése munka közben. - Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése (viselet). - Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök (tájház, skanzen), ünnepi alkalmak során használt öltözék, tárgyak (pl. pásztorbot, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú filmek megtekintése. - Tanulmányi kirándulás, helyi kiállítások, gyűjtemények meglátogatása, látogatás a Néprajzi Múzeumban, néprajzi tárgyú kiállításokon. (Alkalomhoz kötődött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése – Mesterségek ünnepe.)	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás Társadalmi ismeretek: földrajzi és történelmi ismeretek, felkészülés a felnőtt életre Számolás-mérés: tájékozódás Környezet-ismeret: élettelen természet, növények, állatok Információs eszközök használata: anyaggyűjtés Kulcsfogalmak, fogalmak: Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrmivesség. <i>Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.</i> Differenciálás: Egyéni affinitásra figyelemmel a képességek fejlesztése	
Elvárt teljesítmény: Népművészeti tárgyak, helyi hagyományok megismerése.			

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Előzetes tudás: Színek és érzelmek közötti kapcsolat felfedezése.		Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Múzeumi látogatások tapasztalatait, élményeit társaival megosztani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni (irányítással). - Művészeti alkotások megtekintése. - Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	- Múzeumlátogatás. - Albumok, kiadványok, reprodukciók szemlélése, a művek által nyújtott gondolatok, érzelmek, vélemények közlése. - Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben (műterem látogatás, utcai művészek megfigyelése munka közben).	Kommunikáció: olvasás, írás Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre, viselkedés, közlekedés Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyszerű esztétikai fogalmak. <i>Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak (festő, grafikus, szobrász, dombormű).</i> Differenciálás: A múzeum látogatás előkészítése (útvonaltervezés, felkészülés a látnivalókra), egyéni ritmus figyelembe vétele	
Elvárt teljesítmény: Művészi alkotások megismerése.			

Technológia

Digitális kultúra
Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A tantárgy célja:

Felkelteni a tanuló érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt.

Bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a munkában.

Ismerni a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait.

Használni az irodai munkában előforduló eszközöket.

Teremtsen lehetőséget a számítógép használata az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására.

Az informatikai eszközöket tudatosan, célnak megfelelően használni.

A számítógép részeinek, működésének megismerése.

Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.

Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Irodatechnikai készülékek működésének megismerése.

A számítógép részeinek, működésének megismerése.

Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.

Irodatechnikai készülékek megismerése, a megismert készülékek szabályos működtetése.

Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása, egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Digitális kultúra / 36 hét x 3 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Számítógép-kezelés	21	16	37
2. Irodatechnika	30	31	61
3. Dokumentumkészítés	21	25	46
4. Játékprogramok	36	36	72
Összes óraszám	108	108	216

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Számítógép-kezelés		Előzetes tudás: Tájékozódás a billentyűzeten.	Órakeret: 21
Tantárgyi fejlesztési célok: A számítógép használatához kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartani. Az egészséget kímélve használni a számítógépet. • A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal. • Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések. • Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat – internet). • Közösségi oldalak használata. • Levelezés. • A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete, és azok betartása.	- A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől – por, hő, folyadék). - Teendők váratlan helyzetekben. - A kifejezések mögötti tartalmak rövid lényegének megértése, kipróbálása a gyakorlatban (mentés – mentett, nem mentett tartalom keresése, könyvtár fogalma – saját könyvtár, más könyvtára, jelszó – a jelszó lényege, jelentősége). - A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése – saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság). - E-mail cím létesítése, levelezés társakkal. - Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása)	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: egészségvédelem. Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés. Kulcsfogalmak, fogalmak: A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezése. Egér, billentyű, kattintás. Differenciálás: A számítógép balesetmentes használatának elsajátítása, fegyelmezett betartása előfeltétele az eszközhasználatnak, szükség esetén egyéni megsegítés és állandó felügyelet.	
Elvárt teljesítmény: Az egészség megóvásának szem előtt tartása az eszközök használata során.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Irodatechnika		Előzetes tudás: Biztos készülékhasználat.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése). CD, DVD- lejátszót, MP3 kezelni. Fénymásolás segítségével, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése). Nyomtatás (segítséggel). • Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”). • Ismerős számot hívni, röviden lényegét közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni. • CD és DVD lejátszó használata segítségével. (CD/DVD a számítógépen.) • MP3 és más forgalomban lévő készülék megfelelő használata. • A készüléket szakszerűen használni. • Fénymásolás (segítséggel). • Nyomtatás (segítséggel).	- CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja. - CD-lemezek kiválasztása, lejátszása. - Telefonkészülékek (eltérő típusok, jelzések – piktogramok jelentése, rövidítések). - A készülék működtetése, (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő). - Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása (előfizetéses, feltöltős). - Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül. - A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése)	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezet-ismeret: egészségvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>Elektromos hálózat</i>, elem, halk – hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD) szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, CD-lemez, kiad, betesz, másolás, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldal, kétoldal. Differenciálás: A nagy értékű készülékek használatának pontos begyakorlása egyéni megsegítés a biztonságos működtetésig, az anyagi vonzat tudatosítása (a telefon, internet is pénzbe kerül, takarékos használatra nevelés!).	
Elvárt teljesítmény: Környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés		Előzetes tudás: Próbálkozás, egyéni megoldások keresése.	Órakeret: 21
Tantárgyi fejlesztési célok: Igényes munkát végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel). Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni. - Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása. - Szöveg- és ábrakészítés. - Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.	- Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. - Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése). - Önéletrajz, levél írása. - Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése. - A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, tanárnak, szülőnek). - Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezet-ismeret: egészségvédelem. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betű- és számbillentyű rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellegű adatok, önéletrajz, a konkrét feladathoz kapcsolódó jelzések, fogalmak tisztázása. Differenciálás: Az egyéni képességek fokozott figyelembe vétele, az egymásra épülő ismeretek bővítése csak az előzmények megszilárdítása után történjen.	
Elvárt teljesítmény: A meglévő ismeretek alkalmazása, a számítógép „munka jellegű” tudatos felhasználása.			

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Biztos téri ismeretek.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: A játékot következetesen végig játszani, az eredményt elfogadni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni. - Eltérő típusú játékprogramok megismerése. - A játékok körét bővíteni.	- A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel). - Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal). - Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban).	Kommunikáció: olvasás, írás, társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezet-ismeret egészség-védelem. Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete. Differenciálás: A játékok elsősorban a képességek fejlesztését segítik (manipuláció, térbeli eligazodás, ismeretszerzés). Egy időben csak kevés játéktípust használjon, begyakorlás után magasabb szinten folytassa, vagy új játékot tanuljon a régi fokozatos elhagyása mellett. Az emlékezetfejlesztést szolgálja a régi játék felelevenítése kisebb-nagyobb kihagyások után.
Elvárt teljesítmény: Szabadidejének tartalmas eltöltése az információs eszközök alkalmazásával.		

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Számítógép kezelés		Előzetes tudás: Vizualitás.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A számítógép használathoz kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni és alkalmazni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartani. Az egészséget kímélve használni a számítógépet. • A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal. • Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések. • Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat – internet). • Közösségi oldalak használata. • Levelezés. • Csetelés (telefonálás számítógép használatával). • Etikai elvek rögzítése. • A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete és azok betartása. • Mobiltelefon, “okostelefon” használata.	- A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől – por, hő, folyadék). - Teendők váratlan helyzetekben. - A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése – saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság). - Közösségi oldalakra kapcsolódás segítséggel, a kapcsolódás, adatok felrakása, kapcsolat létesítése. - E-mail cím létesítése, levelezés társakkal. - A lehetséges (meglévő) technikával egyéb kapcsolat létesítése, fogadás, elutasítás. - Óvatosság a kapcsolatok létesítése során. - Közös szabályrendszer felállítása, a korlátok elfogadása és betartása (személyiségi jog, intim szféra, időkorlátok elfogadása). - Saját adatok korlátozott, megfontolt használata, a kapott információk valóságtartalmának mérlegelése. - Ismeretlen honlapok használatának elutasítása. - Az interneten keresztül történő vásárlások, pénzes játékok elutasítása. - Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása)	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezetismeret: egészségvédelem. Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés. Kulcsfogalmak, fogalmak: A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezése. Egér, billentyű, kattintás. Differenciálás: Az egyéni képességnek megfelelő szintű feladat teljesítése.	
Elvárt teljesítmény: Az egészség megóvásának szem előtt tartása az eszközök használata során.			

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Irodatechnika		Előzetes tudás: Biztos készülékhasználat.	Órakeret: 31
Tantárgyi fejlesztési célok: A megismert számítógép perifériákat célszerűen használni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése). Okostelefon kezelése. CD, DVD- lejátszót, MP3 kezelni. A fényképezőgépet használni (digitális fényképezés, telefonnal fényképezés). Fénymásolás segítségével, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése). Nyomtatás (segítséggel). • Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”). • Ismerős számot hívni, röviden, lényegét közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni. • CD és DVD lejátszó használata segítségével. (CD/DVD a számítógépen.) • MP3 és más forgalomban lévő készülék megfelelő használata. • A készüléket szakszerűen használni. • Fényképezőgép (telefon fényképező funkciója) használata (digitális fényképezés). • Fénymásolás (segítséggel). • Nyomtatás (segítséggel).	- CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja. - CD-lemezek kiválasztása, lejátszása. - Telefonkészülékek. - A készülék működtetése (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő). - Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása. - Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval. - Az elkészült képek megsemlélése a képernyőn, a fotók minőségének bírálata (jól sikerült, nem jól sikerült), a kiválasztott kép kinyomtatása. - Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül. - Kisebb feladatok teljesítése, adott oldalak lemásolása. - A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése) - Az előzetesen elkészített dokumentum (levél, önéletrajz, meghívó) kinyomtatása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezetismeret: egészségvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>Elektromos hálózat</i>, elem, halk – hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD), szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, CD-lemez, kiad, betesz, film, filmbefűzés, vaku, másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas. Differenciálás: Különböző típusú készülék használata (esetleg saját készülék használatának gyakorlása).	
Elvárt teljesítmény: Környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés	Előzetes tudás: Próbálkozás, egyéni megoldások keresése.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Dokumentumot készíteni, kinyomtatni megfelelő helyre eljuttatni (e-mailt elküldeni, plakátot kitenni).		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel). Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni. - Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása. - Szöveg- és ábrakészítés. - Egyéni alkotás készítése. - Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.	- Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. - Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése). - Dokumentum szerkesztése, ábra rajzolása, kép beillesztése (képes- rajzos-szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában – plakát készítése iskolai ünnepélyre). - Önéletrajz, levél írása. - Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése. - A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, tanárnak, szülőnek). - Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: egészségvédelem. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betű- és számbillentyű, rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellegű adatok, önéletrajz. Differenciálás: Önéletrajz elkészítése segítséggel.
Elvárt teljesítmény: A technikai fejlődés által biztosított lehetőségek sikeres alkalmazása (segítséggel, irányítással).		

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Türelem.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: A játékfüggőséget elkerülni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni. - Eltérő típusú játékprogramok megismerése. - A játékok körét bővíteni.	- A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel). - Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal). - Stratégiai játékok játssza a géppel, hálózat segítségével, társsal (sakk, memory, pasziánsz). - Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban). - Képek készítése (néhány kocka rajzfilm) segítségével.	Kommunikáció: olvasás, írás, társas kapcsolatok. Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre. Környezetismeret: egészségvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete. Differenciálás: Képességeinek megfelelő nehézségű játékok játssza, eltérő képességek fejlesztésére alkalmas játékok változtatása.
Elvárt teljesítmény: Szabadidejének tartalmas eltöltése az információs eszközök alkalmazásával, a számítógépes függőség kialakulásának elkerülése.		

Testnevelés és egészségfejlesztés

Testnevelés

Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a rendszeres mozgás, testedzés és az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata. Az általános iskolai testnevelés során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése, pontosítása, tudatosítása, alapmozgások gyakorlása. Ritmus és sorrend megtartása mozgásos feladatokban. Mozgásos tevékenységgel a tartási hibákat korrigálni, a motorikus képességek fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása, testi fejlődés zavarainak korrekciója. A sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képességek /figyelem/ fejlesztése. A munkatevékenység során szükséges ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése. Sportversenyek elemeinek elsajátítása, labda-biztonság növelése, felkészülés iskolai sportversenyekre. Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése. Növekvő elem és ütemszámú mozgássorok elsajátítása.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén segíti az önismeret, önfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A testi és lelki egészségre nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A testnevelés tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a verbális utasítások megértéséhez, a mozgások bemutatás vagy szóbeli irányítás alapján minél pontosabban és differenciáltabban történő kivitelezéséhez.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

Testnevelés / 36 hét x 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	9. évfolyam	10. évfolyam	összesen
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	10	10	20
2. Gimnasztikai gyakorlatok	30	20	50
3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	50	50	100
4. Labdás gyakorlatok	40	40	80
5. Sportjátékok elemei	50	60	110
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 18 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 9.

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás		Előzetes tudás: Egymáshoz való alkalmazkodóképesség.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat társakhoz és alkalomhoz illően fegyelmezetten végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. - Sorakozás - Járások - Menetelés - Testfordulatok	- Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás, jobb, baloldal érzékelése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.	Társadalmi ismeret: ünnepek, felkészülés a felnőtt életre. Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret. Környezetismeret: egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony. Differenciálás Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.			

Évfolyam: 9.

2. Tematikai egység: Gimnasztikai gyakorlatok		Előzetes tudás: Biztos mozgáskoordináció.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Adott ritmust átvenni és követni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. • Két-három mozgáselem összekapcsolása. • Kéziszer-és szabadgyakorlatok.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás, magas térdemelés, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás és ütemtartás figyelembe vételével.	Ének-zene: ritmus-gyakorlatok, dal- és zenekíséret. Környezetismeret: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>négyütemű gyakorlat</i>, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, <i>négyütemű gyakorlat</i>, kézi szerek megnevezése. Differenciálás	
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 9.

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Előzetes tudás: Mozgás összerendezettség.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat kitartóan végezni, a hibákat javítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Szóbeli utasításokat megérteni. - Guggolás - Kúszás - Mászás - Függeszkedés - Távolugrás - Guruló átfordulás előre, hátra - Állórajt, futás - Egyensúlyozó járás.	- Guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaskodás távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra), - álló rajtból versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaskodás, - mászás kötélén, bordásfalon. (Irányítással) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, - Egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.	Környezetismeret: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter. Differenciálás Az egyéni képességek és lehetőségek maximális figyelembe vétele, az egyéni megsegítés biztosítása.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.			

Évfolyam: 9.

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok		Előzetes tudás: Önzetlen játék.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Szabályokat megérteni, betartani. • Kislabda dobás • Labda átadások (jobb – bal kézzel, lábbal)	- Kislabda dobás álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése - labdavezetések. - Dobóterpeszből kidobás, - célba dobás, alsó felső dobás,	Ének-zene: ritmus gyakorlatok. Környezetismeret: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés. Differenciálás Szerialitás figyelembe vétele, az „ügyetlenebb” testrész fejlesztése is lehetőség szerint történjen meg.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése labdával.			

Évfolyam: 9.

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Szabálykövetés.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kísérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Tollaslabda, szivacs labda - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata - Teke, kugli, biliárd - Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása.	- Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés, kosárra dobás, védekezés, - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, - szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). - Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése.	Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek végzése. Környezetismeret: egészségmegőrzés. Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret. Kulcsfogalmak, fogalmak: sportágak megnevezése, <i>kosárpalánk</i>, kosár, kosárlabda, <i>szerva</i>, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, <i>kétkezes mellső átadás</i>, szerválás. Differenciálás Az állóképesség és az orvosi javaslatok alapján a megfelelő eszközök és sport kiválasztása.	
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játssza (egyszerűsített) szabályokkal.			

Évfolyam: 10.

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Előzetes tudás: Az együttmozgás élménye.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Vezényszavakat ismerni és követni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. - Sorakozás - Járások - Menetelés - Testfordulatok	- Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás, jobb, baloldal érzékelése. - Vezényszavak megértése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.	Társadalmi ismeret: ünnepek, felkészülés a felnőtt életre Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret Környezetismeret: egészségmegőrzés Kulcsfogalmak, fogalmak: nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony Differenciálás: Fáradékonyság esetén hamarabb kiállhat.
Elvárt teljesítmény: Mozgás-, játék- és sportműveltség fejlődése.		

Évfolyam: 10.

2. Tematikai egység: Gimnasztikai gyakorlatok		Előzetes tudás: Utasítás pontos végrehajtása.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Megtanult mozgáselemeket kitartóan végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. • Két-három mozgáselem összekapcsolása. • Kéziszer-és szabadgyakorlatok. • Szakkifejezések megértése és alkalmazása.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás, magas térdemelés, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok, vezényszavak, számolás zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére a testtartás és ütemtartás figyelembe vételével.	Ének-zene: ritmusgyakorlatok, dal- és zenekíséret Környezetismeret: egészségmegőrzés Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>négyütemű gyakorlat</i>, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, <i>négyütemű gyakorlat</i>, kézi szerek megnevezése Differenciálás: Egyéni képességek figyelembe vétel	
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 10.

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Előzetes tudás: Erőnlét fejlesztése.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Izmokat erősíteni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Szóbeli utasításokat megérteni. Egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban. - Guggolás - Kúszás - Mászás - Függeszkedés - Távolugrás - Guruló átfordulás előre, hátra - Állórajt, futás - Egyensúlyozó járás.	- guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaszkodás, távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban, guruló átfordulás hátra), - álló rajtból versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaszkodás, - mászás kötélen, bordásfalon. (irányítással) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, - egyensúlyozás talajon, padon (gerendán), pad merevítőjén	Környezetismeret: egészségmegőrzés Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter Differenciálás: Egyes feladat elutasítása esetén alternatív feladat végzése.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.			

Évfolyam: 10.

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok		Előzetes tudás: Céltudatosság.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Szabályokat megérteni, betartani. Labdát vezetni egyre biztosabban. - Kislabda dobás - Átadások - Labdavezetés	- Kislabda dobás álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések. - Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése. (irányítással) - Dobóterpeszből kidobás, - Célba dobás, alsó felső dobás, - Lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.	Ének-zene: ritmus gyakorlatok Környezetismeret: egészségmegőrzés Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés Differenciálás: Szerialitás figyelembe vétele, az „ügyetlenebb” testrész fejlesztése is lehetőség szerint történjen meg.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.			

Évfolyam: 10.

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Csapatszellem fontossága.	Órakeret: 60
Tantárgyi fejlesztési célok: Rendszeresen sportolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A szabályokat minél pontosabban betartani. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Tollaslabda, szivacsabba - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata - Teke, kugli, biliárd - Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása	- Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés, kosárra dobás, védekezés - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeése - szivacsabba, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó) - Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése	Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret Kulcsfogalmak, fogalmak: sportágak megnevezése, <i>kosárpalánk</i>, kosár, kosárlabda, <i>szerva</i>, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, <i>kétkezes mellső átadás</i>, szerválás Differenciálás: Az állóképesség és az orvosi javaslatok alapján a megfelelő eszközök és a megfelelő sport kiválasztása	
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játszása (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérése, kedvenc csapatnak kulturált szurkolás.			

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam
2024.

Tartalom

Közismereti tárgyak 11-12. évfolyam

Műveltségi terület

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Kommunikáció

136-144. oldal

Matematika

Számolás-mérés

146-154. oldal

Egyéb

Osztályfőnöki óra

156-164. oldal

Természettudomány és földrajz

Környezet és egészségvédelem

166-175. oldal

Művészetek

Tánc-dráma

177-184. oldal

Testnevelés

Testnevelés

186-197. oldal

Magyar nyelv és irodalom

Kommunikáció

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez és egyszerű munkafolyamatok elsajátításához szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az általános iskolai ismeretekre alapozva, az elsajátított képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével. A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, alkalmazkodjon a különféle beszédhelyzetekhez. Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani. Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni. A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével. A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A pályaaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerzésre.

A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerzés lehetőségének segítségével éri el.

A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez. A tantárgy az esztétikai és művészeti tudatosság kompetencia fejlődését a kellően tudatos, igényes kommunikáció alkalmazásának támogatásával éri el.

Kommunikáció / 36 hét x 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
• Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	12	12	24
• Olvasás-írás	40	30	70
• Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	20	30	50
Összes óraszám	72	72	144

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.		Előzetes tudás: Kommunikációs igény és képesség.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Verbális kommunikáció fejlesztése: szókinccsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését. Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen. Bővítse saját lakásával, a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit. - Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során. - Szókinccsfejlesztés. - Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek). - Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, személyszállítás időpontjai, postaláda használata).	- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. - Kötött szöveg (vers, próza) megtanulása, előadása közönség előtt (ünnepély, rendezvény). - Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban. - Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez (kulturált zenehallgatás). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).	Környezetismeret: élettelen környezet, térképhasználat, környezetvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: Nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási mérőórák, fogyasztás, számla. Differenciálás: Amennyiben szükséges alternatív kommunikáció alkalmazása, Egyéni kezdeményezés kedvenc témák felvetése.	
Elvárt teljesítmény: Lehetőség szerint érthető, tiszta beszéddel, (ha indokolt, alternatív kommunikációs technikával) gondolatok, információk átadása, társalgás adott, és egyéni témákban megfelelő szókinccsel, és nyelvhelyességgel.			

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Olvasás - írás	<i>Előzetes tudás: Megfelelő betűméretű, könnyen érthető nyomtatott szöveg olvasása, olvasható, rövid szöveg írása.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Olvashatóan írjon, egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. Önellenőrzés tanítása. Hibák megtalálásának és javításának tanítása. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el. • Olvasás gyakorlása, újságolvasás. • Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása. • Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). • Személyi adatok ismerete, helyes leírása. • Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).	Tanulói tevékenység - Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés. - Másolás, írás, diktálás után. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással - Egy nap eseményeinek leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás kelezés alapján. - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölsönzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	Kapcsolódási pontok: Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy. Differenciálás: Írásképek, ritmus egyéni képességek szerint.
Elvárt teljesítmény: Az olvasás igényének kialakulása, az olvasott szöveg megértése. Írás rendezett külalakkal, olvashatóan, egyszerű hibák megtalálása, javítása.		

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	Előzetes tudás: Saját vélemény, felmerülő kérdések udvarias megfogalmazása.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Szabadidejét változatos tartalommal megtervezni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésére (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat). Igazodjon el a tv-újságban, és a műsorok között. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be. • Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. • Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). • TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja. • Piktogramok ismerete (elektromos eszközökön, szűkebb környezetben).	- Könyv vásárlása, könyv kölcsönzése. - Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása) az eszközökön meglévő piktogramok megismerése, azonosítása. - Film(részlet) megtekintése, megbeszélése. - Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése. - Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. - Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). - Keresztrejtvény közös megfejtése. - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg..). - TV-bemondó szerepjáték. - Közös előadás készítése, esetleg rögzítése, figyelemmel a szövegmondásra, díszletre, jelmezre, az előadás bemutatása közönségnek, a kritika elfogadása, vitatása.	Környezet és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme. Etika: Látott és hallott tartalmak tanulságai, ítélőképesség. Kulcsfogalmak, fogalmak: Mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadidéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, <i>rokon értelmű szavak</i> címzett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). rokon értelmű szavak, versek szavainak értelmezése, megbeszélése. Differenciálás: Bekapcsolódás a közös munkába egyéni képességeknek megfelelően.
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretszerzés. Ismerkedés az audiovizuális eszközök használatával, alkalmazásával rögzített anyagok készítése, az alkotás élményének megtapasztalása.		

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.		Előzetes tudás: Részvétel társalgásban, másokra figyelés, témafelvetés, saját véleményalkotás.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen. Ismerje fel a településén meglévő, és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkciójait. • Szókincsfejlesztés. • Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek). • Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek. • Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak.. • Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése. • Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szémszállítás időpontjai, postaláda használata)	- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. - A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. - Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószerek, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése). - Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív) útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.	Környezetismeret: élettelen környezet, térképhasználat, környezetvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla. Differenciálás: Egyéni körülmények figyelembe vétele, személyre szóló problémafelvetés és megoldáskeresés.	
Elvárt teljesítmény: Az olvasás igényének kialakulása, az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulság levonása.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Olvasás - írás		Előzetes tudás: Megfelelő betűméretű, könnyen érthető nyomtatott és kéziratos szöveg olvasása, olvasható, rövid szöveg írása másolással.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Olvashatóan írjon, egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására. Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel). • Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása. • Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). • Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása. • Személyi adatok ismerete, helyes leírása. • Kérdőív, tesztlap kitöltése. • Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása. • Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése. • Keltezés értelmezése és helyes leírása. • Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban). • Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.	- Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés, kézirások olvasása. - Másolás, írás, diktálás után. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással - Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözllet küldése (papír alapú, e-mail, sms). - Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése). - Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. - Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése. - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján. - Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval. - Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek). - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölszönzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	Kapcsolódási pontok: Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek,igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy, Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele, személyre szóló segítség.	
Elvárt teljesítmény: Írás rendezett külalakkal, olvashatóan, egyszerű hibák megtalálása, javítása, a tanultak önálló alkalmazása jó helyzetfelismeréssel, felelősséggel.			

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	<i>Előzetes tudás: Kommunikáció aktív befogadása.</i>	Órakeret: 30
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Médiatartalmak és eszközök időbeli és tartalmi korlátokkal történő használata.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be. A médiában megjelenő tartalmakat (hírek, riportok, reklámok) legyen kritikus. • Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. • Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). • A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (hihető-hihetetlen) elkülönítése. • TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja. • Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).	Tanulói tevékenység - Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). - Film(részlet) megtekintése, megbeszélése. - A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása). - Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése. - Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). - Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). - Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. - Eszközök használata a használati utasítás szerint. - Fényképek készítése és vizsgálat (arckifejezések értelmezése) - Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). - Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg..). Keresztrejtvény közös megfejtése. - TV-bemondó, riporter szerepjáték	Kapcsolódási pontok: Környezet és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme Etika: Testi, lelki egészség. Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadidő programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, <i>rokon értelmű szavak</i> címzett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). rokon értelmű szavak múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése. Differenciálás: Szükség szerint egyéni segítség.
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretszerzés, élménygyűjtés. A szabadidő tartalmas eltöltésének igénye, és törekvés annak megvalósítására.		

Matematika

Számolás-mérés

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A számolás-mérés tantárgy megerősíti az általános iskolában elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez és a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméletieskedést, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz-, súly-, terület-, kerület-, térfogatmérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A térbeli tájékozódás segítése érdekében fontos a közvetlen környezetben és a tágabb környéken történő eligazodás segítése, a közlekedési útvonalak feltérképezése. Az időbeosztás és az idővel történő gazdálkodás állandó gyakorlása, a rendszeresség és a tervezés fontosságának hangsúlyozása elősegíti az önszabályozás kialakulását. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költekezés és túlköltés megelőzésére.

A számolás-mérés tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására neveléssel.

A családi életre nevelés terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére. A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására. A tanulás tanítása területen segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az anyanyelvi kommunikáció fejlődését a tantárgy a számolási és mérési tevékenységek, adatok, mértékegységek helyes megnevezésének tudatosításával erősíti.

A matematikai kompetencia fejlesztéséhez a tantárgy a matematikai nyelvezet és gondolkodás alapjainak valamint az alapvető mérési, számolási tapasztalatok és összefüggések megismertetésével járul hozzá.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlődését a természet által meghatározott egyszerű fizikai paraméterek, természeti jelenségek megismertetésével támogatja. A számolás-mérés tantárgy a digitális kompetenciaterület fejlődését segíti a különböző mérőeszközök helyes alkalmazásának elsajátításával és a számolási műveletekhez a különféle digitális eszközök bevonásával.

A tantárgy a hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődésében az önálló ismeretszerzés és minél önállóbb következtetések levonásának támogatásával járul hozzá.

Számolás – mérés / 36 hét x 2 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Térbeli és időbeli tájékozódás	10	10	20
2. Műveletek	30	30	60
3. Mértékegységek, mérések, a pénz	32	32	64
Összes óraszám	72	27	144

„Évi 5 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás	Előzetes tudás: Megbízható tájékozódás saját magán, maga körül.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Térbeli relációk pontosítása, használata szempontváltásnál is. Eltérő kijelzőről időpontot megbízhatóan leolvasni. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot reálisan megbecsülni		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tudjon otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén, ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban. Időpontot pontosan határozzon meg kétféle óra alapján. - Tájékozódás az otthon és az iskola környékén. - Az óra, napirend, heti beosztás.	- Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkamunkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése. - Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). - Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése.	Kommunikáció: szókincs-bővítés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek. Időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30). Differenciálás: Egyedi jellemzők áttekintése, megsegítése szükség szerint.
Elvárt teljesítmény: Időegységek adekvát használata.		

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Műveletek	Előzetes tudás: Megbízható számjegyírás- és olvasás.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatosítani, hogy a személyéhez kapcsolható számjegyek állandóak (születési dátum, személyi szám), használatakor az ellenőrzés és pontosság elengedhetetlen.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A műveletek eredményét legyen képes kiszámítani és ellenőrizni. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. Megbízhatóan alkalmazza a számológépet. - Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). - Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).	- A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. - Tízes átlépés. - Helyi érték gyakorlása. - Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. - Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. - Árak nézegetése árjegyzékekben a „Túró Ruditól az Audiig”. - Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása. - Telefonszám lejegyzése, elolvasása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása. Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele (diszkalkulia), a feladatokat lehetőség szerint praktikus és hozzá közel álló feladatokban kapják meg.
Elvárt teljesítmény: Adott műveletek elvégzése minél kevesebb hibával, megfelelő időn belül, önellenőrzéssel.		

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz		Előzetes tudás: Mennyiségfogalom kialakulása. Mérőeszközök, mértékegységek alapfokú ismerete. A megfelelő mérőeszköz megválasztása.	Órakeret: 32
Tantárgyi fejlesztési célok: Adott mennyiség minél pontosabb kimérése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás. Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés – Egészséges életmód. 	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás		Előzetes tudás: Megbízható tájékozódás saját magán, maga körül, ismert térben és az időben.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Térbeli tájékozódás fejlesztése elvont szinten a makettektől a térképig. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot realisan megbecsülni, és az adott tevékenységet optimális időkeretekben végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni. Értse meg az időbeliség, és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket. Fontos és időpazarló tevékenységek, időbeosztás. - Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése. - Magyarország térképe. - Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). Az idő múlása, korosodás. - Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok). - Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).	- Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, hajóval, vonattal, repülőgéppel-piktogramok.) - Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése. - Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor). - Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása. - Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás). - Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása. Jelenlegi időpont helyes megállapítása. - Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkorától mostanáig, a szünet idő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).	Kommunikáció: szókincs-bővítés, Környezet és egészségvédelem: élettelen környezet, felszíni formák, Kulcsfogalmak, fogalmak: égtájak, földrészek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése. régi, <i>ócska, antik</i>, műemlék, időszak, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközök, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, <i>évad</i>, <i>szezon</i>, tanítási szünet, szünet, Differenciálás: Saját adatainak értelmezése.	
Elvárt teljesítmény: Térkép, naptár, időegységek adekvát használata.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Műveletek		Előzetes tudás: Kialakult mennyiség – és számfogalom.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerű szöveges feladatot megoldani, ehhez a megfelelő műveletet kiválasztani és az adott kérdésre válaszolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. Tudja egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani. Legyen képes helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre. - Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). - Számkör bővítése. - Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés). - Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).	- Tízes átlépés, helyi érték gyakorlása. - Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. - Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál. - Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése. - Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással. - Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. - Alaki- és helyi érték differenciálása. Helyi értékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és négyjegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása. - Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása. - Telefonszám lejegyzése, elolvasása. - Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés Kulcsfogalmak, fogalmak: egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörítés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása, Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele (diszkalkulia), a feladatokat lehetőség szerint praktikus és hozzá közel álló feladatokban kapják meg.	
Elvárt teljesítmény: Több művelettel végezhető szöveges feladatok megértése, szükséges műveletek elvégzése, (tervezés) válasz megfogalmazása szóban.			

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz		Előzetes tudás: Bankjegyek és pénzérmék ismerete.	Órakeret: 32
Tantárgyi fejlesztési célok: Banki alapfogalmak, tevékenysége megismerése. A felelős pénzhasználatot tudatosítása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje a pénz gondos kezelését, megőrzésének módját (bank). A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.	- Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. - Összegek kiszámolása, váltások. - Különböző jövedelemforrások számbavétele. - Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. - Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése, gyakorlása (csekk, átutalás). - Katalógusokban árak megfigyelése, hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” Árak és mennyiségek összefüggése. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. - Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. - Hirdetéseken, plakátokon összegek keresése. - Különböző szolgáltatások árai. - Pénz beosztása (költségvetés, bevételek, legfontosabb kiadások). - Szükséges és szükségtelen áruk. - Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód). - Tanulmányi séta bankban, viselkedés, felelősség tudatosítása, bankszámla kezelése, aláírás, okmányok biztonságos kezelése, tárolása, elvesztésének jelzése, bejelentése.	Kommunikáció: szókincs-bővítés, olvasás, írás Kulcsfogalmak, fogalmak: bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás Differenciálás: A pénz kezelésének megértése, pénz címleteinek biztos ismerete, a felelős pénzhasználat tudatosítása az egyéni képességeinek megfelelő módon.	
Elvárt teljesítmény: A pénz fontosságának megértése (megbecsülése), beosztása, megóvása.			

Egyéb

Osztályfőnöki óra

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

Az osztályfőnöki óra célja az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés, stb. képességeinek) fejlesztését, főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.

A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt életéhez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területén a tantárgy segít a személyes élet tevékenységeinek idő-, anyag-, és energiatakarékos tervezésére és lebonyolítására.

A tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A digitális kompetenciaterületen az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben.

Osztályfőnöki óra / 36 hét x 1 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
• Aktuális témák	10	10	20
• Felkészülés a felnőtt életre	14	12	25
• Beilleszkedés, alkalmazkodás	12	14	26
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Aktuális témák	Előzetes tudás: Intézménye és lakóhelye életében az aktív részvétel formáinak és alkalmainak ismerete.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az alkalomnak megfelelő külső megjelenés.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket. Tudatos aktivitás és együttműködés kialakítására törekedjen. Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, a közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően. - A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. - A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok).	- Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözképzés megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Az aktuális alkalomnak megfelelő műsorszám kiválasztása, szerep vállalása, versenyen részvétel, készülés, a bírálókat elfogadása, hiba javítása. - Tanulmányi séta, kirándulás (tervezés, helyszín kiválasztása, felkészülés a látnivalókra, dokumentálás, az élmények összefoglalása, ismertetése). - Múzeumlátogatás (a látogatás megtervezése, útvonaltervezés, prospektus gyűjtése).	Kommunikáció: olvasás, írás. Erkölcstan: testi és lelki egészség, ítélőképesség fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: Képességének megfelelő feladat vállalása, az önkéntesség szem előtt tartása.
Elvárt teljesítmény: Aktuális közösségeiben, munkáinak a tanult szabályok szerinti végeztése.		

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt lételre	Előzetes tudás: Aktív részvétel a csoport szabályainak betartásával a közös munkában.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Törekedjen reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre. Cselekedjen tudatosan, tegyen erőfeszítéseket a kívánt cél elérése érdekében. Normakövetés (példakép). Értse meg a munkafegyelem tartalmát. • Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok). • Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően. • Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása). • Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).	- A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok. - Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). - Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. - A személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása. - Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltartása), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése. - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). - Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke. Törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése. Egészségmegőrzés, mértékletesség, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás. Differenciálás: Egyéni hiányosságok pótlása, saját gondok megbeszélése.
Elvárt teljesítmény: A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás.		

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Előzetes tudás: Önmaga és csoporttársai belső értékeinek felismerése.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezet és egészségvédelem: egészséges életmód, egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, karitatív tevékenység. Differenciálás: Egyéni eltérés indokolt esetekben, megbeszéléssel, indoklással.	
Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat. Aktívan vegyen részt a lakóközösség és az iskolaközösség életében. - Tanulói jogok és kötelességek. - Házirend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok. - Napirend. - Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. - Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.).	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. - Tanulmányi séta (munkahelyek meglátogatása, munkafolyamatok rész munkák megismerése, kipróbálása, élmények megosztása, a szükséges képességek számbavétele). - Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése (ünnepélyhez teremrendezés, vendéglátáshoz szükséges eszközök, tevékenységek, meghibásodás felfedezése, hiba elhárítása, segítség kérése - csöpög a csap, elromlott a fűtés, kiégett a villanykörte, ruházat meghibásodása, stb.).		
Elvárt teljesítmény: Szabályismeret.			

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Aktuális témák		Előzetes tudás: Elöljárók és funkcióik.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az alkalomnak megfelelő külső megjelenést és viselkedési módokat alkalmazni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket. Tudatos aktivitást és együttműködést alakítani ki. Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, a közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően. Fogalmazza meg és fejtse ki saját véleményét, és azt bátran képviselje. Tanúsítson toleráns viselkedést, vitázzon, az álláspontját legyen képes meggyőzés hatására rugalmasan megváltoztatni. 1. A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. 2. A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. 3. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). 4. Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.	- Az intézmény (iskola, munkahely) történetének megismerése, hagyományainak ápolása (az intézmény meglévő hagyományainak számbavétele, aktív közreműködés a hagyományok ápolásában). - Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözk megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás. - Múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok). - Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. - Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése, előadása.	Kommunikáció: olvasás, írás. Etika: testi és lelki egészség, ítélőképesség fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: Képességének megfelelő feladat vállalása, az önkéntesség szem előtt tartása.	
Elvárt teljesítmény: Aktuális közösségeiben a tanult szabályok szerinti munkavégzés.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt lételre	<i>Előzetes tudás: Aktív részvétel a csoport szabályainak betartásával a közös, csoportos munkában.</i>	Órakeret: 12
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése, bizalomérzet kialakítása a közös célokért dolgozókkal.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Normakövetés (példakép). Ismerje és tartsa be az általános balesetvédelmi szabályokat. Értse meg a munkafegyelem tartalmát. Tartsa szem előtt a téves vélemény, és a megalapozatlan bizalom káros következményeit (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások). Ismerje a pénz kezelésének fontosságát, gazdálkodásában a kerülje a könnyelműséget. • A felnőtt lét előnyei, hátránya. • Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). • A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. • Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). • Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely, munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körültekintő igénybe vétele. • Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).	- Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása). - Saját napirend összeállítása. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása (a mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.) - Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. - Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. - Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb.). - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). - Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. - A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése. - Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Számolás-mérés: pénzügyi ismeretek. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, a pénz értéke. Törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Személyi igazolvány, sajátkezű aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó. Kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, taszító, vonzó, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás, Differenciálás: Egyéni hiányosságok pótlása, saját gondok megbeszélése.
Elvárt teljesítmény: A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás és szolidaritás vállalása adott helyzetekben.		

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Előzetes tudás: Önmaga és csoporttársai belső értékeinek felismerése és megfogalmazása.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben is, azok betartásával részt venni a közös tevékenységekben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat. Képes legyen saját életének szervezésére, igényeinek megfelelő helyes napirend kialakítására. Tanúsítson szolidaritást a rászorulókkal szemben. Kapcsolódjon be a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, tánccsoport). • Tanulói jogok és kötelességek. • Házi rend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok. • Napirend. • Bevált és új tanulási módszerek kialakítása, (a tanulás tanítása), tanulási technikák megismerése. • Tanórán kívüli elfoglaltságok köre, helyi lehetőségek. • Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. • Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.). • Kapcsolataiban megjelenhető konfliktusok kulturált kezelése, rendezett lezárása.	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Időbeosztás, órarend. - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. - Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. - Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése, saját megoldási javaslat, vitakultúra fejlesztése, agresszív fellépés leszerelése (árulkodás – segítségkérés közötti különbség tisztázása). - Szociális érzékenység, segítségre szoruló társak megsegítése, segítség kérése szükség esetén, a segítség megköszönésének, elutasításának formái. - A konfliktuskezelés megoldásának módja ismeretlen terepen, idegenekkel szemben, segítség kérése, ennek módja.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezet és egészségvédelem: egészséges életmód, egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység. Differenciálás: Egyéni elbánás indokolt esetben, indoklással.	
Elvárt teljesítmény: Saját vélemény megfogalmazása, empátikus együttműködés beszédpartnerével, kulturált törekvés annak meggyőzésére.			

Természettudomány és földrajz

Környezet- és egészségvédelem Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A környezet- és egészségvédelem tantárgy célja az általános iskolában elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra. A tantárgy szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek kerülésének tudatosulását.

A fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

A tanulók az anyanyelvi kompetenciaterületen önmaguk és környezetük megfigyelésével fejlődnek a szervezetet érő külső és belső hatások, igények megfogalmazásában, jelzésében.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületen mélyülnek a tanulók ismeretei a gyakorlatias természettudományos, különösen a mindennapi háztartásban vagy egyszerű munkavégzésben fontos jelenségek körében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

Környezet- és egészségvédelem /36 hét x 2 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
• Az emberi test	10	10	20
• Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	8	10	18
• Élő természet – Élőlények és környezetük	10	8	18
• Élettelen környezet – környezeti ártalmak	8	8	16
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Felnőttekhez, orvosához bizalommal fordulás.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját testének jelzéseit figyelni, segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Nevezze meg a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök (szemüveg, hallókészülék, stb.) megfelelő alkalmazását. Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje. Küzdje le az orvosi beavatkozással szembeni félelmet. Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészeti utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások). 1. Érzékszerveink és védelmük. 2. Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). 3. Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás. 4. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. 5. Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása. 6. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. 7. Veszélyes helyzetek elkerülése.	- Beszélgetés az érzékszervekről, és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogpótlás). - Játékos gyakorlatok a fül, illetve szem kiiktatásával. - Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. - Orvosi rendelőben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés). - A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága. - A tanult ismeretek rendszerezése. - Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. - Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, vérnyomásmérés, lázmérés, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén, gyógyszerértárban teendők, vény aláírása, átadása, fizetés, az utasítás meghallgatása, betartásának fontossága).	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos. Differenciálás: Különösen fontos az egyéni érintettség figyelembe vétele, a félelem leküzdésének segítése.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód		Előzetes tudás: Az egészség, az egészséges életmód közötti összefüggés.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezeti veszélyek elkerülése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást. Ismerje a korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. 8. A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. 9. Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek. 10. Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással). 11. Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. 12. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárolóhely). 13. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	- Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között. - Az ápolts külső feltétele az ápolts fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra). - Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. - Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása. - Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. - Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. - Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok). - Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás). - Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról. - Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése. - Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása. - Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről. - Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben. - Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, <i>diéta</i>, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers elhízás, <i>cukorbetegség</i>, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, <i>hízásra való hajlam</i>, helyes táplálkozás, megelőzés. Differenciálás: A kóros kövérség (soványság) leküzdésének érdekében szakember segítségének igénybevétele (étrend, diéta, gyógyszerelés) egyéni segítségnyújtás.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) jelentőségének tudatosítása.			

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Élő természet – Élőlények és környezetük	Előzetes tudás: Az élővilág sokszínűségének ismerete.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerje a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Szerezzon további ismereteket a természet sokszínűségéről. Tájékozódjon segítséggel a tanult ismeretek alapján a térképen, könyvekben; a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszná témákban. Lehetőségei szerint óvja környezete élővilágát. 14. Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészekén élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól). 15. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. 16. A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. 17. Az ember szerepe az élő természet megóvásában. 18. Az ember környezetre gyakorolt hatása. 19. Környezetvédelem.	- Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával, a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. - Állatok élőhelye, táplálkozása, testrészeinek, szerveinek funkciója szerinti megfigyelések, csoportosítások. Pl.: szárazföldi, vízi, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr, uszony. - Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között). - Képes „tápláléklánc” összeállítása. Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók). - Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert). - Feladatlapok megoldása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező. Differenciálás: Egyéni élmények, ismeretek megosztása társakkal, képességeinek megfelelő tevékenységekben aktív részvétel,
Elvárt teljesítmény: A természet, az általa ismert növény- és az állatvilág megismerése a tőle elvárható módon.		

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Élettelen környezet – környezeti ártalmak		Előzetes tudás: Az élettelen környezet sokszínűsége.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanuló vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. Vegye észre, ha elhasználódott a levegőt, és tanulja meg a szellőztetést. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát. 20. A természet erői – víz – szél – tűz. 21. Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). 22. Tiszta környezetünk. 23. Szelektív hulladékgyűjtés – veszélyes hulladékok.	- Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. - Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. - A tankönyv képeinek értelmezése. - Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. - Beszélgetés, tábló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. - Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. - Hulladékok csoportosítása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősember, kemence, kályha, tábortűz, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag-alapú hulladékok. Differenciálás: Képességeinek megfelelő tevékenységek végzése a közösség érdekében, önkéntes munka elismerése.	
Elvárt teljesítmény: Alapszinten a természet erőinek, hatásainak ismerete.			

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Saját test ismerete, férfi-nő különbségek.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját testének jelzéseit figyelni, érzéseit megbízhatóan közölni, a változást jelezni, segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje. Figyelje meg és vegye tudomásul a testen megjelenő állandó változásokat. Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat. Tudja, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk. • Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). • Betegségekről ismeret (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség). • Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor). • Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. • Orvosi ügyelet, mentőkocsi. • Veszélyes helyzetek elkerülése. • Biztonságos sportolás és munka.	- Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. - Megtörtént esetek (élmények) elmesélése, ezek megoldási módjai. - Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. - A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel. - A tanult ismeretek rendszerezése. - Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. - Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén). - Iskolaorvos, védőnő meghívása, ill. ellátogatás a rendelőbe, egyszerűbb vizsgálatok elvégzése, panaszok elmondása, bizalomépítés.	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos. Differenciálás: Különösen fontos az egyéni érintettség figyelembe vétele, a félelem leküzdésének segítése.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód		Előzetes tudás: Az egészség, az egészséges életmód, a kíméletes életmód és az egészséges táplálkozás közötti összefüggés.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezeti veszélyek elkerülésének és az egészséges életmód kialakítási igényének tudatosítása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást. Ismerje és alkalmazza, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magát a beteget, hanem a környezetét is tönkreteszi. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. • A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. • Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek. • Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással). • Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. • Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. • Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység). • Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	- Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között, beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról. - Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik). - Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt. - Húsáruk felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása. - Szavatosság, elkészítési módok. - Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás). - Az eddig tanultak átlásméltése, étrend készítése. - Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása. - Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről. - Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer-allergia). - Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, <i>diéta</i>, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers főtt, sült, <i>füstölt</i>, friss hús, tartósítás, szavatosság, romlott, elhízás, <i>cukorbetegség</i>, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, <i>hízásra</i> való <i>hajlam</i>, helyes táplálkozás, megelőzés, tartósítószer, konzerv allergia, <i>természetes tartósító anyagok, természetes konzerválás</i>. Differenciálás: A kóros kövérség (soványság) leküzdésének érdekében szakember segítségének igénybevétele (étrend, diéta, gyógyszerelés) egyéni segítségnyújtás.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségének tudatosítása.			

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Élő természet – Élőlények és környezetük	<i>Előzetes tudás: Az élővilág sokszínűségének ismerete, a növények és állatok hasonlóságai, különbségei.</i>	Órakeret: 8
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Érezzén felelősséget a növényekért, állatokért.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Bórszín, arcberendezés, felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc. Nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás. Differenciálás: Saját tapasztalatok (pl. állattartással kapcsolatos) megosztása társakkal.
Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna témákban Segítséggel vonjon le következtetéseket a növények, állatok életmódja alapján. Érezzén felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért. Értse meg a változatos táplálkozás szükségességét. • A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. • Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok). • Az ember szerepe az élő természet megóvásában. • Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése. • A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. • Tápláléklánc. • Az ember környezetre gyakorolt hatása. • Környezetvédelem. • Védett környezet. Nemzeti parkok. • Környezetvédő programok.	- Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. - Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között) - Képes „tápláléklánc” összeállítása. - Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás. - Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek). - A tapasztalatok rendszerezése. - Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók). - Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert). - Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése. - Feladatlapok megoldása. - Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.	
Elvárt teljesítmény: A természet, az általa ismert növény- és az állatvilág óvása a tőle elvárható módon.		

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Élettelen környezet – környezeti ártalmak	Előzetes tudás: Az élettelen környezet sokszínűsége. A tárgyak tulajdonságai.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Alapszinten ismerje meg a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein. Tartson környezetében tisztaságot és rendet.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerje az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket. Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, aminek saját maga az okozója. Képességeihez mérten sajátítsa el a környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetészerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát. Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben lévő kirándulóhelyeket. • A természet erői – víz– szél – tűz. • Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége). • Tiszta környezetünk. • Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. • Hulladék újrahasznosítás.	- Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). - Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. - Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. - A tankönyv képeinek értelmezése. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. - Beszélgetés, tábló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. - Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. - Hulladékok csoportosítása. - Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. - Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés. - Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Környezetvédelem, tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, <i>ipari víz, szennyvíz</i>, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, <i>légkondicionálás</i>, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, <i>tornádó, tájfun</i>, lavina, erdőtüz, <i>ciklon</i>, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Környezetvédelem, zöldek, <i>aktivisták</i>, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag-alapú hulladékok. Differenciálás: Képességeinek megfelelő feladat vállalása és elvégzése, értékeléssel.
Elvárt teljesítmény: Alapszinten a természet erőinek, hatásainak, a víz szerepének ismerete. A tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendők szűkebb és tágabb lakóhelyén.		

Művészetek

Tánc-dráma

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

Cél

- Kibontakoztatni komplex zenei, mozgásos, dramatikus eszközökkel az emocionális és kognitív funkciókat.
- Elősegíteni az önkifejezést, a pozitív önértékelést, sikerélményt nyújtó szereplésekkel.

Feladat

- Észlelés, figyelem, gondolkodás fejlesztése.
- Általános mozgásállapot és zenei képességek fejlesztése.
- Tantárgy specifikus ismeretek bővítése.
- A különböző élethelyzeteket reprodukáló dramatikus képességek fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

- Fejlődjön mozgáskultúrája és váljon harmonikusabbá személyisége.
- Alakuljon ki közösségi érzése, felelőssége a csoportért, a produkcióért.
- Szerezzen ismereteket és élje át képességeihez mértén a hazai és az európai kultúra múltját, jelenét.

Értékelés: Folyamatos szóbeli értékelés. Tanév végén érdemjeggyel. P. A. C. mérőeszközzel.

Tánc – dráma /36 hét x 1 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
• Szituációs gyakorlatok	10	10	20
• Drámajáték	14	14	28
• Tánc	12	12	24
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Szituációs gyakorlatok	<i>Előzetes tudás: Vélemény kialakítása, megfogalmazása és vállalása.</i>	Órakeret: 10
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Eligazodás és megfelelő viselkedés a különböző helyzetekben.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Magáról alapvető információkat közölni. Számára fontos információt (eligazítást) kérni. A kapott feladatot (gyakorlatokat) bemutatás alapján, segítséggel elvégezni. A szabadidőt társakkal tartalmasan, változatosan eltölteni. Ünnepeket számon tartani, készülni rá, a helyzetnek megfelelően megtartani. 1. Szituációs játékok 2. Beszédkészség fejlesztő gyakorlatok 3. Helyes testtartás (Alexander – módszer) 4. Ünnepeink 5. Mozi látogatás 6. Színházlátogatás 7. Múzeumlátogatás	- Szituációk eljátszása: --- Otthon (napi teendők), --- Az étteremben (érkezéstől, rendelés, udvariassági szabályok, távozás), --- Szórakozás (vendégségben, táncos szórakozóhelyen, moziban, múzeumban, színházban). - Találkozás, bemutatkozás, köszönés gyakorlása. - Társalgás (diszkréció, általános témák, magánügy). - Telefonálás (különböző készülékek használata). - Segítség, információ kérése idegentől. --- Választott „szerep” eljátszása. - A helyes testtartás mindennapi élethelyzetekben. --- A gerincpihentető gyakorlat elsajátítása. --- A testbeszéd megértése, tudatos alkalmazása. - Készülődés az ünnepekre (közösségi és személyes átélés, aktív részvétel). - A tananyaghoz kapcsolódó előadás, film, DVD megtekintése, a látottak megbeszélése, esetleg egy-egy részlet többszöri megtekintése (videó, DVD) értelmezése, vita, egyéni vélemény megfogalmazása.	Kommunikáció: anyanyelv. Beszédfejlesztés, médiaismeret Etika: Egyén, közösség, társadalom, önismeret. Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek – társadalmi ünnepek. Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás. Testnevelés: gimnasztikai gyakorlatok, képességfejlesztő gyakorlatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: Helyiségek nevei, tárgyak a lakásban, tárgyak az étteremben. <i>A szórakozóhelyekhez kapcsolódó fogalmak.</i> Napszaknak megfelelő köszönések. Érdeklődés a másik ember iránt: „Hogy vagy?” „Mit csinálsz?” <i>Ritkábban előforduló fordulatok: pl. „Adjon Isten!”</i> Tudna nekem segíteni a felszállásnál? Meg tudná mondani, melyik megállónál kell leszállnom a ... utcához? A látottak közös értelmezése. Differenciálás
Elvárt teljesítmény: Megérteni az ünnepek személyes jellegét. Elmerülni az események szemlélésében.		

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Drámajáték		Előzetes tudás: Közös élmény keresése.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Aktívan hozzájárulni a közös teljesítményhez.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tananyaghoz kapcsolódó és szabadon választott előadást létrehozni. Népszokásokat, szertartásjátékokat megismerni, eljátszani közönség előtt. Érezni a hétköznapiak és az ünnepek váltakozását. • Több szereplős darab előadása. • Betlehemezés, • Farsangi népszokások, (Busójárás) • Húsvéti népszokások, Passió játék, • Pütkösdí népszokások, • A regölés megismerése (regölő rigmusok). • Rövid alkalmi műsorra felkészülés, előadása.	- Egyszerű történet (történelmi esemény), párbeszédes, több szereplős vers, dal megtanulása, előadása. --- Szerep vállalása, szerepcsere. - Tanult (ismert) darab eljátszása. --- A darab kiválasztása, megbeszélése, --- Szereplőválogatás, --- Jelmez, díszlet megtervezése, elkészítése. --- Az előadás bemutatása, videofelvétele, --- A látottak megbeszélése, a teljesítmények értékelése (kritika megfogalmazása). - Népszokások, szertartásjátékok megismerése, --- Betlehemezés, --- Farsangi népszokások, (Busójárás) --- Passió játék, --- Húsvéti népszokások (locsolás), --- Pütkösdí népszokások, --- A regölés megismerése.	Kommunikáció: anyanyelv. Beszédfejlesztés, médiaismeret. Etika: Egyén, közösség, társadalom, az ítélőképesség, az erkölcsi és az esztétikai érzék fejlesztése, önismeret, testi és lelki egészség. Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek – társadalmi ünnepek. Osztályfőnöki: aktualitások, beilleszkedés, alkalmazkodás. Ábrázolás – Alakítás: komplex alakító tevékenységek, népünk művészete. Ének – zene: népdalok – ünnepkörök dalai. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnep lényegét érintő fogalmak. <i>Népies kifejezések köznyelvi értelmezés</i>, párválasztás, jókívánság, regölés, A munka közben felmerülő fogalmak, megnevezések. Differenciálás Gátlásosság leküzdésében szükséges segítség nyújtása	
Elvárt teljesítmény: Aktivitás a választott, vállalt feladat teljesítésében.			

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Tánc	Előzetes tudás: Mozgás ritmusra	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Zenére önálló mozgásokat, táncokat előadni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: társas kapcsolatok, konfliktuskezelési technikák. Gyakorlati képzés előkészítése: fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatok. Ének – zene: ritmus- és hallásfejlesztés, zenehallgatás. Kulcsfogalmak, fogalmak: lendület, pihenés, lassú - gyors, fönt – lent, ugrik – megáll, fordít, emel, hajlít, nyújt, rúg. Differenciálás Gátlásosság leküzdésében szükséges segítség nyújtása
Táncokat megtanulni és előadni. Zenére koncentrálni és végrehajtani adott gyakorlatokat. Tánclépéseket (koreográfiát) elsajátítani. Zenére spontán táncolni. Táncos, zenés darabot közösen megtekinteni. - Tánclépések megtanulása. - Egyszerű koreográfia megtanulása. - Tánc és improvizáció zenére. - Aerobik - Színházi előadás látogatása.	- Spontán mozgás zenére. --- Kedvenc zene kiválasztása, mozgás hozzárendelése. - Koreográfiák megtanulása, egyéni és csoportos előadása. - Társas táncok körébe tartozó táncok lépései --- keringő, twist, - Népi tánc lépései --- csárdás, körtáncok. - Ütő együttes alakítása, közös zenélés. - Csípő – láb gyakorlatok megtanulása. - Musical(ek) meghallgatása (Hair, Macskák, stb.) --- Színházi előadás megtekintése --- DVD részletek megtekintése.	
Elvárt teljesítmény: Adjon elő önállóan mozgásokat, táncot zenére.		

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Szituációs gyakorlatok		Előzetes tudás: Önbizalom erősödése.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Hétköznapi helyzetekben feltalálni magát. A feszültségtől megszabadulni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A családban érvényesülő íratlan szabályokat ismerni. A barátság jelentését (tartalmát) ismerni. A munkahelyi viselkedést ismerni. Mozgás közben pozitív élményeket átélni. Az események szemlélésében elmerülni. - Szituációs játékok (konfliktusok megoldására, ismerkedésre, érzelmek kezelésére, agresszió leküzdésére). - Beszédkészség fejlesztő gyakorlatok - Helyes testtartás - Mozi látogatás - Színházlátogatás - Múzeumlátogatás - Otthoni, aktív időtöltés	- Adott szituációk eljátszása: --- családban, iskolában, munkahelyen - Barátság kialakulása, megszűnése, ennek kezelése. - Munkahelyi viselkedés --- Bemutatkozás, felmerülő gondok előadása, kérdések, vélemény megfogalmazása. - Párbeszédes helyzetek a hétköznapiakból. --- Vásárlás --- Utazás - Képek alapján olvasott történetek befejezése saját elképzelés szerint. - Az eddig tanultak alkalmazása. - A tananyaghoz kapcsolódó előadás, film megtekintése, a látottak megbeszélése, esetleg egy-egy részlet többszöri megtekintése (videó, DVD), értelmezése, vita, egyéni vélemény megfogalmazása.	Kommunikáció: anyanyelv. Beszédfejlesztés, médiaismeret. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek – társadalmi ünnepek. Osztályfőnöki: beilleszkedés, alkalmazkodás. Testnevelés: gimnasztikai gyakorlatok, képességfejlesztő gyakorlatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: hűség, bizalom, segítség, szeretet, házimunka, munkaidő, dolgozni, <i>pontosság</i> , <i>megbízhatóság</i> , <i>kitartás</i> , a párbeszédekben felbukkanó új szavak. Új <i>szinonimák</i> a mozgásra: lépés – csoszogás, járás – ballagás, A látottakkal kapcsolatban felmerülő fogalmak. A látottak közös értelmezése. Differenciálás Gátlásosság leküzdésében szükséges segítség nyújtása	
Elvárt teljesítmény: Szabaduljon meg a feszültségtől.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Drámajáték		Előzetes tudás: Improvizációs készség.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Összinte véleményt elmondani, a bírálatot elfogadni sértődés nélkül.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tananyaghoz kapcsolódó előadást létrehozni. Szabadon választott előadást előadni. Érezni a hétköznapiak és az ünnepek váltakozását. Aktív hozzájárulás a közös teljesítményhez. • Tananyaghoz kapcsolódó • Szabadon választott előadás létrehozása. • Népszokások, szertartásjátékok megismerése, eljátszása. • Feladat vállalása • A teljesítmény értékelése, a bírálat elfogadása. • A siker és kudarc kezelésének megtapasztalása.	- A darab kiválasztása, --- megbeszélése, --- szereplőválogatás, --- jelmez, díszlet megtervezése --- elkészítése. - Próbafolyamat - Reklámozás --- meghívó, plakát. - Az előadás bemutatása, --- felvétele, --- a látottak megbeszélése, --- a teljesítmények értékelése (kritika megfogalmazása). - Ünnepekhez kapcsolódó versek, dalok, szokások egyre önállóbb előadása. --- Betlehemezés, Farsangi népszokások, (Busójárás) Passió játék, Húsvéti, Pünkösdi népszokások, a regölés. - A siker, kudarc megtapasztalása, kezelése.	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: anyanyelv. Beszédfejlesztés, médiaismeret. Etika: egyén, közösség, társadalom, az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése, önismeret, testi és lelki egészség. Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek – társadalmi ünnepek. Osztályfőnöki: aktualitások, beilleszkedés, alkalmazkodás. Ábrázolás – Alakítás: komplex alakító tevékenységek, népünk művészete. Ének – zene: népdalok – ünnepkörök dalai. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnep lényegét érintő fogalmak. <i>Népies kifejezések köznyelvi értelmezése</i>, párválasztás, jókívánság, regölés, a munka közben felmerülő fogalmak, megnevezések. Differenciálás Gátlásosság leküzdésében szükséges segítség nyújtása	
Elvárt teljesítmény: Vélemény megfogalmazása.			

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Tánc		Előzetes tudás: Illő viselkedés tánc közben.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Önálló mozgásokat, táncot zenére előadni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: társas kapcsolatok, konfliktuskezelési technikák. Gyakorlati képzés előkészítése: fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatok. Ének – zene: ritmus- és hallásfejlesztés, zenehallgatás. Kulcsfogalmak, fogalmak: lendület, pihenés, lassú - gyors, fönt – lent, ugrik – megáll, fordít, emel, hajlít, nyújt, rúg. Differenciálás Gátlásosság leküzdésében szükséges segítség nyújtása	
Táncokat megtanulni és előadni. Gyakorlatokat végrehajtani. Zenére koncentrálni. • Tánc és improvizáció zenére. • Aerobik. • Hastánc.	- Zenehallgatás, --- spontán tánc --- improvizáció. - Koreográfiák megtanulása, --- egyéni és csoportos előadása. - Társas táncok körébe tartozó táncok lépései --- keringő, twist, - népi tánc lépései --- csárdás, körtáncok. - Csípő – láb gyakorlatok megtanulása. - Tanult gyakorlatok végzése hosszabb ideig, egyre kevesebb hibával. - Hastánc mozdulatai - Körtáncok kisebb, nagyobb csoportban.		
Elvárt teljesítmény: Kulturált szórakozás, udvarias viselkedés társaságban.			

Testnevelés és egészségfejlesztés

Testnevelés Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a rendszeres mozgás, testedzés és az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata. Az általános iskolai testnevelés során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése, pontosítása, tudatosítása, alapmozgások gyakorlása. Ritmus és sorrend megtartása mozgásos feladatokban. Mozgásos tevékenységgel a tartási hibákat korrigálni, a motorikus képességek fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása, testi fejlődés zavarainak korrekciója. A sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képességek /figyelem/ fejlesztése. A munkatevékenység során szükséges ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése. Sportversenyek elemeinek elsajátítása, labda-biztonság növelése, felkészülés iskolai sportversenyekre. Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése. Növekvő elem és ütemszámú mozgássorok elsajátítása.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén segíti az önismeret, önfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A testi és lelki egészségre nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A testnevelés tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a verbális utasítások megértéséhez, a mozgások bemutatás vagy szóbeli irányítás alapján minél pontosabban és differenciáltabban történő kivitelezéséhez.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

Testnevelés / 36 hét x 5 óra

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
• Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	10	10	20
• Gimnasztikai gyakorlatok	25	25	50
• Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	50	50	100
• Labdás gyakorlatok	40	40	80
• Sportjátékok elemei	55	55	110
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 18 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Előzetes tudás: Kialakult testkép, kommunikációs befogadó készség.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat társakhoz és alkalomhoz illően fegyelmezetten végezni. Testi fejlesztés, téri irányok, eligazodás térben.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony. Differenciálás Fáradékonyság esetén hamarabb kiállhat.
Felszólításokra adekvátan cselekedjen: sorakozás, irányváltoztatások, testrészek mozgatása (egyéni képességeknek megfelelően). Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. - Sorakozás - Járások - Menetelés - Testfordulatok	- Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.		

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Gimnasztikai gyakorlatok		Előzetes tudás: Biztos mozgáskoordináció.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Adott ritmust átvenni és követni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségnevelés: egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, kézi szerek megnevezése, Differenciálás Egyéni képességek figyelembe vétele.	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. - Két-három mozgáselem összekapcsolása. - Kéziszer-és szabadgyakorlatok.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével.		
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Előzetes tudás: Mozgás összerendezettség.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat kitartóan végezni, a hibákat javítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter. Differenciálás Egyes feladat elutasítása esetén alternatív feladat végzése.	
Szóbeli utasításokat megérteni. ▪ Guggolás ▪ Kúszás ▪ Mászás ▪ Függeszkedés ▪ Távolugrás ▪ Guruló átfordulás előre, hátra ▪ Állórajt, futás ▪ Egyensúlyozó járás.	- Guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra), - álló rajtból-versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaszkodás, - mászás kötél, bordásfalon. (Irányítással.) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, - 30-60 m-es versenyfutás állórajtból. - Egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.		
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.			

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok	Előzetes tudás: Önzetlen játék.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, <i>váltott kéz, dobóterpesz</i> , labdavezetés. Differenciálás Egyéni képességek figyelembe vétele a feladatok végrehajtásakor, aktivizálás,
Szabályokat megérteni, betartani. - Kislabda dobás - Labda átadások (jobb – bal kézzel, lábbal) - Labdavezetés	- Kislabda dobás, álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése - labdavezetések. - Dobóterpeszből kidobás, - célba dobás, alsó felső dobás, - lassú futás közben labdavezetés (választott kézzel).	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése labdával.		

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Szabálykövetés.	Órakeret: 55
Tantárgyi fejlesztési célok: Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kísérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait, és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Floorball - Tollaslabda, szivacs labda - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó - Teke, kugli, biliárd, - Kondicionáló gépek	- Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, - szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). - Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása, és napirendbe építése.	Számolás-mérés: műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Önismeret. Testi és lelki egészség. Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése. Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés – egészséges életmód. Kulcsfogalmak, fogalmak: Sportágak megnevezése, <i>kosárpalánk</i>, kosár, kosárlabda, <i>szerva</i>, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, <i>kétkezes mellső átadás</i>, szerválás. Differenciálás A lehetőségek és az egyéni kívánságok széles körű figyelembe vétele (eszközök, képességek).	
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játssza (egyszerűsített) szabályokkal.			

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás		Előzetes tudás: Motiváltság az együttműködésre.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Szabályokat betartani, utasításokat minél pontosabban követni. Helyes életmód kialakításának elmélyítése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony Differenciálás: Fáradékonyság esetén hamarabb kiállhat.	
Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. A mozgás, mint örömforrás. - Sorakozás - Járások - Menetelés - Testfordulatok	- Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése. - Vezényszavak megértése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.		
Elvárt teljesítmény: Mozgás-, játék-, és sportműveltség fejlődése.			

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Gimnasztikai gyakorlatok		Előzetes tudás: Utasítás pontos végrehajtása.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Megtanult mozgáselemeket kitartóan végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, kézi szerek megnevezése. Differenciálás: Egyéni képességek figyelembe vétele.	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. - Két-három mozgáselem összekapcsolása. - Kéziszer-és szabadgyakorlatok. - Szakkifejezések megértése és alkalmazása.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével.		
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Előzetes tudás: Erőnlét fejlesztése.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Izmokat erősíteni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Szóbeli utasításokat megérteni. Egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban. - Guggolás - Kúszás - Mászás - Függeszkedés - Távolugrás - Guruló átfordulás előre, hátra - Állórajt, futás - Egyensúlyozó járás.	- Guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban, guruló átfordulás, hátra), - álló rajtból-versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaszkodás, - mászás kötél, bordásfalon. (Irányítással) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, - Egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.	Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Az emberi test. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter, Differenciálás: Egyes feladat elutasítása esetén alternatív feladat végzése.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.			

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok	Előzetes tudás: Céltudatosság.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, <i>váltott kéz, dobóterpesz</i> , labdavezetés. Differenciálás: Sikerélmény biztosítása az egyén képességekre tekintettel.
Szabályokat megérteni, betartani. Labdát vezetni, elkapni, célba dobni egyre biztosabban. A játék, mint örömforrás. ▪ Kislabda dobás ▪ Átadások ▪ Labdavezetés	- Kislabda dobás, álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések. - Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése. (Írányítással) - Dobóterpeszből kidobás, - célba dobás, alsó felső dobás, - lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel, lábbal.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.		

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Csapatszellem fontossága.	Órakeret: 55
Tantárgyi fejlesztési célok: Rendszeresen sportolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Számolás-mérés: műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Önismeret. Testi és lelki egészség. Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése. Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés – egészséges életmód. Kulcsfogalmak, fogalmak: Sportágak megnevezése, <i>kosárpalánk</i> , kosár, kosárlabda, <i>szerva</i> , kapu, gól, tevékenységek megnevezése, <i>kétkezes mellső átadás</i> , szerválás. Differenciálás: Az egyéni kívánságok figyelembe vétele mellett az aktivitás fenntartása.	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait, és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A szabályokat minél pontosabban betartani. A veszteség okozta frusztráció kezelése, sportszerűség. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Floorball - Tollaslabda, szivacs labda - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó - Teke, kugli, biliárd - Kondicionáló gépek	- Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, - szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). - Úszás, néhány úszásmozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása, és napirendbe építése.		
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játéka (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérése, kedvenc csapatnak kulturált szurkolás.			

Gyakorlati tantárgyak 11-12. évfolyam – képzési csomagok moduljai*

Szövött-tárgy készítő	8 óra/hét
Agyagtárgy készítő	8 óra/hét
Irodatechnikai eszközök használata	6 óra/hét
Udvaros	6 óra/hét
Háztartástan – életvitel	8 óra/hét
Textil-és fonalmentő	8 óra/hét
Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére	6 óra/hét
Habilitáció célú munkavégzésre integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére	6 óra/hét
Kert-és parkápoló	12 óra/hét
Mézeskalács-sütő	10 óra/hét
Árufeltöltő	4 óra/hét

*Képzésünkben szereplő gyakorlati modulok összeállítása változhat.

Befolyásolják a tanulói képességek, létszámok, műhelylehetőségek, humán erőforrás, intézményi stratégia.

A közismereti tárgyak tananyaga minden 11. és 12. évfolyamon azonos.

Tartalom

Példa egyképzési csomagra	200.o.
Szövött-tárgy készítő modul 11 – 12. évfolyam	201-215. oldal
Agyagtárgy készítő modul 11 – 12. évfolyam	216-230. oldal
Irodatechnikai eszközök használata modul 11 – 12. évfolyam	231-248. oldal
Udvaros modul 11 – 12. évfolyam	249-263. oldal
Textil- és fonalmentő modul 11 – 12. évfolyam	264-295. oldal
Habilitációs célú munkavégzés– Integrált munkavégzésre képes tanulók részére – 11 - 12. évfolyam	296-308. oldal
Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére 11 - 12. évfolyam	309-318. oldal
Háztartástan – életvitel modul 11 – 12. évfolyam	319-337. oldal
Mézeskalács-sütő modul 11 – 12. évfolyam	338-347. oldal
Kert- és parkápoló modul 11 – 12. évfolyam	348-377. oldal
Árufeltöltő modul 11 – 12. évfolyam	378-392. oldal

Példa egy képzési

Fejlesztési terület	Tantárgy	11. évf. heti óraszám	12. évf. heti óraszám
Gyakorlati modulok	Szövött-tárgy készítő	8	8
	Agyagtárgy készítő	8	8
	Irodatechnikai eszközök használata	6	6
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	2	2
Matematika	Számolás-mérés	2	2
Egyéb	Osztályfőnöki óra	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem	1	1
Művészetek	Tánc-dráma	1	1
Testnevelés	Testnevelés	5	5
	Összesen:	34	34

csomagra

Szövött-tárgy készítő modul 11 – 12. évfolyam

Célok

1. Olyan elméleti ismeretanyagot nyújtani és megtanítani, amelyek nélkülözhetetlenek a szövés gyakorlati munkafolyamatai során az adott feladatok közvetlen elvégzéséhez.
2. A képességekhez mérten megtanulni minél önállóbban szőni és használati termékeket (terítő, tarisznya, párna, szőnyeg) előállítani.
3. Esztétikus munkadarabokat készíteni a megismert népi motívumok, szín- és mintaváltozatok felhasználásával.
4. Képessé válni a kitartó munkavégzésre, a hibák felismerésére és korrigálására.

Feladatok

5. Olyan korszerű elméleti és gyakorlati szakmai tudás, műveltség megalapozása és elsajátítása, amely hozzájárul a tanulók minőségi életviteléhez és támogatja a szabadidő hasznos eltöltését.
6. A szövéshez szükséges textilipari nyersanyagok és eszközök megismerése, adekvát használatának gyakorlása és elsajátítása.
7. A képességek függvényében szövött használati tárgyak készítése, egyéni ötletek megvalósítása az alkotómunkában.
8. Alapvető tervezési ismeretek elsajátítása, az esztétikus mintázás, színhasználat gyakorlása a szövött tárgyak készítése során.
9. Szövéstörténeti alapismeretek, népi motívumok, hagyományok megismerése, az esztétikai érzék fejlesztése és a népművészet iránti érdeklődés felkeltése.
10. A szövő munka szeretetére, feladattudatra, kitartó munkavégzésre és minél nagyobb önállóságra nevelés, kulturált munkahelyi viselkedési szokások kialakítása. A tevékenységek során felmerülő problémák hatékony megoldásának, kezelésének gyakorlása és megtanulása.
11. A gyakorlati tevékenységek során használt eszközök körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő alkalmazásának elsajátítása.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés területén; a hatékony munkavégzés az oktatóval, pedagógussal és a társakkal együttműködő, felelősségteljes magatartásra épül. A tanulók megismerik a műhelyben, munkaterületen elvárt magatartásformákat, elsajátítják a szükséges viselkedési szokásokat és szabályokat, rálátást nyernek a munkahelyi struktúrára és abban betöltött szerepükre.

A hazafias nevelés területén szövéshöz kapcsolódó népművészeti alapismeretek közvetítik a tanulók felé kultúránk értékeit, hagyományait. Megismerik a szövés és fonás tárgyi örökségeit, a népi motívumokat megjelenítik az általuk készített munkadarabokban.

Az önismeret és társas kultúra területén; a képzés hozzájárul a képességek szélesebb körű megismeréséhez, a reális énkép kialakításához. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg. A műhelymunkában kiemelt szerepet játszik a felelős, körültekintő, együttműködő magatartás, mely nélkülözhetetlen a hatékony, irányított feladatvégzéshez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén; a hosszan tartó, ismétlődő mozdulatsorokból felépülő ülőmunkához szükséges a helyes testtartás kialakítása, egyszerű aktív gyakorlatok elsajátítása a tartási rendellenességek kialakulásának megelőzése érdekében. A gyakorlati munka során a tanulók a balesetvédelmi szabályokat szem előtt tartva sajátítják a szövés eszközeinek rendeltetésszerű használatát.

A környezettudatosság területén; a tanulók közvetlen tapasztalatokat szereznek természeti értékeinkről: megismerik a szövéshöz szükséges alapanyagokat, azok eredetét. A munkafolyamatokhoz kapcsolódó döntésekben és cselekvésekben meghatározó szempont az anyagok, eszközök, energiaforrások takarékos használata.

A Pályaorientáció területén; a modul olyan munkatevékenységekről nyújt gyakorlati ismereteket, amelyek a tanulók szabadidejének hasznos eltöltését, illetve a munka világában való hatékony részvételét segítik a mindennapi életben.

A tanulás tanítása területén; a műhelymunka során a tanulók előzetes elméleti és gyakorlati ismereteiket segítséggel megtanulják integrálni, alkalmazni az adott munkafolyamatokban.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A szövéshöz kapcsolódó szakkifejezésekkel bővül a szókincs, a műhelymunka során az adott tevékenységekhez, munkafolyamatokhoz kapcsolódóan a tanuló képessé válik verbálisan információkat közvetíteni, segítséget kérni, a munkadarabokról véleményt formálni.

Matematikai kompetencia

A szövött tárgyak készítése során a tanulók az elméletben megtanult mértékegységeket és méréseket alkalmazzák, ezáltal készségszintűvé válik és beépül a gyakorlati tevékenységek folyamatába. A szövőmunka során egyaránt fejlődik a síkbeli és térbeli tájékozódási képesség, a tanulók megismerik és elsajátítják a munkafolyamatok sorrendjét és kivitelezését, fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az elméleti ismeretek és gyakorlati tevékenységek segítik az összefüggésekre való rálátást az alapanyagoktól a kész termékek előállításáig. A tanulók megismerik a munkafolyamatokhoz szükséges eszközöket és működésüket, a szövé alapanyagait és azok eredetét, feldolgozási módjukat, előállítás folyamataikat. A munkatevékenységek a balesetvédelmi ismeretek körütekintő alkalmazásával és az egészségvédelmi szempontok szem előtt tartásával zajlanak.

Szociális és állampolgári kompetencia

A műhelymunka során a tanulók megtapasztalják, hogy képesek értékes munkát végezni és hasznos, esztétikus szövött tárgyakat alkotni. Ez ösztönzőleg hat a felelősségteljes feladatvégzésre, a munkamegosztásban való produktív részvételre.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A szövé rendszeres gyakorlásával a tanulók olyan speciális ismereteket, készségeket és magatartásformákat sajátítanak el, melyek segítségével egyre magabiztosabbá válnak a munkatevékenységekben és képessé válnak az egyéni és közös célok megvalósítására, alkotások létrehozására.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A szövött tárgyak készítése során lehetővé válik a személyes megnyilvánulásnak teret engedő alkotó tevékenység, a munkadarabokban az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítása, formálódik és fejlődik az ízlésvilág, az esztétikumra való törekvés a tevékenységekben és a harmonikus környezet kialakításában egyaránt.

A szövött-tárgy készítő modul oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel felszerelve.

Eszközigény:

- Szövőkeretek, szövőállványok, szövőszék, tartozékok, vetélő, leverő villa
- Ollók (balkezes szükség szerint)
- Felvetőfonalak
- Szövőfonalak
- Maradék fonalak, varrócérna
- Kartonok, műszaki rajzlapok
- Színes kivágó papírok
- Zsírkréta készlet
- Ragasztó, vonalzó
- Nagyító lencse, tű, mérőszalag

Szemléltető eszközök

- Textilminta gyűjtemény, fonalgűjtemény
- Különféle összetételű anyagvágatok
- Oktatótáblák
- Szakkönyvek, tankönyvek, szaklapok
- Szőnyegfotók
- DVD

Szövött-tárgy készítő modul
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. Anyagismeret	26	15	11
2. Szakmai ismeret	40	22	18
3. Tervezés	24	10	14
4. Népművészeti alapismeretek	12	12	-
5. Esztétika, néprajz	12	-	12
6. Szakmai gyakorlat	404	200	204
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Anyagismeret		Előzetes tudás: Textilmunkákhoz szükséges eszközök, alapanyagok és azok felhasználási területeinek ismerete.	Órakeret: 15
Tantárgyi fejlesztési célok: Felismerni és egymástól megkülönböztetni a szövéshez szükséges szálak anyagokat, azokat a felhasználási módnak megfelelően kiválasztani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Váljon képessé az alapanyagok adott szempontok szerinti megfigyelésére, összehasonlítására, csoportosítására. Ismerje a természetes szálak anyagokat, az állati és növényi eredetű fonalak tulajdonságait, felhasználási módjait. Tudja a motringot a gombolyagtól megkülönböztetni. • Mesterséges és természetes szálak anyagok • A szálak anyagok tulajdonságai, viselkedésük hő, folyadék hatására. • A szálak anyagok felhasználási területei és módjai. • Fonalgyártás műveletei.	- Ismerkedés a textilipari alapanyagokkal. --- A kereskedelembe kapható fonalak megtekintése, tanulmányi séta fonalboltban. --- Vásárlás egy fonalüzletben (árak, minőség összehasonlítása). - Fonalgyűjtemény megtekintése. --- Vastagság, szín, anyagösszetétel szerinti csoportosítás. - Fonalak eredet szerinti rendszerezése. --- természetes eredetű anyagok / növényi – állati eredetű, --- mesterséges fonalak. - Szálak anyagok felismerése. - Fonal nagyüzemi előállításának megtekintése. --- interneten elérhető felvételek, oktatófilmek megtekintése. - Motring, gombolyag szétválogatása. --- A fonalak praktikus kezelése, a gombolyagok, motringok nagysága, súlya, --- Gombolyítás gyakorlása.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Környezet és egészségvédelem: Élő természet – Élőlények és környezetük, Élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes szálak anyagok: állati eredetűek, növényi eredetűek. Mesterséges szálak anyagok. elemi szál, fonalgyártás műveletei, sodrás. Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Szakmai ismeretek	<i>Előzetes tudás: Instrukciók megértése és követése, körültekintő magatartás.</i>	Órakeret: 22
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A tanuló váljon képessé a szövéshez szükséges eszközök kiválasztására és rendeltetésszerű használatára.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A szövés iránti érdeklődés felkeltése, ösztönzés a kitartó munkavégzésre. Megismertetni a fonáshoz, nemezeléshez, szövéshez szükséges eszközöket, azok adekvát használatát gyakorolni. Legyenek képesek a szövéshez kapcsolódó alapfogalmakat elsajátítani, és az instrukciókat követő munkavégzésre. Tudják a funkciónak megfelelő anyagokat és eszközöket kiválasztani. Ismerjék meg a vízszintes szövőkeret szerepét és balesetmentes használatát. • Fonással és szövéssel kapcsolatos alapfogalmak. • A szövést előkészítő műveletek. • A szövés eszközei. • A fonott, szőtt anyagok felhasználási lehetőségei. • A nemezeléshez szükséges anyagok és műveletek.	- Fonás eszközeinek megismerése, --- A fonás ősi eszközei (guzsaly, gyalog orsó, szárnyas orsó) használata --- Kész fonal mérése (motolla) - Fonás gyakorlása. --- Kettős, hármas fonás, körmön fonás, szalagfonás. - A szövés előkészítő műveleteinek bemutatása, felmerült fogalmak tisztázása --- láncfonal, vetülékfonal, vetőfa, szövőkeret (közepes, váltós) felvetése segítséggel, szemléltetés. - A szövés eszközeinek megismerése, megnevezése, funkciójuk, felhasználásuk. --- Szövőkeret (fekvő, álló, váltós, kis, közepes, --- Ismerkedés a műhellyel, a berendezés, eszközök megfigyelése: kis szövőkeret felvetésének bemutatása, keret részeinek bemutatása, tanulmányozása, funkciójuk. --- Nagy méretű kész darabok megtekintése, tulajdonságainak számbavétele (anyag, méret, funkció, esztétikai megjelenése (formák, színek, minőség). - Megfelelő mintaelem kiválasztása, hasonló egyszerűbb csíkminták, fogazás, csíkminták tanulmányozása: lemérése papírra, megfelelő két színnel való kiszínezése, (tervezés alapjainak megismerése), vázlatkészítés - Nemezelés technikája, anyaga (az anyag tulajdonságainak gyakorlat közbeni megtapasztalása – a gypjú viselkedése). --- nemeztárgyak (baba, labda) készítése segítséggel, kőre nemezelése.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Egyén, közösség, társadalom. Kulcsfogalmak, fogalmak: kezdetleges, ősi eszközök, tárgyi örökség (<i>guzsaly, gyalogorsó, szárnyas orsó</i>) nemezelés (gypjú összemegy, rugalmatlan), szőtt textília, szóttas, szövőkeret, szövőszék felvetőfonal, felvetés, csíkminta, csíkritmus, fogazás, tervezés. A szövőkeret részei: hengerek, nyüstfa, fémvetelő pálca, talp, tartókeret. Szövéshez használt kézi eszközök: vetélők, leverő villa, láncfonal, vetülékfonal, olló, centiméter, kezdőpálca. Differenciálás: A szövés méreteinek differenciálása. Fonalak (vékony, vastag), minták differenciálása.

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Tervezés		Előzetes tudás: Alapszínek, téri irányok, mértékegységek ismerete.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Kész darabokon a tervezettséget felismerni, a minta és nagyság, az arányok, a színek fontosságát a tervezésben érvényesíteni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudja a színeket csoportosítani alap- és kevert színek szerint. Színkör. Színek tónusának (hideg, meleg) megismerése. Tudjon terítőt tervezni hideg és meleg színekkel. Tudjon páros és páratlan csíkritmusban tervezni. Mértékegység („cm”) helyes használata mérőszalag segítségével, sablon használata. Váljon képessé a megtanult téri irányokat adekvátan alkalmazni a tervezési folyamatban.	- Színek csoportosítása: --- alapszínek --- kevert színek. --- színkeverés temperával. --- Papírragasztás a színskála szerint. - Színkontraszt készítése festékkel. --- Játék a színekkel, festéssel, színezéssel. - Kész darabok elemzése (méret, színek száma, mintaelemek áttekintése, csíkok mérete). - Egyszerű szimmetrikus kompozíciók tervezése. --- Adott mintaelemek alkalmazása (keskeny, vastag csík). - Méréseszközök csoportosítása, használata. --- vonalzó, szabócenti, papír mérőszalag, sablon --- centiméter, milliméter - Formakitöltés adott színekkel, tetszőlegesen, a papír arányainak változtatásával.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése.	
• Színek • Színelmélet • Ritmusok és kompozíciók • Mértékegységek, arányok, térkitöltés.		Kulcsfogalmak, fogalmak: alap és mintázó színek, színkeverés, színkör, színkontraszt, színárnyalatok, színek tónusai: hideg - meleg színek, A színek hangulati szerepe, térhatása.	
		Differenciálás: Mérni nem képes tanulóknál sablon használata.	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Népművészeti alapismeretek		Előzetes tudás: Ünnepek, ünnepi szokásaink ismerete.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Népi hagyományokat ünnepekhez társítani, az érdeklődést felkelteni a szövött tárgyak és a szövés iránt. Népi kismesterségeket megismerni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje az egyes népszokások jellemzőit (pl. farsangolás). Ismerje meg a népi kismesterségek jellemző vonásait. Ismerje meg a legjellemzőbb, legismertebb népszokásokat (pl. húsvétkor a tojásfestés). • Ünnepekhez kapcsolódó népszokások • Népi kismesterségek • Népművészeti alapismeretek	- Tanulmányi séta népművészeti termékeket árusító üzletben, tájházban, Néprajzi Múzeumban. - „Népművészet” könyv nézegetése. --- Tetsző darab kiválasztása, a választás indoklása. - „Népi kismesterségek” filmek megtekintése. --- Mézeskalács készítés, gyertyaöntés, gyertyamerítés, hímes tojás festése, hímzés, bőrzés. --- A látott kismesterségek elnevezése, eszközei, funkciója, tárgyak csoportosítása. - „Népszokások”- filmvetítés, ill. képi anyag gyűjtése az internetről, könyvekből, beszélgetés. --- Húsvéti- --- Farsangi- --- Karácsonyi népszokások. - Kapcsolódó élmények megosztása társakkal, ajándéktárgy készítése a tanult technikák felhasználásával választott személynek.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése, Egyén, közösség, társadalom, Önismeret. Testi és lelki egészség. Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás, Aktuális témák. Kulcsfogalmak, fogalmak: Ünnepekhez kapcsolódó népszokások néhány jellemző motívumának megismertetése, népi játékok, népviselet, népdalok. Népi kismesterségek: népi faragóművészet, bőrmunka, hímzés, a csipke, fazekasság, a mézesbábosság, a hímes tojás, fonás, szövés Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Szakmai gyakorlat		Előzetes tudás: Színek, téri irányok, a szövéshez szükséges alapanyagok, eszközök ismerete és adekvát használata.	Órakeret: 200
Tantárgyi fejlesztési célok: Esztétikus, mutatós szövött használati tárgyakat készíteni minél nagyobb önállósággal.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek – Tananyag Képes az alapanyagok kiválasztására: szín, mennyiség, minőség szerint. Ismerje a láncfonalat és a vetülékfonalat, kötésmódokat, szedettes technikát. Legyen képes a tevékenységnek megfelelő eszközöket kiválasztani. Segítséggel tudja a munkát, munkadarabot elkezdni és eldolgózni. Ismerje fel a hibákat és legyen képes azokat javítani vagy a javításhoz segítséget kérni. Egyéni képességekhez mérten segítséggel az alábbi tevékenységeket végezni: 2 szállal sodorni, 3 szállal fonni, két szállal (zsinórt, hajpántot, övet készíteni), zsinórt készíteni szarvacskával, karmantyúbabát készíteni, egyenletes spontán szövést gyakorolni váltós kis kereten. • A fonás és a szövés alapanyagai • A fonás műveletei és eszközei • A szövés előkészítő műveletei • A kézi szövés műveletei • Szövés egyszerű eszközökkel • Szövés vakkereten • Szövőszékek, szövő eszközök karbantartása	- Balesetvédelmi oktatás. Tűz és munkavédelmi oktatás. --- Eszközök balesetmentes használata, tárolása, karbantartása, teremrend a munkavégzés után. --- Viselkedési szabályok a munkateremben, munkavégzés közben. - Alapanyagok kiválasztása. - Szükséges fonalmennyiség kiszámítása. - Fonás --- A fonás előkészítése - elrendezése. --- Sodrás, fonás: körmönfonás, kötélsondrás. - Zsinórkészítés szarvacskával, karmantyún --- A felvetés és a csomózási technikák gyakorlása. - Színek meghatározása, mintaterv készítése. - Szövés helyes elkezdése, előszövés. --- Egyenletes, spontán szövés, tömörítés, feszítés, váltás kis kereten. --- Szövés alapkötése. --- Vetülék felületű szövés. --- Szövés kapuvonal helyes tartásával, fonalpótlás, új szín bevezetése --- Szövés 2 színnel, 2 vetélővel. - Segítséggel szövés befejezésének megismerése - szélek eldolgozása, szövés levágása, eldolgozása csomózással, szélek összevarrása, zsinórkészítés. - Szövött tárgyak készítése (telefonok, papír zsebkendő-tartó, tarisznya, terítő) - Saját munkadarab felismerése, reális értékelés, a hibák azonosítása, a javítás érdekében szükséges teendők megbeszélése (egyenletes szövés).	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése, Egyén, közösség, társadalom. Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás, Felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: fonás, sodrás, körmönfonás, folyton folyvást szedés, felvetőszál, kezdő és végszálak, behúzás, láncfonal, vetülékfonal. csomófajták: kettős csomó, halászcsomó, takácscsomó, szövés közben használt eszközök: leverő villa, vetélő, vetőfa. A szövés befejező műveletei. Felvető befejezése: makramé, fonás, sodrás. Alapkötések: vászon, sávoly, atlasz, szedettes, „borzas” szövése, likatos, egy szálon forduló technikák. Differenciálás: Egyéni ritmus szerinti haladás, továbblépés az előző szint teljesítése után. Szőni szádfán, szalagot szőni. Párna, hátizsák készítése. Kötélsondró használata.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Anyagismeret	Előzetes tudás: Textilmunkákhoz szükséges eszközök, alapanyagok és azok felhasználási területeinek ismerete.	Órakeret: 11
Tantárgyi fejlesztési célok: Felismerni és egymástól megkülönböztetni a szövéshez szükséges szálak anyagokat, azokat a felhasználási módnak megfelelően kiválasztani. A tanuló legyen képes önállóan gombolyítani, segítséggel fonalat festeni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Képesség az alapanyagok adott szempontok szerinti megfigyelésére, összehasonlítására, csoportosítására. Ismerni a természetes szálak anyagokat, az állati és növényi eredetű fonalak tulajdonságait, felhasználási módjait. Tudjon gombolyítani. Ismerje fel és gyűjtse az alapvető festőnövényeket. Tudjon természetes eredetű fonalakat segítséggel festeni (sárgítás, hagymahéj stb.) • Mesterséges és természetes szálak anyagok • A szálak anyagok tulajdonságai. • A szálak anyagok felhasználási területei és módjai. • Fonalgártás műveletei. • Természetes eredetű fonalak kikészítési eljárásai, színezése • Festőnövények	- Ismerkedés a textilipari alapanyagokkal. --- A kereskedelembe kapható fonalak megtekintése, vásárlás egy fonalüzletben (árak, minőség összehasonlítása). - Fonalgűjtemény készítése. - Fonalak eredet szerinti rendszerezése. --- természetes eredetű-, --- mesterséges fonalak. - Fonal nagyüzemi előállításának megtekintése. --- interneten elérhető felvételek, oktatófilmek megtekintése. - Motring, gombolyag szétválogatása. --- A fonalak praktikus kezelése, a gombolyagok, motringok nagysága, súlya. --- Gombolyítás gyakorlása. - Fonal festése, a festés eltérő módja: --- Festőnövények gyűjtése ill. vásárlás. --- Sárgítás pongyola-pitypanggal, hagymahéjjal, barnítás diófalevéllel. - Fonalak csoportosítása, rendezése tulajdonságaik alapján. --- Játékos gyakorlatok (bekötött szemmel anyaga szerinti felismerés, színek egyeztetése, eltérő anyagok esetében).	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Környezet és egészségvédelem: Élő természet – Élőlények és környezetük, Élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes szálak anyagok: állati eredetűek, növényi eredetűek. Mesterséges szálak anyagok. Elemi szál, fonalgártás műveletei, sodrás, festőnövények, színezés, festhetőség, pác. Differenciálás: Kézügyesség fejlesztése, gombolyag átfogása (megfelelő méret megtalálása).

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Szakmai ismeretek	<i>Előzetes tudás: Instrukciók megértése és követése, körültekintő magatartás. Kultúrtörténeti alapismeretek.</i>	Órakeret: 18
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Aktív részvétel a szövést előkészítő műveletekben és a mintatervezésben, egyszerű fonott- és nemeztárgyakat önállóan készíteni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Bővüljenek a kultúrtörténeti ismeretek: a tanulók ismerjék meg régebbi korok életmódját, hagyományait, népszokásait, a szövés történetét és eszközeinek fejlődését. A szövés iránti érdeklődést felkelteni, ösztönzés a kitartó munkavégzésre. Megismertetni a fonáshoz, nemezeléshez, szövéshez szükséges eszközöket, azok adekvát használatát gyakorolni. Legyenek képesek a szövéshez kapcsolódó alapfogalmakat elsajátítani, és az instrukciókat követő munkavégzésre. Tudják a funkciónak megfelelő anyagokat és eszközöket kiválasztani. A szövést előkészítő műveleteket kitartóan végezni. • A fonás és szövés története és eszközeinek fejlődése. • A szövés története Magyarországon és a Kárpát-medencében. • Fonással és szövéssel kapcsolatos alapfogalmak. • A szövést előkészítő műveletek. • A szövés eszközei. • A fonott, szőtt anyagok felhasználási lehetőségei.	- Szövéstörténettel, népművészettel kapcsolatos filmek, anyagok, könyvek tanulmányozása, megbeszélése. - A szövés előkészítő műveleteinek bemutatása: láncfonal, vetülékfonal, vetélőfa, szövőkeret (közepes, váltós) felvetése segítségével. - Fonás eszközei: megnevezés, funkció, használat. - Fonás gyakorlása (kettős, hármas fonás, szarvacskázás, szalagfonás). - A szövés előkészítő műveleteinek bemutatása, felmerült fogalmak tisztázása (láncfonal, vetülékfonal, vetélőfa, szövőkeret (közepes, váltós) felvetése segítségével. - A szövés eszközeinek megismerése, megnevezése, funkciójuk, felhasználásuk (szövőkeret (fekvő, álló, váltós, kis, közepes). - Gyakorlati órák a szövőműhelyben, a berendezés, eszközök megfigyelése: álló szövőkeret felvetésének bemutatása, keret részeinek bemutatása, tanulmányozása. --- Kész darabok megtekintése, tulajdonságainak számbavétele (anyag, méret, funkció, esztétikai megjelenése (formák, színek, minőség). - Megfelelő mintaelem kiválasztása, hasonló egyszerűbb csíkminták, fogazás tanulmányozása: lemérése papírra, megfelelő két színnel való kiszínezése (tervezés alapjainak megismerése).	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Egyén, közösség, társadalom. Kulcsfogalmak, fogalmak: kezdetleges, ősi eszközök, tárgyi örökség (<i>guzsaly, gyalogorsó, szárnyas orsó</i>) nemezelés (gyapjú összemegy, rugalmatlan), szövött textil, szőtt, szövőkeret, szövőszék felvetőfonal, felvetés, sorminta, csíkminta, tervezés. A szövőkeret részei: hengerek, nyüstfa, fémvetelő pálca, talp, tartókeret. Szövéshez használt kézi eszközök: vetélők, leverő villa, láncfonal, vetülékfonal, kötés, kötéspont. Differenciálás: Fogazás fajtái. Több színnel, több vetélővel történő szövés. Fonalvezetés.

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Tervezés	Előzetes tudás: Alapszínek, téri irányok, mértékegységek ismerete. Festési gyakorlatok.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Kész darabokon a tervezettséget felismerni, a minta és nagyság, az arányok, a színek fontosságát a tervezésben érvényesíteni. Papíron önállóan mintákat tervezni megadott szempontok szerint. Ízlésvilágot fejleszteni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tudja a színeket csoportosítani alap- és kevert színek szerint. Színek tónusának (hideg, meleg) megismerése. Tudjon kevert színeket előállítani festékkel (narancs, zöld, lila, barna). Tudjon terítőt tervezni hideg és meleg színekkel. Tudjon páros és páratlan csíkritmusban tervezni. Mértékegység („cm”) helyes használata mérőszalag segítségével. Sablon használata. Váljon képessé a megtanult téri irányokat adekvátan alkalmazni a tervezési folyamatban. • Színek • Színelmélet • Ritmusok és kompozíciók • Mértékegységek, arányok, térkitöltés.	- Játék a színekkel: asszociáció, mi jut eszedbe róla? - Tervezési gyakorlat: adott formák, színek felhasználásával formakitöltés (papírmunka, ragasztás), a kész munkák értékelése. Tervezés szabadon, tetszés szerinti mintákkal formakitöltés (az arányok szerepének megfigyelése). - Színek csoportosítása: alapszínek, kevert színek. - Színkeverés temperával. --- Papírragasztás a színskála szerint. - Színkontraszt készítése festékkel. --- Játék a színekkel (festés, színezés, kötött és szabad feladatok). - Kompozíció készítése hideg színekkel, majd meleg színekkel. - Terítő tervezése meleg színekkel (papírvágás, ragasztás). - Terítő tervezése hideg színekkel (festéssel). - Tervezés páros és páratlan csíkritmusban. - Kész darabok elemzése (méret, színek száma, mintaelemek áttekintése, csíkok mérete). - Szimmetrikus kompozíciók tervezése. --- Adott mintaelemek alkalmazása (keskeny, vastag csík, fogazás és fajtái). - Mérőeszközök csoportosítása, használata (vonalzó, szabócenti, papír mérőszalag, centiméter, sablon). - Tervek készítése eredeti méretben (zsebkendőtartó, párna, tarisznya.) Műhelyrajz. - A terv összevetése az elkészült munkadarabbal.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, pénz. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: alap és mintázó színek, színkeverés, színekör, színkontraszt, színárnyalatok, színek tónusai: hideg-meleg színek. A színek hangulati szerepe, térhatása. Páros- és páratlan csíkritmus. Differenciálás: Aki igényli, egyszerűbb munkadarabot készítsen. Szövőszéken szőnyeg és párnakészítés. Szövőszék részei és funkciójuk. Csónakos vetélő használata. Orsózás. Asszimmetrikus kompozíciók készítése.

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Esztétika. Néprajz		Előzetes tudás: Népművészeti alapismeretek, népszokások, népi kismesterségek ismerete.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Bővíteni a néprajzi ismereteket, fejleszteni az esztétikai érzéket. Az érdeklődést felkelteni népünk hagyományai, népszokásai, tárgyi örökségei iránt.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerjen néhány magyarországi hagyományt és népszokást. Ismerje fel a székely festékes szőnyeget és motívumait. Ismerje a mintaelemeket: fogazás és fajtái, csíkritmusok. • Esztétika, néprajz • Népi szövés a Kárpát-medencében • Népi hagyományok • Mintaelemek felismerése képen, tárgyakon.	- Szakmai kirándulások, múzeumlátogatások a népi kultúra tükrében. --- Skanzen, tájház, tájegységek megismerése. --- Tájékozódás térképen (tájegységek), ismeretterjesztő filmek a tájegységek jellegzetes kultúrájáról. - „Népi szöttek”- könyv, kapcsolódó film nézése, a látottak megbeszélése. - „Szöttek gyűjtemény”, motívumok megismerése, származási helye (tájegység), felhasználási területe (terítő, faliszőnyeg, párna, ruházat). - Mintaelemek kiválasztása, elnevezésük, lerajzolásuk. - Tabló készítése térkép és fellelhető, használt motívumok. - A népi kultúra megjelenése az ünnepek szimbolikájában, tárgyaiban (húsvéti tojás mintái tájegységenként) - A tárgyalt témákban anyag gyűjtése --- otthoni dísz tárgyak, használati tárgyak (váza, ruhadarabok) --- faragott bútorok (képek keresése az interneten).	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás, Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése, Egyén, közösség, társadalom, Önismeret. Testi és lelki egészség. Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás, Aktuális témák. Kulcsfogalmak, fogalmak: Művészet és mesterség”- díszítés és hagyomány. Kézművesség, iparművészet, Magyarország ünnepi hagyományai, népszokásai, jellemző évfordulói. Ünnepekkel kapcsolatos tárgykultúra. Motívumok. Népcsoportok jellemző díszítő elemei. Moldvai csángó, széki, palóc, sárközi, mezőségi, kalotaszegi, sokác szöttek, szöttek motívumok. Hagyományörzés. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Szakmai gyakorlat		Előzetes tudás: Munka során kulturált, társakat nem zavaró viselkedés. Szóbeli utasítások megértése, követése.	Órakeret: 204
Tantárgyi fejlesztési célok: Esztétikus, mutatós szövött használati tárgyakat készíteni minél nagyobb önállósággal.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Legyen képes a tevékenységnek megfelelő eszközöket kiválasztani. Segítséggel tudja a munkát, munkadarabot elkezdni és eldolgózni. Ismerje fel a hibákat és legyen képes azokat javítani vagy a javításhoz segítséget kérni. Egyéni képességekhez mérten segítséggel az alábbi tevékenységeket végezni: 2 szállal sodorni, 3 szállal fonni, két szállal zsinórt, hajpántot készíteni, zsinórt készíteni szarvacskával, szőni szádfán, szalagot szőni, karmantyúbabát készíteni, egyenletes spontán szövést gyakorolni váltós kis kereten. A munkadarabok készítése során legyen képes egyszerű minták alkalmazására és harmonikus színhasználatra, valamint egyéni ötleteinek megvalósításra. Fokozódó önállósággal képessé válni a kitartó munkavégzésre. • A fonás és a szövés alapanyagai • A fonás műveletei és eszközei • A szövés előkészítő műveletei • A kézi szövés műveletei • Szövés egyszerű eszközökkel • Karmantyún szövés • Szövőszékek, szövő eszközök karbantartása	- Balesetvédelmi oktatás. Munka és tűzvédelmi oktatás. - Viselkedési szabályok munkavégzés közben. - Alapanyagok kiválasztása. - Szükséges fonalmennyiség kiszámítása. - Zsinórkészítés szarvacskával, kötél sodrás. - Szövés szádfán, karmantyún. --- A felvetés és a csomózási technikák gyakorlása. - Színek meghatározása, műhelyrajz készítése. - Szövés helyes elkezdése, előszövés. --- Egyenletes, spontán szövés, tömörítés, feszítés, váltás kis kereten. --- Szövés alapkötése. --- Vetülék felületű szövés. --- Szövés, kapuvonal helyes tartásával. --- Szövés 2 színnel, 2 vetélővel. - Segítséggel szövés befejezésének megismerése - szélek eldolgozása, szövés levágása, eldolgozása csomózással, szélek összevarrása, zsinórkészítés. - Lánc és vetülékfonalak előkészítése, kiválasztása, felvetés segítségével. - Kötésmódok bemutatása: - likatos (torontáli), egy szálon forduló, két szál közti (akasztalatos) - Minták, csíkritmusok alkalmazása. - Szövött tárgyak készítése (telefontok, tarisznya, párna, szőnyeg, terítő, hátizsák, táska) - A munkadarabok esztétikus, jó minőségű elkészítése, a hibák megtalálása, elhárítása, elkerülése. - Kiállítás szervezése a tervekből és az elkészült darabokból.	Kommunikáció: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése, Egyén, közösség, társadalom. Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás, felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: fonás, sodrás, körmönfonás, folyton folyvást szedés, felvetőszál, kezdő és végszálak, behúzás, láncfonal, vetülékfonal. Csomófajták: kettős csomó, halászcsonló, takácscsomó, szövés közben használt eszközök: leverő villa, vetélő, vetőfa. A szövés befejező műveletei. Felvető befejezése: makramé, fonás, sodrás. Alapkötések: vászon, sávoly, atlasz, szedettes, „borzas” szövése. Likatos, egyszálon forduló technikák Differenciálás: Egyéni ritmus szerinti haladás, továbblépés az előző szint teljesítése után. Szövés nagy kereten, szövőszéken. Több színnel, több vetélővel való szövés.	

Agyagtárgy készítő modul 11 – 12. évfolyam

A modul az kerámiatárgy készítés alapvető technikáinak megismerésével megvalósuló, esztétikai értéket hordozó, művészeti, tárgyalkotó tevékenységet foglalja magában.

Célok

- A tanuló megismerkedjen az kerámiatárgy készítés alapvető technikaival és egyszerű munkafolyamatokban (háztartási- és dísz tárgyak előállításában) közreműködjön.
- Fejlessze a produktív munkavégzést megalapozó személyes, szociális és szakmai kompetenciákat.
- Alakítsa ki és ápolja a kreatív önkifejezés igényét.
- Segítse elő az alkotótevékenység során szerzett én-kompetencia élmény által a pozitív önértékelést, támogassa az alkotásban rejlő elaborációs lehetőségek által az érzelmek és feszültségek feldolgozását.
- Keltse fel a művészetek, kiemelten a kerámiakészítés és a népművészet iránti érdeklődést és bővítse az ezekkel kapcsolatos ismereteket.

Feladatok

- A képességek függvényében az kerámiatárgy készítő eljárások minél teljesebb megtanítása.
- A művészeti ismeretek bővítése, az alkotó- és befogadóképesség fejlesztése.
- Az kerámiatárgy készítő tevékenységekhez kapcsolódó jártasságok, készségek fejlesztése.
- Önszabályozási, együttműködési és alkalmazkodási stratégiák fejlesztése.
- Gondolkodási műveletek, forma- és térészlelés, figyelem, emlékezet, tervezés, rugalmasság, alkotó képzelet fejlesztése.
- Az önkifejezési törekvések támogatása, motiváció felkeltése az önálló alkotótevékenység iránt.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelésterületén; a tanuló képességeinek megfelelően elsajátítja a műhelyben történő munkavégzéshez szükséges óvatos viselkedési- és együttműködési szabályokat, megismeri a műhely rendjének fontosságát, toleránssá válik önmagával és társaival szemben.

Hazafias nevelés területén; a gyakorlati tantárgy keretében a tanuló megismerkedik a nemzeti hagyományokkal, a népi iparművészet alapjaival, a használati eszközökkel, díszítő elemekkel.

Az önismeret és társas kultúra területén: a képzés során a tanuló képessé válik saját alkotói kompetenciájának megélésére, átéli a tárgyak létrehozásának örömét.

A környezettudatosság területén; a modul elsajátítása közben a tanulók megismerkednek a természetben előforduló alapanyagok felhasználhatóságával, az anyagokkal, energiával való takarékossgal. A modul tananyagtartalma segíti a megfelelő óvatosság kialakulását az alapanyagok egészség- és környezetkárosító hatásainak kivédésére.

A modul szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció – A kerámiatárgy készítéshez kapcsolódó speciális kifejezésekkel bővül a szókincs, ezáltal változatosabbá válik a beszédprodukció.

Matematikai kompetencia – A gyakorlati tevékenységek szükségessé teszik a minél önállóbb probléma felismerést és megoldást, a mennyiségek kezelését, hozzájárul a téri- és időbeli tájékozódás fejlődéséhez.

Természettudományos és technikai kompetencia – A tanuló ismeretei fejlődnek a munkafolyamatok során az alkalmazott eszközök funkciójának megismerésével, a változások követésével, az anyagátalakulás folyamatának megfigyelésével, az egészség- és balesetvédelmi ismeretek elsajátításával.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség – A képzés támogatja a tanulók kreativitásának, esztétikai érzékének, önálló ízlésvilágának fejlődését. Képesse válnak tapasztalataik, élményeik kreatív kifejezésére, az esztétikum és praktikum összhangjának tervezésére. Lehetőségük adódik a kulturális sokszínűség megismerésére. A művészi önkifejezésen keresztül gazdagodik a személyiségük, önismeretük, kialakul belső igényességük és megélik az önálló forma, szín választásán keresztül saját alkotói kompetenciájukat.

Elvárt teljesítmény

A tanuló képességeihez mérten igyekezzon elsajátítani a kerámiakészítés alapvető technikai fogásait és elméleti ismereteit. Az alkotótevékenység során a munka- és balesetvédelmi szabályok betartása mellett törekedjen az adekvát alapanyag- és eszközhasználatra és a produktív együttműködésre. Az elkészítendő tárgyakban törekedjen a forma-funkció és egyéni elképzelései összhangjának megjelenítésére.

Anyagismeret: a tanulóknak ismernie és tudnia kell:

- az agyag és egyéb szakmai alapanyagok eredetét, előkészítését a gyakorlati tevékenységben történő felhasználáshoz.
- a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját
- a kerámiakészítés fázisait
- az edényformákat és azok funkcióját
- az alapvető színező anyagokat és eljárásokat

A kerámiatárgy-készítő szakmai ismereténél a tanulónak ismernie kell:

- a hagyományos tárgykészítés módjait, technikáit
- kerámiatörténeti alapismereteket
- az agyag előkészítés műveletét
- különböző alakítási technikákat
- a mintázásban használt eszközöket, eljárásokat és a mintázás lehetőségeit
- tervezésben: alapvető tervezési ismereteket (anyag- és eszközszükséglet)
- forma- és színpozíciós ismereteket

Esztétika, néprajzi, népművészeti alapismeretek tanulása során a tanulónak tudnia kell:

- az esztétika jelentőségét a tárgykészítésben
- néprajzi motívumok ismeretét
- alapvető népművészeti ismereteket
- különböző tájak, korok jellegzetes forma- és mintakincseit

Gyakorlati követelményeknél a tanulónak képességeihez mérten ismernie és tudnia kell különböző formaalakító eljárásokat

- lapedény készítés
- applikált edénykészítés
- formába préselt edénykészítés
- marokedény készítés

korongozás alapfogásainak ismerete, szakszerűen elvégezni a szükséges előkészítő műveleteket

különböző díszítési eljárások elsajátítása

- mintázási lehetőséget kihasználva változatos, egyedi termékek kivitelezése
- megfelelő technika kiválasztása a tervek elkészítése után
- munkafolyamatok helyes sorrendjének kialakítása
- a befejező műveletek szakszerű elvégzése
- az elkészített tárgyban keletkezett hibák felismerése, szükség esetén kijavítása
- a használt anyagok szakszerű, egészségkímélő kezelése

Munkavédelmi alapismeretek:

- védőfelszerelések, munkaruházat ismerete
- a műhely tisztántartásának, portalanításának biztosítása
- a balesetveszélyes hulladékok szakszerű eltávolítása

Elsősegélynyújtás alapismeretek:

- szúrás, vágás, égés kezelése
- kézizsérülés okozta sérülés kezelése
- mentőláda ismerete, helyes használata

Az Agyagtárgy készítő szakmai program oktatásának tárgyi feltételei

A szakmai képzéshez három, a funkció szerint elkülönített helyiség szükséges: műhely, raktár, kemencetér.

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és az ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel, munkaasztalokkal felszerelve.

Eszközigény

- Lakkozatlan felületű agyagbegyúró asztal
- Elektromos kemence és tartozékai (polcok, állványok)
- Fazekaskorong, asztali korongok
- Mintázófák, gyűrűk, fakések
- Vágódrótok
- Rajztáblák, gyúródeszkák, sodrófák
- Különböző méretű műanyag tálak, tölcsérek, fedeles vödörök, tároló dobozok
- Fakanalak, merőkanalak, szűrők, sziták
- Ecsetek különböző méretben
- Fazekas agyag, samottos agyag (finom és durvaszemcsésű)
- Engóbok (földfesték), mázak, szintestek
- Máazó, égető fogók
- Védőruházat – hőálló kesztyűk, gumikesztyűk, maszk
- Tisztálkodó- és takarítóeszközök
- Tervezéshez papír, író-, rajzoló-, festőeszközök

Szemléltető eszközök

- A népi fazekasság, a kerámiaipar és kerámiaművészet bemutatására albumok
- A tananyagban szereplő technikákkal készült tárgyak (az alkotás fázisainak bemutatására)
- Szakkönyvek, tankönyvek, szaklapok, fényképek, képeslapok

Infokommunikációs eszközök

- Számítógép, interaktív tábla, DVD-, CD-lejátszó, fényképezőgép, kamera, diavetítő
- Szakmai filmek, diafilmek

Agyagtárgy készítő modul
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. Tárgyalkotó eljárások	200	100	100
2. Díszítő eljárások	190	95	95
3. Anyag- és eszközismeret	56	28	28
4. Művészeti alapismeretek	52	26	26
5. Munkavédelem	20	10	10
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Tárgyalkotó eljárások		Előzetes tudás: Elemi ismeretek a tárgyalkotó technikáról.	Órakeret: 100
Tantárgyi fejlesztési célok: Esztétikus, használható agyagtárgyakat készíteni minél kevesebb segítséggel.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Minél nagyobb önállósággal megtervezni a munkafolyamatot és kiválasztani a szükséges alapanyagokat, eszközöket. A tárgyalkotó eljárásokat megkülönböztetni. Az agyagtárgy készítő technikákat az elkészítendő tárgyakhoz rendelni. Az agyag alakításának lehetőségeit figyelembe venni önálló elképzelései megvalósításánál. Legyen képes a közös tevékenységben együttműködni, ha szükséges, tudjon segítséget kérni. Növekvő önállósággal, irányítás mellett készítse el a különböző tárgyakat. Egyéni ötleteket, elképzeléseket megvalósítani az alkotómunka során.	- Az agyag előkészítése begyúrása. - A megfelelő agyagtípus kiválasztása és előkészítése – méretezése, begyúrása, levegőtlenítése. - Az agyag nyújtása, méretre vágása, a darabok összeillesztése agyagpépes rögzítéssel. - Golyó gyúrása, agyaggyöngyök készítése. - Golyós préseléssel különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése. Építés golyókból agyagpépes rögzítéssel. - Agyaghurka sodrása, felrakása, különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése. - Csigás elemek készítése, felrakása, különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése. - Hengerkorongolás gyakorlása, benyomás, felhúzás próbálgatása. - Kombinált elemekből épített tárgyak - Szivacsolás, simítás, sorja eltávolítás. - Szivacsolás zsengelés előtt. - Tárgyak megjelölése névjeggyel, monogrammal. - Portalanítás mázazás előtt - A tanult technikák szabadon választott kombinációjával készített agyagplasztikák, agyagbábok, állatfigurák, emberalakok, népi gyermekjátékok, ékszerek készítése (kész darabok tanulmányozása, hasonló készítése egyéni elképzeléssel, egyéni jegyekkel kiegészítve). - Elkészült darabok értékelése, melyik a legjobb? Kiegészítésre javasolt, hol tapasztal hibát, lehet-e javítani?	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Testnevelés: képességfejlesztő gyakorlatok. Kulcsfogalmak, fogalmak: Eszköz, anyag, technika megnevezése. Az elkészített tárgy megnevezése és funkciója. Az elkészítés részfolyamatával kapcsolatos fogalmak. Korongozás, lapedény, szivacsolás, monogram, mázazás, csigás elem. Differenciálás: Az eltérő manipulációs képességek kiegyenlítése, hiányok pótlása irányított fejlesztő gyakorlatokkal.	

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Dísztítő eljárások		Előzetes tudás: Elemi ismeretek a tárgyalkotási technikákról, festésről, mintázásról, az agyag tulajdonságairól, formázhatóságáról.	Órakeret: 95
Tantárgyi fejlesztési célok: Tetszetős kerámiatárgyakat létrehozni változatos dísztítő technikák alkalmazásával.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az agyag halmazállapotának, lágyágának megfelelő dísztítő technika kiválasztása. A dísztítő technika megfelelő alkalmazása - eszközválasztás, nyomaték, festékek, mázak kikeverése, felhordása megfelelő vastagságban, irányítással. - Nyers, puha agyagon alkalmazható dísztítő eljárások - Első égetés előtti dísztítő eljárások - Nyers, száraz agyagon alkalmazható dísztítő eljárások - Égetett agyagtárgyakon alkalmazható dísztítő eljárások	- Pecsételek apró tárgyakkal, természetes anyagokkal (termések, falevelek, kisebb jellegzetes tárgyak/kulcs, érem). - Agyagtárgyak dísztítése karcolással, vájással (az eszközök vastagsága, anyagvastagság, téma összehangolása). - Agyagtárgyak dísztítése rátett, domborműves technikával (arányok hatásának próbálgatása). - Textíliák érdes felületű anyagok agyagra préselése. - Áttört dísztítés szaggatóformával és szabad kézzel. - A kész agyagtárgyak dísztítése kavicsolással és földfestéssel. - Az égetett agyagtárgyak dísztítése mázazása különböző módszerekkel-ecsettel, mártással, csorgatással, sablonnal, stb.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: az esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt életre. Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: A dísztítő eljárás és a szükséges eszközök elnevezése. Differenciálás: Az egyéni megoldások támogatása, ízlésformálás.	

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Anyag- és eszközismeret		Előzetes tudás: Ábrázolás-alakítás alapanyagainak, eszközeinek, felhasználási technikáinak ismerete.	Órakeret: 28
Tantárgyi fejlesztési célok: Agyagtárgy készítés során az alapanyagokat és eszközöket rendeltetésszerűen tudja használni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Legyenek ismeretei a különböző agyagtípusok tulajdonságairól, felhasználási területeiről. Néhány gyakran alkalmazott eszköz neve, adekvát használata, tisztán tartása. Engóbok, mázak kikeverése, megfelelő felhordása az agyagtárgyakra irányítással. - Agyagtípusok és felhasználási területük - Az alkotómunka során használt eszközök, funkciójuk, rendeltetésszerű használatuk - Engóbok, mázak	- A különböző agyagtípusok tulajdonságainak megtapasztalása (anyag felismerése tapintás, szag alapján) - Felhasználási területek, hasonlóságok, különbségek megfigyelése (egyeztetés, válogatás, csoportosítás). - Agyag tárolása, megóvása a kiszáradástól (a szabályok elsajátítása és betartásának fontossága). - Az agyag megmunkálása során bekövetkező halmazállapot változások megtapasztalása (játékos gyakorlatok a változások előidézésére). - Az agyagalakíthatóság határainak megtapasztalása (egyéni próbálgatás, tapasztalatok megfogalmazása). - Ismerkedés az alakítás, mintázás, díszítés, korongozás, égetés eszközeivel, funkcióikkal, rendeltetésszerű használatukkal, tárolásuk, ápolásuk módjával. - A földfestékek és mázak alapvető tulajdonságainak, használati lehetőségeinek megtapasztalása és felhordási lehetőségek kipróbálása (felnőtt állandó jelenlétével, ellenőrzése mellett).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: Agyagtípusok elnevezése, pl: fazekas, samott, porcelán. Az eszközök elnevezése, pl.: mintázófa, spatula, szobrászgyűrű, metsződrót. Differenciálás: Az esetleges lemaradás pótlása után javasolt a továbblépés.	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Művészeti alapismeretek		Előzetes tudás: Népszokások, népi hagyományok, művészeti ágak ismerete	Órakeret: 26
Tantárgyi fejlesztési célok: Megismerni a különböző kerámiatárgyakat, funkciójukat, a motívumokat felhasználni az alkotómunka során.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Műalkotások differenciálása művészeti ágak szerint. Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat. Ismerje meg a népi kismesterségek jellemző vonásait és néhány népszokást. Ismerkedjen a különböző népek kerámiáival, felhasználási területeivel. Differenciálja a népművészet tárgykultúráját anyag és funkció szerint. Növekvő önállósággal alkalmazzon néhány jellegzetes díszítő motívumot. - Betekintés különböző korok és kultúrák tárgyalkotó és emberábrázoló művészetébe - Népünk művészete - A kerámiakészítés története, a kerámia felhasználási területei - Különböző népek kerámiái - A forma és funkció kapcsolata agyagtárgyaknál	- Múzeumlátogatás, nevezetes épületek, tájházak, alkotóházak megtekintése (a látogatás előkészítése, anyaggyűjtés). - Művészeti albumok, kiadványok szemlélése (könyvtárlátogatás, interneten anyag keresése, fotók gyűjtése, fotózás). - Különböző művészeti ágak jellemző alapanyagainak, munkaeszközeinek és technikáinak megfigyelése (felvételtől, műterem- műhely látogatás során). - Lehetőség szerint: alkotók megfigyelése munka közben (fazekasműhely felkeresése, mester meghívása). - Ismerkedés népszokásainkkal, az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokkal, tárgyakkal (ünnepekhez kapcsolható tárgyak gyűjtése, ajándéktárgyak készítése – gyertyatartó, szalvéta-gyűrű, asztali dísz). - Tájegységekre jellemző díszítő motívumok rajzolása, alkalmazása agyagtárgyakon (díszítő motívumok felismerése tárgyakon, képeken, a motívumok lerajzolása, albumba gyűjtése, tájegység megnevezése, egyeztetés, csoportosítás). - A különböző népi kismesterségek közötti harmónia megkeresése.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak. Népi kismesterségek és jellemző alapanyagaik: népi faragóművészet, bőrmívesség, hímzés, csipke, mézesbábosság, hímes tojás, fonás, szövés, fazekasság. Népszokások jellemző momentumainak megismerése: húsvéti, farsangi, karácsonyi népszokások. Díszítőmotívumok, tájegységek elnevezése. Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak. Neves alkotók, jellegzetes alkotások-festészet, szobrászat, grafika, építészet. Differenciálás: Szükség esetén egyéni gyakorlás, rajzkészség fejlesztése.	

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Munkavédelem		Előzetes tudás: Háztartástan alapismeretek (takarítás, személyi higiénia, eszközhasználat)	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A kerámiatárgyak készítése során balesetek, balesetveszélyes helyzetek elkerülésével tevékenykedni, alkotásokat létrehozni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Munka- és balesetvédelmi szabályokat megismerni és betartásukra törekedni. Felismerni a balesetveszélyes helyzeteket és szükség esetén segítséget kérni. • A biztonságos munkavégzéshez elengedhetetlen munka- és balesetvédelmi szabályok megismerése. • Munka- és védőruha funkciója. • A kemence használata, a használat veszélyessége. • Segítségkérés módjainak, eszközeinek ismerete.	- Egyéni érzékenységek felmérése, orvosi vizsgálat szükség esetén (allergia vizsgálat). - Az agyag, festékek, mázak biztonságos használatának alapvető szabályainak elsajátítása, szemléltetés, magyarázat útján és az alkotómunka folyamatában (pl.: por keletkezésének megakadályozása festékkeverés közben, festék, máz és agyagpor belélegzésének elkerülése). - Por elleni védelem (maszk használata szükség esetén, folyamatos portalanítás). - A balesetek megelőzéséhez szükséges tennivalók szemléltetése és gyakorlása (pl. kiömlött víz feltakarítása, festék azonnali eltávolítása, agyagtömbök mozgatása, törött, repedt kerámia kezelése, érintésvédelem). - A szabályok tudatosítása, ok – okozat tudatosítása (törött edény – sebesülés, nehéz tárgyak emelése – megfelelő fogás, elektromos árammal kapcsolatos védelmi szabályok tudatosítása). - Segítségkérés, problémamegoldás gyakorlása szituációs játékok segítségével (telefonálás, felnőtt értesítése). - Foglalkozások utáni kézápolás (mosdó, kézkrém használata).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munka- és balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása. Segítségkérés módjainak ismerete. Differenciálás: A szabályok számonkérése egyénenként.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Tárgyalkotó eljárások		Előzetes tudás: Elemi ismeretek a tárgyalkotó technikáról, festésről, mintázásról.	Órakeret: 100
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját elképzeléseket megvalósítani az alkotómunka során.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Minél nagyobb önállósággal megtervezni a munkafolyamatot és kiválasztani a szükséges alapanyagokat, eszközöket. A tárgyalkotó eljárásokat megkülönböztetni. Az agyagtárgy készítő technikákat az elkészítendő tárgyakhoz rendelni. Az agyag alakításának lehetőségeit figyelembe venni önálló elképzelései megvalósításánál. Legyen képes a közös tevékenységben együttműködni, ha szükséges, tudjon segítséget kérni. Növekvő önállósággal, irányítás mellett készítse el a különböző tárgyakat. Egyéni ötleteket, elképzeléseket megvalósítani az alkotómunka során.	- A megfelelő agyagtípus kiválasztása és előkészítése – méretezése, begyúrása, levegőtlenítése (szóbeli utasítás alapján). - Az agyag nyújtása, méretre vágása, a darabok összeillesztése agyagpépes rögzítéssel (önálló munka minta alapján ill. szóbeli utasítás szerint). - Golyó gyúrása, agyaggyöngyök készítése. Golyós préssel különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése. Építés golyókból agyagpépes rögzítéssel (méret, szín funkció). - Agyaghurka sodrása, felrakása, különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése (egyéni elképzelés ill. szóbeli utasítás alapján). - Hengerkorongolás gyakorlása, benyomás, felhúzás próbálgatása (korongozás előkészítése). - Tárgyak megjelölése névjeggyel, monogrammal (saját munka vállalása, bírálat elfogadása). - Portalanítás mázazás előtt (a mázazás szabályainak ismerete, tudatos betartása). - A tanult technikák szabadon választott kombinációjával készített agyagplasztikák, agyagbábok, állatfigurák, emberalakok, népi gyermekjátékok, ékszerek készítése. - Agyagtárgyak készítése a tanult elemek és eljárások különféle kombinációjával: hasas-, szűkülő nyakú edények készítése, építése golyókból, agyaghurkákból, szalagokból, csigás elemekből, ezek variációiból agyagpépes rögzítéssel, különféle formába préselt edények.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Testnevelés: képességfejlesztő gyakorlatok. Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: Eszköz, anyag, technika megnevezése. Az elkészített tárgy megnevezése és funkciója. Az elkészítés részfolyamatával kapcsolatos fogalmak. Korongozás, lapedény, szivacsolás, monogram, mázazás, csigás elem. Differenciálás: Az egyéni képességek figyelembe vétele, tehetséggondozás, kiemelkedően szép darabok kiállítása, dokumentálása (fotó feltöltése a honlapra).	

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Dísztítő eljárások	Előzetes tudás: Elemi ismeretek a tárgyalakotási technikákról, festésről, mintázásról, az agyag tulajdonságairól, formázhatóságáról.	Órakeret: 95
Tantárgyi fejlesztési célok: Tetszetős kerámiatárgyakat létrehozni változatos dísztítő technikák alkalmazásával.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Az agyag halmazállapotának, lágyágának megfelelő dísztítő technika kiválasztása. A dísztítő technika megfelelő alkalmazása - eszközválasztás, nyomaték, festékek, mázak kikeverése, felhordása megfelelő vastagságban irányítással. • Nyers, puha agyagon alkalmazható dísztítő eljárások • Első égetés előtti dísztítő eljárások • Nyers, száraz agyagon alkalmazható dísztítő eljárások • Égetett agyagtárgyakon alkalmazható dísztítő eljárások	- Egyre önállóbb, kreatív alkotás, az előző évben elsajátított ismeretek alapján. - Pecsételek apró tárgyakkal, természetes anyagokkal. - Agyagtárgyak dísztítése karcolással, vájással. - Agyagtárgyak dísztítése rátett, domborműves technikával. - Textíliák, érdes felületű anyagok agyagra préselése. - Áttört dísztítés szaggatóformával és szabad kézzel. - A kész agyagtárgyak dísztítése kavicsolással és földfestékekkel. - Az égetett agyagtárgyak dísztítése mázazása különböző módszerekkel-ecsettel, mártással, csorgatással, sablonnal, stb. - Forgalmképes tárgyak készítése, a sikeres darabok előállítása több példányban, változatos, egyedi dísztítéssel.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: az esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: A dísztítő eljárás és a szükséges eszközök elnevezése. Differenciálás: Képességeknek megfelelő munkafolyamat végzése, a szükséges fogások elsajátítása és begyakorlása, kritika, önkritika gyakorlása.

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Anyag- és eszközismeret	Előzetes tudás: Ábrázolás-alakítás alapanyagainak, eszközeinek, felhasználási technikáinak ismerete.	Órakeret: 28
Tantárgyi fejlesztési célok: Kerámiatárgy készítés során az alapanyagokat és eszközöket rendeltetésszerűen tudja használni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Legyenek ismeretei a különböző agyagtípusok tulajdonságairól, felhasználási területeiről. Néhány gyakran alkalmazott eszköz neve, adekvát használata, tisztán tartása. Engóbok, mázak kikeverése, megfelelő felhordása az agyagtárgyakra irányítással. - Agyagtípusok és felhasználási területük - Az alkotómunka során használt eszközök, funkciójuk, rendeltetésszerű használatuk - Engóbok, mázak	- A különböző agyagtípusok tulajdonságainak megtapasztalása (az ismeretek egyre önállóbb alkalmazása a gyakorlatban). - Felhasználási területek, hasonlóságok, különbségek megfigyelése (a megfigyelt szóbeli megfogalmazása, meghatározott elemek felismerése, megmutatása). - Agyag tárolása, megóvása a kiszáradástól (szabályismeret, alkalmazás). - Az agyag megmunkálása során bekövetkező halmazállapot változások megtapasztalása. - Az agyagalakíthatóság határainak megtapasztalása (kísérletező kedv felkeltése). - Ismerkedés az alakítás, mintázás, díszítés, korongozás, égetés eszközeivel, funkcióikkal, rendeltetésszerű használatukkal, tárolásuk, ápolásuk módjával (részletes szabályok, ismeretek tudatosítása, játékos gyakorlás). - A földfestékek és mázak alapvető tulajdonságainak, használati lehetőségeinek megtapasztalása és felhordási lehetőségek kipróbálása (színek formák próbálgatása, színek összhatása).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Agyagtípusok elnevezése, pl: fazekas, samott, porcelán. Az eszközök elnevezése, pl.: mintázófa, spatula, szobrászgyűrű, metsződrót. Differenciálás:

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Művészeti alapismeretek		Előzetes tudás: Népszokások, népi hagyományok, művészeti ágak ismerete	Órakeret: 26
Tantárgyi fejlesztési célok: Megismerni a különböző kerámiatárgyakat, funkciójukat, a motívumokat felhasználni az alkotómunka során.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Műalkotások differenciálása művészeti ágak szerint. Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat. Ismerje meg a népi kismesterségek jellemző vonásait és néhány népszokást. Ismerkedjen a különböző népek kerámiáival, felhasználási területeivel. Differenciálja a népművészet tárgykultúráját anyag és funkció szerint. Növekvő önállósággal alkalmazzon néhány jellegzetes díszítő motívumot. - Betekintés különböző korok és kultúrák tárgyaló és emberábrázoló művészetébe - Népünk művészete - A kerámiakészítés története, a kerámia felhasználási területei - Különböző népek kerámiái - A forma és funkció kapcsolata agyagtárgyaknál	- Tanulmányi kirándulás a szentendrei skanzenben. - Múzeumlátogatás, nevezetes épületek, tájházak, alkotóházak megtekintése. - Fazekas műhely meglátogatása, kapcsolatépítés mesterrel. - Művészeti albumok, kiadványok szemlélése (adott képi anyag keresése – fekete kerámia, porcelán és kerámia összehasonlítása). - Különböző művészeti ágak jellemző alapanyagainak, munkaeszközeinek és technikáinak megfigyelése. - Lehetőség szerint: alkotók megfigyelése munka közben (mesterségek, eszközök, tárgyak válogatása, funkció, anyag). - Ismerkedés népszokásainkkal, az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokkal, tárgyakkal. Az ünnepi dekoráció kellékei, ajándéktárgyak készítése, használata. - Tájegységekre jellemző díszítő motívumok rajzolása, alkalmazása agyagtárgyakon (a Kárpát medence területén meglévő jellegzetes formakincs, színhasználat). - Térképhasználat, válogatás, csoportosítás, autentikus tárgyak készítése.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak. Népi kismesterségek és jellemző alapanyagaik: népi faragóművészet, bőrmivesség, hímzés, csipke, mézesbábosság, hímestojás, fonás, szövés, fazekasság. Népszokások jellemző momentumainak megismerése: húsvéti, farsangi, karácsonyi népszokások. Díszítőmotívumok, tájegységek elnevezése. Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak. Neves alkotók, jellegzetes alkotások-festészet, szobrászat, grafika, építészet. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Munkavédelem		Előzetes tudás: Háztartástan alapismeretek (takarítás, személyi higiénia, eszközhasználat)	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A kerámiatárgyak készítése során balesetek, balesetveszélyes helyzetek elkerülésével tevékenykedni, alkotásokat létrehozni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Munka- és balesetvédelmi szabályokat megismerni és betartásukra törekedni. Felismerni a balesetveszélyes helyzeteket és szükség esetén segítséget kérni. • A biztonságos munkavégzéshez elengedhetetlen munka- és balesetvédelmi szabályok megismerése. • Munka- és védőruha funkciója. • A kemence használata, a használat veszélyessége. • Segítségkérés módjainak, eszközeinek ismerete.	- Egyéni érzékenységek felmérése, orvosi vizsgálat szükség esetén (allergia vizsgálat). - Munka kezdésének szabályai, munkaruha, védőfelszerelés szakszerű használata. - Az agyag, festékek, mázak biztonságos használatának alapvető szabályainak elsajátítása, szemléltetés, magyarázat útján és az alkotómunka folyamatában (por keletkezésének megakadályozása festékkeverés közben, festék, máz és agyagpor belélegzésének elkerülése). - Por elleni védelem (maszk használata szükség esetén, folyamatos portalanítás). - A szabályok tudatosítása, ok – okozat tudatosítása (törött edény – sebesülés, nehéz tárgyak emelése – megfelelő fogás, elektromos árammal kapcsolatos védelmi szabályok tudatosítása). - Segítségkérés, problémamegoldás gyakorlása szituációs játékok segítségével (telefonálás, felnőtt értesítése). - Foglalkozások utáni kézápolás (mosdó, kézkrém használata).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munka- és balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása. Segítségkérés módjainak ismerete. Differenciálás: A munkavédelmi szabályok elsajátításának folyamatos ellenőrzése.	

Irodatechnikai eszközök használata modul

11 – 12. évfolyam

Célok

- A tanulókkal megismertetni az infokommunikációs és irodatechnikai eszközöket, azok üzemeltetési rendjét és felhasználási területeiket.
- A feladatoknak, egyéni szükségleteknek megfelelően az eszközöket kiválasztani és rendeltetésszerűen használni.
- Az egészségügyi és balesetvédelmi szabályokat megismerni, a biztonsági előírásokat megfelelően alkalmazni.
- Elérni, hogy ismerje a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében.
- A megszerzett ismereteket legyen képes alkalmazni munkavégzéskor és a hétköznapi életben.

Feladatok

- A számítástechnikai és a már megismert irodatechnikai eszközök működésének alapszintű megismerése, a velük kapcsolatos feladatok megértése és teljesítése.
- A tanuló szerezzen jártasságot az infokommunikációs és irodai eszközök szakszerű és biztonságos használatában.
- Egyszerű számítógépes programok, alkalmazások (pl.: szövegszerkesztő, játékprogramok, rajzoló program) alapszintű használatának elsajátítása.
- A biztonságos internethasználat elsajátítása: kockázatok, káros tartalmak elkerülési módjának megismerése, információszerzésre, ismeretbővítésre, szabadidős tevékenységekre való felhasználása.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés

A tanulók életszerű körülmények között sajátíthatják el az irodai munkahelyi viselkedési szokásokat. Az infokommunikációs eszközök használata során megismerik az információkezelés, internethasználat etikai szabályait, hangsúlyos szerepet kap a mértékletes, fegyelmezett és biztonságos eszközhasználat, szolgáltatáskezelés.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A multimédiás eszközök használata sokszínű kommunikációs lehetőséget foglal magában: a tanulók gyakorolják a telefonon, e-mailben, online közösségi oldalakon az információk fogadását, átadását, a kapcsolatteremtés alapvető szabályait, ezáltal fejlődik a társalgási képesség és gazdagodik a viselkedési repertoár.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanulók megismerik az infokommunikációs eszközök - különösen a számítógép – egészséget károsító hatásait, melyek elkerülésének szem előtt tartásával gyakorolják a használatukat.

A lelki egyensúly megőrzése érdekében szükséges tudatosítani a valós és virtuális világ közötti különbségeket, megtanulni az információk szűrését és hitelességük vizsgálatát. Hangsúlyos szerepet kap a függőségek kialakulásának megelőzése.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A képzésben részt vevő tanulók gyakorolják az irodatechnikai alanyagok és energiaforrások takarékos felhasználását. Megismerik a munkatevékenységek során keletkezett hulladékok, elromlott elektronikai eszközök és berendezések kezelését, elhelyezésének lehetőségeit.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók megismerik és gyakorolják az infokommunikációs eszközök adekvát használatát. Képessé válnak a tevékenységekhez, szabadidő eltöltéséhez, ismeretszerzéshez szükséges eszközök, szolgáltatások, programok kiválasztására és alkalmazására, szem előtt tartva az információszerzés és kezelés etikai szabályait és az egészségre káros hatások kiküszöbölését.

A tanulás tanítása

A modern infokommunikációs eszközök használata motiválja a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, felkeltik az érdeklődést a tanulás iránt. Gyakorolják az interneten történő ismeretszerzést és információ feldolgozást, a korábban megszerzett ismeretek mindennapi életben történő alkalmazását. A modul során elsajátított ismeretek lehetővé teszik a tanuló számára, hogy más tantárgyak tanulásába, feladatainak megoldásába integrálja informatikai tudását.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A szövegszerkesztő-, levelező-, csevegő programok, az internet rendszeres használata hozzájárul szókincs bővítéséhez, a verbális és nonverbális kommunikációs készségek és képességek fejlesztéséhez, az információk minél hatékonyabb feldolgozásához, rendszerezéséhez, kezeléséhez.

Matematikai kompetencia

Ez előzetes matematikai ismeretek (pl.: szimbólumok, alpműveletek, térbeli-, időbeli tájékozódás) alkalmazása és bővítése a számítógépes programok használata során. A tantárgy hozzájárul a matematikai alapkészségek, képességek - problémamegoldó képesség, logikai készség, kreatív gondolkodás, helyzetfelismerés fejlesztéséhez.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanulók megismerik technikai eszközök alkalmazásának színtereit, növekedik a jártasságuk, magabiztosságuk a használatukban. A számítógépes programok, az internet hozzájárul a környezet jelenségeinek megismeréséhez és megértéséhez.

Digitális kompetencia

Az infokommunikációs és irodai eszközök megismerése és használata lehetővé teszi a tanulók számára új ismeretek szerzését, rendszerezését, tartalmak létrehozását. Elsajátítják a számítógépes programok, alkalmazások alapszintű kezelését, megtanulják az eszközök használatát a tanulási folyamat során és azok alkalmazását a szabadidős tevékenységekben, társas érintkezésben. Lehetővé válik az érdeklődési kör bővítése, a látókör szélesítése modern eszközökkel, melyek egyben motiválnak új ismeretek megszerzésére. Az internet használata segíti a valóság és virtuális világ közti különbségtételt.

Szociális és állampolgári kompetencia

Az internethasználat során a tanulók megismerik világ sokszínűségét, ezáltal növekedik bennük a befogadó képesség, empátia, tolerancia. A csoportmunkák során fejlődik az együttműködési készség.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Az érdekes és modern IKT eszközök motiválják a tanulókat a munkavégzésre, az internethasználat lehetőséget jelent a tágabb környezet megismerésére, a világban való tájékozódás elősegítésére.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A számítógépes programok (szövegszerkesztő, rajzprogram, képszerkesztő) alkalmazása és a dokumentumok létrehozása segíti a kreativitás fejlődését, a kifejezőképesség javítását, az esztétikumra való törekvést.

A hatékony, önálló tanulás

A modul támogatja az információk szerzésének, megosztásának, rendszerezésének képességét és az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztését.

Az irodatechnikai eszközök használata szakmai program oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas számítógépterem, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes asztalokkal és székekkel felszerelve. Minden tanuló külön gép előtt dolgozhasson.

Taniroda

Felszerelve az irodai munkát segítő anyagokkal, készülékekkel, a megfelelő irodabútorral.

Eszközigény:

- személyi számítógép
- A számítógép rendelkezzen:
- színes monitorral,
- magyar billentyűzettel
- egérrel
- CD- DVD meghajtóval,
- lehetőség szerint legyen hálózatra kötve,
- legyen internet elérési lehetőség,
- legyen nyomtató, illetve hálózati nyomtató használatának lehetősége
- hangkártya, hangszóró, fejhallgató
- A munkához elengedhetetlen a jogtiszt (vagy szabad) szoftverek használata.
- A gépek teljesítménye biztosítsa az alábbi programrendszerek zavartalan futtatását:
- operációs rendszer: Windows vagy Linux
- szövegszerkesztési munkához: Microsoft Office vagy vele kompatibilis bármilyen irodai programcsomag
- egyszerű játékprogramok
- oktatóprogramok
- Irodatechnikai eszközök:
- telefon (vezetékes, mobil), fax
- nyomtató, fénymásoló, szkennel
- iratmegsemmisítő
- lamináló, spirálozó
- digitális fényképezőgép, web kamera

Irodatechnikai eszközök használata
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	6 (x)
2 éves órakeret	432
Ebből kötött	390
Szabadon tervezhető órakeret	42

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. Számítógép-kezelés	70	35	35
2. Irodatechnikai készülékek alkalmazása	90	45	45
3. Dokumentumkészítés	80	40	40
4. Játékprogramok	40	20	20
5. Internet használat	60	30	30
6. Rajzprogram, tervezés	50	25	25
Szabadon tervezhető órakeret	42	21	21

(x) : 4 + 2 (a többlet órakeret terhére)

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Számítógép-kezelés		Előzetes tudás: Alapismeretek a számítógépről és annak használatáról; egészség- és balesetvédelmi szabályok ismerete.	Órakeret: 35
Tantárgyi fejlesztési célok: A számítógépet képességeinek megfelelően rendeltetésszerűen használni; felismerni a hibahelyzeteket, és azok elhárításához segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A számítógépes eszközök használata egyre nagyobb önállósággal. Programok, alkalmazások alapszintű kezelésének elsajátítása. A számítógéphez kapcsolódó szakkifejezések bővítése. Az eszközök szakszerű működtetésének megtanulása. Az egészségmegővést szem előtt tartva használni a számítógépet. • Üzembe helyezés, kikapcsolás, eszközök csatlakoztatása és funkciójuk. • Az asztal elemei (ikonok, tálca, dátum), kezelésük. • Egy írásprogram megismerése, használata segítségével. • Egy rajzolóprogram alapvető funkcióinak megismerése, kipróbálása. • Dokumentumok készítésének, módosításának, elmentésének és behívásának lépései (segítséggel). • Rendszeresen használt szakkifejezések, billentyűzeten lévő feliratok, monitoron megjelenő rövidítések ismerete. • Multimédiás eszközök alkalmazása (CD, DVD, hangszóró) • Etikai elvek rögzítése, a számítógép biztonságos használatának elemei.	- A számítógép rendeltetésszerű használatának gyakorlása – üzembe helyezés, beállítások, kikapcsolás, áramtalanítás, szennyeződésektől megóvás, ill. azok eltávolítása. - Multimédiás eszközök csatlakoztatása a számítógéphez és használatuk gyakorlása. - Írás betűtípus, betűméret megválasztásával. - Alkotás a számítógéppel, a billentyűzet és az egér kezelésével. - Szöveg és ábra készítése a feladatnak megfelelően egyre kevesebb segítséggel. - A több tanórán készült alkotás elmentésének és későbbi beolvasásának megfigyelése. - A példányszám beállításával a nyomtatás elindítása. - Képek nézegetése, adott téma megkeresése stb. - Egyszerű szabályok, szokások megismerése és betartása az egészségmegőrzés érdekében (pl.: helyes ülőpozíció, távolság a monitortól, hang szabályozása, gyakorlatok a hosszan tartó ülő munka káros hatásainak kiküszöbölésére).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt létre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Háttérkép, képernyőkímélő, képfelbontás, ikon, tálca, néhány speciális billentyű neve (pl.: space, enter, delete), a számítógéphez csatlakoztatható eszközök neve (pendrive, webkamera, memóriakártya), sorkizárás, sor behúzása, középre zárás, mentés. Differenciálás: Az egyéni képességek figyelembe vételével az elsajátított ismeretek körének bővítése.	

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Irodatechnikai készülékek alkalmazása	Előzetes tudás: Számítógépes alapismeretek. Néhány irodatechnikai eszköz működésének ismerete.	Órakeret: 45
Tantárgyi fejlesztési célok: Fokozódó önállósággal, funkciójuknak megfelelően használni az irodatechnikai eszközöket.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Segítséggel telefon használata, a telefonos kommunikáció fejlesztése, információ fogadása és továbbítása megfelelő formában. Irodatechnikai gépek és eszközök (pl.: fénymásoló, nyomtató, kapocskiszedő) szakszerű használatának megtanulása, egyszerűbb munkafázisok önálló végzése. Infokommunikációs eszközök (zenelejátszó, CD-, DVD-lejátszó) alkalmazásának elsajátítása. Hibafelismerés és hatékony segítségkérés megtanulása. - Irodatechnikai és infokommunikációs eszközök fajtái és alkalmazási területei (telefon, fénymásoló, nyomtató, zenelejátszók, DVD-lejátszó) - A készülékek funkciói, tulajdonságaik, működési elveik, fő részeik - Az eszközök közötti különbségek számbavétele, használatuk előnyei és hátrányai, takarékos készülékhasználat. - Telefon, mobil telefon, üzenetrögzítő, alkalmazási területei és használata. - A tevékenységekhez szükséges kellékek, alapanyagok (papírok, kapsok, spirálok, dossziék) megismerése. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Balesetvédelmi előírások.	- Telefonhívás kezdeményezése és fogadása, információk közlése és átadása. - A fénymásoló gép üzembe helyezése, a papírkészlet, beállítások ellenőrzése, a másolandó lap behelyezése, képek, ábrák, szövegek másolása, az elkészült lapok rendezése (segítséggel). - Nyomtató, használatának gyakorlása, a gépek üzembe helyezése, beállítások ellenőrzése, képek, szövegek nyomtatása. - A tevékenységek során keletkezett hulladék megfelelő elhelyezése, a munkaterület rendben tartása. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Papírfajták, alapanyagok válogatása különböző szempontok szerint (vastagság, méret, szín, melyik tevékenységhez szükséges). - Zenelejátszók (magnó, mini-hifi, hifi), DVD-lejátszó működtetése. - Irodai eszközök használatának gyakorlása (gemkapocs, kapocskiszedő, pecsét, rendszerező dossziék, papírvágó).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Hívás fogadása, hívás kezdeményezése, mobiltelefonnal kapcsolatos tevékenységek szakszavai. A használattal kapcsolatos fogalmak és tevékenységek megnevezése tartalmának pontosítása. Fontos, lényeges, titkos, hulladék, tilos, laminálás, anyag vastagsága, pontosság, előre- hátra tekerni, pause, távirányító, gemkapocs, tűzőgép, bélyegző, cégbélyegző, dátumbélyegző, irattartó fólia, dosszié. Differenciálás: Egyéni megsegítés az eszközhasználatok során a képügyességre és a tempóra tekintettel.

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés	<i>Előzetes tudás: Olvasás-írás készség. Szövegszerkesztő programban egyszerű lépések ismerete.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Dokumentumokat készíteni, azokat elmenteni, kinyomtatni, célközönségnek eljuttatni (elküldeni e-mailben, meghívót átadni, plakátot kitenni).</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Elektronikus dokumentum létrehozásával, tárolásával, előhívásával kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Szöveg- és képszerkesztési ismeretek bővítése. • Szövegszerkesztő program parancsai, ikonjai, az egyéni beállítások, változtatások lépései. • WordArt használata (Alakzatok: kitöltés színnel, formázás). • ClipArt (beszúrás, átméretezés). • Paint rajzolóprogram használata. • Rajz és szöveg együttes kezelése. Egyszerű dokumentum készítése. • Fokozott segítséggel dokumentum készítése adott céllal (baráti levél, tesztlap kitöltése). • Mappakezelés, saját mappa létrehozása, fájlnev adása. • Saját könyvtár fogalma, használata (a feladat elvégzés fokozott segítséggel, állandó irányítással teljesíthető).	- Könyvtár létesítése, megnevezése, ki- belépés, megnyitás, mentés, bezárás. - Szöveg beírása, képek, ábrák beszúrása, szerkesztési beállítások változtatása a megadott szempontok szerint. - Levél írása - Önéletrajz készítése - Számítógépes dokumentumok, plakátok, meghívók, készítése (segítséggel). - Rajzkészítés megadott témában. - Az elkészített munkák mentése, tárolása. - Elektronikus űrlapok kitöltése.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és tájékozódás. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Megnyitás, bezárás, belépés, kilépés, mentés. Könyvtár fogalma, dokumentumok és a könyvtár viszonyának tudatosítása. Mappa, fájl, elnevezés. Oldal, karakter, kijelölés, betűszín, méret, színek, vonalvastagság, kurzor, szöveg, ábra, kurzor, a dokumentum neve, elnevezés személyes adat, tesztlap, űrlap. Differenciálás: Egyéni képességek szerinti haladás.

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Alapszintű felhasználói ismeretek a számítógépről.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulók számára érdekes és örömteli játékokon keresztül fejleszteni az alapkészségeket, képességeket.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Több lépésből álló feladatsorok kitartó végrehajtása. Segítséggel játsszon az új játékkal, az ismert játékokat tudja önállóan behívni és játszani. Gyakorlottan kezelje a billentyűzetet és az egeret. Szórakoztató, szabadidős célú játékok megismerése. Mértékletesség kialakítása. - Oktatási szoftvercsomagok játékai - Készségfejlesztő játékok - Játékkonzolok, videojátékok - Online, egymással is játszható játékok	- Tananyaghoz kapcsolódó oktatójátékok irányított használata. - Érdeklődésnek megfelelő játékok keresése, kiválasztása, kipróbálása a világhálón (pl.: ügyességi, puzzle, memória, logikai, kártya, autóverseny). - Játék egyre nagyobb önállósággal. - Választott társsal versenyjátékok.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyorsan, egyszerre, egymás után, hálózat, szabály, nyertes, vesztes, téri viszonyok, időbeliséghez kapcsolódó fogalmak. Differenciálás: Egyéni képességek és teherbírás figyelembe vételével eltérő nehézségű játékok alkalmazása.

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Internet használat		Előzetes tudás: A számítógép rendeltetésszerű, biztonságos használata.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanuló egyéni képességeinek és motiváltságának megfelelően (szükség esetén segítséggel) legyen képes az internetet biztonságosan használni ismeretszerzésre, kommunikációra, szabadidő eltöltésére egyaránt.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az internet hatékony használata tanulásban, szabadidős tevékenységben, ismeretszerzésben. Információszerző és – feldolgozó képesség fejlesztése, Látókör szélesítése, ismeretek bővítése Kommunikációs képességek fejlesztése Káros oldalak kiszűrése és válogatott tartalmak elhelyezése a világhálón. • Internet kapcsolat létrehozásának módja, lépései • Tanuláshoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó weboldalak megismerése • Informálódás az internet segítségével (menetrend, időjárás, • moziműsor)	- Kapcsolódás az internetre, kapcsolat bontása - Irányított információkeresés, adott weboldal, tartalmak megtekintése - Más tevékenységéhez kapcsolódó információk, képek keresése (gyűjtése), letöltés, mentés, adott helyre. - Az információk értelmezése, feldolgozása – adatok, szövegek, képek keresése, mentése, letöltése - Zenehallgatás, filmnézés, online játékok kipróbálása - Levél, elektronikus képeslap írása, elküldése, megválaszolása. - Az internet használathoz a megfelelő etikai és egészségügyi szabályok ismerete, gyakorlati alkalmazása. --- Tartalmak megválasztása, tilos (szerencsejáték, agresszív- és szexuális tartalmak), nem ajánlott oldalak kerülése. --- Kapcsolat létesítése (internetes vásárlás) csak megfontoltan. --- Saját adat, személyes információ diszkrét kezelése. --- Időbeli korlátozás (önkorlátozás). --- Egészségügyi szabályok betartása (ülés megszakítása mozgással).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Etika: önismeret; testi és lelki egészség; az ítélőképesség, az erkölcsi és etikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Internet, weboldal, vírus, káros oldalak, letöltés, regisztráció, e-mail cím, jelszó, be- kilépés, böngésző. Differenciálás: Önállóság biztosítása megfelelő képességek esetén (kontroll biztosítása).	

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Rajzprogramok. Tervezés	Előzetes tudás: Olvasás-írás készség. Ismert programban egyszerű lépések alkalmazása.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerűbb rajzokat, színmintákat, terveket készíteni, azokat elmenteni, kinyomtatni, eljuttatni (elküldeni e-mailben) más munkáknál felhasználni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Elektronikus dokumentum létrehozásával, tárolásával, előhívásával kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Képszerkesztési ismeretek bővítése. • WordArt használata (Alakzatok: kitöltés színnel, formázás). • ClipArt (beszúrás, átméretezés). • Paint rajzolóprogram használata. • Rajz és szöveg együttes kezelése. Egyszerű dokumentum készítése. • Fokozott segítséggel dokumentum készítése adott céllal (alkotó gyakorlati munka során az elkészített terveket megvalósítani, szövésterv, színminta). • Mappakezelés, saját mappa létrehozása, fájlnev adása. • A terv megvalósítását dokumentálni (fotó).	- Könyvtár létesítése, megnevezése, ki- belépés, megnyitás, mentés, bezárás. - Szöveg beírása, képek, ábrák beszúrása, szerkesztési beállítások változtatása a megadott szempontok szerint. - Rajzkészítés szabad témában. --- Rajzolóprogram (Paint) felhasználásával --- Más, alkalmas rajzolóprogram használata - Szőnyegminta megtervezése --- Adott színből / színek váltogatása - Színminta készítése szabadon - Színminta készítése 2 / 3/ 4 /ill. több színből - Az elkészített terv véglegesítése, kinyomtatása. - A terv alapján készült munkadarab fotózása, a kép mentése, elhelyezése a megfelelő könyvtárban.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mérés, mértékegységek. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Etika: önismeret; testi és lelki egészség; az ítélőképesség, az erkölcsi és etikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Megnyitás, bezárás, belépés, kilépés, mentés. Könyvtár fogalma, dokumentumok és a könyvtár viszonyának tudatosítása. Mappa, fájl, elnevezés. Oldal, karakter, kijelölés, betűszín, méret, színek, vonalvastagság, kurzor, szöveg, ábra, kurzor, a dokumentum neve, elnevezés személyes adat, tesztlap, űrlap. Differenciálás: Egyéni képességek szerinti haladás.

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Számítógép-kezelés		Előzetes tudás: Alapismeretek a számítógépről és annak használatáról; egészség- és balesetvédelmi szabályok ismerete.	Órakeret: 35
Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerni az infokommunikációs eszközöket és funkciójukat, felismerni a hibahelyzeteket, és azok elhárításához segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A számítógépes eszközök használata egyre nagyobb önállósággal. Programok, alkalmazások alapszintű kezelésének elsajátítása. A számítógéphez kapcsolódó szakkifejezések bővítése, adekvát használata. Az eszközök szakszerű működtetésének megtanulása. Minél önállóbb ismeretszerzés az interneten. Az egészségmegővést szem előtt tartva használni a számítógépet. • Az asztal elemei (ikonok, tálca, dátum), kezelésük. • Egy írásprogram megismerése, használata segítségével. • Egy rajzolóprogram alapvető funkcióinak megismerése, kipróbálása. • Dokumentumok készítésének, módosításának, elmentésének és behívásának lépései (segítséggel). • Rendszeresen használt szakkifejezések, billentyűzeten lévő feliratok, monitoron megjelenő rövidítések. • Multimédiás eszközök alkalmazása (CD, DVD, hangszóró, web-kamera, pendrive, fülhallgató, web kamera). • Etikai elvek rögzítése, a számítógép biztonságos használatának elemei.	- A számítógép rendeltetésszerű használatának gyakorlása – üzembe helyezés, beállítások, kikapcsolás, áramtalanítás, szennyeződésektől megóvás ill. azok eltávolítása. - Multimédiás eszközök csatlakoztatása a számítógéphez és használatuk gyakorlása. - Írás betűtípus, betűméret megválasztásával. - Alkotás a számítógéppel, a billentyűzet és az egér kezelésével. - Szöveg és ábra készítése a feladatnak megfelelően, egyre kevesebb segítséggel. - A több tanórán készült alkotás elmentésének és későbbi beolvasásának megfigyelése. - A példányszám beállításával a nyomtatás elindítása. - Képek nézegetése, adott téma megkeresése, stb. - Egyszerű szabályok, szokások megismerése és betartása az egészségmegőrzés érdekében (pl.: helyes ülőpozíció, távolság a monitortól, hang szabályozása, gyakorlatok a hosszan tartó ülő munka káros hatásainak kiküszöbölésére).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Környezet és egészségvédelem: az emberi test. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Háttérkép, képernyőkímélő, képfelbontás, ikon, tálca, néhány speciális billentyű neve (pl.: space, enter, delete), a számítógéphez csatlakoztatható eszközök neve (pendrive, web kamera, memóriakártya), mentés sorkizárás, sor behúzása, középre zárás. Differenciálás: A képességek és az érdeklődés megléte esetén az ismeretek köre bővíthető.	

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Irodatechnikai készülékek alkalmazása	<i>Előzetes tudás: Számítógépes alapismeretek. Adott irodatechnikai eszköz működésének ismerete.</i>	Órakeret: 45
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Fokozódó önállósággal, funkciójuknak megfelelően használni az irodatechnikai eszközöket. Újabb eszközök használatának megtanulása és rendeltetészerű alkalmazásuk.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Segítséggel telefon használata, a telefonos kommunikáció fejlesztése, információ fogadása és továbbítása megfelelő formában. Irodatechnikai gépek és eszközök (pl.: fénymásoló, nyomtató, scanner, iratmegsemmisítő, lamináló, spirálozó gép, tűzőgép, kapocskiszedő) szakszerű használatának megtanulása, egyszerűbb munkafázisok önálló végzése. Infokommunikációs eszközök (zenelejátszó, CD-, DVD-lejátszó, fényképezőgép) alkalmazásának elsajátítása. Hibafelismerés és hatékony segítségkérés megtanulása. - Irodatechnikai és infokommunikációs eszközök fajtái és alkalmazási területei (telefon, fax, üzenetrögzítő, fénymásoló, nyomtató, scanner, lamináló, spirálozó gép, iratmegsemmisítő, fényképezőgép). - A készülékek funkciói, tulajdonságaik, működési elveik, fő részeik. - Az eszközök közötti különbségek számbavétele, használatuk előnyei és hátrányai, takarékos készülékhasználat. - Telefon, mobil telefon, üzenetrögzítő, fax alkalmazási területei és használata. - A tevékenységekhez szükséges kellékek, alapanyagok (papírok, kapcsok, spirálok, dossziék) megismerése. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Balesetvédelmi előírások.	- Telefonhívás kezdeményezése és fogadása, információk közlése és átadása. - A fénymásoló gép üzembehelyezése, a papírkészlet, beállítások ellenőrzése, a másolandó lap behelyezése, képek, ábrák, szövegek másolása, az elkészült lapok rendezése (segítséggel). - Nyomtató, scanner használatának gyakorlása, a gépek üzembe helyezése, beállítások ellenőrzése, képek, szövegek nyomtatása, scannelése. - Lamináló, spirálozó gép szakszerű használata segítséggel. - A tevékenységek során keletkezett hulladék megfelelő elhelyezése, a munkaterület rendben tartása. - Szelektív hulladékgyűjtés, iratmegsemmisítő használata. - Papírfajták, alapanyagok válogatása különböző szempontok szerint (vastagság, méret, szín, melyik tevékenységhez szükséges). - Segítséggel tv-ből felvétel készítése. - A fényképezőgép működésbe helyezése, beállítása, fényképezés. A kész képek letöltése, mentése, nyomtatása. - Irodai eszközök használatának gyakorlása (gemkapocs, tűzőgép, kapocskiszedő, pecsét, rendszerező dossziék, papírvágó).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Környezet-és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Hívás fogadása, hívás kezdeményezése, faxolással, mobil telefonnal kapcsolatos tevékenységek szakszavai. A használattal kapcsolatos fogalmak és tevékenységek megnevezése, tartalmának pontosítása. Fontos, lényeges, titkos, hulladék, tilos, laminálás, anyag vastagsága, pontosság, előre- hátra tekerni, pause, távirányító, nyomtatás, patron, kijelölés, szkennel, előlap, hátlap, vastagság, memóriakártya, élesség, fény, világos-sötét, kamera, felvétel, gemkapocs, tűzőgép, bélyegző, cégbélyegző, dátumbélyegző, irattartó fólia, dosszié. Differenciálás: Lehetőség szerint az önállóság fokozása.

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés	<i>Előzetes tudás: Olvasás-írás készség. Szövegszerkesztő programban egyszerű lépések ismerete.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Egyéni ötleteket felhasználva dokumentumokat készíteni, azokat elmenteni, kinyomtatni, célközönségnek eljuttatni (elküldeni e-mailben, meghívót átadni, plakátot kitenni).</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Elektronikus dokumentum létrehozásával, tárolásával, előhívásával kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Szöveg- és képszerkesztési ismeretek bővítése. A dokumentumkészítés során az egyéni ötletek kibontakoztatása, sikeres kivitelezése. • Szövegszerkesztő program parancsai, ikonjai, az egyéni beállítások, változtatások lépései. • WordArt használata (Alakzatok: kitöltés színnel, formázás). • ClipArt (beszúrás, átméretezés). • Paint rajzolóprogram használata. • Rajz és szöveg együttes kezelése. Egyszerű dokumentum készítése. • Fokozott segítséggel dokumentum készítése adott céllal (önéletrajz, baráti levél, hivatalos levél, űrlap kitöltése, tesztlap kitöltése). • Mappakezelés, saját mappa létrehozása, fájlnev adása. • Saját könyvtár fogalma, használata (a feladat elvégzés fokozott segítséggel, állandó irányítással teljesíthető).	- Könyvtár létesítése, megnevezése, ki-, belépés, megnyitás, mentés, bezárás. - Szöveg beírása, képek, ábrák beszúrása, szerkesztési beállítások változtatása a megadott szempontok szerint. - Levél írása, önéletrajz készítése - Egyéni ötletek felhasználásával számítógépes dokumentumok, plakátok, meghívók, készítése (segítséggel). - Rajzkészítés megadott témában. - Elektronikus űrlapok kitöltése.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt létre. Etika: egyén, közösség, társadalom, az ítélőképesség, az erkölcsi és az esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Megnyitás, bezárás, belépés, kilépés, mentés. Könyvtár fogalma, dokumentumok és a könyvtár viszonyának tudatosítása. Mappa, fájl, elnevezés. Oldal, karakter, kijelölés, betűszín, méret, színek, vonalvastagság, kurzor, szöveg, ábra, kurzor, a dokumentum neve, elnevezés, Önéletrajz, személyes adat, tesztlap, űrlap, stb. Differenciálás: Egyéni képességek szerint alkalmazások bővítése.

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Szabálykövető magatartás.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulók számára érdekes és örömteli játékokon keresztül fejleszteni az alapkészségeket, képességeket, bővíteni az ismereteket.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Több lépésből álló feladatsorok kitartó végrehajtása. Segítséggel játsszon az új játékkal, az ismert játékokat tudja önállóan behívni és játszani. Gyakorlottan kezelje a billentyűzetet és az egeret. Szórakoztató, szabadidős célú játékok megismerése. Mértékletesség kialakítása. • Oktatási szoftvercsomagok játécai • Készségfejlesztő játékok • Játékkonzolok, videojátékok • Online, egymással is játszható játékok.	- Tananyaghoz kapcsolódó oktatójátékok irányított használata - Érdeklődésnek megfelelő játékok keresése, kiválasztása, kipróbálása a világhálón (pl.: ügyességi, puzzle, memória, logikai, kártya, autóverseny). - Játék egyre nagyobb önállósággal. - Választott társsal versenyjátékok.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Etika: egyén, közösség, társadalom, az ítélőképesség, az erkölcsi és az esztétikai érzék fejlesztése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Környezet és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt létére, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyorsan, egyszerre, egymás után, hálózat, szabály, nyertes, vesztes, téri viszonzyszavak, időbeliséghez kapcsolódó fogalmak. Differenciálás: Egészségi állapot figyelembe vétele, korlátozás.

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Internet használat		Előzetes tudás: A számítógép rendeltetésszerű, biztonságos használata.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudjon különbséget tenni a virtuális világ és a valóság között.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az internet hatékony használata tanulásban, szabadidős tevékenységben, ismeretszerzésben. Információszerző és feldolgozó képesség fejlesztése. Látókör szélesítése, ismeretek bővítése. Kommunikációs képességek fejlesztése. Káros oldalak kiszűrése és válogatott tartalmak elhelyezése a világhálón. • Internet kapcsolat létrehozásának módja, lépései • Az internethasználat veszélyei • vírusfertőzés, káros oldalak • nem megfelelő tartalom nézegetése • Tanuláshoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó weboldalak megismerése • Informálódás az internet segítségével (menetrend, időjárás, moziműsor) • Kereső- és levelező-, csevegő programok, közösségi oldalak, video-megosztó site-ok	- Kapcsolódás az internetre, kapcsolat bontása - Irányított információkeresés, adott weboldal, tartalmak megtekintése - Az információk, értelmezése, feldolgozása – adatok, szövegek, képek keresése, mentése, letöltése - Zenehallgatás, filmnézés, online játékok kipróbálása - Közösségi oldalak használata - Levél, elektronikus képeslap írása, elküldése, megválaszolása - Video hívások, csevegő programok kipróbálása - Az internet használathoz a megfelelő etikai és egészségügyi szabályok ismerete, gyakorlati alkalmazása. --- Tartalmak megválasztása, tilos (szerencsejáték, agresszív- és szexuális tartalmak), nem ajánlott oldalak kerülése. --- Kapcsolat létesítése (internetes vásárlás) csak megfontoltan. --- Saját adat, személyes információ diszkrét kezelése. --- Időbeli korlátozás (önkorlátozás). --- Egészségügyi szabályok betartása (ülés megszakítása mozgással).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Etika: egyén, közösség, társadalom, az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Környezet és egészségvédelem: az emberi test, egészségmegőrzés – egészséges életmód. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt lételre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Internet, weboldal, vírus, káros oldalak, letöltés, regisztráció, e-mail cím, jelszó, be- kilépés, böngésző. Differenciálás: Ismeretek bővítése, ha a képességek megengedik.	

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Rajzprogramok. Tervezés		Előzetes tudás: Olvasás-írás készség. Ismert programban egyszerű lépések alkalmazása.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerűbb rajzokat, színmintákat, terveket készíteni, azokat elmenteni, kinyomtatni, eljuttatni (elküldeni e-mailben) más munkáknál felhasználni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Elektronikus dokumentum létrehozásával, tárolásával, előhívásával kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Képszerkesztési ismeretek bővítése. • WordArt használata (Alakzatok: kitöltés színnel, formázás). • ClipArt (beszúrás, átméretezés). • Paint rajzolóprogram használata. • Rajz és szöveg együttes kezelése. Egyszerű dokumentum készítése. • Fokozott segítséggel dokumentum készítése adott céllal (alkotó gyakorlati munka során az elkészített terveket megvalósítani, szövésterv, színminta). • Mappakezelés, saját mappa létrehozása, fájlnev adása. • A terv megvalósítását dokumentálni (fotó).	- Könyvtár létesítése, megnevezése, ki-, belépés, megnyitás, mentés, bezárás. - Szöveg beírása, képek, ábrák beszúrása, szerkesztési beállítások változtatása a megadott szempontok szerint. - Rajzkészítés szabad témában. --- Rajzolóprogram (Paint) felhasználásával --- Más, alkalmas rajzolóprogram használata - Szőnyegminta megtervezése --- Adott színből / színek váltogatása - Színminta készítése szabadon, - Színminta készítése 2 / 3/ 4 /ill. több színből - Az elkészített terv véglegesítése, kinyomtatása. - A terv alapján készült munkadarab fotózása, a kép mentése, elhelyezése a megfelelő könyvtárban.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mérés, mértékegységek. Etika: önismeret; testi és lelki egészség; az ítélőképesség, az erkölcsi és etikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Megnyitás, bezárás, belépés, kilépés, mentés. Könyvtár fogalma, dokumentumok és a könyvtár viszonyának tudatosítása. Mappa, fájl, elnevezés. Oldal, karakter, kijelölés, betűszín, méret, színek, vonalvastagság, kurzor, szöveg, ábra, kurzor, a dokumentum neve, elnevezés személyes adat, tesztlap, űrlap. Differenciálás: Egyéni képességek szerinti haladás.	

Udvaros modul

11 – 12. évfolyam

Célok

- Az értelmileg akadályozott tanulók sajátítsák el irányítással udvarok, parkok útjainak gondozási, ápolási, karbantartási munkálatait.

Feladatok

- Készítse fel a fiatalokat arra, hogy egyéni megsegítéssel legyenek képesek felnőttként munkát vállalni, a munkaerőpiacon segítséggel eredményesen helyt állni. Segítse a tanulókat szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok interiorizált elsajátításában, a későbbi rehabilitáció illetve védett munkahelyen történő munkavégzés képességének elősegítésében.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Pályaorientáció

Ismerje a fiatal azt a területet, ahol tevékenykedik, tudjon tájékozódni a munkaterületen. Legyen képes huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával. Tudjon utasításokat végrehajtani. El tudjanak végezni egyszerű, különösebb elméleti felkészültséget nem igénylő udvarosi munkafolyamatokat, megfelelő irányítás mellett. Törekedjenek a kitartó, folyamatos munkavégzésre. Az udvarosi munkák végzése biztosítsa számukra a teljesebb életet, a társadalomban és a termelőmunkában való részvételt, segítse elő rehabilitációjukat, rehabilitációjukat.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A magatartást szabályozó viselkedésformákat kialakítása, megszilárdítása. Sajátítsák el minimális szinten a másokkal való együttműködést a feladatok végzése során. Fokozottan szokjanak hozzá a termelőmunkában megszokott munkaidő szerinti terheléshez, egyéni terhelhetőségüknek megfelelően. Alakuljon ki önismerete annyira, hogy segítséggel képes legyen társaival megfelelően együtt dolgozni. Tudja emberi kapcsolataiban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljön a vitákban. Legyen képes bizalommal fordulni szűkebb, és tágabb környezetéhez amennyiben segítségére van szüksége.

Felelősségvállalás

Szükséges, hogy végzett munkáját szeresse, tevékenysége eredményét képes legyenek magáénak érezni, kötődjön társaihoz, tanáraihoz, nevelőihez, ami a munkavégzés folyamatában nélkülözhetetlen számára.

Legyen igényük saját és közvetlen környezetük szép kialakítására. Segítséggel tegyék vonzóvá környezetüket, szívesen tartózkodjanak a jó levegőn, szeressék a természetet, s tudjanak dolgozni megfelelően előkészített szerszámokkal, eszközökkel. Tartsák be a munka- és egészségvédelemre vonatkozó szabályokat.

A testi és lelki egészségre nevelés

Sajátítsa el a fiatal az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi élete és munkája során törekedjen az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megjelenítésére, megtanulására és közvetítésére.

Feladat a mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen munka- és egészségvédelmi ismeretek, szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása. Fontos, hogy kialakuljanak az egészséges életmódhoz tartozó higiénias szokások. A fiatal képességeinek megfelelően vigyázzon egészségére, kerülje a káros szokások kialakulását.

Udvaros modul
11–12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	6
2 éves órakeret	432
Ebből kötött	400
Szabadon tervezhető órakeret	32

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Munka-, egészség- és balesetvédelem	16	8	8
2. Környezetvédelem	24	12	12
3. Anyag-eszközismeret	82	41	41
4. Éghajlati ismeretek	24	12	12
5. Talajtani ismeretek	68	34	34
6. Munkavállalói ismeretek	16	8	8
Szabadon tervezhető órakeret	26	13	13

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Munka-, egészség- és balesetvédelem		Előzetes tudás: Már meglévő ismeretek a takarítási munkafolyamatokkal kapcsolatban.	Órakeret: 4
Tantárgyi fejlesztési célok: Előírások, veszélyhelyzetek ismerete, megelőzésük. Tennivaló baleset esetén.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tűz- és balesetvédelmi előírások megismerése. Az elvárt viselkedés szabályozása. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása. Tűzvédelmi gyakorlat. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal. ▪ Munkavégzéshez nélkülözhetetlen balesetvédelmi előírások ismerete ▪ Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek ▪ Veszélyes alapanyagok, energiaforrások ▪ Tisztításhoz, takarításhoz használt vegyi anyagok alapvető ismerete, hozzájuk kapcsolódó balesetvédelmi tudnivalók ▪ A növényápolás, talajtechnológiai eljárások, komposztálás során szükséges egészségvédelmi gyakorlat elsajátítása ▪ Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő- és óvó eszközök ▪ Elsősegély nyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye, tartalma ▪ Egészségvédelem a munkahelyen	Baleset- és munkavédelem terén elsajátítandó elméleti és gyakorlati ismeretek, helyi körülményeknek megfelelő konkrét helyzetben: - Balesetvédelmi szabályok megismertetése és betartása (helyismeret, közlekedési szabályok). - Balesetmentes eszköz- és szerszámhasználat, a takarékos anyaghasználat elsajátítása. - A munkaterület használati rendjének és szabályainak megismerése. - Az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése. - Munkaruha, védőfelszeretések ismerete, használatának begyakorlása, a munka során alkalmazott vegyi anyagok ismerete, alkalmazási szabályainak betartása. - Eszközök, használatára vonatkozó biztonsági szabályok megismerése. - Legyen tudatában a munkahelyi biztonság szükségességének. - Törekedjen a biztonságos, önálló munkavégzésre.	Kommunikáció: anyanyelv, szövegelemzés, szövegértelmezés. Egészségnevelés: egészséges életmód. Társadalmi ismeretek: szociális munka-tevékenységek, piktogramok értelmezése. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkavédelem, balesetvédelem, egészségvédelem, baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, munka közben használt eszközök, anyagok neve, munkaruha, védőruha, használati utasítás, vegyszer, tisztítószer, munkavédelmi eszközök. Differenciálás: A szabályok ismeretéről egyénenként számonkérés, az eljárások gyakorlása egyéni megsegítéssel.	

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Környezetvédelem	Előzetes tudás: Átfogó ismeretek az éghajlatról, az időjárásról, növényekről, állatokról, környezetvédelemről.	Órakeret: 6
Tantárgyi fejlesztési célok: A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése, azok felhasználása az önálló munkavégzés folyamán.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A megismert éghajlati, időjárási tényezők, jelenségek ismerete, a következmények tervezése. A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. A környezettudatos szemléletmód és gondolkozás kialakítása. A természet szépségének, célszerűségének megélése. ▪ Ökológiai alapismeretek ▪ Környezetszennyezés ▪ Környezeti ártalmak feltérképezése, környezetvédelem, környezetmegóvás ▪ Háztartási hulladék, kezelése ▪ Szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás ▪ Szennyezőanyagok, szennyezés megelőzés, szennyezéstől mentesítés	A takarékoskodás és a környezettudatos életszemlélet kialakítása érdekében végzett tevékenységek: - Tájékozódás a munkaterületen. - Anyaggyűjtés a feladattal kapcsolatban - A rend biztosításával kapcsolatos teendők számbavétele, időrend felállítása - Ok- okozati összefüggések feltérképezése - A végzett munka értékelése esztétikai és a feladat teljesítés alapján	Kommunikáció: anyanyelv, szókincs, szóbeli és írásbeli szövegalkotás. Etika: takarékoság, közösségi érdekek. Környezet- és egészségvédelem: takarékoság. Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, öko szemlélet, törzsféjlődés, mutáció, környezetszennyezés, szerves-szervesetlen anyagok, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás. Differenciálás: Egyéni segítség a feladat megértése érdekében, állandó visszajelzés a végzett munka minőségéről.

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Anyag - eszközismeret		Előzetes tudás: A mezőgazdaságban használatos eszközök, munkafolyamatok.	Órakeret: 22
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezetünk átalakítása, munkafolyamatok, anyagok /anyagismeret/ és eszközök /eszközhasználat/ segítségével.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása. A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolása. Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. Segítsék egymást a munkavégzés közben és fogadják el mások segítségét. Az egyes munkafolyamatokhoz használatos eszközöket jól tudják alkalmazni. Ismerjék a fertőtlenítő- és tisztító szereket, hatásukat, tárolásuk megfelelő módjait. - Az udvar, a szabad környezet berendezéseinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése. - Felhasznált technológiák, az anyagok megismerése, megnevezése. - Munkafolyamat menetének megismerése. - A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. - A komposztálás lehetősége és folyamata. - Szelektív hulladékgyűjtés - Kéziszerszámok és balesetmentes használatuk. - Tisztító- és fertőtlenítő szerek és alkalmazásuk.	- Az eszközhasználat, anyagismeret és felhasználás összefüggéseinek megértetése. - A munkavégzés során betartandó szabályok felállítása és annak betartására törekvés: munka kezdése és a munkaidő hasznos eltöltése, munka befejezésének módja. - A napi munkához szükséges személyi és tárgyi feltételek (eszközök, szükséges személyek száma). - Egyéni ill. csoportos munkavégzés szervezése, alá- és fölérendeltségi viszonyok. - Az időjárási viszonyok figyelembe vétele (évszaknak megfelelő tevékenység). - Tavaszi – Őszi: söprés, szerves hulladék gyűjtése (komposztálás), növényápolás. - Téli: söprés, hóeltakarítás, jégmentesítés környezetkímélő anyagokkal. - Nyári: söprés, pormentesítés, locsolás, növényápolás. - Eszközök, anyagok tárolása, karbantartása. - A munkafolyamatok végzése utasítás szerint önállóan ill. adott társakkal munkamegosztásban.	Környezet és egészségvédelem: baleset megelőzés. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Kulcsfogalmak, fogalmak: A feladatvégzésekkel kapcsolatos anyag- és eszközfogalmak (cirokseprű, vesszősöprű, lombseprű, ásó, gereblye, kapa, lapát, hólapát, személtlapát, ültetőfa, sorkihúzó, metszőolló, fűnyíró, sövénynyíró, aprómagvető, szaporító láda, komposzt, fólia, fóliazsák). A baleset-, munka-, környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmak (védőkesztyű, védőszemüveg, térdvédő, munkaruha). Differenciálás: A személyes kapcsolatokra figyelemmel alakítandó munkacsoportok.	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Éghajlati ismeretek	Előzetes tudás: Átfogó ismeretek az éghajlati tényezőkről.	Órakeret: 6
Tantárgyi fejlesztési célok: A tér-, időbeli tájékozódás erősítése. Ismeretek az életközösség tagjairól.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Az élő és élettelen összetevők csoportosítása A kölcsönös egymásrautaltság felismerése Megfigyelések, egyszerű vizsgálatok terepen, kirándulások alkalmával Filmek megtekintése, olvasmányok elemzése Érdekességek, példák gyűjtése (egy-egy konkrét példa megbeszélése) ▪ Személyes tapasztalat növényekről, állatokról. ▪ Fajok egyedei közötti kapcsolatok, kölcsönhatások, ezek típusai. ▪ Az éghajlat összetevői, az időjárás befolyása a kerti munkákra. ▪ A csapadék, szél, napsütés hatása növényekre, állatokra. ▪ Az évszakokra jellemző szabadtéri munkák.	- Az időjárásnak a környezeti életközösségekre gyakorolt hatásának felismerése. - Anyaggyűjtés, képválogatás (évelő növény, egynyári) - Növények szaporításával kapcsolatos ismeretek (magvetés, palántanevelés, kiültetés). - A tanulmányok során megismert élőlények tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele a különböző éghajlati viszonyok között. - A tanultak átismétlése a föld élővilágáról, az éghajlat és élővilág összefüggéseiről, anyaggyűjtés, térképek tanulmányozása, internetről anyaggyűjtés. - A természet szépségének, célszerűségének megélése, élménybeszámoló, saját képek, „alkotások” segítségével (kedvenc évszakom – miért, kedvenc tájam – kirándulásaim, kedvenc növényem, állatom, gondozási feladataim).	Környezet és egészségvédelem: élő természet, élőlények és környezetük. Etika: esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: életjelenségek, életfeltételek, éghajlat, időjárás, csapadék (eső, jégeső, ónos eső, hó, köd, harmat, zúzmara), jég (fagyvédelem, talajtakarás), napsütés (aszály, árnyékolás), szél (nedvességpótlás, szélárnyék). Differenciálás: Egyéni megszólalások biztosítása, saját vélemény vállalása (nekem ez nem tetszik vagy tetszik, indoklással).

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Talajtani ismeretek		Előzetes tudás: Az anyag- és eszközismeret, éghajlati ismeretek, az általános iskolában a természeti környezettel kapcsolatos tudáselemek.	Órakeret: 22
Tantárgyi fejlesztési célok: A talajtípusok megismerése, a talajművelés eszközeinek biztonságos használata, a környezet ápolása során felhasználható növények, megfelelő eszközök, eljárások alkalmazása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje a tanuló a különböző talajtípusok jellemzőit Ismerje a környezetkímélő eljárásokat Legyen képes összpontosított, módszeres munkavégzésre 1. A talaj szerepe a zöldfelületek ápolási munkái során 2. A talaj legfontosabb típusai 3. A talajművelés fontossága, módjai 4. A talaj termőképességének fenntartása 5. Környezetkímélő szerves- és műtrágyázás 6. A földterület művelésének feltételei	- A talajtípusok megismerése, a talajművelés eszközeinek biztonságos használata, a környezet ápolása során felhasználható növények, megfelelő eszközök, eljárások alkalmazása. - Saját munkaterületén meglévő talaj jellemzői, ismeretek általában a talajtípusokról (kötött-, szikes-, homokos-, meszes talaj, humusz). - A talaj és a növény egymásra hatása, talaj állapotának javítása (trágyázás, talajművelés). - Talajművelés eszközei (kézi- gépi eszközök). - Talajművelés célja (talajlazítás, gyommentesítés, nedvesség szabályozása). - Talajtakaró növények a díszkertben.	Környezet és egészségvédelem: élő természet, élőlények és környezetük. Etika: esztétikai érzék fejlesztése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Kötött talaj, szikes talaj, homokos talaj, humusz, szerves trágya, műtrágya, komposzt, talajlazítás, talajtakarás, öntözéssel kapcsolatos szakkifejezések. Differenciálás: Fizikai és egészségi állapot figyelembe vétele.	

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Munkavállalói ismeretek		Előzetes tudás: Az általános iskolából és az otthoni életből hozott ismeretek (az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségei) felelevenítése.	Órakeret: 4
Tantárgyi fejlesztési célok: A család bevonása az életpálya-tervezést és építést támogató folyamatokba. A munkába való átvezetés és a munkára való felkészítés tudatos tevékenység legyen.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A munka, mint feladat. A munka szerepe életünkben. A gyermeki és felnőtt lét másságának végiggondoltatása, tudatosítása. A mindennapjainkat meghatározó szabályok feltérképezése, szabályok alkotása kortárs csoporton belül. Szabályok, feladatok otthon, jogok és kötelezettségek az iskolában, alapvető emberi jogok. Munkaerő-piaci ismeretek - A munka világának alapfogalmai (munka, munkakör, feladatkör, szakma, végzettség). Életpálya-építési ismeretek - Érdeklődési kör (fejlesztendő képesség felmérése, fejlesztése) - Területek és szakmacsoportok	- Az önálló életvitelre, a munkaerő-piacon való érdekérvényesítésre való felkészülés. - Saját vágyak megfogalmazása, a megvalósítás módja, módosítása. - A munkavégzés és az életvitel közötti összefüggés megértése (a munka pozitív hatásának kiemelése). - Az álláslehetőségek feltárásához, munkakereséshez és munkahely megtartásához szükséges ismeretek. - Saját képességeinek reális megítélése. - A munkavállalással járó célok, kötelezettségek, előnyök számbavétele. - Saját tapasztalatok megfogalmazása, vita, meggyőzés.	Kommunikáció: olvasás – írás, médiaismeret. Számolás – mérés: pénz. Etika: egyén, közösség, társadalom. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Kulcsfogalmak, fogalmak: munka, szabály, jog, kötelezettség, munkamegosztás, érdeklődési kör, oktatási rendszer, munkaköri leírás, munkaidő, munkabér, önérvényesítés. Differenciálás: Az egyéni képességek és lehetőségek szerinti megsegítés, támogatás.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Munka-, egészség- és balesetvédelem		Előzetes tudás: Kialakult óvatos magatartás a nem ismert tárgyakkal és gépekkel kapcsolatban.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Tennivaló baleset esetén.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tűz- és balesetvédelmi előírások megismerése. Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása. Tűzvédelmi gyakorlat. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal. Tájékozódás, térérzékelés fejlesztése. ▪ Munkavégzéshez nélkülözhetetlen balesetvédelmi előírások ismerete ▪ Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek ▪ Veszélyes alapanyagok, energiaforrások ▪ Tisztításhoz, takarításhoz használt vegyi anyagok alapvető ismerete, hozzájuk kapcsolódó balesetvédelmi tudnivalók ▪ A növényápolás, talajtechnológiai eljárások, komposztálás során szükséges egészségvédelmi gyakorlat elsajátítása ▪ Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök ▪ Elsősegély nyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye, tartalma ▪ Egészségvédelem a munkahelyen	- Balesetvédelmi szabályok megismertetése és betartása (a szabályok ismeretének rendszeres ellenőrzése elméletben és munkavégzés közben). - Balesetmentes eszköz- és szerszámhasználat, a takarékos anyaghasználat megtanítása. - Mérés gyakorlása (adott mennyiséghez szükséges tisztítószer, vegyszer, a takarékoság szükségessége: anyagi okok, környezetvédelmi okok hangsúlyozása). - A munkaterület használati rendjének és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése. - Munkaruha, védőfelszeretések ismerete, használatának begyakorlása, a munka során alkalmazott vegyi anyagok ismerete, alkalmazási szabályainak betartása. - Átöltözés gyakorlása (játékos versenyek). - Eszközök, gépek használatára vonatkozó biztonsági szabályok megismerése. - Legyen tudatában a munkahelyi biztonság szükségességének, törekedjen a biztonságos, önálló munkavégzésre, tartsa be a vonatkozó szabályok, utasításokat. - Tisztálkodás fontossága és módja a munka befejezése után. - Elsősegély nyújtási ismeretek, bemutató, verseny.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkavédelem, balesetvédelem, egészségvédelem, baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, munka közben használt eszközök, anyagok neve, munkaruha, védőruha, használati utasítás, vegyszer, tisztítószer, munkavédelmi eszközök. Differenciálás: A szabályok ismeretéről egyénenként számonkérés, az eljárások gyakorlása egyéni megsegítéssel.	

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Környezetvédelem	Előzetes tudás: Átfogó ismeretek az éghajlatról, az időjárásról, növényekről, állatokról, környezetvédelemről.	Órakeret: 6
Tantárgyi fejlesztési célok: A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése, azok felhasználása az önálló munkavégzés folyamán.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A megismert éghajlati, időjárási tényezők, jelenségek ismerete, a következmények tervezése. A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. A zöld környezet gondozására, megóvására irányuló felelősség átérezése. A környezettudatos szemléletmód és gondolkodás kialakítása. A természet szépségének, célszerűségének megélése. Szöveges és képi információk értelmezése. ▪ Ökológiai alapismeretek ▪ Környezetszennyezés ▪ Környezeti ártalmak feltérképezése, környezetvédelem, környezetmegóvás ▪ Háztartási hulladék ▪ Szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás ▪ Szennyezőanyagok, szennyezés megelőzés, szennyezés mentesítés	- Takarékoskodás, környezettudatos életszemlélet kialakítása érdekében anyaggyűjtés az internetről ill. szórólapokból, újságokból. - Tanulmányi séta parkok, kertek megtekintése (Margit-sziget, Fűvészkert). - Rövid beszámoló, tabló készítése, bemutatás „Én így védem a környezetemet”, a végzett feladat értékelése. - Háztartási hulladék, szelektív hulladék kezelése, a takarékoság szükségessége (élelmiszerek, takarékos vásárlás). - Szerves anyagok természetre gyakorolt hatása (talajjavítás). - Szervesetlen anyagok káros hatása a természetre (talaj-, élő vizek szennyezése). - Részvétel szemétgyűjtő, környezetszépítő akciókban.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése, olvasás, írás. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, öko szemlélet, törzsfajlódás, mutáció, környezetszennyezés, szerves-szervesetlen anyagok, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás. Differenciálás: Egyéni segítség a feladat megértése érdekében, állandó visszajelzés a végzett munka minőségéről.

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Anyag - eszközismeret	<i>Előzetes tudás: Növények, élőlények életfeltételei és ezek nyomon követése.</i>	Órakeret: 22
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A környezet technikai és köznap információi, szimbólumai, jelei közötti eligazodás és értelmezés elsajátítása. Környezetünk átalakítása, munkafolyamatok, anyagok /anyagismeret/ és eszközök /eszközhasználat/ segítségével. A tanulókat körülvevő technikai, elektromos környezet megismerése és gyakorlati alkalmazása.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok betartása. A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolása. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. Segítsék egymást a munkavégzés közben és fogadják el mások segítségét. Az egyes munkafolyamatokhoz használatos eszközöket jól tudják alkalmazni. Segítséggel legyenek képesek a naponta felmerülő problémáik megoldására. Ismerjék a fertőtlenítő- és tisztító szereket, hatásukat, tárolásuk megfelelő módjait. - Az udvar, a szabad környezet berendezéseinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése. - Felhasznált technológiák, az anyagok megismerése, megnevezése. - Munkafolyamat menetének megismerése. - A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. - A komposztálás lehetősége és folyamata. - Szelektív hulladékgyűjtés - Kéziszerszámok és balesetmentes használatuk. - Tisztító- és fertőtlenítő szerek és alkalmazásuk.	- Problémamegoldó és kombinatív készségének folyamatos fejlesztése. - Az eszközhasználat, anyagismeret és felhasználás összefüggéseinek megállapítása. - A munkavégzés során betartandó szabályok felállítása és annak betartására törekvés: munka kezdése és a munkaidő hasznos eltöltése, munka befejezésének módja. - A napi munkához szükséges személyi és tárgyi feltételek (eszközök, szükséges személyek száma). - Egyéni ill. csoportos munkavégzés szervezése, alá- és fölérendeltségi viszonyok. - Az időjárási viszonyok figyelembe vétele (évszaknak megfelelő tevékenység). - Tavaszi – Őszi: söprés, szerves hulladék gyűjtése (komposztálás), növényápolás. - Téli: söprés, hóeltakarítás, jégmentesítés környezetkímélő anyagokkal. - Nyári: söprés, pormentesítés, locsolás, növényápolás. - Eszközök, anyagok tárolása, karbantartása. - A munkafolyamatok végzése utasítás szerint önállóan ill. adott társakkal munkamegosztásban. - Szociális érzékenyítés (rendszeresség, nyomon követés), a szép, gondozott környezet hatása a közérzetre, a szennyezett környezet veszélyei (fertőzés).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése, olvasás, írás. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létére, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: A feladatvégzésekkel kapcsolatos anyag- és eszközfogalmak (cirokseprű, vesszősöprű, lombseprű, ásó, gereblye, kapa, lapát, hólapát, szemétlapát, ültetőfa, sorkihúzó, metszőolló, fűnyíró, sövénynyíró, aprómagvető, szaporító láda, komposzt, fólia, fóliazsák). A baleset-, munka-, környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmak (védőkesztyű, védőszemüveg, térdvédő, munkaruha). Differenciálás: A személyes kapcsolatokra figyelemmel alakítandó munkacsoportok.

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Éghajlati ismeretek		Előzetes tudás: Átfogó ismeretek az éghajlati tényezőkről.	Órakeret: 6
Tantárgyi fejlesztési célok: A megismerő képesség, a kommunikációs képesség, problémamegoldó gondolkodás, kauzális gondolkodás fejlesztése. A tér-, időbeli tájékozódás erősítése. Ismeretek az életközösség tagjairól.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az élő és élettelen összetevők csoportosítása. A kölcsönös egymásrautaltság felismerése. Megfigyelések, egyszerű vizsgálatok terepen, kirándulások alkalmával. Filmek megtekintése, olvasmányok elemzése Érdekességek, példák gyűjtése (egy-egy konkrét példa megbeszélése). A baleset-mentesítés során ismerje a környezetvédelmi feltételeknek megfelelő anyagok használatát. ▪ Személyes tapasztalat növényekről, állatokról. ▪ Fajok egyedei közötti kapcsolatok, kölcsönhatások, ezek típusai. ▪ Az éghajlat összetevői, az időjárás befolyása a kerti munkákra. ▪ A csapadék, szél, napsütés hatása növényekre, állatokra. ▪ Az évszakokra jellemző szabadtéri munkák. ▪ Baleset megelőzés feladatai és technikái, a felhasznált anyagok kritikus időjárás esetén (csúszás-mentesítés). ▪ Ismerje a növények fagyvédelmének módozatait	- Az időjárásnak a környezeti életközösségekre gyakorolt hatásának felismerése. - Anyaggyűjtés, képválogatás (élő növény, egynyári). - Növények szaporításával kapcsolatos ismeretek (magvetés, palántanevelés, kiültetés). - A tanulmányok során megismert élőlények tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele a különböző éghajlati viszonyok között. - A tanultak átismétlése a föld élővilágáról, az éghajlat és élővilág összefüggéseiről, anyaggyűjtés, térképek tanulmányozása, internetről anyaggyűjtés). - A hőség hatása a növényekre, a károsítás megelőzése: árnyékolás, öntözés a kora reggeli és délutáni órákban, a víz káros hatása a tűző napon lévő növényekre. - Fagyvédelem. Növények takarása. - A szél káros hatása (növények érzékenysége). - Fólia és üvegház használata, növények megfelelő gondozása (pára, hőmérséklet, talaj). - A természet szépségének, célszerűségének megélése, élménybeszámoló, saját képek, „alkotások” segítségével (kedvenc évszakom – miért, kedvenc tájam – kirándulásaim, kedvenc növényem, állatom, gondozási feladataim).	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: életjelenségek, életfeltételek, éghajlat, időjárás, csapadék (eső, jégeső, ónos eső, hó, köd, harmat, zúzmara), jég (fagyvédelem, talajtakarás), napsütés (aszály, árnyékolás), szél (nedvességpótlás, szélárnyék). Differenciálás: Egyéni megszólalások biztosítása, saját vélemény vállalása (nekem ez nem tetszik vagy tetszik, indoklással).	

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Talajtani ismeretek		Előzetes tudás: Az anyag- és eszközismeret, éghajlati ismeretek, az általános iskolában a természeti környezettel kapcsolatos tudáselemek.	Órakeret: 22
Tantárgyi fejlesztési célok: A talajtípusok megismerése, a talajművelés eszközeinek biztonságos használata, a környezet ápolása során felhasználható növények, megfelelő eszközök, eljárások alkalmazása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje a tanuló a különböző talajtípusok jellemzőit Ismerje a környezetkímélő eljárásokat. Legyen képes összpontosított, módszeres munkavégzésre. Segítséggel egyszerű munkafolyamatok sorrendjének összeállítása. 7. A talaj szerepe a zöldfelületek ápolási munkái során 8. A talaj legfontosabb típusai 9. A talajművelés fontossága, módjai 10. A talaj termőképességének fenntartása 11. Környezetkímélő szerves és műtrágyázás 12. A földterület művelésének feltételei	- A talajtípusok megismerése, a talajművelés eszközeinek biztonságos használata, a környezet ápolása során felhasználható növények, megfelelő eszközök, eljárások alkalmazása. - Saját munkaterületén meglévő talaj jellemzői, ismeretek általában a talajtípusokról (kötött-, szikes-homokos-, meszes talaj, humusz). - A talaj és a növény egymásra hatása, talaj állapotának javítása (trágyázás, talajművelés). - Talajművelés eszközei (kézi- gépi eszközök). - Talajművelés célja (talajlazítás, gyommentesítés, nedvesség szabályozása). - Talajtakaró növények a díszkertben.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Kötött talaj, szikes talaj, homokos talaj, humusz, szerves trágya, műtrágya, komposzt, talajlazítás, talajtakarás, öntözéssel kapcsolatos szakkifejezések. Differenciálás: Fizikai és egészségi állapot figyelembe vétele.	

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Munkavállalói ismeretek		Előzetes tudás: Az általános iskolából és az otthoni életből hozott ismeretek (az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségei) felelevenítése.	Órakeret: 4
Tantárgyi fejlesztési célok: A család bevonása az életpálya-tervezést és építést támogató folyamatokba. A munkába való átvezetés és a munkára való felkészítés tudatos tevékenység legyen.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A munka, mint feladat, szerepe életünkben. A gyermeki és felnőtt lét másságának végiggondoltatása, tudatosítása. Saját képességek és tevékenységpreferenciák tudatosítása. A mindennapjainkat meghatározó szabályok feltérképezése, szabályok alkotása kortárs csoporton belül. Szabályok, feladatok otthon, jogok és kötelezettségek az iskolában, alapvető emberi jogok. A saját érdeklődés egyértelművé tétele, elméleti-gyakorlati irányban. Ismerkedés különböző szakmacsoportokkal. Munkaerő-piaci ismeretek - A munka világának alapfogalmai (munka, munkakör, feladatkör, szakma, végzettség). - Bevezetés a jogok és kötelezettségek világába. Életpálya-építési ismeretek - Érdeklődési kör (fejlesztendő képesség felmérése, fejlesztése) - Területek és szakmacsoportok	- Az önálló életvitelre, a munkaerő-piacon való érdekérvényesítésre való felkészülés. - Saját vágyak megfogalmazása, a megvalósítás módja, módosítása. - A munkavégzés és az életvitel közötti összefüggés megértése (a munka pozitív hatásának kiemelése). - Az álláslehetőségek feltárásához, munkakereséshez és munkahely megtartásához szükséges ismeretek. - Saját képességeinek reális megítélése. - A munkavállalással járó célok, kötelezettségek, előnyök számbavétele. - Saját tapasztalatok megfogalmazása, vita, meggyőzés.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, nem verbális információ értelmezése, olvasás, írás. Számolás – mérés: pénz. Etika: egyén, közösség, társadalom. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük, élettelen környezet – környezeti ártalmak. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: munka, szabály, jog, kötelezettség, munkamegosztás, érdeklődési kör, oktatási rendszer, munkaköri leírás, munkaidő, munkabér, önérvényesítés. Differenciálás: Az egyéni képességek és lehetőségek szerinti megsegítés, támogatás.	

Textil- és fonalmentő modul

11 – 12. évfolyam

Célok

- Középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók részére a textil- és fonalmentő tevékenységek bemutatása, megtanítása, gyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása és önálló - részben önálló alkalmazása.
- Olyan szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a modul munkaterületének megfelelő munkatevékenységeket, munkaköröket.

Feladatok

- A textil- és fonalmentés során az alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű használati tárgyak elkészítése, munkahelyi szokások kialakítása.
- Textilek bontásával és feldolgozásával kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, kellékek és eszközök kiválasztása, a feldolgozás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása.
- Textilmentés során felhasznált eszközök hatékony használata, fonalak és anyagok fajtáinak megismerése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használata, szelektív hulladékgyűjtés alapjainak elsajátítása.
- Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása.
- A varráshoz használatos eszközök, alapanyagok, öltésfajták megismerése, ruhajavítás és egyszerűbb munkadarabok készítése segítséggel.
- Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, rendezett környezet iránti igény kialakítása, textíliák hasznosításának újragondolása.
- Balesetvédelem a munkafolyamatok végzése során.
- Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben:

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés

A textil és fonalmentő műhelyben elvárt magatartásformák, a szükséges viselkedési szokások és szabályok elsajátítása. Hatékony munkavégzés a társakkal, pedagógussal, szakoktatóval.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megismerik nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait, a szövés és fonás tárgyi örökségeit. A népi motívumok megjelennek az általuk készített munkadarabokban.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A tanulók önismeretének, önértékelésének fejlesztése a gyakorlati textil és fonalmentő tevékenységeken keresztül. A képességek szélesebb körű megismerése, a reális énkép kialakítása.

A társakkal való együttműködés elvárható szinten legyen jelen a mindennapi munkavégzésükben.

A testi és lelki egészségre nevelés

A mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen a munkavédelmi, egészségvédelmi ismeretek és szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása is.

Fontos, hogy kialakuljanak bennük az egészséges életmódhoz tartozó higiénias szokások és a maguk szintjén vigyázzanak egészségükre.

Törekedni kell a textil és fonalmentő tevékenységek kitartó folyamatos végzéséhez szükséges, helyes testtartásra, a megfelelő testi fejlettség (fizikai állóképesség) elérésére, fenntartására. Sajátítsák el a fiatalok az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi életük és munkájuk során törekedjenek az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megismerésére, megtanulására és követésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A magatartást szabályozó viselkedésformák kialakítása és megszilárdítása a textil és fonalmentő tevékenységek végzése közben.

Ismerjék meg a különböző élethelyzeteket, fokozatosan tudjanak megfelelni a fiatalok a rájuk váró (képességeikhez mért) feladatoknak. Úgy kell megismertetni velük helyzetüket, hogy lehetőleg elfogadják azt, és segítséggel képesek legyenek a velük sorsközösségben élő társaikkal megfelelően együtt élni és dolgozni. Tudják az emberi kapcsolataikban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljenek a vitákban.

Forduljanak bizalommal szűkebb- és tágabb környezetükhöz, amennyiben segítségre van szükségük.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A képzés során a tanulók közvetlenül kapcsolódnak be környezetük alakításába, értékeinek megőrzésébe és újjáalakításába, tapasztalatokat szereznek a környezetet megóvó szokásokról, lehetővé válik a környezetkímélő szemlélet és életvitel kialakítása, elsajátítása, pl.: mértékletes vegyszerhasználat, szelektív hulladékgyűjtés, maradék és hulladék anyagok felhasználása, tudatos vásárlás, anyagok, eszközök, energiaforrások takarékos használata.

A szépre és jóra való fogékonyság kialakítása és fejlesztése. Segítséggel tegye vonzóvá környezetét, ehhez hulladék anyagokat is tudjon felhasználni, tudjon dolgozni megfelelően előkészített helyszínen és munkaeszközökkel. Vegye észre, hogy a rend és tisztaság a szűkebb és tágabb környezetet széppé teszi.

Pályaorientáció

A tanulók szabadidejének hasznos eltöltését, a munka világában való hatékony részvételét segítő gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tantárgy hozzájárul a pénzeszközök használatában való jártasság kialakításához, a takarékos anyagfelhasználáson keresztül a takarékoság kialakításához, bevétel és kiadások összefüggéseinek felismeréséhez, a pénz szükségzerű beosztásának megtanulásához.

A tanulás tanítása

Az előzetes elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására késztetés az adott munkafolyamatokban.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A modul segíti a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a gyakorlati tevékenységek során az ok-okozati összefüggések felismerését, fejlődik a beszédértés és beszédprodukció, bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia

A tanuló a matematikai ismereteit, logikai gondolkodását a gyakorlatba ágyazva alkalmazza. Készségszintűvé válik a mértékegységek használata, bővülnek az ismeretek a pénzkezelés szabályairól, fejlődik a téri- és időbeli, síkbeli tájékozódása, problémamegoldó képessége.

Természettudományos és technikai kompetencia

A sokrétű textil-kelme és fonal feldolgozása során folytatott eszközhasználat segíti a tárgyak tulajdonságainak, működésének megismerését, folyamatok megértését, használatukban való jártasság kialakulását.

Szociális és állampolgári kompetencia

Az önismeret mélyítése, a megfelelő viselkedési szokások kialakítása segíti a társadalmi beilleszkedést. A tanuló képessé válik a családban betöltött szerepek és feladatok felismerésére, a munkamegosztásban való produktív részvételre, igényeinek kifejezésére és megvalósítására, kötelességeinek elvégzésére, jogainak érvényesítésére.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanulók egyre magabiztosabbá válnak a mindennapi fonal és textilmentő tevékenységekben, a gyakorlati feladatok során mélyebb ön- és társ ismeretre tesznek szert, ezáltal képessé válnak a munkamegosztásba történő hatékony bekapcsolódásra és munkavégzésre a megfelelő óvó-védő munkahelyeken.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A textil és fonalmentő munkák végzése során a tanulók felismerik a tisztaság és a rend fontosságát, az újrahasznosítás jelentőségét. Ízlésviláguk fejlődik, a mindennapokba beépül a harmonikus környezet kialakítása iránti igény főként saját készítésű munkadarabjaikkal.

Tárgyi feltételek, eszközigény

A munkatevékenység végzése történhet a teljes képzési idő alatt az iskolai tanműhelyben, illetve a képzési idő egy részében, gazdálkodó szervezetnél megfelelő személyi segítők biztosításával (pl. csoportos gyakorlat vagy egyéni munkahelyi gyakorlat program során).

A tárgyi feltételeknek biztosítaniuk kell a sajátos nevelési igény és az egyéni szükséglet kielégítését a megfelelő gyakorlatorientált, differenciált képzés lehetőségével.

A tananyag elsajátításának feltétele a jól felszerelt gyakorlóhely.

A gyakorlati képzés helyszíne legyen világos, tágas, jól szellőztethető. Rendelkezzen megfelelő berendezéssel: kényelmes székekkel, megfelelő méretű asztalokkal, kellő hellyel a munkavégzéshez, raktározáshoz.

A megfelelő felszereltség biztosításához alapvető a jó minőségű eszközök megléte.

Kiemelten fontos a saját munkaeszköz szükségessége minden tanuló részére. Ez elengedhetetlen a munkafolyamatok tanulásához, gyakorlásához, figyelemmel arra, hogy sok esetben szükséges speciális eszköz alkalmazása is (pl. balkezeseknek).

Lényeges a mérőeszközök, csomagolóeszközök és a raktározáshoz megfelelő, biztonságos terület kialakítása, különösen tekintettel arra, hogy a feldolgozásra kerülő anyagok éghetőek.

A tanórák jelentős részét a műhelyben töltik a tanulók. Hasznos, ha többször van módjuk fonalboltban, textiláruházban tanulmányi látogatásokon, műhelylátogatásokon részt venni.

Az információhordozó- és szemléltetőanyagok használatához szükség van audiovizuális eszközökre (vetítővászon, írás-, mozgó- és diafilmvetítő, DVD lejátszó, tévé). Elhelyezésük módjával biztosítani kell egyszerű és gyors alkalmazhatóságukat. Ezért megfelelő méretű üveg- illetve zárt ajtós szekrényekben célszerű elhelyezni azokat.

A szaktanterem felszerelési tárgyai:

- munkaasztalok, támlás székek
- nagyméretű falitábla
- nagyméretű mágnes tábla mágnes lapokkal
- digitális, interaktív tábla, DVD-, videó lejátszó, CD-s magnó
- polcok, polcrendszerek, szekrények

Raktár felszerelési tárgyai:

- polcrendszer (félkész-, kész áruknak, segédanyagoknak, kellékeknek)

- célnak megfelelő tároló rekeszek, dobozok, fiókok, kosarak
- létra

Szemléltető anyagok:

Anyaggyűjtemények:

- férfi,- női,- gyermek alsó és felső ruházat
- lakástextíliák
- gazdasági textíliák
- kötött és horgolt (hurkolásos technikával készített) textíliák
- kellékek

Nyersanyaggyűjtemény:

- növényi eredetűek
- állati eredetűek
- vegyi szálak

Fonál- és cérnagyűjtemény:

- szövő-, kötőipari fonalak, cérnák
- varrófonalak, varrócérnák
- hímzőfonalak, hímző cérnák

Falitáblák, diaképek, fotók, írásvetítő fólia ábrák:

- textilipari gépek egyszerűsített vázlatai
- gyártási eljárások folyamatábrái
- hangtechnikai- és képtovábbító eszközök /rádió, magnó/, projektorok

Szabványok, szakkönyvek, szakfolyóiratok

Munkavégzés eszközei, szerszámai:

- vágó szerszámok, élezők, vágógép, körkés, kézimunka-, szabász-, bontó olló, bontó-tű
- varró szerszámok: varró-, kötő-, hímző-, subázó-, horgoló-, merkelő-, gombos-, biztosítótű

- simító- és gőzölő eszközök, vasaló állvány
- mosógép, mosó- és tisztítószer, fertőtlenítő, fehérítő, keményítő
- varrógép
- kötőgép
- kiegészítők és segédeszközök: tűbefűző, patent, húzózár, tépőzár, kapcsok, gombok, gyöngyök, damil, emlékeződrót, damil, válltömések, fémkarikák, gyermekjáték- és figurák kellékei (maci szemek, orrok) , gumik, madzagok, szalagok, szegőpántok, zsinórok, tejszűrő papírmerevítő, vasalható közbélés, gyűszű, tűpárna, felvető fonal, szövő- kötő- horgoló fonalak, rongy csíkok textiltől, tömőanyagok, textiltől, ruhafesték
- rajzoló-, jelölő-, mérő eszközök: szabókréta, vonalzó, illanófilc, mérőszalag, sablon, mintaív
- tároló eszközök: zacskók, dobozok, címkék: műanyag, papír, üveg, fém, textil
- csomagoló anyagok
- fóliázó-, kézi nyomdai eszközök, címkék, ragasztó anyagok
- kisváltós, álló típusú szövőszék
- asztali, fekvő típusú szövőszék, szövőkeretek
- lábító övszövő
- szalagszövő madzag
- kötélverő fonálsodráshoz
- vetelő, leverő villa
- szálfeszítő
- karmantyúk, tarisznyaszövő
- asztalra szerelhető szövőléc: szövő tűske, szövő lécs, felfogató kar
- gáztűzhely, elektromos főzőlap
- természetes és vegyi festékek

Védőeszközök, védő felszerelések:

- munkaköpeny, munka cipő, pormaszok
- gyűszű, nagyító
- kártevők elleni védelem: molyirtó, penész gátló, fertőtlenítő
- poroltó készülék
- szociális helyiség: WC, mosdó, öltöző
- sötétítő textília: reluxa, szalag függöny, redőny

Textil- és fonalmentő modul
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret/ fonalmentés	32	16	16
2. Anyagismeret/ textilmentés	32	16	16
3. Eszközhasználat, baleset megelőzés	32	16	16
4. Fonalmentés menete	140	70	70
5. Textilmentés menete	140	70	70
6. Kapcsolódó más gyakorlati tevékenységek (üzemlátogatás, tanulmányi séta)	24	12	12
7. Mérés, csomagolás, tárolás	18	9	9
8. Textil és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása	72	36	36
9. Ismétlés, rendszerezés	28	14	14
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Anyagismeret/fonalmentés	Előzetes tudás: Egyéni képességek szerinti anyagismeret, biztonságos eszközhasználat, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállás, a társakat nem zavaró viselkedés.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulásra, a munkavégzésre való motiváció erősítése. A környezettudatos magatartás alakítása. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások, baleset megelőzési magatartás kialakítása.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Szerezzon jártasságot a verbális és nonverbális információszerzésben az elemi anyagismeret területén. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során fejlődjenek motorikus készségei, tájékozódó képessége, esztétikai érzéke. A tudatos baleset megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.	- A felhasználásra szánt alapanyagok válogatása megadott szempontok (szálvastagság, szín, nagyság, rugalmasság, felhasználhatóság) szerint, tanári segítséggel. - Eredet szerint leggyakrabban használt textiltípusok: - természetes eredetű - növényi eredetű (pamut, len) - állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem) - vegyi eredetű - Textiltípusok tulajdonságai: - Az elkészítés módja (szövés, kötés, hurkolás) - A színezés technikája (fehérítés, fonal színezése, kész szövet színezése, minta nyomása, filmnyomás, hő nyomás - stb.) - A kikészítés fajtái (mosás, avatás, krepelés stb.) - A textil felhasználásának területei (lakástextil, fehérnemű, ruhanemű, gazdasági textíliák) - Csoportosítás végzése, összefüggések keresése a fonalvastagság és a célszerű felhasználás között. - Az eltérő módon készült darabok bemutatása, és annak tudatosítása, hogy mind fonalból készültek, de más-más technikával és alapanyagból. - Ajánlott a témakör feldolgozása során fonalakat, cernákat árusító üzletbe tanulmányi séta szervezése, ahol mód van az anyagok változatosságának bemutatására.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése, Olvasás, írás Számolás, mérés: Mérés, mértékegységek, Pénz Környezet és egészségvédelem: Élő természet – Élőlények és környezetük, Élettelen környezet – környezeti ártalmak Kulcsfogalmak, fogalmak: Rugalmasság, merevség, vastagság, állati-növényi eredetű, kötött –hurkolt-, szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, szakíthatóság, festési eljárások megmunkálhatóság függvényében (selyem, pamut, műszál) Differenciálás:

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Anyagismeret/textilmentés		Előzetes tudás: Tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyéni képességek szerinti anyagismeret, biztonságos eszközhasználat, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállás, a társakat nem zavaró viselkedés.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A szakmai szókincs bővítése a hétköznapi élet területén hasznosítható praktikus ismeretekkel. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során fejlődjenek motorikus készségei, tájékozódó képessége, esztétikai érzéke, kommunikációja. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására. • Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat. • A munkavégzéshez szükséges alapvető szakmai ismeretek a textilről. • Szerezzon a munkavégzéshez szükséges alapvető ismereteket, és tapasztalatokat a különféle textil anyagokról (az anyag tulajdonságai nagyban behatárolják a későbbi felhasználást). • Eredet szerint leggyakrabban használt textiltípusok: - természetes eredetű: növényi eredetű (pamut, len), állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem) - vegyi eredetű • Textiltípusok tulajdonságai: - Az elkészítés módja (szövés, kötés, hurkolás) - A színezés technikája (fehérítés, fonal színezése, kész szövet színezése, minta nyomása, Filmnyomás, hő nyomás - stb.) - A kikészítés fajtái (mosás, avatás, kreppelés stb.)	- Alapanyag válogatását több szempont szerint (alapanyag, szín, későbbi felhasználása). - A kellékek válogatása, csoportosítása differenciált feladatmegoldások). - Több szempontú válogatás (pl. szín, forma, méret, anyag szerint csomagolva, felcímkézve tárolhatók újbóli felhasználásig). - Környezetében fellelhető textilek elemzése (ez lehet az „Olyan, mint...” meghatározással, de kellő gyakorlat után elvárhatjuk az ismertebb elnevezések használatát is pl.: bársony, krepp, flanel stb.). - Az eltérő anyagok eltérő tulajdonságai miatt, meghatározott területen és összetételben lehet egy időben használni őket. - Színtartósság, mérettartósság, kopásállóság. -Textilekből mintakollekció készítése színek, anyagfajták szerint. - Az esztétikai érzék fejlesztését segítő szín- és formakompozíciók készítése (papír, ragasztó felhasználásával). - Ismerkedés az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában használt anyagok változatos tulajdonságaival. - Képes magazinok, albumok, katalógusok nézegetése, válogatás adott szempontok szerint a látott képekből (Neked melyik tetszik? - Milyen anyagból készült ez a ruha? - A textil felhasználásának területei (lakástextil, fehérnemű, ruhanemű, gazdasági textíliák)	Kommunikáció: Anyanyelv és beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek Osztályfőnöki óra: A szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi-, valamint biztonságtechnikai előírások Kulcsfogalmak, fogalmak: Textiltípusok, rugalmasság, merevség, vastagság, állati- növényi eredetű, kötött – hurkolt- szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, szálirány, vágási szél, festési eljárások, kopásállóság, szakíthatóság, kellékek Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Eszközhasználat, baleset megelőzés		Előzetes tudás: A munkatevékenység során használatba kerülő eszközök ismerete, funkciójuk, biztonságos és célirányos alkalmazásuk.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A munkaterem (munkahely) rendjének betartása. Helyes viselkedési szokások elsajátítása. Biztonságos közlekedés kialakítása a munkaterem eszközei, felszerelései között.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megbízható szerszám- és eszköz használat, a tisztaság és az eszközök megfelelő karbantartása, a pontos anyagismeret, a munkafázisok sorrendjének egymásutánisága és betartása. Szükséges a folyamatos gyakorlás a műveletek balesetmentes algoritmizálásának elsajátításához. • Szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírások. • Munkavédelmi szabályok. • Felismerni a munkavégzés közben előforduló veszélyforrásokat és jelezni, hogy megtehetőek legyenek az elhárításhoz szükséges intézkedések. • Kitartó, biztonságos munkát végezni. • Alkalmazni a balesetvédelmi előírásokat. Felismerni a káros szenvedélyek emberre és a környezetre gyakorolt hatásait.	- A jó közérzet és hatékony munkavégzés érdekében időközönként beiktatott rövid mozgásos feladatok, gimnasztikai gyakorlatok vagy más, esetleg a szabadban végzett mozgásos tevékenységek. - Derűs légkör megteremtése, munka közben zenehallgatás, a munkatevékenységhez kapcsolódó témákról való beszélgetés, feszültségoldás, a baleset elkerülése (monotónia túrés). - Tanulmányi séta a mentőállomásra, baleseti ambulanciára. - Jó mentális közérzet biztosítása az egyéni igények és az adott lehetőségek figyelembevételével. - A munkavédelmi, biztonságtechnikai szabályok, eljárások tudatosítása, betartására (ez végezhető az oktatást megelőzően naponta, tantárgyi témakörök előtt és a gyakorlati munka folyamatában rendszeresen). - A gépek biztonságos használatának feltételei, módja. - Balesetveszély, a biztonságos munkavégzés feltételei. Saját és társai testi épségére különösen figyelni szükséges. - A gépek egyszerű karbantartási munkái során, és a javításoknál a biztonságtechnikai szabályok betartása. - A feladatok elvégzésének értékelésekor minden esetben ki kell térni a munka minőségi, mennyiségi teljesítménye mellett annak biztonságos elvégzésére is.	Kommunikáció: Anyanyelv és beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése Számolás-mérés: Mértékegységek, mérés, Térbeli tájékozódás, Műveletek Osztályfőnöki óra: A szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi-, valamint biztonságtechnikai előírások Kulcsfogalmak, fogalmak: Szűrő-vágó eszköz, karbantartás, pormasz, érintésvédelem, poroltó, elektromos eszköz, allergia, fonal - textilvágó (körkés) hatása, pánik, elsősegélynyújtás, jód vagy Betadin oldat, vérzéscsillapítás, nyomókötés, fertőtlenítőszer, fájdalomcsillapító szer, hívószám, sürgősség, ambulancia... Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Fonalmentés menete	<i>Előzetes tudás: Részvétel a megismert munkafolyamatban. Képességének megfelelő mértékben használja a mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.</i>	Órakeret: 70
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása. A környezettudatos magatartás alakítása.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Sajátítsa el a tanuló, képességeinek megfelelően a szakma gyakorlati tevékenységeit. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. Takarékos, gazdaságos szemlélet erősítése (pl. fonalgubanc feltekerése a legkevesebb veszteséggel). A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása. - Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-baleset- és tűzvédelmi előírásokat. - Ismerje a tanuló a munkafázisokat és azok sorrendjét. - Ismerje a szükséges eszközöket és azok rendeltetésszerű használatát.	- A fonalak, cérnák, a szövött-, kötött- és hurkolt kelmék feldolgozhatóságának főbb műveletei: - válogatás: a felhasználásra szánt alapanyag válogatása több szempont alapján (szín, minőség, alapanyag összetétele) az adott lehetőségeknek megfelelően - bontás: kötött termékek bontása, - kellékek eltávolítása (gombok, kapcsok, húzózárok, zsebek, válltömések, tépőzárok, bélés lefejtése), - kézzel kötött termékek fejtése, - géppel kötött termékek bontása, - a bontás megkezdése (a megfelelő hely megkeresése) - gombolyítás: az adott hosszúságot meghaladó fonal szálakat segédeszközre vagy kézfejre tekeri, - az előre meghatározott fonalhosszúságnál rövidebb szálak gyűjtése külön történik, - a szálakat, szükség szerint összecsomózva vagy csomózás nélkül kell gombolyítani-	Térbeli és időbeli tájékozódás, Mértékegységek, mérések, pénz, Műveletek, Kulcsfogalmak, fogalmak: válogatás, bontás, fejtés, gombolyítás, kellékek, eszközök (bontótű, olló...) Differenciálás: Kellékek válogatása, csoportosítása

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Textilmentés menete I.	<i>Előzetes tudás: Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét. Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.</i>	Órakeret: 70
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások és tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A szakma gyakorlati tevékenységeinek elsajátítása képességeinek megfelelően. A munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályainak megismerése, elsajátítása. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása. Takarékos, gazdaságos szemlélet erősítése. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásának folyamatos napirenden tartása. • A szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírások megismerése. • A munkafázisok és azok sorrendje. • Minta utáni egyszerű formájú textilből készíthető termékek esetében a szabás, varrás, vasalás fogalma, eszközei, megnevezésük, és képességektől függően a munkafolyamat elvégzése a minőségi követelményeknek megfelelően. • Textilminták segítségével a ruhaiparban feldolgozásra kerülő textilméterárak megnevezése. • Kellékek, rövidárak fajtáinak ismerete nyersanyaguk, szerkezetük, felhasználási területük és kereskedelmi elnevezésük szerint.	<u>- Válogatás:</u> --Irányítás mellett a felhasználásra szánt alapanyagok válogatását több szempont alapján (szín, alapanyag). --A válogatást a textil tulajdonságai, és a felhasználás célja határozza meg, már a válogatás során figyelembe veendő a majdan elvégzendő szükséges munkafolyamat is (gombokat le kell majd venni, bélést ki kell fejteni stb.). <u>- Bontás: -- A kellékek eltávolítása a textiltől:</u> a gombok, kapsok, zárok lefejtése, levágása, a bélés kifejtése, kellékek elkülönítése, válogatása. -- <u>A textil szétfejtése:</u> bontás megkezdése, a megfelelő hely megkeresése/ az összevarrt anyag fejtése a varrás mentén / a fejtés különböző módjának elsajátítása (ollóval, célszerszámmal, szálkihúzással stb.) /a fejtett anyag tisztítása a felesleges szálak eltávolításával, / az anyag simítása, válogatása nagyság szerint. --<u>A textil darabolása a majdani felhasználás szerint</u> Csík tépése rongyszőnyeg készítéséhez: /a csík szélességének kimérése centiméterrel, vagy sablonnal/ az anyag bevágása a kimért helyen/ az anyag repítése száliránynak megfelelően/ amennyiben az anyag nem téphető, a megfelelő szélesség kimérése és bejelölése után elvágása ollóval/ az azonos anyagú és szélességű, színű csíkok összeöltése megfelelő színű fonallal és a kapott csík feltekerése orsóra/ az így előkészített textilcsíkok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra.	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, Olvasás – írás, Nem verbális információk értelmezése, Számolás – mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás, Mértékegységek, mérések, pénz, Kulcsfogalmak, fogalmak: Szabás, darabolás, bontás, fejtés, varrás, csomózás, hurkolás, foltvarrás, mérés, szálirány Differenciálás:

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Textilmentés menete II.	Előzetes tudás: Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét. Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A szakma gyakorlati tevékenységeinek elsajátítása képességeinek megfelelően. A munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályainak megismerése, elsajátítása. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása. Takarékos, gazdaságos szemlélet erősítése. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásának folyamatos napirenden tartása. - A szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírások megismerése. - A munkafázisok és azok sorrendje. - Minta utáni egyszerű formájú textilből készíthető termékek esetében a szabás, varrás, vasalás fogalma, eszközei, megnevezésük, és képességektől függően a munkafolyamat elvégzése a minőségi követelményeknek megfelelően. - Textilminták segítségével a ruhaiparban feldolgozásra kerülő textilméterárak megnevezése. - Kellékek, rövidárak fajtáinak ismerete nyersanyaguk, szerkezetük, felhasználási területük és kereskedelmi elnevezésük szerint.	<u>- A textil egyenesre vágása bomlást gátló ollóval változatos célú felhasználásra:</u> -- foltvarrás alapanyagainak előkészítése céljából (Patchwork): ebben az esetben kiemelkedően fontos a megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás; a feldarabolt anyagok csoportosítása lehetőséget nyújt a tanult ismeretek önálló alkalmazására -- falvédő textilkép, apró árak készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése: a gondosan feldarabolt anyagok megfelelő válogatás és csomagolás után kerülnek későbbi felhasználásra -- A különböző technikával készült készáru megismerése, illetve fényképeke, filmfelvételek megtekintése elkészült munkadarabokról, ez segíti a tájékozódását és demonstrálja számára a végzett munkája hasznát.	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, Olvasás – írás, Nem verbális információk értelmezése, Számolás – mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás, Mértékegységek, mérések, pénz, Kulcsfogalmak, fogalmak: Szabás, darabolás, bontás, fejtés, varrás, csomózás, hurkolás, foltvarrás, mérés, szálirány Differenciálás:

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Kapcsolódó más gyakorlati tevékenység /üzemlátogatás, tanulmányi kirándulás/ <i>Tantárgyi fejlesztési célok: Textilből és fonalból készített ruházati és használati darabok újra felhasználhatóságának megismerése, ismételt értékteremtő voltuk felismertetése. Esztétikai érzék fejlesztése, a szociális alkalmazkodás elsajátítása az ismeretszerzés alatt. Nemzeti identitás erősítése a néphagyományokkal való találkozás által.</i>	<i>Előzetes tudás: A textil és fonal alapanyagainak ismerete, elkészítésük, feldolgozásuk módja, tulajdonságaik, fajtájuk elnevezés szerint, színviláguk a megmunkálhatóság tükrében, felhasználási területeik.</i>	Órakeret: 12
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában, népművészetben használt anyagok változatos tulajdonságainak megismerése. A textil és fonalmentéssel kapcsolatos ismeretek bővítse a gyakorlati tapasztalatszerzéssel az újrahasznosítás hasznosságának megtapasztalása érdekében. - Tájékozódás magazinok, katalógusok, albumok segítségével is a szakma elsajátításához nélkülözhetetlen ismeretek megszerzése érdekében. - Műhelyek, szaküzletek, kiállítások megtekintése	- Fonalboltban, textil- és ruhanemű boltban, használtruha kereskedésekben (túrkálókban), rövidáru üzletekben, ruhaüzletekben, varrodában, butikokban tanulmányi látogatások keretében gyakorlati tapasztalataikat bővíteni, közvetlen kapcsolatba kerülni a munkatevékenységük alapanyagaival, ajánlott a helyi és környékbeli lehetőségek figyelembe vétele: - Tájházak megtekintése - Szövő műhelyek látogatása - Népművészeti egyesületek és központok megtekintése - Művelődési házak kézműves foglalkozásain, kiállításain való részvétel - Múzeumok látogatása /Néprajzi Múzeum, Népművészeti és képzőművészeti tárlatok, kiállítások/ - Ruhagyűjtő konténer felkutatása, működésének, funkciójának megismerése - Helyi kulturális központok programjain, kiállításain való megjelenés - Értelmi sérültek nappali ellátó otthonai, napközi otthonai, és azok tevékenységeinek, foglalkozásainak megtekintése.	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, Olvasás – írás, Nem verbális információk értelmezése, Etika: Az ítéletképeség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése, Kulcsfogalmak, fogalmak: tapasztalatcsere, tanulmányi kirándulás, tájház, kiállítás, konténer, túrkáló, útiterv, hasznosítás, néphagyomány, divat, lakáskultúra, iparművészet Differenciálás:

Évfolyam: 11.

7. Tematikai egység: Mérés, csomagolás, tárolás I.		Előzetes tudás: Az újra hasznosításra kerülő textil és fonaltermékek, ruha kiegészítők és más kapcsolódó termékek ismerete.	Órakeret: 9
Tantárgyi fejlesztési célok: A textil és fonalmentésből nyert anyagok mérése, szakszerű tárolása. Újrahasznosítás után a kész termékek csomagolása a környezetvédelmi és balesetvédelmi szempontok figyelembevételével. Raktárrend kialakítása adott szempontok szerint.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az esztétikai érzék és fantázia fejlesztése amennyiben a termékek későbbi felhasználási lehetőségei szóba kerülnek. Képesség a munkafegyelem és a munkavégzés alapvető szabályainak és az alapvető munkavédelmi és baleset megelőző szabályok betartására. Képesség az adott feladat szerinti tevékenységek algoritmizált elvégzésére. Az elkészült termékeket az utasításnak megfelelő helyen és módon tárolni és az értékesítéshez, ajándékozáshoz előkészíteni. Az adott helyen használt egyszerűbb eszközöket megfelelően használni. Az anyagok tulajdonságait figyelembe véve (nagyság, súly, merevség) esztétikus és hibátlan csomagolás. - Ismerje meg a különféle csomagoló és tároló anyagokat, legyen képes az adott feladatnak megfelelőt kiválasztani és felhasználni. - Ismerje és tudja csoportosítani a félkész- és kész termékeket, azokat megfelelően válogatni, csomagolni. - Ismerje a csomagolás szempontjait és tudja előkészíteni a terméket a csomagoláshoz.	- A csomagolási munkák során szükséges védőruha (kötény, köpeny, gumikesztyű, védősapka stb.) használata és önálló, a munkahelyi előírások szerinti alkalmazása. - <u>Mérés:</u> - A kellő súlyt elérő fonalgombolyag végének rögzítése. - Igény szerint a súlyt és a termék nevét feltüntetve célszerű csomagolni az elkészült munkát tárolásra és raktározásra előkészítve (legmegfelelőbb méretbeli megállapodás szerint válogatni a fonalakat, textíliákat, kelméket, félkész- és kész termékeket, megkönnyítve a célszerű felhasználásukat). - <u>Csoportosítás</u> Tároló dobozokban, címkézéssel ellátva: - a munka során lefejtett kellékek tárolására, válogatására (gombok, húzózárok, kötöző anyagok, tépőzárok, patentok, tömőanyagok, válltömések, bélésanyagok stb.) - célszerszámok, ollók, ragasztó anyagok, csomagolási anyagok, mérést szolgáló eszközök (mérleg, mérőszalag), sablonok egyéb kiegészítő anyagok	Kommunikáció: Olvasás, írás, Számolás-mérés: Mértékegységek, mérések, pénz, Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód, Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre, Kulcsfogalmak, fogalmak: mérés, csoportosítás, tárolás, címkézés, válogatás, csomagoló anyagok, segédanyagok, foltvarrás Differenciálás: A képességek behatárolják az elvégzendő feladatokat.	

Évfolyam: 11.

7. Tematikai egység: Mérés, csomagolás, tárolás II.		Előzetes tudás: Az újra hasznosításra kerülő textil és fonaltermékek, ruha kiegészítők és más kapcsolódó termékek ismerete.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: A textil és fonalmentésből nyert anyagok mérése, szakszerű tárolása. Újrahasznosítás után a kész termékek csomagolása a környezetvédelmi és balesetvédelmi szempontok figyelembevételével. Raktárrend kialakítása adott szempontok szerint.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az esztétikai érzék és fantázia fejlesztése amennyiben a termékek későbbi felhasználási lehetőségei szóba kerülnek. Képesség a munkafegyelem és a munkavégzés alapvető szabályainak és az alapvető munkavédelmi és baleset megelőző szabályok betartására. Képesség az adott feladat szerinti tevékenységek algoritmizált elvégzésére. Az elkészült termékeket az utasításnak megfelelő helyen és módon tárolni és az értékesítéshez, ajándékozáshoz előkészíteni. Az adott helyen használt egyszerűbb eszközöket megfelelően használni. Az anyagok tulajdonságait figyelembe véve (nagyság, súly, merevség) esztétikus és hibátlan csomagolás. - Ismerje meg a különféle csomagoló és tároló anyagokat, legyen képes az adott feladatnak megfelelőt kiválasztani és felhasználni. - Ismerje és tudja csoportosítani a félkész- és kész termékeket, azokat megfelelően válogatni, csomagolni. - Ismerje a csomagolás szempontjait és tudja előkészíteni a terméket a csomagoláshoz.	<u>- Csomagolás</u> A munka során összegyűlt kellékek (nem textilanyagok), a gondosan feldarabolt anyagok, kész termékek, ajándéktárgyak, lakástextiliák, dekorációs anyagok stb. megfelelő válogatás, csomagolás, címkézés, esetleges kezelési utasítás után kerülnek a későbbi felhasználóhoz. (Textil KRESZ) <u>- Tárolás</u> A raktározáshoz szükséges anyagok, eszközök, kellékek, termékek elhelyezése, azok megfelelő körülményeinek biztosítása külön raktár kialakítását igényli. Tárolásra alkalmas polcokkal, polcrendszerekkel és tároló rekeszekkel. -- Foltvarrás alapanyaga céljából (Patchwork): ebben az esetben kiemelkedően fontos a megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás. --Textilkép, falvédő készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése: - textilmentés során későbbi felhasználásra előkészített textilcsikok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra - fonalmentés során nyert fonalgombolyagok a mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra	Kommunikáció: utasítás megértése, szakmai nyelv alkalmazása, segítségkérés Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, súly és hosszúságmérés Környezet és egészségvédelem: az egészséges életmód szabályainak betartása, balesetmentes környezet kialakítása a munkaterületen, környezet szennyezés megelőzése az újrahasznosítás által Kulcsfogalmak, fogalmak: mérés, csoportosítás, tárolás, címkézés, válogatás, csomagoló anyagok, segédanyagok, foltvarrás Differenciálás: A képességek behatárolják az elvégzendő feladatokat.	

Évfolyam: 11.

8. Tematikai egység: Textil- és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása I.		Előzetes tudás: Textil- és fonalmentés menetének ismerete és gyakorlati megvalósítása, kapcsolódó eszközei. Kézi alapvarrások.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: Tárgyalkotó képesség, fantázia, esztétikai érzék fejlesztése. Az alkalmazkodó képesség fejlesztése, hogy a kijelölt munkát huzamosabb ideig végezze a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A tanult elméleti ismeretek eredményes gyakorlati alkalmazása. Tudatosuljon, hogy a kézimunkával készített termékek előállítása munkaigényes és időigényes folyamat, ami felértékeli az elkészült tárgyat. Tudatosuljon munkavégzése során, hogy munkája környezetvédelmi célokat szolgál, tevékenysége által a feleslegesnek tűnő „hulladékból” hasznos termék készül. Az alapvető textil- és fonalmentési technológiai eljárásokat és a megmunkálási műveletek logikai sorrendjének megismerése, azok alkalmazása különböző textíliák anyagminőségek, színek és összetevők szerinti szétválogatásnál, ruhabontásnál, textilhasításnál, összevarrás, fonalképzés, gombolyítás, feldolgozás munkafázisainál. - Anyagismeret (fonal és textil) - A javítások, átalakítások lehetőségeinek felmérése, a textilmentés során rendelkezésre álló textíliák és kelmék közül az esztétikai és gazdaságossági szempontok figyelembe vételével, és azokat lehetőség szerint önállóan elkészíteni. - Segítségkérés, gondok jelzése, feladatok teljesítésének folyamatos ellenőrzése, teljesítmény elismerése. - Ismerje, és a gyakorlatban használja a szabás és a varrás kézi eszközeit (olló, körkés, bontótű, gombostű, szabókréta, illanó filc... stb.).	- A textilmentés és fonalmentés során megismert kiegészítők és kellékanyagok sikeres felhasználása egy új, hasznos tárgy elkészítésére (gombok, zipzár patent, tépőzár, válltömés, gumi, csipke). - A technológia részműveleteit minden esetben a munkamódszert átadó közvetlen irányítása mellett bemutatás, betanítás után készíti el, figyelve a konkrét textília formai megoldásainak, alap- és kellékanyagainak, valamint a rendelkezésre álló eszközök (esetleges gépek) alkalmazásának lehetőségeire. - A munkafolyamat bemutatása után egyénileg végezzék a tanulók a munkát. A tanár/szakoktató korrigálja az eszközhasználatot, tanácsadással segítsen, dicsérettel ösztönözzön, de az önálló munkavégzést biztosítsa. A biztos tudás feltétele a mindig egyező és egyértelmű feladatadás és megoldás. - A folyamatosan, újrahasznosítás jegyében készített tárgyak sokféleségét az alkotás közbeni új ötletek és az ajándékozási igények hívják elő. <u>- Eszközök segítségével rongyszövés:</u> -- textil- és fonalgombolyagok felhasználása asztalra szerelt szövő lécen (tüskén) való szövésre -- álló és fekvő szövőszéken való feldolgozására (terítők, lábtörlők, falvédők... stb.) szalagszövőn való fonalgombolyagok felhasználására (övek, szalagok, mobiltelefon tartók, könyvjelzők, zsebkendőtartók,... stb.)	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: Olvasás, írás, Számolás-mérés: Mértékegységek, mérés, pénz, Etika: Egyén, közösség, társadalom, Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre, Környezet és egészségvédelem: Élettelen környezet – Környezeti ártalmak, Kulcsfogalmak, fogalmak: bontás, szabásminta, kellékek, varrás, varrógép, környezetvédelem, újrahasznosítás, kézimunka Differenciálás: Öltési technikák gyakorlása sablonon. Gomb varrása textíliára.	

Évfolyam: 11.

8. Tematikai egység: Textil-és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása II.		Előzetes tudás: Textil- és fonalmentés menetének ismerete és gyakorlati megvalósítása, kapcsolódó eszközei. Kézi alapvarrások.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: Tárgyalkotó képesség, fantázia, esztétikai érzék fejlesztése. Az alkalmazkodó képesség fejlesztése, hogy a kijelölt munkát huzamosabb ideig végezze a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
- Ismerje, és ha képességei lehetővé teszik, irányítás és ellenőrzés mellett alkalmazza a tárgykészítés során a felsorolt (asztali szövő lécs, szövő keretek, karmantyúk, övszövők, varrógép... stb.) eszközöket. - Lehetőség szerint ismerje meg a varrógépek általános felépítését, a varráshoz használatos eszközök használatát, a gép működtetését és kezelését (minden esetben oktató segítsége és felügyelete mellett). - Ismerje és tudja működtetni a vasaláshoz használt berendezéseket. - Ismerje fel a textilműhelyben lévő gépek és eszközök rendellenes működését, tudjon segítséget kérni. - Fantáziája és esztétikai érzéke segítségével próbálja kiválasztani a különböző típusú textíliákhoz a megfelelő kellékeket, közbélészeket, bélésanyagokat azokból új tárgyat előállítva.	kötés, horgolás (kötőtűk és horgolótűk segítségével, egyedi technikákkal). <u>- Apróáruk készítése a mentett fonalak, textíliák felhasználásával:</u> -- Egyszerű használati és lakberendezési cikkek, ajándéktárgyak textíliák és kelmék tárgyalakotással történő újrahasznosításával. A munkafolyamat végzése módját ad az esztétikai érzék és fantázia fejlesztésére is, amennyiben a későbbi felhasználás lehetőségei szóba kerülnek. <u>- Aprócsikkáru készítése varrással: (kézi, gépi)</u> - egyszerű szabásmintákat a mintaívéről (lehetőség szerint, egyéni képességeikhez mérten) tudjon kiszabni olló használatával - egyszerűbb textilkép elkészítése, textildoboz - babaruha varrása (textil, gomb, fonal és szalagok kombinálásával egyéni munkadarabok elkészítésére is alkalmasat kell teremteni a tanulóknak) - mobiltelefon tartó, zsebkendőtartó - bevásárló szatyor - patchwork tárgyak (párnák, kisterítők) - konyhai edényfogó kesztyűk portörölők - tornazsák, tiszta csomag zsákjai - gyermekjátékok - textil kitűzők (ékszerek, névtáblák, csoporthoz való tartozás jelzésére alkalmazhatóan) - bábok (tantárgyi-és terápiás, iskolai fejlesztési célokra) filc alapanyagú ajándéktárgyak, applikációs díszek	Kommunikáció: utasítás megértése, szakmai nyelv alkalmazása, segítségkérés Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, súly és hosszúságmérés szemmérték fejlődése, precizitás, pontosság Kulcsfogalmak, fogalmak: bontás, szabásminta, kellékek, varrás, varrógép, környezetvédelem, újrahasznosítás, kézimunka Differenciálás: Öltési technikák gyakorlása sablonon. Gomb varrása textíliára.	

Évfolyam: 11.

9. Tematikai egység: Ismétlés, rendszerezés		Előzetes tudás: Tanult, elsajátított ismeretek	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Rendszerezés, önálló alkalmazás			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Lehetőség szerint önállóan tervezze meg a munkadarabot, a munka fázisait, a munkavégzéshez szükséges eszközöket és időt. A tanulási idő során fokozatosan végezze egyre önállóbban a munkát. - A munkafolyamatokat fokozatosan egyre önállóbban végezze a feladat megállapításától, a szükséges eszközök és munkafolyamatok megtervezésén túl a feladat megfelelő minőségben és időben történő elvégzéséig. - A munkafolyamat állandó értékelése és a megfelelő segítségnyújtás kellően felkészít erre.	- A munkafázisok sorrendjének ismerete és betartása. - Munkafázisok képeinek megfelelő sorrendbe állítása. - A műveleteket, az egyes munkafázisok pontos elvégzésének folyamatos gyakorlása. - Munkafázisok elvégzéséhez szükséges eszközök kiválasztása, csoportosítása. - Anyag felismerési gyakorlatok, játékos verseny. - Kellékek (gomb, patent, cipzár, csat) válogatása, helyük megtalálása a raktárban. - Saját munkadarab kiválasztása (felismerése), reális elbírálása, hibakeresés, hibajavítás. - Kész munkák minőségellenőrzése. - Csomagolási anyagok, eljárások kiválasztása adott tárgyhoz, alkalomhoz, esztétikus, takarékos csomagolás. - A rendszeres időközönként beiktatott, rövid mozgásos feladatok, gimnasztikai gyakorlatok, a szabadban végzett mozgásos tevékenységek közérzetjavító és a hatékony munkavégzést támogatja. - Jó hatású munka közben halk zene hallgatása, ajánlott a beszélgetés a munkatevékenységhez kapcsolódó témákról, közérdekű eseményekről ezek fejlesztő hatásúak, és a derűs légkört biztosítja.	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, Olvasás – írás, Nem verbális információk értelmezése, Számolás – mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás, Mértékegységek, mérések, pénz, Etika: Testi és lelki egészség, Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre, Beilleszkedés, alkalmazkodás Környezet- és egészségvédelem: Egészségmegőrzés – egészséges életmód Testnevelés: Gimnasztikai gyakorlatok Kulcsfogalmak, fogalmak: munkadarab, anyagok, eszközök, balesetvédelem Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Anyagismeret/fonalmentés		Előzetes tudás: Képességének megfelelő mértékben használja mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. Aktív részvétel a megismert munkafolyamatban. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során motorikus készségeit, tájékozódó képességét, esztétikai érzékét fejleszteni Verbális és nonverbális információszerzésben az elemi anyagismeret területén jártasságot szerezni. Szakmai szókincsét, tudását, a praktikus, a hétköznapi élet területén hasznosítható ismeretekkel bővíteni. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében, következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.	- A fonal fajtáinak megismerése, megkülönböztetése: -- természetes eredetű: növényi eredetű (pamut, len) / állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem) /természetes eredetű vegyi szálak (viszkóz) -- szintetikus vegyi szálak (poliamid, poliészter) -- kevert szálak - Fonalminta készítése az eredet szempontjából. - A fonal készítésének módjainak, technológiájának megismerése. - Képkeresés, tárgyak megtekintése a fonással, fonal és cérna készítésével kapcsolatban. - A fonalak felhasználásának áttekintése, kézi és gépi előállítás eszközei, elkészült munkadarabok megtekintése -- Textilek (kötött ruhadarabok, szőttesek, szőnyegek). -- Kötött anyag készítése: kézi és gépi előállítás (kötések, hurkolások) - A felhasználásra szánt alapanyag válogatása több szempont szerint (szálvastagság, szín) - Csoportosítás és az összefüggés felismerése a fonalvastagság és a célszerű felhasználás között. - Az eltérő módon készült darabok bemutatása, és annak tudatosítása, hogy mind fonalból készültek, de más-más technikával és alapanyagból. - Tanulmányi séta a fonalakat, cérnákat árusító üzletbe, ahol mód van az anyagok változatosságának bemutatására.	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, szókincsbővítés, Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek Osztályfőnöki óra: Beilleszkedés, alkalmazkodás Környezet- és egészségvédelem: Élettelen környezet – környezeti ártalmak, Kulcsfogalmak, fogalmak: rugalmasság, merevség, vastagság, állati-növényi eredetű, kötött-, hurkolt-, szövött kelmék, kézi-, gépi elkészítés, szakíthatóság, megmunkálhatóság, színtartóság Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Anyagismeret/textilmentés I.	<i>Előzetes tudás: Az elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi formák. Környezetvédelmi ismeretek. Piktogramok. Mérési ismeretek (hosszúság és tömeg).</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Környezettudatos magatartást, gazdaságossági szemléletet kialakítani. Szakmai, munkavégzési kompetenciáit kialakítani.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Bővíteni szakmai szókincsét, tudását a praktikus, a hétköznapi élet területén hasznosítható ismeretekkel. Tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során a motorikus készségek, tájékozódási képesség, esztétikai érzék fejlesztése. A munka- baleset és egészségvédelmi szabályokat megismerni, betartani. • A szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- egészség- és tűzvédelmi előírások megismerése. • A munkavégzéshez szükséges alapvető szakmai ismeretek a textilről: • A textil fajtái: • természetes eredetű - növényi eredetű (pamut, len) - állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem) - természetes eredetű vegyi szálak (viszkóz) - szintetikus vegyi szálak (poliamid, poliészter) - kevert szálak • Tulajdonságai: • az elkészítés módja (szövés, kötés, hurkolás) • a színezés technikája (fehérítés, fonal színezése, kész - - szövet színezése, minta nyomása, filmnyomás, hő nyomás) • a kikészítés fajtái (mosás, avatás, kreppelés)	A felhasználásra szánt alapanyag válogatását több szempont szerint (alapanyag, szín, későbbi felhasználása). - Kellékek válogatása, csoportosítása. - Több szempontú válogatás:(gombok) szín, forma, méret, anyag szerint csomagolva, felcímkézve tárolhatók újbóli felhasználásig. - Környezetében fellelhető textilek elemzése, felismerése (ez lehet az „Olyan, mint...” meghatározással, de kellő gyakorlat után elvárhatjuk az ismertebb elnevezések használatát is pl.: bársony, krepp, flanel). - Anyagokból anyagminták összeállítása (felismerés, megnevezés nyitott- és csukott szemmel). - Válogatás, párosítás, csoportosítás: Az együtt használható anyagok feltételei (eltérő anyagok eltérő tulajdonságai miatt meghatározott területen és összetételben lehet egy időben használni). A későbbi hibák elkerülése érdekében (színtartóság, mérettartóság, kopásállóság figyelembe vétele).	Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek Osztályfőnöki óra: Beilleszkedés, alkalmazkodás Kulcsfogalmak, fogalmak: rugalmasság, merevség, vastagság, állati-növényi eredetű, kötött –, hurkolt-, szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, színtartóság mérettartóság, kopásállóság, szakíthatóság, megmunkálhatóság Differenciálás:

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Anyagismeret/textilmentés II.		Előzetes tudás: Az elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi formák. Környezetvédelmi ismeretek. Piktogramok. Mérési ismeretek (hosszúság és tömeg).	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezettudatos magatartást, gazdaságossági szemléletet kialakítani. Szakmai, munkavégzési kompetenciáit kialakítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
- A textil felhasználásának területei: lakástextil, fehérnemű, ruhanemű, gazdasági textíliák. - Néhány, a mindennapokban gyakran használt szálal anyag megkülönböztetése, megnevezése, tulajdonságai, felhasználása textilminták alapján: - Krepp: (vékony, hullámos felületű, egyszínű vagy nyomott mintás) ágynemű, fehérnemű, gyerekruha alapanyag. - Flanel: (vastagabb, laza kötésű, puha szövet, mindkét oldalán bolyhozott) hálóruga, ing alapanyag. - Karton: (közepes vastagságú anyag, vászonkötésű) blúz, ing, nyári ruha, kötény anyaga. - Kordbársony: (különböző szélességű csíkozott) nadrág, szoknya, dzseki, gyerekruha anyaga. - Pamutvászon: (vastagabb, vékonyabb vászonkötésű) munkaruha, lakástextil alapanyaga. - Gyapjúszövet: (eltérő vastagságú, kellemes tapintású) női ruha, kosztüm, férfiöltöny, kabát alapanyaga - Selyemszövet: (szép fényű, kellemes, puha) blúz, női ruha, sál anyaga.	- A munkát kiegészítő és segítő tevékenységek: -- textilekből mintakollekció készítése színek, anyagfajták szerint -- az esztétikai érzék fejlesztését segítő szín- és formakompozíciók készítése (papír, ragasztó felhasználásával) - Ismerkedés az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában használt anyagok változatos tulajdonságaival. - Képes magazinok, albumok, katalógusok nézegetése és válogatás adott szempontok szerint a látott képekből. (Neked melyik tetszik? Szerinted milyen anyagból készült ez a ruha).	Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek Kulcsfogalmak, fogalmak: rugalmasság, merevség, vastagság, állati-növényi eredetű, kötött –, hurkolt-, szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, színtartóság mérettartósság, kopásállóság, szakíthatóság, megmunkálhatóság Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Eszközhasználat, baleset megelőzés		Előzetes tudás: A munkatevékenység során használatba kerülő eszközök ismerete, funkciójuk, biztonságos és célirányos alkalmazásuk. Balesetvédelmi ismeretek.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A munkahely rendjét betartani. Helyes viselkedési szokásokat elsajátítani. Biztonságos közlekedést kialakítani a munkaterem eszközei, felszerelései között. Az eszközöket-anyagokat rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. Egyszerű elsősegély-nyújtási tevékenységeket elsajátítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A megbízható szerszám és eszköz használat, a tisztaság és az eszközök megfelelő karbantartása, a pontos anyagismeret, a munkafázisok sorrendjének egymásutánisága és betartása. A műveletek balesetmentes algoritmizálásának elsajátítása és folyamatos gyakorlása. • Megismerni a szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírásokat. • Felismerni a munkavégzés közben előforduló veszélyforrásokat és jelezni, hogy megtehetőek legyenek az elhárításhoz szükséges intézkedések. • Kitartó, biztonságos munkát végezni. • Alkalmazni a balesetvédelmi előírásokat. • Felismerni a káros szenvedélyek emberre és a környezetre gyakorolt hatásait.	- Időközönként beiktatott rövid mozgásos feladatok, gimnasztikai gyakorlatok vagy más, esetleg a szabadban végzett mozgásos tevékenységek végzése. - Lényeges a derűs légkör megteremtése (munka közben zenehallgatással, a munkatevékenységhez kapcsolódó témákról való beszélgetéssel feszültségoldás, (monotónia túrés). - Tanulmányi séta a mentőállomásra, baleseti ambulanciára (elsősegélynyújtó bemutatók, tájékoztató jellegű filmek, könyvek, figyelem felhívó plakátok, piktogramok, prospektusok megtekintése). - A munkavédelmi, biztonságtechnikai szabályok, eljárások tudatosítására, betartására az oktatást megelőzően naponta, tantárgyi témakörök előtt és a gyakorlati munka folyamatában rendszeresen. - A gépek biztonságos használata az eszközök használatánál a saját és társai testi épségére figyelemmel. - A gépek egyszerű karbantartási munkáinál, általuk is végezhető javításoknál a biztonságtechnikai szabályok betartása. - Rendszeres gyakorlás a feltételezett (vagy valódi) baleset esetén, a lehetőség adta helyzet felismerésének és alkalmazásának gyakorlati kivitelezése (felhívás, telefonálás).	Kommunikáció: Beszédfejlesztés, szókincsbővítés Osztályfőnöki: Beilleszkedés, alkalmazkodás Esztétika: Az ítélőképesség fejlesztése Testnevelés: Gimnasztikai gyakorlatok, Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok Kulcsfogalmak, fogalmak: Szűrő-vágó eszköz, karbantartás, pormasz, érintésvédelem, poroltó, elektromos eszköz, allergia, fonal - textilvergő (körkés) hatása, pánik, elsősegélynyújtás, jód vagy Betadin oldat, vérzéscsillapítás, nyomókötés, fertőtlenítőszer, fájdalomcsillapító szer, hívószám, sürgősség, ambulancia Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Fonalmentés menete		Előzetes tudás: Önálló részvétel a megismert munkafolyamatokban (piktogramok, mérési ismeretek).	Órakeret: 70
Tantárgyi fejlesztési célok: A szakma munkavégzési kompetenciáit kialakítani. A munkahelyi beilleszkedést, a munkahelyi együttműködést és a viselkedés legfontosabb szabályait elsajátítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Sajátítsa el a képességeinek megfelelően a szakma gyakorlati tevékenységeit. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. Sajátítsa el, és erősítse el a takarékos, gazdaságos szemlélet (fonalgubanc feltekerése a legkevesebb veszteséggel). A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása.	- A fonalak, cérnák, a szövött-, kötött- és hurkolt kelmék feldolgozhatóságának főbb műveletei: -- válogatás: a felhasználásra szánt alapanyag válogatása több szempont alapján (szín, minőség, alapanyag összetétel) az adott lehetőségeknek megfelelően -- bontás: kötött termékek bontása, -- kellékek eltávolítása (gombok, kapsok, húzózárok, zsebek, válltömések, tépőzárok, bélés lefejtése), -- kézzel kötött termékek fejtése, -- géppel kötött termékek bontása, a bontás megkezdése (a megfelelő hely megkeresése) -- gombolyítás: az adott hosszúságot meghaladó fonal szálakat segédeszközre vagy kézfejre tekeri, az előre meghatározott fonalhosszágnál rövidebb szálak gyűjtése külön történik, a szálakat, szükség szerint összecsomózva vagy csomózás nélkül kell gombolyítani. - Munkavégzés közben tartásjavító, pihentető mozgásformák végzése. - A munkavégzés folyamatos ellenőrzése, segítség kérése, hibajavítás.	Kommunikáció: Szókincsbővítés Testnevelés: Gimnasztikai gyakorlatok, Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok Kulcsfogalmak, fogalmak: válogatás, bontás, fejtés, gombolyítás, kellékek, eszközök (bontótű, olló) Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Textilmentés menete I.	Előzetes tudás: Az eddig elsajátított tudáselemek és kompetenciák az ismeretanyag és tevékenységi formák.	Órakeret: 70
Tantárgyi fejlesztési célok: A szakmai, munkavégzés kompetenciáit erősíteni. Környezettudatos magatartást alakítani. Önismeretét, saját képességeit, lehetőségeit megismerni, pozitív jövőképét formálni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Sajátítsa el képességeinek megfelelően, a szakma gyakorlati tevékenységeit. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. Az önellenőrzés fontosságát a felismerni és gyakorolni. - A munkafázisok és azok sorrendje. - Az alapvető szabás, varrás, vasalás fogalma, folyamata, eszközei, minőségi követelményei. - A textilminták segítségével a ruhaiparban feldolgozásra kerülő textilméterárak, kellékek, rövidárak fajtáinak megismerése nyersanyaguk, szerkezetük, felhasználási területük és kereskedelmi elnevezésük szerint.	- Válogatás: -- a felhasználásra szánt alapanyagok válogatását több szempont alapján (szín, alapanyag), az adott lehetőségeknek megfelelően egyre önállóbban végezzék. -- A válogatást értelemszerűen az adott alapanyagok tulajdonságai, és felhasználhatóságuk határozzák meg. Célszerű már a válogatás során figyelembe venni a majdan elvégzendő szükséges munkafolyamatokat is (gombokat le kell majd venni, bélést ki kell fejteni). - Bontás: -- Kellékek eltávolítása (gombok, kapcsok, húzózárok, zsebek, válltömések, tépőzárok, bélés lefejtése) -- Kellékek elkülönítése, szétválogatása. - A bontás folyamata: -- kezdése a megfelelő hely kiválasztásával -- az összevarrt anyag fejtése a varrás mentén: különböző módok elsajátítása (ollóval, bontótűvel, szálkihúzással) -- a fejtett anyag tisztítása a felesleges szálak eltávolításával, az anyag simítása, vasalása (gőzölése), válogatása nagyság szerint	Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek, Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre Testnevelés: Felkészülés a felnőtt lételre Kulcsfogalmak, fogalmak: szabás, darabolás, bontás, fejtés, varrás, csomózás, hurkolás, foltvarrás, mérés, szálirány Differenciálás:

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Textilmentés menete II.	Előzetes tudás: Az eddig elsajátított tudáselemek és kompetenciák az ismeretanyag és tevékenységi formák.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: A szakmai, munkavégzés kompetenciáit erősíteni. Környezettudatos magatartást alakítani. Önismeretét, saját képességeit, lehetőségeit megismerni, pozitív jövőképét formálni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Sajátítsa el képességeinek megfelelően, a szakma gyakorlati tevékenységeit. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. Az önellenőrzés fontosságát a felismerni és gyakorolni. - A munkafázisok és azok sorrendje. - Az alapvető szabás, varrás, vasalás fogalma, folyamata, eszközei, minőségi követelményei. - A textilminták segítségével a ruhaiparban feldolgozásra kerülő textilméterárak, kellékek, rövidárak fajtáinak megismerése nyersanyaguk, szerkezetük, felhasználási területük és kereskedelmi elnevezésük szerint.	- A textil darabolása a majdani felhasználás szerint -- Csík tépése rongyszőnyeg készítéséhez: /a csík szélességének kimérése centiméterrel, vagy sablonnal / az anyag bevágása a kimért helyen / az anyag repítése száliránynak megfelelően / amennyiben az anyag nem téphető, a megfelelő szélesség kimérése (szabókréta, illanó filc) és bejelölése után elvágása ollóval / az azonos anyagú és szélességű, színű csíkok összeöltése megfelelő színű fonallal és a kapott csík feltekerése orsóra. -- Az előkészített textilcsíkok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra. -- Csík tépése egyéb felhasználási célokra: / textília/kelme egyenesre vágása bomlást gátló ollóval, körkéssel változatos célú felhasználásra. -- Foltvarrás alapanyagának céljából (Patchwork): ebben az esetben kiemelkedően fontos a megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás -- Textilkép, falvédő készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése: gondosan feldarabolt anyagok megfelelő válogatás és csomagolás után kerülnek a későbbi felhasználóhoz - Amennyiben lehetőség van rá, tekintsen meg a tanuló különböző technikával készült készárut, ez segíti tájékozódását és demonstrálja számára a végzett munkája hasznát	Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek, Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre Testnevelés: Felkészülés a felnőtt lételre Kulcsfogalmak, fogalmak: szabás, darabolás, bontás, fejtés, varrás, csomózás, hurkolás, foltvarrás, mérés, szálirány Differenciálás:

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Kapcsolódó más gyakorlati tevékenység /üzemlátogatás, tanulmányi kirándulás/		Előzetes tudás: A textil és fonal alapanyagainak, elkészítésüknek, feldolgozásuknak tulajdonságaiknak ismerete, felhasználási területeik.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Textilből és fonalból készített ruházati és használati darabok újra felhasználhatóságának megismerése, ismételt értékteremtő voltuk felismertetése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag		Tanulói tevékenység	
Ismerkedjen meg az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában, népművészetben használt anyagok változatos tulajdonságaival. A textil és fonalmentéssel kapcsolatos ismereteit bővítse a gyakorlati tapasztalatszerzéssel az újra hasznosítás érdekében. Tájékozódás magazinok, katalógusok, albumok segítségével is a szakma elsajátításához nélkülözhetetlen ismeretek megszerzése érdekében.		- A szakórák jelentős részét a műhelyben töltik a tanulók. - Tanulmányi séta fonalboltban, textil és ruhanemű boltban, hasznátruha kereskedésekben (túrkálókban), rövidáru üzletekben, ruhaüzletekben, varrodában, butikokban tanulmányi látogatások keretében gyakorlati tapasztalataikat bővíteni, közvetlen kapcsolatba kerülni a munkatevékenységük alapanyagaival. - Tanulmányi séta a szentendrei Skanzenben, régi használati tárgyak, munkaeszközök megtekintése. - Múzeumlátogatás: Néprajzi Múzeumban, Iparművészeti Múzeumban - Helyi népművészeti – és tájház meglátogatása - Alkalmi kiállítás, bemutató meglátogatása - Munkahelyek meglátogatása a munkafolyamatok megtekintése - Tabló készítése a tanultak bemutatására - Kiállítás szervezése az éves munkákból.	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre Kulcsfogalmak, fogalmak: tapasztalatcsere, tanulmányi kirándulás, tájház, kiállítás, konténer, túrkáló, útiterv, hasznosítás, néphagyomány, divat, lakáskultúra, iparművészet, textil, fonal, szövés, fonás, varrás, gyapjú, szövőszék Differenciálás:

Évfolyam: 12.

7. Tematikai egység: Mérés, csomagolás, tárolás I.		Előzetes tudás: Az újra hasznosításra kerülő textil és fonaltermékek, ruha kiegészítők és más kapcsolódó termékek ismerete.	Órakeret: 9
Tantárgyi fejlesztési célok: Újrahasznosítás után a kész termékeket szakszerűen tárolni, csomagolni a környezetvédelmi és balesetvédelmi szempontok figyelembevételével. Raktárrendet kialakítása adott szempontok szerint.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az adott feladat szerinti tevékenységeket algoritmizálva elvégezni. Az utasításnak megfelelő helyen és módon az elkészült termékek tárolása és értékesítéshez, ajándékozáshoz előkészítése. Az adott helyen használt egyszerűbb eszközök megfelelő használata. Az anyagok tulajdonságainak (nagyság, súly, merevség) figyelembe vétele az esztétikus és hibátlan csomagolás érdekében. - A különféle csomagoló és tároló anyagok ismerete, az adott feladatnak megfelelő kiválasztása és felhasználása. - Ismerni és csoportosítani a félkész- és kész termékeket, azokat megfelelően válogatni, csomagolni. - A csomagolás szempontjainak ismerete és a termék előkészítése a csomagoláshoz.	- A csomagolási munkák során szükséges védőruha (kötény, köpeny, gumikesztyű, védősapka) használatának elsajátítása és önállóan, a munkahelyi előírások szerinti alkalmazása. - Mérés - A kellő súlyt elérő fonalgombolyag végét rögzíteni kell. - Igény szerint a súlyt és a termék nevét feltüntetve célszerű csomagolni az elkészült munkát tárolásra és raktározásra előkészítve. - Legmegfelelőbb méretbeli megállapodás szerint válogatni a fonalakat, textíliákat, kelméket, félkész- és kész termékeket, megkönnyítve a célszerű felhasználásukat. - Csoportosítás -- Tároló dobozokban, címkézéssel ellátva: --- a munka során lefejtett kellékek tárolására, válogatására (gombok, húzózárok, kötöző anyagok, tépőzárok, patentok, tömőanyagok, válltömések, bélésanyagok) --- célszerszámok, ollók, ragasztó anyagok, csomagolási anyagok, mérést szolgáló eszközök (mérleg, mérőszalag), sablonok --- egyéb kiegészítő anyagok	Kommunikáció: Olvasás, írás Számolás-mérés: Műveletek, Mérési gyakorlatok, súly- és hosszúságmérés Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt lételre Kulcsfogalmak, fogalmak: mérés, csoportosítás, tárolás, címkézés, válogatás, csomagoló anyagok, segédanyagok, foltvarrás Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

7. Tematikai egység: Mérés, csomagolás, tárolás II.		Előzetes tudás: Az újra hasznosításra kerülő textil és fonaltermékek, ruha kiegészítők és más kapcsolódó termékek ismerete.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: Újrahasznosítás után a kész termékeket szakszerűen tárolni, csomagolni a környezetvédelmi és balesetvédelmi szempontok figyelembevételével. Raktárrendet kialakítása adott szempontok szerint.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az adott feladat szerinti tevékenységeket algoritmizálva elvégezni. Az utasításnak megfelelő helyen és módon az elkészült termékek tárolása és értékesítéshez, ajándékozáshoz előkészítése. Az adott helyen használt egyszerűbb eszközök megfelelő használata. Az anyagok tulajdonságainak (nagyság, súly, merevség) figyelembe vétele az esztétikus és hibátlan csomagolás érdekében. - A különféle csomagoló és tároló anyagok ismerete, az adott feladatnak megfelelő kiválasztása és felhasználása. - Ismerni és csoportosítani a félkész- és kész termékeket, azokat megfelelően válogatni, csomagolni. - A csomagolás szempontjainak ismerete és a termék előkészítése a csomagoláshoz.	- Csomagolás A munka során összegyűlt kellékek (nem textilanyagok), a gondosan feldarabolt anyagok, kész termékek, ajándéktárgyak, lakástextíliák, dekorációs anyagok megfelelő válogatás, csomagolás, címkézés, esetleges kezelési utasítás után kerülnek a későbbi felhasználóhoz (Textil KRESZ). - Tárolás A raktározáshoz szükséges anyagok, eszközök, kellékek, termékek elhelyezése, azok megfelelő körülményeinek biztosítása külön raktár kialakítását igényli, tárolásra alkalmas polcokkal, polcrendszerekkel és tároló rekeszekkel. -- foltvarrás alapanyaga céljából (Patchwork) --- ebben az esetben kiemelkedően fontos a megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás -- textilkép, falvédő készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése --- textilmentés során későbbi felhasználásra előkészített textilcsíkok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra --- fonalmentés során nyert fonalgombolyagok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra	Kommunikáció: Olvasás, írás, Non verbális információk értelmezése, Számolás-mérés: Műveletek, Mérési gyakorlatok, súly- és hosszúságmérés Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre Kulcsfogalmak, fogalmak: mérés, csoportosítás, tárolás, címkézés, válogatás, csomagoló anyagok, segédanyagok, foltvarrás Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

8. Tematikai egység: Textil- és fonalmentés termékeinek mindennapos hasznosítása I.		Előzetes tudás: A szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírások (eszközök, gépek, segédanyagok használata) ismerete.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: Tárgyalkotó képességet, fantáziát, esztétikai érzéket fejleszteni. Ismerni, hogy a munkának értéke van. Törekedni a képességei szerinti pontos munkavégzésre. Tudatosítani, hogy az elkészített termékek, tárgyak a mindennapokban használatos cikkeként, ajándék- és lakásdekorációs célokra is felhasználhatók.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az alapvető textil- és fonalmentési technológiai eljárások és a megmunkálási műveletek logikai sorrendjének megismerése, azok alkalmazása a különböző textíliák anyagminőség, színek és összetevők szerinti szétválogatásánál, ruhabontásnál, textilhasításnál, összevarrás, fonalképzés, gombolyítás, feldolgozás munkafázisainál. - Anyagismeret: fonal és textil. - Az átalakítások lehetőségeinek felmérése a textilmentés során rendelkezésre álló textíliák és kelmék között (az esztétikai és gazdaságossági szempontok figyelembe vételével) és a javítások lehetőség szerint önállóan elkészítése. - Tudatosítani, hogy a segítségkérés és a feladatok ellenőrzése természetes része az életnek, ne féljenek jelezni gondjaikat, miközben legyenek büszkék teljesítményükre. - Ismerni és megfelelően alkalmazni a tárgykészítés során használatos eszközöket és gépeket (varrógép, asztali szövő léc, szövő keretek, karmantyúk, övszövők).	- A textilmentés és fonalmentés során megismert kiegészítők és kellékanyagok sikeres felhasználásával egy új, hasznos tárgy elkészítése (gombok, zipzár patent, tépőzár, válltömés, gumi, csipke). - A technológiai részműveleteinek a munkamódszert átadó közvetlen irányítása mellett bemutatás, betanítás után készíteni, figyelve a konkrét textília formai megoldásainak, alap- és kellékanyagainak, valamint a rendelkezésre álló eszközök (esetleges gépek) alkalmazásának lehetőségeire. - A munkafolyamat bemutatása után egyénileg végezni a munkát. - Az eszközhasználat állandó korrigálása, tanácsadással, dicsérettel ösztönzés az önálló munkavégzés folyamatos biztosítása. - A folyamatosan, az újrahasznosítás jegyében készített tárgyak sokféleségének az alkotás közbeni új ötletek és az ajándékozási igények alapján készített alkotások. - Eszközök segítségével rongyszövés -- textil-és fonalgombolyagok felhasználása asztalra szerelt szövő lécen (tüskén) való szövésre -- álló és fekvő szövőszéken való feldolgozására (terítők, lábtörölők, falvédők... stb.) -- szalagszövőn való fonal gombolyagok felhasználására (övek, szalagok, mobiltelefon tartók, könyvjelzők, zsebkendőtartók).	Kommunikáció: Olvasás, írás, szókincs bővítés Osztályfőnöki: Felkészítés a felnőtt létre Számolás-mérés: Mértékegységek, mérés, pénz, Etika: Egyén, közösség, társadalom, Környezet és egészségvédelem: Élettelen környezet – Környezeti ártalmak, Kulcsfogalmak, fogalmak: bontás, szabásminta, kellékek, varrás, varrógép, környezetvédelem, újrahasznosítás, kézimunka Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

8. Tematikai egység: Textil- és fonalmentés termékeinek mindennapos hasznosítása II.	Előzetes tudás: A szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírások (eszközök, gépek, segédanyagok használata) ismerete.	Órakeret: folytatás
Tantárgyi fejlesztési célok: Tárgyalkotó képességet, fantáziát, esztétikai érzéket fejleszteni. Ismerni, hogy a munkának értéke van. Törekedni a képességei szerinti pontos munkavégzésre. Tudatosítani, hogy az elkészített termékek, tárgyak a mindennapokban használatos cikkeként, ajándék- és lakásdekorációs célokra is felhasználhatók.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
- Ismerni, és a gyakorlatban használni a szabás és a varrás kézi eszközeit (olló, körkés, bontótű, gombostű, szabókréta, illanó filc), és egyéni képességei szerint ismerni a varrógépek általános felépítését, a varráshoz használatos eszközök használatát, a gép működtetését és kezelését (minden esetben oktató segítsége és felügyelete mellett). - Ismerni és működtetni a vasaláshoz használt berendezéseket. - Kiválasztani a különböző típusú textíliákhoz a megfelelő kellékeket, közbéléseket, béléanyagokat, azokból új tárgyat előállítva.	-- kötés, horgolás (kötőtűk és horgolótűk segítségével, egyedi technikákkal) - Apróáruk készítése a mentett fonalak, textíliák felhasználásával. -- Egyszerű használati és lakberendezési cikkek, ajándéktárgyak textíliák és kelmék tárgyalkotással történő újrahasznosításával, e munkafolyamat végzése módot ad az esztétikai érzék és fantázia fejlesztésére is, amennyiben a későbbi felhasználás lehetőségei szóba kerülnek. - Varrással: (kézi, gépi) -- egyszerű szabásmintákat a mintaívvekről (lehetőség szerint, egyéni képességeikhez mérten) tudjon kiszabni olló használatával -- egyszerűbb textilkép elkészítése --babaruha varrása (textil, gomb, fonal és szalagok kombinálásával egyéni munkadarabok elkészítésére is alkalmat kell teremteni a tanulóknak) -- textildoboz, bevásárló szatyor -- mobiltelefon tartó, zsebkendőtartó -- patchwork tárgyak (párnák, kisterítők) -- portörlők, konyhai edényfogó kesztyűk -- tornazsákok, tisztasági csomag zsákjai -- textil kitűzők (ékszerek, névtáblák csoporthoz való tartozás jelzésére alkalmazhatóan) -- gyermekjátékok, bábok (tantárgyi- és terápiás, iskolai fejlesztési célokra) -- filc alapanyagú ajándéktárgyak, applikációs díszek	Kommunikáció: Olvasás, írás, Szókincsbővítés, Számolás-mérés: Mértékegységek, mérés, pénz, Osztályfőnöki: Felkészítés a felnőtt lételre Kulcsfogalmak, fogalmak: bontás, szabásminta, kellékek, varrás, varrógép, környezetvédelem, újrahasznosítás, kézimunka Differenciálás:

Habilitációs célú munkavégzés
– Integrált munkavégzésre képes tanulók részére –
11 - 12. évfolyam

Célok

- A tanulókat differenciáltan felkészíteni az iskola elvégzése utáni munkavégzésre.
- Segíteni abban, hogy gyakorlati, tapasztalati úton, saját élményen keresztül tudja kialakítani a munka értékének, a munkavégzés értelmének, funkciójának szerepét.
- Megtalálni a képességeinek és érdeklődésének leginkább megfelelő gyakorlati munkatevékenységet.
- Ismereteket szerezni az iskolai környezetben nem közvetíthető területekről illetve munkafolyamatokat gyakorolni egyre önállóbban.
- Erősíteni a felelősségtudatot, fejleszteni az alkalmazkodóképességet, kialakítani a segítőkész magatartást.
- Felkészíteni a tanulókat arra, hogy mint munkavállaló, ismerjék meg azokat az elvárásokat, szabályokat, amelyekkel az iskola elvégzése után találkozhatnak.
- Elősegíteni, hogy a tanuló a nyílt munkaerő piacon (védett és normál munkahelyeken is) – egyéni megsegítés mellett – felnőttként munkát vállalhasson.

Feladatok

- A gyakorlati munkavégzés során különböző munkahelyek és foglalkozásfajták megismerése.
- Külső munkahelyeken a munkafolyamatok megismerése és gyakorlati végzése.
- Az iskolai és munkahelyi elvárások közötti különbséghez való hozzászoktatás.
- Az iskolában szerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazása a munkahelyi feladatvégzés során.
- Az ismeretek folyamatos átadása a gyakorlat végzése közben.
- Balesetvédelmi oktatás, a balesetveszély és a balesetek kivédési lehetőségének tudatosítása.
- A munkafolyamatokhoz illetve a munkahelyi – szociális kapcsolatokhoz, kommunikációhoz köthető szabályok, viselkedési normák megtanulása, betartása, munkamorál, munkafegyelem fejlesztése.
- A munkahelyi tapasztalatszerzés közben a saját képességek, korlátok megismerése.
- Tájékozódó képesség fejlesztése és magabiztosság növelése a közlekedésben, munkahelyeken.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés

A tanuló a gyakorlatban, munkahelyi környezetben ismeri meg a munkaterületen követendő szabályokat, szokásokat. A társas kapcsolatokban fejlődik az egymásra való odafigyelés, együttműködés és a tolerancia képessége. Elsajátítja a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésnek és a munkatársi kapcsolatok kialakításának normáit és lépéseit. A munkahelyi tevékenységeken keresztül fejlődik a munkamorál, munkakedv és a kötelességtudat.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló megtapasztalja a hétköznapi életben végzett munkatevékenységet, azok szerepét és hasznosságát. Munkavégzésével aktívan részt vesz a társadalmi értékteremtésben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A képzés során a tanuló megismeri a munkával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit. Munkahelyi környezetben gyakorolja a társadalmi elvárásoknak megfelelő megbízható és felelős magatartás kialakítását.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A tanulók munkahelyi környezetben, a gyakorlati tevékenységek során megismerik képességeiket, korlátaikat, lehetővé válik a reális énkép kialakítása és az önbizalom fejlesztése. Megtanulnak munkatársi kapcsolatokat kialakítani és a munkahelyen elvárt szokásoknak megfelelően viselkedni és kommunikálni.

A családi életre nevelés

A munkahelyi gyakorlat során lehetővé válik a munkavégzés értékteremtő erejének megtapasztalása. A fiatalok megismerik a munkavállalás családi életre gyakorolt hatását, összefüggéseit, összeegyeztetését, az esetleges nehézségeket.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanulók elsajátítják a munkavállalással kapcsolatos megfelelő higiénés szokások kialakítását. Megismerik az egészségüket megóvó magatartásformákat és testhelyzeteket. Megtanulják a munkájukhoz szükséges veszélyes anyagokat körültekintően használni és a veszélyes helyzeteket felismerni illetve azok elkerülésével hatékonyan dolgozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A gyakorlati képzés munkahelyei megfelelő színteret biztosítanak a segítő magatartás kibontakoztatásához. A tanulók megtapasztalják az együttműködés, az egymásra való odafigyelés és segítségnyújtás fontosságát, gyakorolják az önkéntes feladatvállalást és megvalósítást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulók közvetlen tapasztalatokat szereznek a munkavégzésük környezetre gyakorolt hatásáról. Megtanulják a munkatevékenységekhez szükséges erőforrások takarékos felhasználását, a vegyszerek mértéktartó alkalmazását, munkájuk során keletkezett hulladékok megfelelő tárolását. Ezáltal aktívan közreműködnek a természeti értékek tudatos megóvásában.

Pályaorientáció

A különböző munkahelyek megismerése és munkafolyamatok gyakorlása révén a tanuló számára lehetővé válik, hogy megtalálja az érdeklődési körének megfelelő munkatevékenységet és abban képességeit kibontakoztathassa. Hangsúlyos szerepet kap az elképzelések, vágyak és a reális lehetőségek, képességek összehangolása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló megtapasztalja saját felelősségét a munkahelyi feladatok elvégzésében, aktívan részt vesz a munkamegosztásban. Rálátást nyerhet a munkavégzés, pénzkeresés közötti összefüggésekre.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló elsajátítja a munkatevékenységekhez szükséges elektronikus információhordozók gyakorlati alkalmazását valamint a telefonon, levélben történő kommunikáció alapjait.

A tanulás tanítása

A munkahelyi színtér lehetővé teszi, hogy a tanuló gyakorlatba ágyazva alkalmazza az elméleti órákon elsajátított ismereteit. Lehetővé válik számára az új helyzetekben és munkaformákban történő tanulás és tapasztalatszerzés. Olyan tudásra, gyakorlati ismeretekre tehet szert, melyeket a felnőtt életben is tud majd hasznosítani.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló – számára eddig ismeretlen - munkahelyi környezetben kerül kommunikációs szituációkba. Fontos, hogy ne féljen kommunikálni munkatársaival, hogy megtanulja a verbális és nonverbális információk helyes értelmezését, átadását, gondolatainak, kérdéseinek, kéréseinek minél pontosabb és érthetőbb kifejezését. A munkafolyamatokhoz szükséges anyagok, eszközök, tevékenységek neveivel bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia

A tanuló a munkahelyi feladatok elvégzéséhez gyakorlatban alkalmazza a korábban megszerzett matematikai ismereteit: a mértékegységek használatát, a téri és időbeli tájékozódást. Munkahelyi szituációkon keresztül fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tágabb környezet megismerése lehetővé teszi a természet és a cselekedetek közötti összefüggések megértését, új technológiák, berendezési tárgyak, eszközök működésének megismerését és rendeltetésszerű használatának gyakorlását.

Digitális kompetencia

A tanulók megismerik az IKT eszközök munkahelyi felhasználásának lehetőségeit és módjait, gyakorolják a célszerű, felelősségteljes alkalmazásukat.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanulók saját élményű tapasztalatokat szereznek a munka világában történő szerepvállalásról. Munkahelyi környezetben gyakorolják a döntési helyzeteket, a konfliktushelyzetek megoldását, a közösségi beilleszkedést. Fejlődik az asszertivitás, a toleráns, elfogadó, segítőkész magatartás és a másokra való odafigyelés képessége.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Az új körülmények (munkahelyek) megismerése hozzájárul a tágabb környezet iránti érdeklődés felkeltéséhez. A tanuló számára lehetővé válik a munkatevékenységben – felügyelet mellett – az elképzeléseinek, egyéni ötleteinek megvalósítása és az önkéntes feladatvállalás.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló előzetes ismereteit és tanulási tapasztalatait gyakorlati szituációkban alkalmazza. Képesé válik segítséget kérni, elfogadni, kérdéseket megfogalmazni, motiválttá válik az ismeretszerzésre.

Habilitációs célú munkavégzés

– Integrált munkavégzésben foglalkoztatható tanulók részére –

11 - 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11– 12.
Heti órakeret	6 (x)
2 éves órakeret	432
Ebből kötött	390
Szabadon tervezhető órakeret	42

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. Elmélet az iskolában: Tanórai keretben a gyakorlat előkészítése	16	8	8
2. Elmélet: A négy munkahelyen a munka megkezdésekor	32	4x4	4x4
3. Értékelés: A végzett munka értékelése	16	8	8
4. Gyakorlat: Konkrét munkával töltött idő	326	163	163
Szabadon tervezhető órakeret	42	21	21

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Elmélet az iskolában: tanórai keretben a gyakorlat előkészítése	Előzetes tudás: Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés. Instrukciók megértése és követése.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulókat felkészíteni a munkahelyeken történő gyakorlati tevékenységekre.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Szabályokat megérteni, elfogadni és betartani. Balesetvédelmi előírásokat elsajátítani. Ráhangolódni a munkahelyi gyakorlatra és motiválttá válni a munkatevékenységekben. Együttműködő, elfogadó magatartást kialakítani. Aktívan részt venni a felkészülésben. - Az adott munkahely (vállalat, cég, üzem) helyi követelményeinek a megismerése. - Adott munkafeladatok, munkakörülmények bemutatása. - Munkavezető megismertetése, utasítás elfogadás és értékelés személyhez kötése. - Balesetvédelmi szabályok ismertetése. - A munkahelyi gyakorlat tanórai keretben történő előkészítése. - Általános tájékoztatás. - A gyakorlati céllal való megismerkedés.	- Képek, videofelvételek nézése a fogadó munkahelyről, a látottak megbeszélése. - Megismerkedés az adott helyen folyó munkafolyamatokkal. - A munkahelyi szokások megismerése, a személyi viszonyok tisztázása, utasítások elfogadásának, végrehajtásának módja. - Munkafolyamatok értelmezése, lehetőség szerinti gyakorlása. - A megfigyelőképesség és utánzókézség fejlesztése, aktuális mozdulatok, cselekvések utánzása. - Szituációs játékok a munkahelyi viselkedéssel, tevékenységekkel kapcsolatosan.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, balesetvédelem, munkaköri leírás. Differenciálás:

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Elmélet a négy munkahelyen a munka megkezdésekor		Előzetes tudás: Az adott munkahely, munkakörülmények és tevékenységek elméleti ismerete.	Órakeret: 4x4
Tantárgyi fejlesztési célok: Az adott munkahelyen felkészíteni a tanulókat a gyakorlati tevékenységekre, megismerni a munkakörülményeket, munkatársakat, az elvégzendő feladatokat.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kulturáltan viselkedni a közlekedésnél és a munkahelyen. Adott munkafolyamatokat megismerni és megérteni. Motiválttá válni a gyakorlati feladatvégzésre. • Biztonságos közlekedés az adott munkahelyre. • A gyakorlati céllal való ismerkedés. • Az adott vállalat, cég, üzem helyi követelményeinek a megismerése. • Adott munkafeladatok bemutatása. • Az új munkatársak bemutatása. • Munkahelyi hierarchia megismerése. • Baleset megelőzési és balesetvédelmi szabályok.	- Az aktuális munkahelyről részletes tájékoztatás a helyszínen. - Közlekedési lehetőségek, megközelítés, belső tájékozódás. -- Útvonal tanulmányozása térképen, a közlekedés megtervezése. Közlekedés a helyszínre, a szükséges idő megállapítása, beszámítása a munkahelyre járáshoz. -- Térbeli tájékozódás a valóságban, emlékezetből a helyszín felelevenítése, „lerajzolása”. - Közlekedési gyakorlatok. -- Közlekedési alternatívák keresése, bejelölés térképen, a lehetőségek kipróbálása, összehasonlításuk (melyik bizonyult gyorsabbnak, kényelmesebbnek). - A mindenkori gyakorlati munkahellyel való szemléletes ismerkedés. - Balesetvédelmi oktatás és gyakorlati alkalmazás.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás, balesetvédelem. Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Értékelés: A végzett munka értékelése		<i>Előzetes tudás: A munka minőségére vonatkozó ismeretek. Gyakorlati munkavégzés.</i>	Órakeret: 8
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Összegző, átfogó értékelést nyújtani a tanulók számára. Önértékelésüket fejleszteni. Motiválni a további munkavégzésre.</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tapasztalatokat megbeszélni, információt cserélni. Reális véleményt alkotni a saját munkáról. Megtanulni a társak munkáját értékelni ítéletalkotás, kritizálás nélkül • A mindenkori helyszíneken végzett munka értékelése meghatározott megfigyelési szempontok szerint történik az iskolában. • A végzett munka, értékelése személyre szabott. Az értékelésbe bevonjuk a tanulókat is. • A Gyakorlati Napló vezetése, ellenőrzése. • Az iskola, a munkahelyek, a szülők és a tanulók részéről folyamatos elégedettség mérés.	- „Kerekasztal beszélgetés” a munkatevékenységekről, munkakörülményekről. - Szóbeli értékelés. -- Bírálat társak munkájáról, önértékelés megfogalmazása. -- Kritika elfogadása, törekvés a javításra. - A végzett munkatevékenységek bemutatása iskolatársaknak (képekkel, videofelvételekkel illusztrálva). -- Sikerélmény, pozitív tapasztalatok kiemelése, problémák jelzése, törekvés a javításra. - A gyakorlati napló vezetése, ellenőrzése. -- Naptár használata, kiemelkedő események bejegyzése.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: megfelelő, hiányos, kritizálás, teljesítmény, cél, megbízható, körültekintő, eredmény. Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Gyakorlat: Konkrét munkával töltött idő		Előzetes tudás: Elméleti ismeretek az adott munkahelyekről és tevékenységekről. Balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása. Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés. Instrukciók megértése és követése.	Órakeret: 163
Tantárgyi fejlesztési célok: Munkahelyi elvárásoknak megfelelően dolgozni, viselkedni, a balesetvédelmi szabályokat betartani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A balesetvédelmi szabályok betartásával kitartó munkavégzés. Hibák felismerése, javítása és segítségkérés. Felkészítés a felnőtt életre. Saját képességek és korlátok szélesebb körű megismerése. A személyes megtapasztalás fontosságának elfogadása, ismertetése. Önállóság növelése a munkatevékenységekben. Munkamorál, munkafegyelem fejlesztése. - Konkrét munkatevékenységek, részfeladatok a gyakorlati munkahelyeken. - Munkavédelem, anyag- és eszközismeret a tevékenységekkel kapcsolatban. - Munkahelyi hierarchia, munkahelyi körülmények. - Balesetvédelmi előírások.	- Balesetvédelmi, munkavédelmi szabályok. - Munkaruha, védőfelszerelés használata. - Napi rutin elsajátítása, törekvés a betartására. - Konkrét munkafolyamatok, részfolyamatok végzése, gyakorlása irányítás mellett. -- Törekvés a kitartó munkavégzésre, minél kevesebb hibával. - Munkatársi kapcsolatok kialakítása. -- Szimpátia kinyilvánítása, munkahelyi viszonyok, utasítási-, ellenőrzési jogok, viszonyok ismerete, elfogadása. - Esetleges munkahelyi /kapcsolati problémák közös megbeszélése. -- Bizalmas személlyel, zavaró személlyel kialakított kapcsolat figyelemmel kísérése. -- Konfliktusok kezelése, lezárása lehetőség szerint azonnal, a viták, ellentétek megoldása lehetőleg ne agresszív módon történjen.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az adott munkahelyhez és tevékenységhez kapcsolódó eszközök, anyagok és tevékenységek. Balesetvédelmi előírás, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás. Differenciálás: Ha a gyakorlati munka végzése közben valamelyik munkafolyamat végzése során nehézség jelentkezik, térjen át másik területre és később próbálkozzon újra ill. kapjon több segítséget.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Elmélet az iskolában: tanórai keretben a gyakorlat előkészítése	Előzetes tudás: Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés. Instrukciók megértése és követése.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanulókat felkészíteni a munkahelyeken történő gyakorlati tevékenységekre.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Szabályokat megérteni, elfogadni és betartani. Balesetvédelmi előírásokat elsajátítani. Ráhangolódni a munkahelyi gyakorlatra és motiválttá válni a munkatevékenységekben. Együttműködő, elfogadó magatartást kialakítani. Aktívan részt venni a felkészülésben. • Az adott munkahely (vállalat, cég, üzem) helyi követelményeinek a megismerése. • Adott munkafeladatok, munkakörülmények bemutatása. • Munkavezető megismertetése, utasítás elfogadás és értékelés személyhez kötése. • Balesetvédelmi szabályok ismertetése. • A munkahelyi gyakorlat tanórai keretben történő előkészítése. • Általános tájékoztatás. • A gyakorlati céllal való megismerkedés.	- Képek, videofelvételek nézése a fogadó munkahelyről, a látottak megbeszélése. - Megismerkedés az adott helyen folyó munkafolyamatokkal. - A munkahelyi szokások megismerése, a személyi viszonyok tisztázása, utasítások elfogadásának, végrehajtásának módja. - Munkafolyamatok értelmezése, lehetőség szerinti gyakorlása. - A megfigyelőképesség és utánzókézség fejlesztése, aktuális mozdulatok, cselekvések utánzása. - Szituációs játékok a munkahelyi viselkedéssel, tevékenységekkel kapcsolatosan.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, balesetvédelem, munkaköri leírás. Differenciálás:

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Elmélet a négy munkahelyen a munka megkezdésekor		Előzetes tudás: Az adott munkahely, munkakörülmények és tevékenységek elméleti ismerete.	Órakeret: 4x4
Tantárgyi fejlesztési célok: Az adott munkahelyen felkészíteni a tanulókat a gyakorlati tevékenységekre, megismerni a munkakörülményeket, munkatársakat, az elvégzendő feladatokat.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kulturáltan viselkedni a közlekedésnél és a munkahelyen. Adott munkafolyamatokat megismerni és megérteni. Motiválttá válni a gyakorlati feladatvégzésre. • Biztonságos közlekedés az adott munkahelyre. • A gyakorlati céllal való ismerkedés. • Az adott vállalat, cég, üzem helyi követelményeinek a megismerése. • Adott munkafeladatok bemutatása. • Az új munkatársak bemutatása. • Munkahelyi hierarchia megismerése. • Baleset-megelőzési és balesetvédelmi szabályok.	- Az aktuális munkahelyről részletes tájékoztatás a helyszínen. - Közlekedési lehetőségek, megközelítés, belső tájékozódás. -- Útvonal tanulmányozása térképen, a közlekedés megtervezése. Közlekedés a helyszínre, a szükséges idő megállapítása, beszámítása a munkahelyre járáshoz. -- Térbeli tájékozódás a valóságban, emlékezetből a helyszín felelevenítése, „lerajzolása”. - Közlekedési gyakorlatok. -- Közlekedési alternatívák keresése, bejelölés térképen, a lehetőségek kipróbálása, összehasonlításuk (melyik bizonyult gyorsabbnak, kényelmesebbnek). - A mindenkori gyakorlati munkahellyel való szemléletes ismerkedés. - Balesetvédelmi oktatás és gyakorlati alkalmazás.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás, balesetvédelem. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Értékelés: A végzett munka értékelése		<i>Előzetes tudás: A munka minőségére vonatkozó ismeretek. Gyakorlati munkavégzés.</i>	Órakeret: 8
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Összegző, átfogó értékelést nyújtani a tanulók számára. Önértékelésüket fejleszteni. Motiválni a további munkavégzésre.</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.	
Tapasztalatokat megbeszélni, információt cserélni. Reális véleményt alkotni a saját munkáról. A társak munkáját megtanulni értékelni, ítéletalkotás elfogadása kritizálás nélkül. - A mindenkori helyszíneken végzett munka értékelése meghatározott megfigyelési szempontok szerint történik az iskolában. - A végzett munka, értékelése személyre szabott. Az értékelésbe bevonjuk a tanulókat is. - A Gyakorlati Napló vezetése, ellenőrzése. - Az iskola, a munkahelyek, a szülők és a tanulók részéről folyamatos elégedettség mérés.	- „Kerekasztal beszélgetés” a munkatevékenységekről, munkakörülményekről. - Szóbeli értékelés. -- Bírálat társak munkájáról, önértékelés megfogalmazása. -- Kritika elfogadása, törekvés a javításra. - A végzett munkatevékenységek bemutatása iskolatársaknak (képekkel, videofelvételekkel illusztrálva). -- Sikerélmény, pozitív tapasztalatok kiemelése, problémák jelzése, törekvés a javításra. - A Gyakorlati Napló vezetése, ellenőrzése. -- Naptár használata, kiemelkedő események bejegyzése.	Kulcsfogalmak, fogalmak: megfelelő, hiányos, kritizálás, teljesítmény, cél, megbízható, körütekintő, eredmény.	
		Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Gyakorlat: Konkrét munkával töltött idő	<i>Előzetes tudás: Elméleti ismeretek az adott munkahelyekről és tevékenységekről. Balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása. Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés. Instrukciók megértése és követése.</i>	Órakeret: 163
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Munkahelyi elvárásoknak megfelelően dolgozni, viselkedni, a balesetvédelmi szabályokat betartani.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A balesetvédelmi szabályok betartásával kitartó munkavégzés. Hibák felismerése, javítása és segítségkérés. Felkészítés a felnőtt életre. Saját képességek és korlátok szélesebb körű megismerése. A személyes megtapasztalás fontosságának elfogadása, ismertetése. Önállóság növelése a munkatevékenységekben. Munkamorál, munkafegyelem fejlesztése. - Konkrét munkatevékenységek, részfeladatok a gyakorlati munkahelyeken. - Munkavédelem, anyag- és eszközismeret a tevékenységekkel kapcsolatban. - Munkahelyi hierarchia, munkahelyi körülmények. - Balesetvédelmi előírások.	- Balesetvédelmi, munkavédelmi szabályok. - Munkaruha, védőfelszerelés használata. - Napi rutin elsajátítása, betartása. - Konkrét munkafolyamatokat, részfolyamatok végzése, gyakorlása irányítás mellett. -- Törekvés a kitartó munkavégzésre, minél kevesebb hibával. - Munkatársi kapcsolatok kialakítása. -- Szimpátia kinyilvánítása, munkahelyi viszonyok, utasítási-, ellenőrzési jogok, viszonyok ismerete, elfogadása. - Esetleges munkahelyi /kapcsolati problémák közös megbeszélése. -- Bizalmas személlyel, zavaró személlyel kialakított kapcsolat figyelemmel kísérése. -- Konfliktusok kezelése, lezárása lehetőség szerint azonnal, a viták, ellentétek megoldása lehetőleg ne agresszív módon történjen.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az adott munkahelyhez és tevékenységhez kapcsolódó eszközök, anyagok és tevékenységek. Balesetvédelmi előírás, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás. Differenciálás: Ha a gyakorlati munka végzése közben valamelyik munkafolyamat végzése során nehézség jelentkezik, térjen át másik területre és később próbálkozzon újra ill. kapjon több segítséget.

**Habilitációs célú munkavégzés
integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére
11 - 12. évfolyam**

Célok

- Megértetni a felnőtté válás és a munkavégzés „törvény- és életszerű” kapcsolatát.
- A tanulót lehetőségeinek függvényében ösztönözni az elmélyült, kitartó feladatvégzésre.
- Megismertetni a „munka világával” illetve a saját munkalehetőségeivel, adottságaival, képességeivel, ezáltal hozzájárulni a reális énkép kialakításához.
- Fejleszteni a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot és a feladatok végrehajtásában az igényességet.
- A már meglévő kognitív, érzelmi és motoros funkciókra építeni és fejleszteni azokat.
- A szociális készségeket fejleszteni iskolán belül végzett munkatevékenységeken keresztül.
- Megértetni, hogy a felnőttkori pozitív életérzést, a hasznosságtudatot jelentősen meghatározza a munkavégző képesség.
- Kialakítani az igényt a pontos munkára és a kitartó munkavégzésre.
- Bővíteni a környezetről kialakult tárgyi és fogalmi ismeretkört.

Feladatok

- Iskolai műhelyekben a balesetvédelmi szabályok betartásával munkatevékenységek gyakorlása, munkatapasztalatok szerzése.
- A szociális készségek és képességek (együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia) valamint az énkép és az önismeret fejlesztése, reális önértékelés kiépítése.
- A verbális és nonverbális kommunikáció és az információszerző-, átadó képesség fejlesztése.
- Az eszközhasználat színvonalának emelése.
- A munkatevékenységekhez kapcsolódó elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok körének bővítése.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés

A tanuló a gyakorlatban, munkahelyi környezetben ismeri meg a munkaterületen követendő szabályokat, szokásokat. A társas kapcsolatokban fejlődik az egymásra való odafigyelés, együttműködés és a tolerancia képessége. Elsajátítja a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésnek és

a munkatársi kapcsolatok kialakításának normáit és lépéseit. A munkahelyi tevékenységeken keresztül fejlődik a munkamorál, munkakedv és a kötelességtudat.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló megtapasztalja a hétköznapi életben végzett munkatevékenységet, azok szerepét és hasznosságát. Munkavégzésével aktívan részt vesz a társadalmi értékteremtésben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A képzés során a tanuló megismeri a munkával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit. Iskolai munkahelyi környezetben gyakorolja a társadalmi elvárásoknak megfelelő megbízható és felelős magatartás kialakítását.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A tanulók a gyakorlati tevékenységek során megismerik képességeiket, korlátaikat, lehetővé válik a reális énkép kialakítása és az önbizalom fejlesztése. Elmélyülnek a kulturált viselkedési szokások és kommunikációs formulák.

A családi életre nevelés

A tanulók megtapasztalják a munkamegosztás előnyeit, elméleti ismereteket szereznek a munkavállalás és a családi élet közötti összefüggésekről.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanulók elsajátítják a munkatevékenységekkel kapcsolatos megfelelő higiénés szokásokat. Megismerik az egészségüket megóvó magatartásformákat és testhelyzeteket. Megtanulják a munkájukhoz szükséges veszélyes anyagokat körültekintően használni és a veszélyes helyzeteket felismerni illetve azok elkerülésével hatékonyan dolgozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulók a gyakorlati feladatok végzése során megtapasztalják az együttműködés, az egymásra való odafigyelés és segítségnyújtás fontosságát, gyakorolják az önkéntes feladatvállalást és megvalósítást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulók gyakorolják az iskolán belül végzett munkatevékenységekhez szükséges erőforrások takarékos használatát, a vegyszerek mértéktartó alkalmazását, munkájuk során keletkezett hulladékok megfelelő tárolását. Ezáltal aktívan közreműködnek a természeti értékek tudatos megóvásában.

Pályaorientáció

Az iskolai műhelyekben végzett munkafolyamatok gyakorlása révén a tanuló számára lehetővé válik, hogy megtalálja az érdeklődési körének megfelelő tevékenységet és abban képességeit kibontakoztathassa.

A tanulás tanítása

A műhelyekben végzett feladatok hozzájárulnak a munkatevékenységek iránti érdeklődés és a munkakedv felkeltéséhez. A tanuló gyakorlatba ágyazva alkalmazza az elméleti órákon elsajátított ismereteit.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A munkafolyamatokhoz szükséges anyagok, eszközök, tevékenységek neveivel bővül a szókincs. A tanulók gyakorolják a verbális és nonverbális információk helyes értelmezését, átadását, gondolataiknak, kérdéseiknek minél pontosabb és érthetőbb kifejezését valamint a hatékony segítségkérés módjait.

Matematikai kompetencia

A tanuló a gyakorlatban alkalmazza a korábban megszerzett matematikai ismereteit: a mértékegységek használatát, a téri és időbeli tájékozódást. Konkrét feladatvégzés során fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia

A környezet részletesebb megismerése lehetővé teszi a természet és a cselekedetek közötti összefüggések megértését, a munkavégzéshez szükséges eszközök működésének megismerését és rendeltetésszerű használatának gyakorlását.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanulók saját élményű tapasztalatokat szereznek iskolai keretek között a gyakorlati munkavégzésről. Fejlődik a toleráns, elfogadó, segítőkész magatartás és a másokra való odafigyelés képessége.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló számára lehetővé válik a munkatevékenységben – felügyelet mellett – az elképzeléseinek, egyéni ötleteinek megvalósítása és az önkéntes feladatvállalás.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló előzetes ismereteit és tanulási tapasztalatait gyakorlati szituációkban alkalmazza. Gyakorolja a segítségkérést és elfogadást, felkészül a mindennapi életben történő alkalmazkodásra, motiválttá válik az ismeretszerzésre.

Habilitációs célú munkavégzés
integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére

11 - 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	6 (x)
2 éves órakeret	432
Ebből kötött	390
Szabadon tervezhető órakeret	42

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. A munka világa. Tanulás, tehetség. Pályaválasztás.	40	30	10
2. A munkafolyamatokhoz tartozó anyag- és eszközismeretek.	48	30	18
3. Gyakorlati munkavégzés.	302	135	167
Szabadon tervezhető órakeret	42	21	21

(x): 4 + 2 (a többlet órakeret terhére)

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: A munka világa. Tanulás, tehetség. Pályaválasztás.		Előzetes tudás: Néhány foglalkozás és munkahely ismerete. Önismeret.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Bővíljenek a munka világához kapcsolódó ismeretek. Legyen összhang a képességek és a lehetőségek között.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Finomuljon reális énképe. Informálódjon a képességeikhez igazodó lehetőségekről. Váljon képessé a munka értékének, szerepének felismerésére. Ismerje meg a munkahelyi követelményeket, szabályokat, viselkedési normákat. • Énkép, önismeret – személyes tulajdonságok és képességek. • Foglalkozások, munkahelyek. • A munkavégzés feltételei és szabályai.	- Szituációs helyzetgyakorlatok (bemutakozás, köszönés, udvariassági formulák, kérdésekre adekvát válaszok). - Intézménylátogatások. - Közlekedés gyakorlása, gyalogos közlekedés, járművekkel közlekedés, közlekedési térkép tanulmányozása, közlekedés megtervezése, közlekedési szabályok tudatosítása, gyakorlása terepen. - Témafeldolgozás beszélgetéssel, könyvekkel, feladatlapokkal, videóval. - Anyaggyűjtés kapott feladattal kapcsolatban. - Rövid ismertetés elmondása (bemutatása) adott munkakörrel, munkafolyamattal kapcsolatban. - Játék (kitalálós – Amerikából jöttem, keresztrejtvény, képrejtvény, szerepjáték).	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: foglalkozások, képességek, tehetség, munkavégzés, önkéntesség. Differenciálás:	

Évfolyam: 11

2. Tematikai egység: A munkafolyamatokhoz tartozó anyag- és eszközismeretek.		Előzetes tudás: Egyszerű házimunkák és a háztartásban használt berendezési tárgyak, eszközök, anyagok ismerete.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Felkészülni az iskolai szintén történő munkavégzésre. Bővíteni az ismereteket a gyakorlati tevékenységekhez kapcsolódó eszközök és anyagok köréről.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az iskolai tanműhelyek (pl.: tankonyha, iroda, könyvtár) berendezési tárgyainak, eszközeinek megismerése. A gyakorlati munkavégzéshez szükséges alapanyagok, eszközök megismerése, célnak megfelelő kiválasztása. • Háztartási ismeretek. • Konyhai eszközök, alapanyagok. • Takarítóeszközök. • Mézeskalács készítés eszközei, anyagai. • Irodai eszközök anyagok. • Házi könyvtári eszközök és anyagok. • Udvari munkákhoz, növényápoláshoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok.	- Az iskolai munkahelyszínek bejárása. -- Válogatás, csoportosítás, rendszerezés a munkahelyek eszközeivel, tevékenységével kapcsolatban. -- Egyre önállóbb tájékozódás. - A helyszíneken folyó munka közös értékelése, egyéni benyomás megfogalmazása. - Az eszközök, alapanyagok megtekintése, kipróbálása az adott helyszíneken. -- Az eszközök használata során felmerülő gondok, esetleges szakmai fogások gyakorlása. -- Az eszközök használata során felmerülő baleseti kockázat megismerése, az eszközök munka utáni karbantartása, elhelyezése. -- Az alapanyagok használata során felmerülő gondok tisztázása (esetleges egészségre káros hatás), ehető anyagok megfelelő tárolása, a takarékos használat jelentősége.	Kommunikáció: beszédfejlesztés, nem verbális információk értelmezése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok, tevékenységek. Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Gyakorlati munkavégzés		Előzetes tudás: Háztartási eszközök, anyagok ismerete. Együttműködő, társakat nem zavaró magatartás.	Órakeret: 135
Tantárgyi fejlesztési célok: Képessé válni egyszerű munkafolyamatok, részfolyamatok irányítás és segítségnyújtás melletti minél pontosabb elvégzésére.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kulturált viselkedési szokások kialakítása. Az eszközök rendeltetésszerű használatának elsajátítása. Balesetmentes, kitartó feladatvégzés. Szociális képességek fejlesztése. Szabály-és feladattudat fejlesztése. - Ebédlői munkálatok. - Takarítási munkálatok. - Kertészeti és udvaros tevékenységek gyakorlása. - Intézményfüggő műhelygyakorlatok. - Az iskolán belül felelhető munkahelyekkel való további gyakorlati ismerkedés.	- Tájékozódás az intézményben: adott helyiség megtalálása, alaprajzon, a valóságban. - Kisebbségi feladat teljesítése, üzenetek, tárgyak szállítása az adott terembe (műhelybe). - Viselkedési szokások megbeszélése, rögzítése, gyakorlása, köszönés, kérdések feltevése, válasz, hangerő, szóhasználat. - A lehetőségek áttekintése, számbavétele. - A konkrét munkafolyamatok kivitelezése, a munkavégzés elvégzésének értékelése, színvonal, időtartam. - Iskolai munkahelyen zajló munkákról való beszélgetés. - Vágyak, célok kinyilvánítása, mérlegelés a képességek tükrében (önismeret). - Munkavégzéshez szükséges ismeretek áttekintése, megbeszélése, eszközök kiválasztása, használatuk, tárolásuk módja. - A vállalt munka elvégzése a kívánatos színvonalon, időben. - Folyamatos ellenőrzés, korrigálás, értékelés.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az ítéletképeség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok, tevékenységek. Differenciálás: A lehetőségeknek megfelelően a képességek kipróbálása, a legmegfelelőbb területen munkavégzés, a sikerélmény és munkakedv fenntartására, tevékenységi körök bővítése fokozatosan az igények alapján.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: A munka világa. Tanulás, tehetség. Pályaválasztás.	<i>Előzetes tudás: Néhány foglalkozás és munkahely ismerete. Önismeret.</i>	Órakeret: 30
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Bővíljenek a munka világához kapcsolódó ismeretek. Legyen összhang a képességek és a lehetőségek között.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Finomuljon reális énképe. Informálódjon a képességeikhez igazodó lehetőségekről. Váljon képessé a munka értékének, szerepének felismerésére. Ismerje meg a munkahelyi követelményeket, szabályokat, viselkedési normákat. • Énkép, önismeret – személyes tulajdonságok és képességek. • Foglalkozások, munkahelyek. • A munkavégzés feltételei és szabályai.	- Látókör bővítése újabb munkalehetőségekkel. - Szituációs helyzetgyakorlatok. - Intézménylátogatások. - Témafeldolgozás beszélgetéssel, könyvekkel, feladatlapokkal, videóval. - Az ismeretek szinten tartása, bővítése. - Élménybeszámoló, saját igény megfogalmazása. - Ellenérzés bejelentése, indoklása.	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, műveletek, mértékegységek, mérések. Etika: egyén, közösség, társadalom, önismeret. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: foglalkozások, képességek, tehetség, munkavégzés, önkéntesség. Differenciálás: Bizonyos tevékenységgel szembeni ellenérzés elfogadása, ha indokolt.

Évfolyam: 12

2. Tematikai egység: A munkafolyamatokhoz tartozó anyag- és eszközismeretek.		Előzetes tudás: Egyszerű házimunkák és a háztartásban használt berendezési tárgyak, eszközök, anyagok ismerete.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Felkészülni az iskolai szintén történő munkavégzésre. Bővíteni az ismereteket a gyakorlati tevékenységekhez kapcsolódó eszközök és anyagok köréről.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az iskolai tanműhelyek (pl.: tankonyha, iroda, könyvtár) berendezési tárgyainak, eszközeinek megismerése. A gyakorlati munkavégzéshez szükséges alapanyagok, eszközök megismerése, célnak megfelelő kiválasztása. - Háztartási ismeretek. - Konyhai eszközök, alapanyagok. - Takarítóeszközök. - Mézeskalács készítés eszközei, anyagai. - Irodai eszközök anyagok. - Házi könyvtári eszközök és anyagok. - Udvari munkákhoz, növényápoláshoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok.	- Önállóság fokozatos emelése, tájékozódás, közlekedés, kommunikáció terén (tájékozódás térképen, alaprajzon, útvonal megtervezése, bejelölése, bejárása). - Az iskolai munkahelyszínek ismerete, a munkavégzés módja, a kiszolgáló helyiségek funkciója, használatának módja. - Az eszközök önálló használata, karbantartása, tárolása. - Az alapanyagok megfelelő használata, takarékoság szem előtt tartása. - Az alapanyagok helyettesítése megfelelő pótlékkal szükség esetén (tisztítószer, élelmiszer alapanyag). - Egyes munkafolyamatok helyszínén körültekintő, diszkrét munkavégzés (irodában személyes tárgyak kezelése).	Kommunikáció: beszédfejlesztés, nem verbális információk értelmezése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok, tevékenységek. Differenciálás: Egyes munkahelyeken kívánatos a diszkrét viselkedés, figyelemmel a tulajdonviszonyokra, kerülendő a kíváncsiság, elvárt a diszkréció a takarítás helyszínein.	

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Gyakorlati munkavégzés		Előzetes tudás: Háztartási eszközök, anyagok ismerete. Együttműködő, társakat nem zavaró magatartás.	Órakeret: 135
Tantárgyi fejlesztési célok: Képessé válni egyszerű munkafolyamatok, részfolyamatok irányítás és segítségnyújtás melletti minél pontosabb elvégzésére.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Kulturált viselkedési szokások kialakítása. Az eszközök rendeltetésszerű használatának elsajátítása. Balesetmentes, kitartó feladatvégzés. Szociális képességek fejlesztése. Szabály-és feladattudat fejlesztése. • Ebédlői munkálatok. • Takarítási munkálatok. • Kertészeti és udvaros tevékenységek gyakorlása. • Intézményfüggő műhelygyakorlatok. • Az iskolán belül felelhető munkahelyekkel való további gyakorlati ismerkedés.	- Balesetvédelmi, munkavédelmi szabályok átisméltése: elméleti ismeretek, konkrét feladatok során felmerülő esetek megtárgyalása. - A konkrét munkafolyamatok kivitelezése minél nagyobb hozzáértéssel, rutinnal. - Az iskolai munkahelyen zajló munkákról való beszélgetés, gyakorlati bemutató. - A szükséges ismeretek megbeszélése, eszközök kiválasztása, használatuk, tárolásuk módja. - A kijelölt, vállalt munkafolyamat egyre önállóbb elvégzése, a munka értékelése, az esetleges bírálat elfogadása, hiba kijavítása. - A munkavégzéssel járó egyéb tevékenységek rutinszerű elvégzése (átöltözés, tisztálkodás, eszközök karbantartása, elrakása, pihenő idő, munkaidő számontartása, betartása, utasítást adó személy (munkavezető) ismerete, a szükséges kommunikáció módjának ismerete, gyakorlása. - A munkavégzéssel járó adminisztráció megismerése, elsajátítása, egyre önállóbb alkalmazása (jelenléti ív, szabadság kérése, önéletrajz készítése). - Szükség esetén a konfliktuskezelés módja, sérelmek orvosolása lehetőleg azonnal.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés, médiaismeret és nem verbális információk értelmezése. Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések Erkölcstan: egyén, közösség, társadalom, önismeret, az ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre, beilleszkedés, alkalmazkodás. Kulcsfogalom, fogalmak: Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok, tevékenységek. Differenciálás:	

Háztartástan – életvitel modul

11 – 12. évfolyam

Célok

- Járuljon hozzá olyan ismeretek, készségek elsajátításához és szokások kialakításához, amelyekkel a tanulók - képességeikhez mérten kisebb irányítás mellett - képessé válnak a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és a házimunkához tartozó feladatok elvégzésére.
- Az elméleti ismereteket minél teljesebben, pontosabban és körültekintően legyenek képesek alkalmazni a gyakorlatban.
- Ismerjék a munka- baleset- és környezetvédelmi szabályokat, azok betartásával kitartóan végezzék a tevékenységeket.
- Ismerjék a háztartásban használt eszközök, gépek alkalmazási területeit és azokat tudják biztonságosan működtetni, rendeltetésszerűen használni.
- A tanulók legyenek képesek a takarítási, tisztítási, mosási munkafolyamatokhoz a megfelelő vegyszereket kiválasztani és azokat körültekintően használni.
- Alakuljon ki az igény az ápoltság megjelenésére, a tiszta, rendezett és harmonikus környezetre, erősítse a környezettudatos szemléletet és magatartásformát.
- Alakuljon és erősödjön meg az együttműködő, szabálykövető magatartás, a munkavégzés során felmerülő problémákat, nehézségeket ismerjék fel, megoldásukhoz hatékonyan kérjenek segítséget.
- Váljanak képessé az elsajátított ismeretek, tevékenységek iskolán kívüli alkalmazására.
- A szociális képességek fejlesztésével és a munkatevékenységek gyakorlásával növelje a fiatalok esélyegyenlőségét a társadalmi élet minden területén.

Feladatok

- A konyhai tevékenységek során alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a konyhai eszközök, gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű ételek elkészítése, higiéniai szokások kialakítása.
- Vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, pénzhasználat, áru kiválasztása, a vásárlás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása.
- Takarítóeszközök hatékony használata, tisztítószerek fajtáinak megismerése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használata, szelektív hulladékgyűjtés alapjainak elsajátítása.
- Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása.
- A varráshoz használatos eszközök, alapanyagok, öltésfajták megismerése, ruhajavítás és egyszerűbb munkadarabok készítése segítséggel.

- Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátítása.
- Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, rendezett környezet iránti igény kialakítása.
- Balesetvédelem a munkafolyamatok végzése során.
- Képességekhez igazodó rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés:

A gyakorlati tevékenységek sikerélményt biztosítanak az értelmileg akadályozott fiataloknak. A „kézzel fogható” eredmények ösztönzőleg hatnak a kitartó munkavégzésre, mely során fejlődik a segítőkészség, önfegyelem, rendszeret, pontosságra való törekvés. A tanulóknak kialakul saját és társaik munkájának értékelése és megbecsülése.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése:

A háztartási munkák végzése során a tanulók még jobban megismerik képességeiket, ezáltal hatékonyabban tudnak bekapcsolódni a közösség életébe és motiváltabbá válnak a feladatok vállalására.

A családi életre nevelés:

A mindennapi élethelyzetek megteremtése lehetővé teszi az együttélési szabályok megismerését és a szokások elsajátítását, a munkamegosztás és együttműködés gyakorlását, az egymás segítése iránti igény kialakítását.

A testi és lelki egészségre nevelés:

A modul hozzájárul az egészségtudatos magatartás kialakításához azáltal, hogy a tanulók megismerik az egészséges életmód jellemzőit, a helyes táplálkozást, higiéniai szokásokat, környezetük tisztán tartásának lépéseit és fontosságát.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

A közös munkatevékenységek erősítik a tanulóknak az egymásra való odafigyelést, ösztönzik őket a közös problémamegoldásra és egymás segítségére.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

A képzés során a tanulók közvetlenül kapcsolódnak be környezetük alakításába, értékeinek megőrzésébe, tapasztalatokat szereznek a környezetet megóvó szokásokról, lehetővé válik a környezetkímélő szemlélet és életvitel kialakítása, elsajátítása. (pl.: mértékletes vegyszerhasználat, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás, takarékos víz- és áramhasználat).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tantárgy hozzájárul a pénzeszközök használatában való jártasság kialakításához, a bevétel és kiadások összefüggéseinek felismeréséhez, a pénz szükségyszerű beosztásának megtanulásához.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A modul segíti a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a gyakorlati tevékenységek során az ok-okozati összefüggések felismerését, fejlődik a beszédértés és beszédprodukció, bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia

A tanuló a matematikai ismereteit, logikai gondolkodását a gyakorlatba ágyazva alkalmazza. Készség szintűvé válik a mértékegységek használata, bővülnek az ismeretek a pénzkezelés szabályairól, fejlődik a téri és időbeli tájékozódás, a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia

A sokrétű konyhai eszközhasználat segíti a tárgyak tulajdonságainak, működésének megismerését, folyamatok megértését, használatukban való jártasság kialakulását.

Szociális és állampolgári kompetencia

Az önismeret mélyítése, a megfelelő viselkedési szokások kialakítása segíti a társadalmi beilleszkedést. A tanuló képessé válik a családban betöltött szerepek és feladatok felismerésére, a munkamegosztásban való részvételre, igényeinek kifejezésére és megvalósítására, kötelességeinek elvégzésére.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanulók egyre magabiztosabbá válnak a mindennapi tevékenységekben, a gyakorlati feladatok során mélyebb önismeretre tesznek szert, ezáltal képessé válnak a munkamegosztásba történő hatékony bekapcsolódásra és munkavégzésre.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A házi és ház körüli munkák végzése során a tanulók felismerik a tisztaság és a rend fontosságát, ízlésviláguk fejlődik, a mindennapokba beépül a harmonikus környezet kialakítása iránti igény.

A háztartástan-életvitel modul oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően kényelmes székekkel, munkaasztalokkal berendezett, háztartási gépekkel és eszközökkel felszerelt, világos, jól szellőztethető tankonyha szükséges.

Eszközigény

- konyhaszekrény felszerelve főző- és tálalóedényekkel, evő- és tálalóeszközökkel
- konyhai mérleg, mérőedények
- tűzhely sütővel, mikrohullámú sütő, szagelszívó
- hűtőszekrény fagyasztóval
- konyhai kisgépek – vízforraló, kenyérpíró, szendvicssütő, robotgép, turmixgép
- kéttálcás mosogató, mosogatógép
- takarítóeszközök, porszívó
- mosdótál, automata mosógép, ruháskosár, ruhaszárító
- vasalódeszka, vasaló
- varróeszközök
- kerti szerszámok

Szemléltető eszközök

- tankönyvek, szakácskönyvek, gasztronómiai folyóiratok, kiadványok, filmek
- a tevékenységekkel kapcsolatos fotók, folyamatábrák, képek a munkafázisokról és minta munkadarabok

- IKT eszközök (számítógép, televízió, táblagép, DVD lejátszó, kamera)

Háztartástan – életvitel 11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A modul témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Konyhatechnika	240	120	120
2. Takarítás	72	36	36
3. Mosás	32	16	16
4. Vasalás	32	16	16
5. Varrás	80	40	40
6. Virágápolás	32	16	16
7. Lakáskultúra	30	15	15
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Konyhatechnika		Előzetes tudás: Balesetvédelmi alapismeretek; konyhai eszközök ismerete; higiéniai alapismeretek.	Órakeret: 120
Tantárgyi fejlesztési célok: Tevékenységnek megfelelő eszközöket, gépeket tudjon kiválasztani, ételkészítési munkafázisokat önállóan végezni, minél kevesebb segítséggel bevásárolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Konyhai gépek funkcióját, működését megismerni, adekvát használatukat elsajátítani. A munkatevékenységeknek megfelelő alapanyagokat, eszközöket, elektromos berendezéseket kiválasztani. A konyhai eszközök használatában és a vásárlási gyakorlatban jártasságot kialakítani. Kitartó, precíz, önálló munkavégzés.	- Ismerkedés a tankonyhával – bútorok, funkció, (gépek) -- a használat rendje (adott szekrény tartalma, edények, alapanyagok) -- tűzhely használata: hőfok szabályozása, főzőlap (esetleg speciális helyzete/méret) -- hűtőszekrény használata: élelmiszerek helye, a polc tudatos használata (hús, tej, zöldség) - Konyhai eszközök csoportosítása, kiválasztása megadott szempontok szerint (főző – sütő, főző – tálaló, méret szerint, funkció szerint (leves, tészta, hússütő)) -- Elnevezése (fazék, lábas, serpenyő)- anyaga (zománc, acél, kerámia, hőálló üveg)- funkciója (szeletsütő, leves, tészta kifőzés, palacsinta, sütemény) szerinti csoportosítás, - Élelmiszerek, alapanyagok megnevezése, csoportosítása. - Étrend, menüsorok összeállítása. -- Reggeli, vacsora, tízórai, uzsonna, kirándulásra szendvics - Vásárlási gyakorlat szituációs játékban és üzletekben. - Mérőeszközök használata (mérési gyakorlatok, becslés, ellenőrzés, verseny) - Egyszerű étel elkészítése, elfogyasztása, egyes munkafázisok önálló végzése (saláták, turmix, meleg szendvics, pizza). - Hulladékok szétválogatása, szelektív hulladékgyűjtés. - Rendrakás, felmosás, mosogatás (kézi, gépi). - Terítés gyakorlása (reggeli, ebéd, vacsora, uzsonna).	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Etika: testi és lelki egészség. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre.	
• Konyhai eszközök, gépek működése, funkciója, felhasználási területek. • Étkezési szokások, egészségtudatos táplálkozás, egészséges ételek. • Vásárlási szokások, illemtudó viselkedés és segítségkérés. • Élelmiszerek, alapanyagok, ételtárolás. • Mértékegységek és mérőeszközök. • Ételkészítési munkafázisok: alapanyagok beszerzése, előkészítése, főzés/sütés, mosogatás, rendrakás. • Terítés: hétköznapi, ünnepi, vendégvárás. • Balesetveszélyes helyzetek és azok elkerülésének módjai.		Kulcsfogalmak, fogalmak: evőeszköz, étkezéslet, étrend, romlandó, szavatossági idő, elektromos gépek (pl.: szendvicssütő, konyhai robotgép, turmixgép, vízforraló), konyhai eszközök (pl.: digitális mérleg, téstaszűrő, konzervnyitó). Az eddig használt fogalmak bővítése, helyes használatuk	
		Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Takarítás	Előzetes tudás: Takarító eszközök és néhány takarítási munkafázis ismerete.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: Takarítási munkafázisokat minél önállóbban végezni. A tisztítószereket a célnak megfelelően kiválasztani és mértékkel használni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Igény kialakítása a környezet tisztaságára és a rendre. Tájékozottság a napi, heti és nagytakarításban. Tudja a tisztítószerek, vegyszerek helyes használatát és adagolásukat. Megismerni a háztartási gépek tisztán tartását és balesetvédelmi szabályait. Tudja a porszívót és a szőnyegtisztító gépet balesetmentesen használni. A használati utasítások megértése és követése. - A takarítás rendszere, a mindennapi, heti egyszerű takarítási teendők. - Nagytakarítás - részmozzanatok begyakoroltatása, megfelelő sorrend betartása. - Konyhai gépek és eszközök takarítása. - A lakás és lakókörnyezet gondozása. - Őszi takarítás, ablak, ajtó lemosás, bútortisztítás. - Balesetvédelemi szabályok és előírások. - Piktogramok.	- Tanulmányi séta tisztítószereket árusító üzletben (szerek állaga: folyadék, paszta, por, funkciója: lemosó, fertőtlenítő, ápoló, veszélyessége: életveszélyes!, maró, körültekintve használható). - Piktogramok megkeresése a csomagoláson, értelmezése, felismerése, megkülönböztetése (verseny). - A napi takarítási teendők elvégzése a tankonyhában, osztályteremben illetve az otthoni lakás tisztán tartása. -- Napi rutin elvégzése a terem használata előtt ill. után. - A nagytakarítás folyamatának önálló elvégzése, -- rendrakás, felmosás (köves helyiségekben), csempe, laminált bútor lemosása, ablakmosás, porszívózás. - Takarítás folyamatainak irányítással történő összekapcsolása a nagytakarításban (eszközök, szerek előkészítése, adagolása, kész munka utáni rendje). - Mosogatógép helyes használata (mosószer kiválasztása, adagolás, edényekkel feltöltés, program beállítása, indítása ill. tiszta edény helyre rakása). - Balesetvédelmi szabályok gyakorlása, aktualizálása a megfelelő munkákhoz. -- Létra használata, víz hőfoka -- használt vegyszerek tárolásának és alkalmazásának szakszerű módjának gyakorlása. (használati utasítás elolvasása, értelmezése, piktogramok ismerete).	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: takarító eszközök és takarító- és tisztítószerek szelektálás, maró hatású, elzárva tartandó. Differenciálás:

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Mosás		Előzetes tudás: A tisztaság fontossága.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudjon kézzel kimosni egy-egy ruhadarabot, felügyelettel kezelni a mosógépet, kiválasztani a mosáshoz és öblítéshez szükséges tisztítószeret			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Reális, megvalósítható igényességet kialakítani az öltözködéssel kapcsolatban. Tudni, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tenni. Tudja felsorolni a mosás eszközeit. Tudja csoportosítani a mosnivalót és a szükséges mosószeret. Ismerje a mosószeres adagolását, öblítés fázisait. Megismerni a kezelési utasítások jeleit. • A mosás munkafázisai, eszközei. • Mosószeres alkalmazásának szempontjai, adagolás. • Kézi mosás, gépi mosás, vegytisztítás. • Teregetés, szárítás. • Balesetvédelem gépi és kézi mosás esetén.	- Látogatás, műszaki cikkek szaküzletében ismerkedés mosógépek (szárítógépek) fajtáival. - Látogatás mosószeres árusító üzletben, mosószer választék áttekintése (a választás szempontjai: ára, milyen célra kívánom használni? –folteltávolító hatás, színes textil, alapanyag), használati utasítás és adagolás. - Látogatás ruhatisztító szalonban (amennyiben lehetséges az üzemi méretű tisztító gépek megtekintése). - Kézi mosás (kisebb darabok – zokni, zsebkendő, fehérnemű). -- eszközei, mozdulatai (nyomkodás, dörzsölés, csavarás, kirázás). -- Gépi mosás előkészítése: ruhadarabok szétválogatása, hozzá való mosószer, öblítő kiválasztása, adagolás, segítséggel a program kiválasztása, elindítása. -- Elkészült darabok kiszedése a gépből (figyelemmel a biztonságra). - Teregetés (zárt helyen, szabadban/csipesz használata) felügyelet mellett. - Higiéniai (tisztasági) szabályok áttekintése (alsó- és felsőruha rendszeres cseréje). -- Saját ruha (fehérnemű) fontossága, fertőzések megelőzése, elkerülése.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt ltre. Kulcsfogalmak, fogalmak: energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás. Differenciálás:	

Kapcsolódási pontok:
Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok).
Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz.
Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt életre.

Kulcsfogalmak, fogalmak:
energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás.

Differenciálás:

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: Vasalás	Előzetes tudás: Textiliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerű ruhaneműket felügyelet mellett segítséggel kivasalni a balesetek elkerülésével.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni és elsajátítani a vasalás fázisait és a műveletek sorrendjét. Legyen képes kisebb ruhadarabokat simára vasalni. - A vasalás eszközei, vasalási technikák. - A vasaló beállításai (hőfok, gőzölés). - Balesetvédelem	- Tanulmányi séta műszaki üzletben, a vasalók választékának megtekintése. -- hőfokszabályozós, gőzölős vasalók - Balesetvédelmi oktatás. - Vasalás előkészítése, vasaláshoz szükséges eszközök (vasalódeszka, vasalóruha, víz) - Vasalás, gőzölős vasaló használata, konyharuha, terítő, (póló) vasalása felügyelet mellett egyre önállóbban. - A kivasalt darabok összehajtogatása, elhelyezése a megfelelő tároló helyre. - Vasaló elhelyezése a munka végeztével - A vasalás eszközeinek helyrerakása.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre.

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: Varrás	Előzetes tudás: Gondozott ruházat, jó megjelenés ismérvei	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Önállóan kisebb ruhajavításokat elvégezni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tudjon önállóan ruhát javítani (tű, cérna alkalmazása, gomb felvarrása, akasztó felvarrása, szegés). Mutasson érdeklődést, aktivitást, legyen kitartó a munkavégzés során. - Varrás eszközei - Ruhajavítási műveletek, gomb felvarrása, szakadás bevarrása. - Kézi- és gépi varrás alapjai - Öltésfajták és alkalmazási területeik - Nem kötelezően: a horgolás, kötés anyagának, eszközeinek megismerése.	- Látogatás varrodában, az ott folyó munka és az eszközök megtekintése (varrógép, gombostű, jelölőkréta, foltok, szalagok, patentok, csatok, cipzárok). - Saját ruházat átvizsgálása, van- e hibája? - hibás ruházat hiányosságainak megtalálása, a javítás módja (szakadás megvarrása, gombfelvarrás). - Tű, cérna használata. -- Tű kiválasztása (anyag – tűvastagság). -- Cérna kiválasztása (anyaghoz szín-, vastagság). -- Öltésfajták gyakorlása (le-felöltés, fércöltés, gépöltés, pelenkaöltés), ha szükséges, papíron, erre a célra szolgáló ruhadarabon. - Leszakadt gomb felvarrása (megfelelő gomb kiválasztása: méret, szín, stílus). - Akasztó felvarrása. - Az eddig tanult öltésfajták gyakorlása és alkalmazása.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt letre. Kulcsfogalmak, fogalmak: A varrással kapcsolatos fogalmak bővítése, ismételése. Öltésfajták: kézi öltés/fűzőöltés, láncöltés, tisztázó/cikcakköltés, keresztöltés, szegő/pelenkaöltés, boszorkányöltés. Differenciálás:

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Virágápolás	<i>Előzetes tudás: Növények tulajdonságainak, szükségleteinek ismerete, virágápolási alapkellékek ismerete.</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Cserepes virágot gondozni, átültetni, szobanövényeket esztétikusan elrendezni a lakás helyiségeiben.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni a szobanövények szakszerű gondozását. Igényesség az esztétikus, szép virágkompozíció elkészítésére. • Irányítással cserepes virágok ültetése, gondozása. • Vágott virágok gondozása. • Virágfajták ismerete. • Virágvásárlás, illetendő viselkedés szabályai.	- Tanulmányi séta virágos parkban (Margit-sziget), a látott virágfajták megismerése, felismerése képről, játékos egyeztetés, válogatás színek szerint, te melyikeket tennéd egymás mellé? - Virágbolt meglátogatása. -- Látott virágok megnevezése, csoportosítása (cserepes, vágott). -- Vágott virág vásárlása (alkalomra). -- Vágott virág vázába tétele, gondozása. - Néhány cserepes virág megismerése (pálma, fikusz, szanzavera, ciklámen, mikulás virág, korall virág). - Virágok számára megfelelő hely keresése (napos, árnyékos). - Virágok gondozása (öntözés gyakoriság, mennyiség, elszáradt részek levágása, kártevők megtalálása, ellenszerek). - Képválogatás: szobanövények, vágott virágok, mezei virágok megkülönböztetése. -- Kedvenc virág megnevezése indoklással. -- Rajz (kép) készítése virágról.	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük. Kulcsfogalmak, fogalmak: virágok elnevezése, vágott virág, cserepes virág, agyag granulátum, ültetőfa, tápoldat, virágtetű irtószer. Differenciálás:

Évfolyam: 11.

7. Tematikai egység: Lakáskultúra	Előzetes tudás: Lakás helyiségeinek, funkciójuknak ismerete.	Órakeret: 15
Tantárgyi fejlesztési célok: Igény kialakítása az esztétikus, harmonikus lakókörnyezetre.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A lakás, iskola különböző helyiségeinek magabiztos felismerése és a berendezési tárgyak, kiegészítők csoportosítása helyük, funkciójuk szerint. Megismerni a lakás praktikus díszítését, kiegészítőket; az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása. - Az iskola különböző helyiségei, funkció szerinti berendezése, szépítése. - Az iskola alaprajza, a tanterem alaprajza. - A lakás helyiségei és berendezési tárgyai. - A lakás beosztása, alaprajza. - Lakberendezési kiegészítők. - Színek, bútorok, kiegészítők elhelyezésének szerepe a lakásban.	- Az iskola helyiségeinek bejárása, az útvonal bejelölése az épület alaprajzában (irányok megnevezése). - A tanterem (munkaterem) felmérése, alaprajz készítése. -- Ajtó, ablak bejelölése (méret alapján). -- Bútorok bejelölése méretarányosan. - Otthoni szoba alaprajzának elkészítése (szülői segítséggel), az alaprajz alapján beszámolás a szobájáról. - A saját lakás lerajzolása és beosztása. --A különböző helyiségek felsorolása és berendezési tárgyak, bútorok megkülönböztetése, válogatása. -- Kiegészítők megismerése. - Tanulmányi séta (lakberendezési áruházban) -- Egy lakásban látogatás, a látottak megbeszélése). - Bútorbolti katalógusok, lakberendezési lapok nézegetése, neked melyik tetszik? Indoklással.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, a pénz. Etika: önismeret, testi és lelki egészség, az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: zsúfolt, kényelmes, időtálló, harmonikus méretarányos. Differenciálás:

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Konyhatechnika		Előzetes tudás: Balesetvédelmi alapismeretek; konyhai eszközök ismerete; higiéniai alapismeretek.	Órakeret: 120
Tantárgyi fejlesztési célok: Tevékenységnek megfelelő eszközöket, gépeket tudjon kiválasztani, ételkészítési munkafázisokat önállóan végezni, minél kevesebb segítséggel bevásárolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Konyhai gépek funkcióját, működését megismerni, adekvát használatukat elsajátítani. A munkatevékenységeknek megfelelő alapanyagokat, eszközöket, elektromos berendezéseket kiválasztani. A konyhai eszközök használatában és a vásárlási gyakorlatban jártasságot kialakítani. Kitartó, precíz, önálló munkavégzés.	- Tanulmányi séta elektromos háztartási eszközöket árusító üzletben. -- A konyhai eszközök megfigyelése, elnevezésük, funkciójuk, saját tapasztalat megosztása (nekünk ilyen van., szeretném, ha használhatnám...), az eszközök árának megfigyelése, összehasonlítás, olcsóbb, drágább . -- Katalógus tanulmányozása, melyiket láttuk a boltban, a tankonyhában melyik van, esetleg márkák megnevezése. - Ismerkedés a tankonyhában használatos háztartási kisgépekkel, a géphez tartozó használati utasítások tanulmányozása, a látható piktogramok azonosítása. -- Darálók, kávéfőző, turmixgép, habverő tanulmányozása használat közben, bemutatás után egyénenként (saját turmix készítése, elfogyasztása). -- Piritós készítő, melegszendvics sütő, mikrohullámú sütő használata (1-1-adag készítése saját fogyasztásra). - Étrend, menüsorok összeállítása kedvenc ételekből az ebédek megtervezése, „egytál” étel elkészítése (lecsó, rakott krumpli, palacsinta, zöldbab leves, túrós tészta, stb.). - Szükséges alapanyagok megnevezése, megvásárlása. - Élelmiszerek tartósítása (befőzés, fagyasztás) - Hulladékok szétválogatása, szelektív hulladékgyűjtés. -- Az élelmiszerek romlandósága, a szavatosság, tárolás fontosságának hangsúlyozása. - Rendrakás, felmosás, mosogatás (kézi, gépi). - Alkalmi terítés (ünnepekre, vendéglátáskor).	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Etika: testi és lelki egészség. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Kulcsfogalmak, fogalmak: evőeszköz, étkészlet, étrend, romlandó, szavatossági idő, elektromos gépek (pl.: szendvicssütő, konyhai robotgép, turmixgép, vízforraló), konyhai eszközök (pl.: digitális mérleg, téstaszűrő, konzervnyitó). Az eddig használt fogalmak bővítése, helyes használatuk. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Takarítás		Előzetes tudás: Takarító eszközök és néhány takarítási munkafázis ismerete.	Órakeret: 36
Tantárgyi fejlesztési célok: A munkákat kitartóan és körültekintően végezni. A tisztítószereket a célnak megfelelően kiválasztani és mértékkel használni. Megtanulni a háztartási hulladék szelektív gyűjtésének módját.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Igény kialakítása a környezet tisztaságára és a rendre. Tájékozottság a napi, heti és nagytakarításban. Tudja a tisztítószerek, vegyszerek helyes használatát és adagolásukat. Megismerni a háztartási gépek tisztán tartását és balesetvédelmi szabályait. Tudja elkülöníteni a különböző hulladékokat. Önállóan, de felügyelet mellett hatékony részvétel a lakókörnyezet és lakásgondozási műveletekben. Tudja a porszívót és a szőnyegtisztító gépet balesetmentesen használni. A használati utasítások megértése és követése. - A takarítás rendszere, a mindennapi, a heti egyszerű takarítási teendők. - Nagytakarítás - részmozzanatok begyakoroltatása, megfelelő sorrend betartása. Tavaszi nagytakarítás. - Szőnyegtisztító-, takarítógép használata, gépek kölcsönzésének gazdaságossága és szabályai. - A lakás és lakókörnyezet gondozása. - Udvar, kert rendberakása. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Balesetvédelmi szabályok és előírások. - Piktogramok.	- Magazinok, képek nézegetése, megbeszélése, miért szép ez a szoba vagy konyha? A rend, tisztaság fontosságának megértése. - Napi rutin elvégzése a terem használata előtt ill. után. - Tavaszi nagytakarítás elvégzése, a takarítási munka megtervezése, szükséges anyagok, idő. - A nagytakarítás folyamatának önálló elvégzése. -- Rendrakás, felmosás (köves helyiségekben), fürdőszoba, WC takarítása, fertőtlenítése, csempe, laminált bútorok, ajtók lemosása, ablakmosás, porszívózás, pókháló letörlése, portörlés, parketta (padló) tisztítása. -- Takarítógép, porszívó használata (üzembe helyezés, porzsák csere), gép kölcsönzése szükség esetén. -- Szőnyeg porszívózása (előtte – utána különbség). - Balesetvédelmi szabályok gyakorlása, aktualizálása a megfelelő munkákhoz. -- Használt vegyszerek tárolásának és alkalmazásának szakszerű módjának gyakorlása. (használati utasítás elolvasása, értelmezése, piktogramok ismerete). - A lakókörnyezethez tartozó területek gondozása, tisztán tartása (lépcsőház, folyosó söprése, felmosása). -- Kert, udvar rendben tartása (söprés, hulladék elhelyezése). - Szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos ismeretek, hulladékok e- szerinti válogatása, elhelyezése.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre. Etika: az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük. Kulcsfogalmak, fogalmak: takarító eszközök és takarító- és tisztítószerek kölcsönzés, szőnyegtisztító gép, szelektálás, maró hatású, elzárva tartandó. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Mosás		Előzetes tudás: Textiliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudjon kézzel kimosni egy-egy ruhadarabot, egyre nagyobb önállósággal kezelni a mosógépet, kiválasztani a mosáshoz és öblítéshez szükséges tisztítószeret.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Reális, megvalósítható igényességet kialakítani az öltözködéssel kapcsolatban. Tudni, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tenni. Váljék szokássá a szennyes ruhadarabok tisztántartása. Tudja felsorolni a mosás eszközeit. Tudja csoportosítani a mosnivalót és a szükséges mosószeret. Ismerje a mosószeres adagolását, öblítés fázisait. Megismerni a kezelési utasítások jeleit. Megismerni a helyes ruhatárolási módokat. • A mosás munkafázisai, eszközei. • Mosószeres alkalmazásának szempontjai, adagolás. • Kézi mosás, gépi mosás, vegytisztítás. • Teregetés, szárítás. • Mosóprogramok, szárítóprogramok beállítása. • Balesetvédelem gépi és kézi mosás esetén. • Különleges mosási problémák, gallérok, kötöttárúk. • Saját ruhanemű tisztántartása, megfelelő tárolása (fogason, hajtogatva).	- A higiénia fontosságának tudatosítása, testápolás, ruhadarab tisztán tartása, lakás, munkahely rendje, tisztasága. - Kézi mosás (kisebb darabok – zokni, zsebkendő, fehérnemű). - Gépi mosás előkészítése: ruhadarabok szétválogatása, piktogramok figyelembe vétele, hozzá való mosószer, öblítő kiválasztása, adagolás, segítséggel a program kiválasztása, elindítása. -- Különösen szennyezett, foltos helyek kezelése. -- Más elbánást igénylő ruhadarabok (gyapjú), nem színtartó anyagok külön mosása. -- Elkészült darabok kiszedése a gépből (figyelemmel a biztonságra). - Teregetés (zárt helyen, szabadban/csipesz használata) felügyelet mellett. - Ruhanemű megfelelő tárolása, fogason, csipetűn. -- Szekrényrend (tiszt, használt, szennyes elkülönítése). - Látogatás ruhatisztító szalonban (amennyiben lehetséges, az üzemi méretű tisztító gépek megtekintése). -- Ruhanemű megvédése a kártevőktől (moly), porvédő, tűző naptól.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincs bővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, pénz. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Vasalás	Előzetes tudás: Textíliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerű ruhaneműket felügyelet mellett segítséggel kivasalni a balesetek elkerülésével.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni és elsajátítani a vasalás fázisait és a műveletek sorrendjét. Legyen képes kisebb ruhadarabokat simára vasalni. Vasaljon önállóan (felügyelet mellett), hajtogasson ruhát • A vasalás eszközei, vasalási technikák. • A vasaló beállításai (hőfok, gőzölés). • Vegytisztítás. • Ruhatárolás. • Balesetvédelem	- Balesetvédelmi oktatás, az ismert szabályok áttekintése. - Vasalás előkészítése, vasaláshoz szükséges eszközök (vasalódeszka, vasalóruha, víz, hőfokszabályozós, gőzölős vasaló). - Vasalás, megfelelő hőfok beállítása az adott anyaghoz (piktogramok figyelembe vétele). -- gőzölős vasaló használata, konyharuha, terítő, ruhanemű (póló, ing) vasalása felügyelet mellett egyre önállóbban. - A kivasalt darabok összehajtogatása, elhelyezése a megfelelő tároló helyre, szekrénybe. -- Hajtogatás gyakorlása, fogásra helyezés. - Vasaló elhelyezése a munka végeztével (balesetvédelem) - Esetleges sérülések azonnali ellátása, kezelése. - A vasalás eszközeinek helyrerakása. - Vegytisztítás, folteltávolítás. -- Vegyszerek körültekintő használata, csak megbízható tanuló végezheti, állandó felügyelettel. - Mosószalon, vegytisztító meglátogatása, a használt gépek, eszközök és munkafolyamatok megtekintése. -- Ruhadarabok válogatása piktogramok alapján, vegyileg tisztítható, nem mosható, mosható anyagok. -- Vasalható, nem vasalható anyagok.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt életre. Kulcsfogalmak, fogalmak: vasalódeszka, gőzölős vasaló, kifordítás, hajtogatás, piktogramok jelentése, megégett, esetleges égési seb ellátása. Differenciálás:

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Varrás	Előzetes tudás: Varrás alapkellékeinek ismerete.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Önállóan kisebb ruhajavításokat elvégezni. Segítséggel használati- és ajándéktárgyakat készíteni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tudjon önállóan ruhát javítani (tű, cérna alkalmazása, gomb felvarrása, akasztó felvarrása, szegés). Tudja alkalmazni a munkadarabon a tanult hímzési technikákat. Mutasson érdeklődést, aktivitást, legyen kitartó a munkavégzés során. • Varrás eszközei. • Ruhajavítási műveletek, gomb felvarrása, szakadás bevarrása. • Kézi- és gépi varrás alapjai. • Hímzés (pl.: keresztzemes, gobelin) • Varrással, hímzéssel készült ajándéktárgyak • Népviseletek. • Öltésfajták és alkalmazási területeik. • Nem kötelezően: a horgolás, kötés anyagának, eszközeinek megismerése.	- Ruházati bolt látogatása, különböző anyagból készült ruhadarabok megtekintése. - Divatlapok, prospektusok megtekintése, kedvenc darab kiválasztása, ezt szeretném. - Varrás fontossága, hibajavítás, takarékoság. -- Öltésfajták gyakorlása (le-felőltés, fércöltés, gépöltés, pelenkaöltés), ha szükséges, papíron, erre a célra szolgáló ruhadarabon. - Leszakadt gomb felvarrása (megfelelő gomb kiválasztása: méret, szín, stílus), akasztó felvarrása. - Az eddig tanult öltésfajták gyakorlása és alkalmazása. - Hímzéssel készített darabok megtekintése (terítő, párna, blúz). -- Egyszerűbb hímzésöltések bemutatása, elsajátítása, egyszerű minta kivarrása. - Ajándéktárgy készítése egyszerű minta kivarrásával (könyvjelző keresztzemes technikával). - Ismerkedés a kötéssel. -- Eszközei, anyaga, technikája, csík kötése. - Ismerkedés a horgolással. -- Eszközei, anyaga, technikája, csík horgolása. - Ruhadarabok válogatása: utcai viselet, modern viselet, népviselet (néhány tájegységi darab felismerése (matyó). - Ruhadarabok válogatása anyaga szerint (szövött, kötött, horgolt).	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: A varrással kapcsolatos fogalmak bővítése, ismételése. Öltésfajták: kézi öltés/fűzőöltés, láncöltés, tisztázó/cikcakköltés, keresztöltés, szegő/pelenkaöltés, boszorkányöltés. Differenciálás: Akinak van kedve és szívesen tanulja a hímzést, kötet, horgolást.

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Virágápolás		Előzetes tudás: Növények tulajdonságainak, szükségleteinek ismerete, virágápolási alapkellékek ismerete.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Cserepes virágot gondozni, átültetni, szobanövényeket esztétikusan elrendezni a lakás helyiségeiben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megismerni a balkon növények és szobanövények szakszerű gondozását. Igényesség az esztétikus, szép virágkompozíció elkészítésére. • Irányítással cserepes virágok ültetése, gondozása. • Vágott virágok gondozása. • Virágfajták ismerete. • Virágvásárlás, illetendő viselkedés szabályai. • Kompozíciók szárazvirágból, élővirágból.	- Tanulmányi séta virágos parkban (Margit-sziget, Fűvészkert), a látott virágfajták megismerése, felismerése képről, játékos egyeztetés, válogatás színek szerint, te melyikeket tennéd egymás mellé? - Piac felkeresése, palánták megtekintése, megfelelő kiválasztása, megvásárolása. -- Virágládába ültetés, helynek megfelelő virágok (napos, árnyékos) - Virágok gondozása (öntözés gyakoriság, mennyiség, tápoldat használata, elszáradt részek levágása, kártevők megtalálása, ellenszerek). - Virág elhelyezése a lakásban (vázák, kaspó) - Virágbolt kínálatának megtekintése. -- Cserepes virágok, vágott virágok. - Alkalmi csokor készítése (kinek milyen csokor illik). -- Esküvői csokor, temetési csokor (koszorú). - Száraz virágból koszorú, ajtódísz (ádventi, húsvéti) készítése. -- Száraz virágból falikép, képeslap, kompozíció készítése. - Asztali dísz készítése ünnepi alkalomra (születésnap, karácsony, ballagás, vendég).	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás. Etika: az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt lételre. Környezet- és egészségvédelem: élő természet – élőlények és környezetük. Kulcsfogalmak, fogalmak: virágok elnevezése, vágott virág, cserepes virág, száraz virág, agyag granulátum, ültetőfa, tápoldat, virágtetű irtó szer, tápoldat. Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

7. Tematikai egység: Lakáskultúra		Előzetes tudás: Lakás helyiségeinek, funkciójuknak ismerete.	Órakeret: 15
Tantárgyi fejlesztési célok: Igény kialakítása az esztétikus, harmonikus lakókörnyezetre.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A lakás, iskola különböző helyiségeinek magabiztos felismerése és a berendezési tárgyak, kiegészítők csoportosítása helyük, funkciójuk szerint. Megismerni a lakás praktikus díszítését, kiegészítőket; az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása. • Az iskola különböző helyiségei, funkció szerinti berendezése, szépítése. • Az iskola alaprajza, a tanterem alaprajza. • A lakás helyiségei és berendezési tárgyai. • A lakás beosztása, alaprajza. • Lakberendezési kiegészítők. • Színek, bútorok, kiegészítők elhelyezésének szerepe a lakásban.	- Az iskola helyiségeinek bejárása, az útvonal bejelölése az épület alaprajzában (irányok megnevezése). - A saját lakás lerajzolása és beosztása. --A különböző helyiségek felsorolása és berendezési tárgyak, bútorok megkülönböztetése, válogatása. -- Nappali, háló berendezése. -- Fürdőszoba, WC berendezési tárgyai. - Kiegészítők. -- Lámpák (függő-, álló-, asztali lámpák) -- Szőnyegek (nagyság és szín szerint megfelelő), padló- és faliszőnyegek. -- Dísz tárgyak (vázák, kerámiatárgyak, képek). -- Lakástextil (függöny, terítő, díspárnák). - Tanulmányi séta (lakberendezési áruházban) -- Egy lakásban látogatás, a látottak megbeszélése. - Bútorbolti katalógusok, lakberendezési lapok nézegetése, neked melyik tetszik? Indoklással. - Csempe, járólappal, tapéta megtekintése üzletben, prospektusban. -- Harmonikus összeállítás készítése színmintával, ragasztással.	Kommunikáció: olvasás-írás, szókincs bővítés, nem verbális információk értelmezése (piktogramok). Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás, mértékegységek, mérések, a pénz. Etika: önismeret, testi és lelki egészség, az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése. Osztályfőnöki: felkészülés a felnőtt létre. Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet – környezeti ártalmak. Kulcsfogalmak, fogalmak: zsúfolt, kényelmes, időtálló, harmonikus, méretarányos. Differenciálás:	

Mézeskalács-sütő modul

11 – 12. évfolyam

Célok

- Fejleszteni a rendszeres, folyamatos és kitartó munkavégzéshez szükséges megismerő funkciókat, szociális készségeket és képességeket.
- A mézeskalács készítés elméleti ismeretinek elsajátítása, annak megfelelő alkalmazása a gyakorlati munkatevékenységek során.
- A mézeskalács készítéséhez szükséges anyagok, eszközök, technikák és azok alkalmazásának megismerése, begyakorlása az önálló munkatevékenységek során.
- Képességekhez mérten minél kevesebb segítséggel esztétikus, mutatós mézeskalács-termékek létrehozása.
- A tanulók tanulják meg értékelni a saját és mások alkotó munkáját, illetve annak eredményeit.

Feladatok

- A képességek függvényében a mézeskalács készítés technikájának minél teljesebb elsajátítása.
- A mézeskalács-készítés anyagainak, eszközeinek megismerése, adekvát használatának kialakítása.
- Mennyiségek és mérések gyakorlati alkalmazása a munkatevékenységek során.
- A mézeskalács-készítés műveleti sorrendjének megismerése, gyakorlása, elsajátítása.
- Jártasság kialakítása a díszítési technikák alkalmazásában és a kész termékek csomagolásában.
- A sütőberendezés biztonságos üzemeltetésének elsajátítása.
- A higiéniai, munka- és balesetvédelmi követelmények megismerése és betartása a munkafolyamatok végzése során.
- A manipulációs készségek, kreativitás, az ízlésvilág és esztétikai érzék fejlesztése.
- Lehetőségek biztosítása az egyéni ötletek megvalósítására és önkifejezésre.
- A munkavégzéshez szükséges monotonia tűrés és kitartás fejlesztése.

A modul szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés

A munkatevékenységek során fejlődik a másokhoz való alkalmazkodás képessége, a problémamegoldás, önfegyelem, kitartás, kötelességtudat. A tanulók megtanulják értékelni saját és társaik munkáját illetve az általuk létrehozott produktumokat. A balesetmentes munkavégzés szabálykövető magatartás kialakítását igényli.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók a képzés során népi hagyományokat, nemzeti motívumokat ismernek meg, melyeket fel is használnak a mézeskalács készítő és díszítő eljárások során.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A mézeskalács termékek készítése során a tanulók mélyebben megismerik saját képességeiket és határaikat. A hatékony és balesetmentes műhelymunkában elkerülhetetlen a körültekintő, egymásra figyelő, egymást támogató attitűd és a megfelelő szociális interakciók kialakítása, fejlesztése.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A képzés során a tanulók elsajátítják az alapanyagok takarékos felhasználását és újrahasznosítását, a munkatevékenységek során keletkezett háztartási hulladékok megfelelő kezelését.

A modul szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A tanulók szókincse a mézeskalács készítéséhez kapcsolódó szakszavakkal (alapanyagok, eszközök, díszítő eljárások) bővül, a társas érintkezéshez szükséges kommunikációs formulákat műhelymunka keretein belül gyakorolják.

Matematikai kompetencia

Az elméletben megtanult mértékegységeket és méréseket munkatevékenységekbe ágyazva sajátítják el és gyakorolják. A minél önállóbb feladatvégzés szükségessé teszi a logikus gondolkodást és a hatékony problémamegoldást.

Szociális és állampolgári kompetencia

A kis létszámú csoportban végzett munkatevékenység lehetővé teszi az intenzívebb egymásra figyelmet, a segítőkészség, tolerancia és együttműködési készség fejlesztését. A balesetmentes és eredményes feladatvégzés feltételezi a szociális érintkezés alapvető szabályainak betartását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az alkotó munka során lehetővé válik az egyéni elképzelések kreatív kifejezése, fejlődik a szép iránti fogékonyság és az esztétikai érzék. A tanulók az elméleti ismeretek tanulása során népi hagyományokkal ismerkednek meg, nyitottabbá válnak a művészetek és művészeti alkotások befogadása iránt.

A mézeskalács-sütő modul oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel, munkaasztalokkal felszerelve.

Eszközigény

- Tűzhely, sütővel
- szagelszívó
- hűtőszekrény
- mosogató
- gyúrótábla, sodrófa, ütőfák, kiszúró formák
- tálak, tálkák, tányérok, szita,
- habverő (kézi- és gépi), írókás-zacskó,
- konyhai mérleg

Mézeskalács-sütő modul 11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11–12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11–12.	11.	12.
1. Anyag és eszköz ismeret	42	42	-
2. Mézeskalács készítés technikája	134	134	-
3. Mézesbábok készítése	83	83	-
4. Ütőfás mézeskalács készítése	100	-	100
5. Mézes puszedlik, mézes csemegék	30	-	30
6. Térbeli mézeskalács tervezése, elkészítése	129	-	129
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Anyag- és eszközismeret	Előzetes tudás: Konyhatechnikai alapismeretek, konyhai takarítási munkafázisok.	Órakeret: 42
Tantárgyi fejlesztési célok: A mézeskalács készítés alapanyagait, eszközeit kiválasztani és funkciónak megfelelően használni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Biztosítsa a higiéniát a konyhában, mézes-műhelyben. Csoportosítsa az anyagokat és az eszközöket. Tudjon rendet rakni, mosogatni, takarítani. Megismerni a baleset-megelőzés szabályait, képessé válni a körütekintő, balesetmentes munkavégzésre. • Mézeskalács-készítő mesterség története. • Méz és mézeskalácsosság. • Alapanyagok, eszközök. • Balesetvédelmi ismeretek.	- A konyha felszerelésének, eszközök helyének megismerése, az eszközök funkciójának, használatának, tisztán tartásának rendje. - Játékos gyakorlatok a minél gyorsabb, pontosabb tájékozódás érdekében. - Hagyományokhoz, ünnepekhez illő mézeskalácsformák megismerése. - Válogatási gyakorlatok, tapintás alapján formafelismerés, - A méhek, méz és termékeinek ismerete. - Rövid ismertető film megtekintése a méhek életéről, a méz élettani hatásairól, - Kóstolási gyakorlat (íz felismerés) a mézfajták megismerése, ízek, illatok összehasonlítása. - A mézes-tészta készítéséhez szükséges anyagok és eszközök megismerése, megtanulása, kiválasztása, csoportosítása. - Édességbolt, cukrászda meglátogatása, mézes sütemények kínálatának megtekintése. - Az árak megfigyelése, összehasonlítása, olcsó – drága, méret, súly, csomagolás megfigyelése. - Mintagyűjtemény megtekintése. - Formák csoportosítása alkalmak, ünnepek alapján.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; Számolás-mérés: Mértékegységek, mérések, pénz Környezet és egészségvédelem: Az emberi test, Élő természet – Élőlények és környezetük, Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt életre Kulcsfogalmak, fogalmak: A háztartásban tanultak kibővítése új fogalmakkal (eszközök, alapanyagok). esztétikai, szimbólum, folklór, kiszúrás, lazítás, cukortészta Differenciálás:

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Mézeskalács készítés technikája		Előzetes tudás: Konyhatechnikai alapismeretek – alapanyagok, eszközök, munkafázisok.	Órakeret: 134
Tantárgyi fejlesztési célok: Mézes tésztát minél nagyobb önállósággal összeállítani, esztétikus, mives alkotásokat készíteni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje az olajos magvakat és a sodrás műveletét. Fokozott elővigyázatosság és felügyelet mellett önállóan süsse meg a mézeskalács tésztát. Ismerje, tudja a sütési időt és tartsa be. Ismerje a próbasütést és a sütő- berendezést. Ismerje és tudja a tojásfehérje és porcukor mennyiségét, ismeretei szerint készítsen íróka-mázat. Ismerje fel a mézes-tészta hibáit (túl kemény, túl laza) és tudja a javítási eljárásokat. Sajátítsa el a fóliahegesztő és az olló balesetmentes használatát. Ismerje fel a csomagolóanyagokat. A mézeskalácsot ízléseesen, szépen tudja becsomagolni. • Mértékegységek, mérés • Mézeskalács-tészta összeállítása • Sodrás művelete • Nyújtás, kiszúrás • Díszítés magokkal, rátéttel • Sütés • Írókázás • Hibajavítás • Csomagolás	- Az anyagok és eszközök kiválasztása után, mézes-tészta készítése: alapanyagok mérlegen való kimérése, tojás fertőtlenítése, szétválasztása mézes-tészta összeállítása segítségével, gyúrás. - Mézes-tésztából sodrási eljárással mézes-figurák készítése, gyakorlása. - A pihentetett mézes-tészta újragyúrása, nyújtása és formával való kiszúrása. - A kinyújtott és kigyúrt mézes-tészta díszítése olajos magvakkal és rátéttel kombinálva minta szerint és egyéni ötletek megvalósításával. - A már megismert mézeskalács-készítés technikája után (sodrás, kiszúrás, díszítés), a mézes-tészta kisütése önállóan felügyelet mellett. - Íróka-máz készítése fertőtlenített tojásfehérjéből és többször átszitált porcukorból. Íróka zacskó készítése. - Írókázás gyakorlása papíron: pötty, vonal. Gyakorlás után a kész mézeskalács díszítése íróka-mázzal, minta szerint. - A nem megfelelő állagú mézestészta hibájának kijavítása önállóan, segítséggel. - A kész mézeskalács csomagolása.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések Testnevelés: Képességfejlesztő gyakorlatok (állóképesség fejlesztése). Kulcsfogalmak, fogalmak: mennyiségek: gramm, dekagramm, kilogramm fogalma gyúrás, pihentetés, járulékos anyagok fogalma, recept, fertőtlenítés sodrás, kenés, csiga, kigyó gyúrotábla, sodrófa, nyújtófa, kiszúrás, lisztezés díszítés fogalma, olajos magvak: lenmag, szezám, napraforgómag, tökmag, dió, mogyoró, mandula rátét-tészta fogalma sütési idő, perc fogalma írókázás, íróka-máz, fogalma, díszítés íróka-zacskó, fóliahegesztő, szárítás hibajavítás fogalma, állag, képlékenység csomagoló anyagok és elnevezésük: celofán, folpack, kötözőszalag, cellux, termék fogalma, ízlés, esztétika Differenciálás:	

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Mézesbábok készítése		Előzetes tudás: Mézes-tészta alapanyagai, összeállítása.	Órakeret: 83
Tantárgyi fejlesztési célok: Ízléses, mives munkadarabokat készíteni minél nagyobb önállósággal.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Minél önállóbban legyen képesek a mézes-tészta anyagainak és mennyiségének összeállítására. Segítséggel készítsen írómázát és íróka-zacsót. Gyakorlás után önállóan tudja írókázni a mézesbábót. Használja szakszerűen az ollót és a kést. Legyen elővigyázatos a sütésnél. Cukortésztát készítsen a megadott recept szerint önállóan, felügyelet mellett. - Mézeskalács tésztából baba, huszár, szív, tányér készítésének munkafázisai. - Cukortésztás munkadarabok (baba, huszár, szív, tányér) készítésének lépései. - Festés, díszítés alapanyagai, minták.	- Összetevők kiválasztása, szükséges mennyiségek kimérése, tervezés: mennyi kész sütemény lesz belőle? - Számolási gyakorlat, kb. mennyibe kerül egy sütemény? - Sablon készítése, forma lerajzolása kartonra, ollóval kivágása. - Mézes-tészta készítése, - Hűtés, összekeverés, nyújtás. - Pihentetése, kinyújtása, sablon tésztára tétele és késsel való kivágása. - Mézesbáb díszítése a megismert és megtanult írókázással. - Egyedi darabok készítése, összehasonlítása, melyik a legszebb, finomabb? - Sütés, szárítás, csomagolás gyakorlása. - A sütéssel kapcsolatos ismeretek (idő, hőfok, szín). - Cukortészta készítése: cukorból, vízből szalakálból, lisztből főzéssel. - Illatok felismerése (méz, fűszerek, szalakáli). - Étel-festékek tulajdonságai, használata. - Munkadarabok ételfestékekkel való befestése. - Szárítás, írókázás, szárítás, csomagolás. - Csomagolóanyagok megismerése, tulajdonságai, alkalmi csomagolás, kereskedelmi forgalomhoz megfelelő csomagolás.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; Nem verbális információ értelmezése (Szimbólum felismerés) Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések, Pénz, Műveletek, Etika: Az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése Környezet és egészségvédelem: Az emberi test, Egészségmegőrzés, egészséges életmód Kulcsfogalmak, fogalmak: sablon, cukortészta fogalma ételfesték, zselatin Differenciálás:	

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: Ütőfás mézeskalács készítése		Előzetes tudás: A mézes-tészta készítés eszközeinek, alapanyagainak ismerete, egyes munkafázisok (pl.: alapanyagok kiválasztása, tészta összeállítása) önálló végzése.	Órakeret: 100
Tantárgyi fejlesztési célok: Esztétikus munkadarabokat létrehozni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudjon a már megismert és megtanult módon mézes-tésztát készíteni. Tudja a sima mézes-tészták közötti különbséget. Legyen képes irányítás mellett önállóan dolgozni. Ütőfás mézeskalács-készítésének munkafázisai.	- Mézes-tészta receptek ismerete, hozzávalók biztos ismerete (mi hiányzik? Mennyiségi arányok ismerete, összehasonlítás). - Mérési gyakorlatok, becslés, pontos mérés. - Ütőfás mézes-tészta készítése, pihentetés után kinyújtása. - Az ütőfának megfelelő méretre kivágás, mintázás, nyomkodás, sütés. - Türelmes gyakorlás (a nyomóerő próbálgatása esetleg gyurmával is, a minta megjelenésének egyre pontosabb kivitelezése). - Díszítés, kenés, mázazás (a motívumok rajzolásának gyakorlása papírra, egyedi díszítés tervezése). - Csomagolás, gyakorlás. - Alkalmi csomagolás, dekoráció (Mikulás, karácsonyi-húsvéti alkalmakra).	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések Környezet és egészségvédelem: Az emberi test, Egészségmegőrzés, egészséges életmód Testnevelés: Képességfejlesztő gyakorlatok (állóképesség) Kulcsfogalmak, fogalmak: A mézeskalács-készítés során megtanult fogalmak ismerete és helyes használata, sorrendje. ütőfák fogalma. Differenciálás: A kitartó munkavégzés elsajátítása személyes megsegítés	

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: Mézes puszedlik, mézes csemegék		Előzetes tudás: A mézes-tészta készítés eszközeinek, alapanyagainak ismerete, egyes munkafázisok (pl.: alapanyagok kiválasztása, tészta összeállítása) önálló végzése.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Receptet követve ízletes mézes csemegéket készíteni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A recept szerint – segítséggel - készítse el a puszedlit. Ismerje fel a megmaradt mézeskalács felhasználását és abból új ízletes csemegét készítsen. • Mézes-puszedlik készítésének alapanyagai, fázisai. • Mézes csemegék alapanyagai, készítésének menete. • Makron (macaron) készítésének alapanyagai, lépései.	- Játékos eszköz-felismerési gyakorlatok. - Mérési, becslési verseny, alapanyagok kiválasztása tapintás, ízlelés alapján. - Szakácskönyvek, süteményes weboldalak tanulmányozása, receptek keresése, kiválasztása. - Eltérő receptúra kipróbálása, kóstolás, összehasonlítás, melyik a finomabb, miért – íz, állag, eltarthatóság, összetevők ára – melyik olcsóbb? - A recept szerint a mézes-tészta-puszedli készítése, formázása, sütése, bevonása. - Sütési idő figyelemmel kísérése (az idő tartamának, múlásának érzékelése, a pontosság fontossága – túlsütés, sületlen). - Esztétikus csomagolás, higiénikus tárolás fontossága. - A megmaradt mézeskalácshoz ízesítők hozzákeverésével mézes csemege készítése. - Kísérletezés az összetevők, ízesítőszer arányításával, új ízek kipróbálása. - Makron recept alapján történő elkészítése.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; Olvasás-írás; Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések Környezet és egészségvédelem: Az emberi test, Egészségmegőrzés, egészséges életmód Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ismert fogalmak mellett a mézes-puszedli, mézes-csemege és bevonás fogalma. Differenciálás: A higiénia feltételeinek megismerése, a szükséges tisztálkodás fázisainak begyakorlása (egyéni), a tisztaság fontosságának megértése, munkavégzés ezek szerint.	

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Térbeli mézeskalács tervezése, elkészítése	<i>Előzetes tudás: Mézestészta alapanyagának, összeállításának, díszítőeljárásoknak ismerete.</i>	Órakeret: 129
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Minél kevesebb segítséggel térbeli mézeskalácsot tervezni és összeállítani. Esztétikus munkadarabokat létrehozni.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Tudja, a már megismert és megtanult alaptészta készítésének műveleteit, ügyelve az esetleges hibákra. Tudjon sablont készíteni és használni. Alkalmazza a megismert díszítési technikákat (tetszőlegesen a tanuló ízlésének megfelelően). Ismerje a sütést, tűzhelyet. Ismerje a csomagoló anyagokat. Balesetmentes, önálló munkavégzéshez rendelkezzen megfelelő tudással. Térbeli mézeskalács tervezésének, elkészítésének menete.	- Egyszerű mézes-tészta készítése, vágása sütési ideje, színe, vastagsága közötti összefüggések felfedezése, kipróbálása, a tudatos munka megalapozása. - Anyaggyűjtés a témában, szakácskönyvből, internet segítségével. - Látogatás cukrászdában (műhelyben), vásárokon, a Vendéglátóipari Múzeumban, a tapasztalatok megbeszélése, felidézése. - Tervezés a látottak alapján, egyedi elképzelésekkel. - Kész mézeskalács papíron a térbeli mézeskalács megtervezése (forma, minta szerint). - A szükséges anyagmennyiség alapanyag szükségletének kiszámolása, előkészítése. - Mézes-tészta készítése, kivágása sablonnal (díszítés magokkal) - Sütés, írókázás, összeállítás - Száritás, - Csomagolás gyakorlás önállóan minta alapján és egyedi ötletek felhasználásával. - Az elkészült darabok megtekintetése, értékelése.	Kommunikáció: Anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; Mértékegységek, mérések Etika: Az ítéletképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre Kulcsfogalmak, fogalmak: Tervezés fogalma. Differenciálás: Az egyéni képességek és igények figyelembe vételével kedvenc tevékenység végzése. Minden munkafázis gyakorlása szükség szerint az egyre pontosabb munkavégzés érdekében.

Kert- és parkápoló modul

11 – 12. évfolyam

Célok

1. A kert és parkápoló tevékenységek végzése közben a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakma tanulásához, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.
2. A kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordítani a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsolva.
3. A tevékenységközpontú tanulásszervezés segítségével a tanulók segítése szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok elsajátításában, a későbbi rehabilitáció, illetve védett munkahelyen történő munkavégzés képességének elősegítésében.
4. A tanulók figyelmének, érdeklődésének felkeltése saját és közvetlen környezetük igényes kialakítására.
5. Kialakítani bennük a rend iránti igény, a rend megteremtésének és fenntartásának, valamint megőrzésének képességét.
6. Szeressék a természetet, segítséggel tudják vonzóvá tenni környezetüket, szívesen tartózkodjanak, és dolgozzanak a jó levegőn, az időjárásnak megfelelő öltözködés felismerésével.
7. A kert és parkápoló munkák megismertetésével és gyakoroltatásával lehetőséget biztosítani a fiatalok számára a teljesebb élet, a társadalomba és a termelőmunkába való bekapcsolódáshoz.
8. Ismerjék a parkot, kertet, mint munkaterületet, ahol tevékenykedniük kell, tudjanak tájékozódni a munkaterületen, és tudjanak utasításokat végrehajtani.
9. A munkavégzés során legyenek képesek a megfelelően előkészített szerszámokat, eszközöket, rendeltetésszerűen használni, figyeljenek önmaguk és társaik testi épségére.
10. Legyenek képesek családban, szociális ellátásban, esetleg munkavállalóként egyszerű konyhakerti és parkápolási munkák végzésére.
11. Legyenek képesek kitartóan, huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, vegyék észre a hibát és igyekezzenek azt korrigálni.
12. Amennyire lehetséges sajátítsák el a másokkal való együttműködést a feladatok végzése során.

Feladatok

1. A képességek függvényében a modul tananyagának minél eredményesebb elsajátíttatása.
2. Egyszerű feladatoknál önálló munkavégzés elősegítése. Amennyiben erre nem képes, akkor segítséggel tudja megoldani feladatait.
3. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben.
4. Balesetvédelmi és munkavédelmi ismeretek nyújtása a munkafolyamatok végzése során.
5. Vágott és cserepes növények, konyhakert, gyümölcsöskert, dísznövény és park gondozási tevékenységeinek megismertetése, gyakoroltatása.
6. Csoporton belüli együttműködési lehetőségek nevelési hatásának felhasználása a szocializáció érdekében.

A kert- és parkápoló készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A 11. évfolyamon az intézmény területén kialakított gyakorló helyeken történik a modul tananyagának elsajátítása, a 12. évfolyamon külső helyszínek bevonásával.

A képzéshez szükséges anyagok, eszközök

1. Vetőmagok, szaporítóanyagok
2. Ásó, gereblye, kapa, sorkihúzó, ültetőfa, ültető lapát, öntözőkanna, zsineg, vödör, lapát, vasvilla, lombseprű, talicska, műanyag rekesz, metszőolló,
3. fűnyíró, sövénynyíró, virágcserepek
4. Munkaruha, sapka, bakancs, védőkesztyű, védőszemüveg
5. A kert és a játszóterek berendezéseinek, műtárgyainak állagmegóvásához szükséges anyagok, eszközök
6. Kültéri hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő

Szemléltető eszközök

1. Tankönyvek, kertészeti könyvek, kertészeti folyóiratok, kiadványok, filmek.
2. A tevékenységekkel kapcsolatos fotók, folyamatábrák, képek a munkafázisokról és minta munkadarabok.
3. IKT- eszközök

Kert- és parkápoló modul
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
A kert- és parkápoláshoz szükséges általános ismeretek			
1. Anyag-és eszközismeret	30	15	15
2. Éghajlati ismeretek, tanulmányi séta /szabadon tervezhető órakeret/	20	10	10
3. Talajtani ismeretek	20	10	10
Kert- és parkfenntartásai ismeretek			
4. A kertet, parkot alkotó növények és szaporításuk	34	17	17
5. A kertet, parkot, díszkertet alkotó növények ápolása	40	20	20
Munka és környezetvédelmi ismeretek			
6. Baleset megelőzés az intézményi gyakorlólhelyeken	20	10	10
7. Baleset megelőzés a külső gyakorló helyeken	24	-	12
8. Teendők balesetek bekövetkezésekor	12	6	6
9. Környezetünk védelme	16	8	8
Szakmai gyakorlat			
10. Gyakorlati anyag- és eszközismeret	20	10	10
11. Konyhakert, gyümölcsöskert, parkfenntartási gyakorlatok	100	50	50
12. Konyhakertet, gyümölcsöskertet, parkot, díszkertet alkotó növények gondozása, ápolása.	408	204	204
13. Intézményi gyakorlólhelyek, parkok, kertek műtárgyainak fenntartása (karbantartása)	34	29	17
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Évfolyam: 11.

1. Tematikai egység: Anyag- és eszközismeret	Előzetes tudás: Balesetvédelmi ismeretek. A legfontosabb kerti kéziszerszámok ismerete.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Szerezzen pontos ismereteket a kertben és a parkban használható kéziszerszámokról, ezek szakszerű és biztonságos használatáról. Ismerje meg a kéziszerszámok mellett a fűnyíró gépeket.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Felismerni a kéziszerszámokat, megismerni rendeltetésszerű használatukat, elsajátítani a velük történő balesetmentes munkavégzés szabályait. Megismerni vető és ültető szerszámokat, fűnyíró gépeket. - A kéziszerszámok megismerése. A velük történő balesetmentes munkavégzés szabályai (ásó, gereblye, kapa, ültetőfa, sorkihúzó, lombsöprű, metszőolló stb.) - Kéziszerszámok használata - A kéziszerszámok karbantartása - Vető- és ültető kéziszerszámok. - Fűnyíró használata	- Szerszámok bemutatása, csoportosítása. - Biztonságos használatukról, videók, filmek megtekintése. (internet, házi készítésű) - Egyszerűbb szerszámok ismerete, gyakorlatban kipróbálásuk. - Szerszámok önálló előkészítése, bemutatása. - Feladatlapok kitöltése.	HCM modul, Mézeskalács-sütő modul: balesetvédelmi ismeretek, eszközismeret Kulcsfogalmak, fogalmak: kéziszerszámok, gépek, kertiszerszámok, ásó, kapa, gereblye, lombsöprű, lapát, villa, ültetőfa, sorkihúzó, talicska, metszőolló, ágvágó olló, öntözőkanna, kerti csap, gumicső, fűnyírók Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

2. Tematikai egység: Éghajlati ismeretek	<i>Előzetes tudás: Hazánk éghajlata, évszakok, időjárás elemeinek ismerete.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Új ismereteket szerzése, régiók megszilárdítása hazánk éghajlatáról, a klíma változásáról, az időjárásról és azok hatásáról a szabadban folytatott munkákra.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni és megérteni az időjárás hatását a kerti munkára és a növényekre. Megismerni hazánk éghajlatának összetevőit és az időjárási jelenségeket különböző évszakokban. Megismerni meg az időjárás hatását a szabadban élő növényekre és az emberekre. • Hazánk éghajlata és az időjárás. • Az éghajlat összetevői, az éghajlat és az időjárás befolyása a kerti munkákra. • A csapadék, a szél, a napsütés hatásai • Az éghajlat összetevői. • Időjárási jelenségek megismerése. • Az időjárás befolyása a kerti munkára.	- Hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő előkészítése, rendszeres <i>mérések</i> folytatása. - Helyi időjárás megfigyelése: csoportnak naptárkészítés és a <i>naptárban jelölni</i> a csapadékot, napsütéses napokat, hőmérsékletet, a talaj hőmérsékletét . - Interneten utána keresni és havonta a <i>naptárba beírni</i> beírni a napsütéses órák számát, a csapadék mennyiségét és a napi átlag hőmérsékletet.	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: éghajlat, időjárás, évszakok, hónapok, csapadék, szél, napsütés, hőmérséklet, kültéri, beltéri hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő, naptár Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

3. Tematikai egység: Talajtani ismeretek		Előzetes tudás: Homok és termőföld megkülönböztetése.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Ismeretek szerzése különböző talajtípusok szerepéről a kertészetben és a termőtalajt termőképességének fenntartásáról.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megismerni különféle talajtípusokat. Megérteni a talajművelésnek az ember életében betöltött szerepét. Megismerni a talaj termőképességének fenntartásának gyakorlatát. • A talaj szerepe a kertészetben. • A talaj legfontosabb típusai. (kötött talaj, szikes talaj, homoktalaj stb.). • A termelésre alkalmas talaj. • A talaj szerepe a kertészeti termelésben. • A talajművelés jelentősége, fontossága, módjai. • A talaj termőképességének fenntartása. • Környezet-kímélő trágyázás, szerves-és műtrágyázás. • A földterület művelésének feltételei.	- <i>Látogatás</i> a Magyar Mezőgazdasági Múzeumba talajtani és a talajműveléssel, növénytermesztéssel kapcsolatos állandó kiállítások megtekintése - Interneten <i>videók</i> megtekintése. - Kertészetekben <i>látogatás</i> - <i>Kísérletezés</i> - a talajok vízáteresztő képességének tesztelése. - Intézmény területén lévő talaj <i>azonosítása</i>, tulajdonságainak megismerése.	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: kötött, termő és homoktalaj szerves trágya, műtrágya, talajvédelem Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 11.

4. Tematikai egység: A parkot és kertet alkotó növények és szaporításuk	<i>Előzetes tudás: Virágnyílási időszakokként 3 kerti virág ismerete, konyhakerti zöldségek ismerete. Négy-öt parkalkotó bokor és fafajta ismerete. Egyszerű növénygondozási ismeret.</i>	Órakeret: 34
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Megismertetni a különböző növénytipusokat és azok jellemzőit, a haszon, dísz és vadonélő növényeket, szaporításuk jelentőségét, formáit.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megkülönböztetni a haszon és dísznövényeket. Megismerni meg a különböző szaporítási módokat és az azok közötti különbséget. Megtanulni a legalapvetőbb ismereteket a növények ápolásáról és védelméről. Felismerni a különböző gyümölcsfákat. - Növényismeret: fás és lágyszárúak, lombhullatók, örökzöldek, gyümölcsfák, konyhakerti növények. - Dísz és haszonnövények, egy és két nyári növények, virágágyba kiültethető növények. - Kert, park, zöldterület, pázsit, gyep jelentősége. - Növények szaporítása, ültetése, ápolása, gondozása – zöldségnövények szaporítása - Vetés, ültetés, palántázás. - Növényvédelem.	- Növényismeret gyakorlása <i>kiránduláson, sétán</i> tanösvényen, kertészetekben ill. kertészeti árusító helyeken, közparkokban stb. <i>Természetfilm, videofilm</i> megtekintése. - Konyhakert <i>megtekintése</i> családi házban, vagy közösségi, vagy iskolakertekben. - Szaporítási módok <i>bemutatása</i> digitálisan iskolai gyakorlóhelyen <i>Tablókészítések</i> témakörönként	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: zöldterület, kert, park, erdő, mező, rét, gyep, lágú és fás szárú, dísz és haszonnövények, konyhakerti növények, lombhullató, örökzöld, gyümölcsfa, gyümölcsös, egy és kétnyári növények. vetés, ültetés, palántázás. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

5. Tematikai egység: A parkot, kertet és díszkertet alkotó növények ápolása	<i>Előzetes tudás: Néhány beltéri és kültéri dísznövény ismerete. Egyszerűbb kerti munkák ismerete.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A különböző évszakok kertben és parkban végzendő munkáinak megismerése, a környezetünket díszítő növények és tárgyak megismerése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni a legalapvetőbb kerti munkákat. Megismerni a gyeptelepítés feltételeit és módját. Megismerni a dísznövények ápolásának, gondozásának módjait. Megismerni a virágtartók telepítésével kapcsolatos feladatokat. • Parkok ápolása, gondozása. • Gyep telepítése, ápolása, gondozása. • Dísznövények ültetése, ápolása, gondozása. • Kerti növények ültetése, ápolása, gondozása. • Virágtartók, edényes növények előkészítése, telepítése, gondozása. • Konyhakerti növények ápolása. • Gyümölcsfák, gyümölcsöskertek gondozásának megismerése.	-Egyszerű kerti munkák bemutatása, <i>kipróbálása</i> az intézményen belüli gyakorlóhelyeken - füvesítés, gyeptelepítés, ápolás, gondozás – <i>videófilm megtekintése</i> - dísznövények ültetése, ápolása gondozása, kerti növények ültetése, ápolása, gondozása, virágtartókba növények telepítése, munkák gyümölcsöskertben, gyümölcsfák ápolása, gondozása – <i>videófilmek megtekintése</i>, kertészetek, parkok <i>látogatása</i>	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: parki, díszkerti növény, gyep, füvesítés, örökzöld, lombhullató, telepítés, ápolás, gondozás, virágtartó, edényes növény Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

6. Tematikai egység: Baleset megelőzés az iskolában		Előzetes tudás: Általános ismeretek a baleset megelőzésről, általános balesetvédelmi szabályok ismerete.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Szerezzon ismereteket a kert és parkápolás balesetvédelmi szabályairól, ismerje meg és alkalmazza a speciális szabályokat az iskolai gyakorlóhelyeken.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megérteni a szabályok szükségességét, és azok betartásának fontosságát saját és társaik érdekében. Megismerni a tűzvédelmi szabályokat és azok jelentőségét. Felismerni és elkerülni a balesetveszélyes helyzeteket. Elfogadni az előírt feltételek teljesítését munkavégzés előtt. Elfogadni az előírt öltözet viselését, megérteni előnyeit. • Az osztály-és munkaterem, gyakorlóhely használatának rendje. • Munka és balesetvédelmi szabályok. • Tűzvédelmi szabályok. • Munkába állás feltételei. • Munkaruha, védőruha. • Balesetek megelőzése. • Baleset megelőzés a gyakorlatban. •	- Gyakorlóhelyek felszereléseinek megismerése. - Munka-, tűzvédelmi- és balesetvédelmi szabályok megtanulása; <i>tablókészítés, feladatlapok kitöltése</i> - Balesetveszélyes helyzetek beazonosítása, elkerülésük megtanulása. <i>Szituációs feladatok, online feladatok.</i> - Balesetvédelmi <i>videók, bemutatók</i> megtekintése.	Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: balesetveszélyes helyzet, elővigyázatosság, odafigyelés, szabályok, baleset, sérülés, munkaruha, védőruha, tűzvédelem, áramütés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 11.

7. Tematikai egység: Baleset megelőzés az intézmény gyakorlatokon	<i>Előzetes tudás: Segítségkérés lehetőségei. A balesetvédelmi szabályok ismerete.</i>	Órakeret: 24
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: 1. Sajátítsa el olyan ismereteket, amelyekkel megelőzheti a baleseteket és legyen igénye ezeknek az ismereteknek a gyakorlatban történő betartására.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerni és betartani a szabályokat, előírásokat, elvárásokat. Ismerni az időjárás okozta egészségügyi és baleseti veszélyeket és megelőzésüket. Megérteni a higiénias rendszabályok fontosságát. Kialakítani a szerszámok rendeltetésszerű használatát. Megérteni a tűzvédelmi szabályok betartását. Megismerni a munka, az egészséges életvitel, állóképesség kapcsolatát. • Kulturált, fegyelmezett viselkedés és munkavégzés. • Időjárás veszélyei (leégés, napszúrás, allergia). • A legmegfelelőbb szerszámok kiválogatása, rendeltetésüknek megfelelő használata. • Mérgezések, fertőzések veszélyei a gyakorlólhelyeken • Fizikai állóképesség – életvitel - munka és pihenés helyes aránya. • Tűzvédelmi ismeret a gyakorlólhelyen.	- Gyakorlólhelyek, felszerelések <i>megismerése</i>. - Gyakorlólhelyen történő munka-, tűzvédelmi- és balesetvédelmi <i>oktatáson részvétel</i>. - Balesetveszélyes helyzetek <i>beazonosítása</i>, elkerülésük <i>megtanulása</i>. - <i>Tudni és betartani</i> a gyakorlólhely konkrét elvárásait.	Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai. Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: szabály, előírás, elvárás, leégés, napszúrás, rosszullét, fájdalom, szédülés, segítségkérés elsősegély, segélyhívószámok, higiénia, mérgezés, fertőzés, életmód, életvitel, állóképesség, alkalmasság valamilyen munkára, munka, pihenés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

8. Tematikai egység: Teendők balesetek bekövetkezésekor		Előzetes tudás: 1. Segélyhívószámok ismerete. Ismeretek a balesetek bekövetkezése után nyújtandó segítségről, segítségkérésről.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Biztosan tudja, hogy honnan lehet segítséget kérni. Ismerje meg a tennivalókat baleset esetén és a segítségnyújtás alapvető lehetőségeit.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudni, hogy baj esetén kihez és hová fordulhat. Képesnek lenni segítséget hívni. Segítséget kérni a megfelelő helyről. Megismerni a segítségnyújtás egyszerűbb módjait. Megismerni az áramtalanítás fontosságát és annak módjait. Ismerje meg a tűzoltás módjait. - Az elsősegélynyújtás egyszerűbb módjai - Azonnali jelzés baleset bekövetkezésekor a munkahelyi vezetőnek. - Segítségnyújtás. - Teendők áramütés esetén. - Teendők tűz esetén.	- Segítségkérés és segítségkérés gyakorlása – online feladatok gyakorlása - Szituációs gyakorlatok – elsősegély nyújtás - Áramtalanítás, tűzoltás – online feladatok gyakorlása	Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai. Mézeskalács sütő modul -balesetmegelőzés Kulcsfogalmak, fogalmak: központi segélyhívószám: 112., tüzeset, baleset, sérülés, elsősegélynyújtás, elsősegélynyújtó hely, áramtalanítás, tűzoltás módjai, segítségkérés, segélyhívás, segítségnyújtás, elsősegély, tűzoltó készülékek Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 11.

9. Tematikai egység: Környezetünk védelme	Előzetes tudás: Szelektív hulladékgyűjtés, környezetszennyezés, környezet tisztántartása, környezetvédelem jelentősége.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Értse meg a környezetvédelem és a természetvédelem fontosságát. Ismerje és értse a környezet és a természetvédelem jelentőségét, feladatait.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismereteket szerezni környezet- és természetvédelemről. Megérteni, hogy mit tehet saját maga a környezet és a természet megóvásáért. Ismerje meg a tiszta környezet szerepét az egészséges életmódban. Szerezzon ismereteket a környezetbarát növényvédelemről környezettudatos gazdálkodásról. • A környezetvédelem jelentősége. • A természetvédelem jelentősége. • Vegyszer nélküli növényvédelem lehetőségei a természet egyensúlyának fenntartásában. • Komposztálás, jelentősége. • Környezet-védelem szerepe az egészséges életben. • Hulladékok, veszélyes anyagok kezelése.	- A környezet szépségeinek <i>átélése</i> – <i>kirándulás</i>, – természetfilm, környezet- és természetvédelmet bemutató film <i>megtekintése</i>. - Szelektív hulladékgyűjtés <i>alkalmazása</i>. - Környezetvédelmi feladatok <i>gyakorlása</i>. Pl.: szeméthyűjtési megmozdulásokon részvétel - <i>Ismeretszerzés</i> interneten	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: környezet, természet, emberi tevékenység hatása, kölcsönhatás, környezet- és természetvédelem, komposztálás, biogazdálkodás, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok, mérgek. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

10. Tematikai egység: Gyakorlati anyag-és eszközismeret	<i>Előzetes tudás: Szerszámokat, kéziszerszámok és használatuk ismerete. Baleset védelmi ismeretek.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatos és célszerű szerszámhasználat begyakorlása. Fűnyíró használata.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Gyakorolni a kéziszerszámok, eszközök, fűnyíró használatát. Megismerni a sorkihúzó jelentőségét. Megismerni a komposztálás eszközeit és a felhasználható anyagokat. Megjegyezni az évszaknak és időjárásnak megfelelő munkákat az intézményi gyakorlólhelyeken. Az időjárási megfigyeléseket rögzíteni és összehasonlítani. • Kéziszerszámok használata. • Sorkihúzó használata. • Fűnyíró használata. • Időjárás megfigyelése lejegyzése	- Az évszaknak megfelelő <i>munkák</i> az intézményi gyakorlólhelyen. (Előkertben, játszóudvaron, teraszon, szérűben.) - Az eszközök rendeltetésszerű használatának <i>kipróbálása, gyakorlása.</i> - Kapálás, gyomlálás, ásás, gereblyezés, ültetés, öntözés, metszés <i>kipróbálása.</i>	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: ásás, kapálás, gyomlálás gereblyezés, metszés, ültetés, öntözés kéziszerszámok, gépek, évszakok, komposztálás Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

11. Tematikai egység: Park és kertfenntartási gyakorlatok	<i>Előzetes tudás: Növényismeret. Egyszerű szerszámok és használatuk ismerete.</i>	Órakeret: 100
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A kertekben és parkokban végzendő munkák begyakorlása. A talajművelés és a növény szaporítás különböző módjainak megismerése és alkalmazása.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni a talajművelés eltérő feladatait a különböző évszakokban. Gyakorlatban alkalmazni az ültetéssel és vetéssel kapcsolatos feladatokat; ültető gödrök mérete és az ültetés célszerű kivitelezését begyakorolni. Begyakorolni a szaporítás módjait. Megteremteni a füvesítés feltételeit és füvesíteni. Megismerni az intézményi területen lévő műtárgyakat és karbantartásukat. • Intézményi zöldterületek ápolása, gondozása. • Talaj előkészítés ősszel és tavasszal. • Őszi és tavaszi vetés, ültetés, palántázás. • Szaporítóládák készítése, használata. • Sövények gondozása. • Füvesítés, gyeptelepítés. • Az intézmény területen lévő műtárgyak karbantartása.	- <i>Munkavégzés az intézményi gyakorlóhelyeken.</i> - <i>Virágmagok vetése szaporítóládába és helybe, palánta nevelés, palánta kiültetése.</i> - <i>Sövények metszése.</i> - <i>Talajelőkészítés</i> - <i>Szabadgyökerű, földlabdás, konténeres növény ültetése. (Ültető gödör ásása, ültetés végrehajtása, ültetés utáni munkák, növénygondozás)</i> - <i>Füvesítés, gyeptelepítés.</i>	Udvaros modul vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: talajelőkészítés, szabadgyökerű , földlabdás, konténeres, ültetés, vetés, palántázás, ágyás, szaporítóláda, telepítés, füvesítés. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

12. Tematikai egység: A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat	<i>Előzetes tudás: Beltéri és dísznövények ápolása. Növények és azok életfeltételei. Balesetvédelmi ismeretek.</i>	Órakeret: 408
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorolja be a kert és a park növényeinek ápolását. Tudja alkalmazni a gyakorlatban a növények ápolásáról tanultakat.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Udvaros modul vonatkozó fejezetei.
Munkát végezni intézményi gyakorlólhelyeken Gyakorolni a fűnyírógép használatát. Gyakorolni az évelő növényekkel kapcsolatos feladatokat. Eltávolítani a gondozott területekről a nem kívánatos növényeket. Begyakorolni a sövényrel kapcsolatos feladatokat. Begyakorolni pázsitfűvel kapcsolatos feladatokat. • Pázsit és gyepek ápolása, gondozása, felújítása. • Sövénygondozás. • Beltéri, kültéri növények ápolása, gondozása. • Kertgondozás, betakarítás. • Szerszámhasználat. • Palántanevelés, palántázás. • Évelő növények telepítése, gondozása, felújítása. • Gyomtalanítás.	<i>Az intézményi gyakorlólhelyeken lehetséges feladatvégzés.</i> - <i>Évelőágyak felújítása, áttelepítése. Évelő növények felszedése, tőosztása, talaj-előkészítés, tápanyag-utánpótlás, talajfertőtlenítés, tarackirtás, ültetés, beöntözés.</i> - <i>Konyhakerti növények ápolása, gondozása, terméseik betakarítása, tárolása, palántanevelés, palánta ültetés.</i> - <i>Sövények, díszcserjék fenntartási munkái: metszés, nyírás, öntözés, tápanyag-visszapótlás, talajlazítás, növényvédelem.</i> - <i>Füvesítés, felújítás, fűnyírás.</i>	Kulcsfogalmak, fogalmak: palántanevelés, gyomtalanítás, évelő növény, betakarítás, felújítás Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 11.

13. Tematikai egység: Parkok, kertek műtárgyainak fenntartása		Előzetes tudás: Játszóterek berendezésének, tárgyainak ismerete.	Órakeret: 34
Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerje meg a környezetünkben lévő műtárgyakat és azok gondozását, játszóterek ápolása, gondozása, karbantartása iránti igény felkeltése, speciális tevékenységek, feladatok megismerése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megismerni az intézményi játszótér tárgyainak karbantartását. Megtanulni, hogy hideg idő estén el kell zárni a kinti csapokat és be kell takarni. Részt venni az intézményi játszótér takarításában, állagmegóvásában Megismerni a játékokon, padokon a sérült, balesetveszélyes részeket. • Intézményi játszótér tisztántartása. • Intézményi játszótér berendezésének ápolása, gondozása. • Fagymentesítés ismerete, fagykárak megelőzése. • Sérült, balesetveszélyes játékok felismerése.	- Intézmény játszóterén, sportudvarán, gyakorlólóhelyein lévő műtárgyak (padok , asztalok, fakorlátok stb.) felületkezelésében részvétel; tisztítás, csiszolás, mázolás, szuvasodás elleni kezelés. - Videók megtekintése fagymentesítésről, az intézmény kerti csapjának fagymentesítését megfigyelni, abban részt venni. - Videók megtekintése, játszóterek, díszkútak karbantartásáról, gondozásáról	Udvaros modul vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: állagmegóvás, javítás, fagymentesítés, karbantartás, díszkút, szuvasodás, felületkezelés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

1. Tematikai egység: Anyag- és eszközismeret	Előzetes tudás: Balesetvédelmi ismeretek. A legfontosabb kerti kéziszerszámok, fűnyírók, ismerete.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Szerezzen pontos ismereteket a kertben és a parkban használható kéziszerszámok szakszerű és biztonságos használatáról. Ismerje meg a parkokban, díszkertekben használt elektromos, motoros eszközök, gépek és motoros járművek jelenléte melletti biztonságos munkavégzést.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Önállóan előkészíteni a kerti kéziszerszámokat és körültekintően tudni rendeltetésszerű használatukat. Körültekintően tudni a parkgondozásban alkalmazott motoros járművek jelenléte melletti biztonságos munkavégzés szabályait. - A kerti kéziszerszámokkal történő balesetmentes munkavégzés szabályai. - Elektromos, motoros kerti kéziszerszámok, gépek, járművek megismerése. - Motoros kerti kéziszerszámok, gépek, járművek jelenléte parkokban, díszkertekben balesetveszélyt jelent. - Parkokban, díszkertekben biztonságos munkavégzés.	- Kéziszerszámok önálló előkészítése, bemutatása csoportosítása, biztonságos használatuk – feladatlap kitöltése. - Motoros kerti kéziszerszámok, gépek, járművek munka közben – <i>videók, filmek megtekintése.</i> - Motoros kerti kéziszerszámok, gépek, járművek jelenléte melletti biztonságos munkavégzés bemutatása, feladatlapok kitöltése – <i>videók, filmek megtekintése.</i> - Munka a parkokban , díszkertekben a négy évszakban – <i>videók, filmek megtekintése.</i>	HCM modul: balesetvédelmi ismeretek, eszközismeret Kulcsfogalmak, fogalmak: kerti kéziszerszámok; ásó, kapa, gereblye, lombsöprű, lapát, villa, ültetőfa, sorkihúzó, talicska, metszőolló, ágvágó olló, öntözőkanna, kerti csap, gumicső, fűnyírók elektromos, motoros szerszámok, gépek, járművek Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

2. Tematikai egység: Éghajlati ismeretek	<i>Előzetes tudás: Hazánk éghajlata, évszakok, időjárás elemeinek ismerete.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Új ismereteket szerzése, régiók megszilárdítása hazánk éghajlatáról, a klíma változásáról, az időjárásról és azok hatásáról a szabadban folytatott munkákra.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni hazánk éghajlatát és az időjárás elemeit. Megismerni és megérteni az időjárás hatását a kerti munkára és a növényekre. Megismerni hazánk éghajlatának összetevőit és az időjárási jelenségeket különböző évszakokban. Megismerni meg az időjárás hatását a szabadban élő növényekre és az emberekre. • Hazánk éghajlata és az időjárás. • Az éghajlat összetevői, az éghajlat és az időjárás befolyása a kerti munkákra. • A csapadék, a szél, a napsütés hatásai • Az éghajlat összetevői. • Időjárási jelenségek megismerése. • Az időjárás befolyása a kerti munkára.	- Hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő előkészítése, rendszeres <i>mérések</i> folytatása. - A helyi időjárás <i>megfigyelése</i> csoportnak naptárkészítés és a <i>naptárban jelölni</i> a csapadékot, napsütéses napokat, hőmérsékletet, a talaj hőmérsékletét . - Interneten utána keresni és havonta a <i>naptárba beírni</i> beírni a napsütéses órák számát, a csapadék mennyiségét és a napi átlag hőmérsékletet.	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: éghajlat, időjárás, évszakok, hónapok, csapadék, szél, napsütés, hőmérséklet, kültéri, beltéri hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő, naptár Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

3. Tematikai egység: Talajtani ismeretek	<i>Előzetes tudás: Kötött, termő és homoktalaj, környezet kímélő trágyázás ismerete.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Ismeretek szerzése különböző talajtípusok szerepéről a kertészetben és a termőtalajt termőképességének fenntartásáról.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni a termelésre legalkalmasabb talajtípust. Felismerni a különböző talajtípusokat. Megérteni a talajművelésnek az ember életében betöltött szerepét. Megismerni a talaj termőképességének fenntartásának gyakorlatát. • A talaj szerepe a kertészetben. • A talaj legfontosabb típusai. (kötött talaj, szikes talaj, homoktalaj stb.). • A termelésre alkalmas talaj. • A talaj szerepe a kertészeti termelésben. • A talajművelés jelentősége, fontossága, módjai. • A talaj termőképességének fenntartása. • Környezet-kímélő trágyázás, szerves-és műtrágyázás. • A földterület művelésének feltételei.	- <i>Látogatás</i> a Magyar Mezőgazdasági Múzeumba talajtani és a talajműveléssel, növénytermesztéssel kapcsolatos állandó kiállítások megtekintése - Interneten <i>videók</i> megtekintése. - Kertészetekben <i>látogatás</i> - <i>Kísérletezés</i> – a talaj vízáteresztő képességének tesztelése. - Külső gyakorlóhely talajának <i>azonosítása</i>, tulajdonságainak megismerése.	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: kötött, termő és homoktalaj. Szerves trágya, műtrágya, talajvédelem, környezet-kímélő termőképesség fokozás Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

4. Tematikai egység: A parkot és kertet alkotó növények és szaporításuk		Előzetes tudás: Zöldterületek jelentőségének ismerete. Növényismeret. Növények szaporítása, ültetése, ápolása, gondozása.	Órakeret: 34
Tantárgyi fejlesztési célok: Megismertetni a különböző növényfajtákat és azok jellemzőit, a haszon, dísz és vadonélő növényeket, szaporításuk jelentőségét, formáit.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudja megkülönböztetni a haszon és dísznövényeket. Megismerni meg a különböző szaporítási módokat és az azok közötti különbséget. Megtanulni a legalapvetőbb ismereteket a növények ápolásáról és védelméről. Megismerni a különböző gyümölcsfákat. Felismerni a közismert gyógynövényeket. - Növényismeret: fás és lágyszárúak, lombhullatók, örökzöldek, gyümölcsfák, konyhakerti növények, gyógynövények. - Dísz és haszonnövények, egy és két nyári növények, virágágyba kiültethető növények. - Kert, park, zöldterület, pázsit, gyepek jelentősége. - Növények szaporítása, ültetése, ápolása, gondozása – zöldségnövények szaporítása, gyógynövények termesztése. - Vetés, ültetés, palántázás. - Növényvédelem, biogazdálkodás jelentősége	- Növényismeret gyakorlása <i>kiránduláson, sétán</i> tanösvényen, kertészetekben ill. kertészeti árusító helyeken, közparkokban stb. <i>Természetfilm, videofilm</i> megtekintése. - Konyhakert <i>megtekintése</i> családi házban, vagy közösségi, vagy iskolakertekben. - Szaporítási módok <i>bemutatása</i> digitálisan iskolai gyakorlóhelyen <i>Tablókészítések</i> témakörönként	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: zöldterület, kert, park, erdő, mező, rét, gyepek, lágyszárúak, dísz és haszonnövények, gyógynövények, lombhullató, örökzöld, gyümölcsfa, gyümölcsös, konyhakert, egy és kétnyári növények. vetés, ültetés, palántázás, biogazdálkodás Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

5. Tematikai egység: A parkot, kertet és díszkertet alkotó növények ápolása	<i>Előzetes tudás: Beltéri és kültéri dísznövények és gyepterelítés, gondozása. Kerti virágtartóba telepítés. Különböző kerti munkák.</i>	Órakeret: 40
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A különböző évszakok kertben és parkban végzendő munkáinak megismerése, a környezetünket díszítő növények és tárgyak megismerése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni a dísznövények ápolását, gondozását. Megismerni az örökzöldekkel kapcsolatos különleges feladatokat. Megismerni a sziklakertekkel, kerti tavakkal kapcsolatos feladatokat. • Parkok ápolása, gondozása. • Gyepterelítés, ápolása, gondozása. • Dísznövények ültetése, ápolása, gondozása. • Kerti növények ültetése, ápolása, gondozása. • Virágtartók, edényes növények előkészítése, telepítése, gondozása. • Gyümölcsfák, gyümölcsöskertek ápolása, gondozása. • Rózsafelületek, díszcserjék, örökzöldek gondozása. • Sziklakertek, kerti tavak gondozása.	-Egyszerű kisméretű sziklakert <i>készítése</i> intézményen belüli gyakorlóhelyeken - füvesítés, gyepterelítés, ápolás, gondozás – <i>videófilm megtekintése</i> - dísznövények ültetése, ápolása gondozása, kerti növények ültetése, ápolása, gondozása, virágtartókba növények telepítése, munkák gyümölcsöskertben, gyümölcsfák ápolása, gondozása, kerti tavak – <i>videófilmek megtekintése</i>, kertészetek, parkok, botanikus kertek <i>látogatása</i> például <i>tanulmányi kirándulás</i> a Vácrátóti botanikus kertbe tavaszi kertészeti munkák idején	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: parki, díszkerti növény, gyepterelítés, örökzöld, lombhullató, telepítés, ápolás, gondozás, virágtartó, edényes növény, sziklakert, kerti tó Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

6. Tematikai egység: Baleset megelőzés az iskolában		Előzetes tudás: Munka,- baleset- és tűzvédelmi szabályok, balesetveszélyes veszélyes helyzetek ismerete az intézményen belüli gyakorlóhelyeken.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Szerezzon ismereteket a kert és parkápolás balesetvédelmi szabályairól, ismerje meg és alkalmazza a speciális szabályokat az iskolai gyakorlóhelyeken.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai Kulcsfogalmak, fogalmak: balesetveszélyes helyzet, elővigyázatosság, odafigyelés, szabályok, baleset, sérülés, munkaruha, védőruha, tűzvédelem, áramütés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	
Megérteni a szabályok szükségességét, és azok betartásának fontosságát saját és társaik érdekében. Megismerni a tűzvédelmi szabályokat és azok jelentőségét. Felismerni és elkerülni a balesetveszélyes helyzeteket. Elfogadni az előírt feltételek teljesítését munkavégzés előtt. Elfogadni az előírt öltözet viselését, megérteni előnyeit. • Munka és balesetvédelmi szabályok. • Tűzvédelmi szabályok. • Munkába állás feltételei. • Munkaruha, védőruha. • Balesetek megelőzése. • Baleset megelőzés a gyakorlatban.	- Iskolai gyakorlóhelyek felszereléseinek megismerése. - Munka-, tűzvédelmi- és balesetvédelmi szabályok megtanulása; tablókészítés, feladatlapok kitöltése - Balesetveszélyes helyzetek beazonosítása, elkerülésük megtanulása. Szituációs feladatok, online feladatok. - Balesetvédelmi videók, bemutatók megtekintése.		

Évfolyam: 12.

7. Tematikai egység: Baleset megelőzés az intézményi gyakorlatokon	<i>Előzetes tudás: Segítségkérés lehetőségei. A balesetvédelmi szabályok ismerete.</i>	Órakeret: 24
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: 1. Sajátítsa el olyan ismereteket, amelyekkel megelőzheti a baleseteket és legyen igénye ezeknek az ismereteknek a gyakorlatban történő betartására.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Ismerni és betartani a szabályokat, előírásokat, elvárásokat. Ismerni az időjárás okozta egészségügyi és baleseti veszélyeket és megelőzésüket. Megérteni a higiénias rendszabályok fontosságát. Kialakítani a szerszámok rendeltetésszerű használatát. Megérteni a tűzvédelmi szabályok betartását. Megismerni a munka, munkaalkalmasság és az egészséges életvitel, állóképesség kapcsolatát. • Kulturált, fegyelmezett viselkedés és munkavégzés. • Időjárás veszélyei (leégés, napszúrás, allergia). • A legmegfelelőbb szerszámok kiválogatása, rendeltetésüknek megfelelő használata. • Mérgezők, fertőzők veszélyei a gyakorlólhelyeken • Fizikai állóképesség – életvitel - munka és pihenés helyes aránya. • Tűzvédelmi ismeret a gyakorlólhelyen.	- Gyakorlólhelyek, felszerelések <i>megismerése</i>. - Gyakorlólhelyen történő munka-, tűzvédelmi- és balesetvédelmi <i>oktatáson részvétel</i>. - Balesetveszélyes helyzetek <i>beazonosítása</i>, elkerülésük <i>megtanulása</i>. - <i>Tudni és betartani</i> a gyakorlólhely konkrét elvárásait.	Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai. Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: szabály, előírás, elvárás, leégés, napszúrás, rosszullét, fájdalom, szédülés, segítségkérés elsősegély, segélyhívószámok, higiénia, mérgezés, fertőzés, életmód, életvitel, állóképesség, alkalmasság valamilyen munkára, munka, pihenés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

8. Tematikai egység: Teendők balesetek bekövetkezésekor		Előzetes tudás: Segélyhívószámok ismerete. Ismeretek a balesetek bekövetkezése után nyújtandó segítségről, segítségkérésről.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Biztosan tudja, hogy honnan lehet segítséget kérni. Ismerje meg a tennivalókat baleset esetén és a segítségnyújtás alapvető lehetőségeit.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudni, hogy baj esetén kihez és hová fordulhat. Képesnek lenni segítséget hívni. Segítséget kérni a megfelelő helyről. Megismerni a segítségnyújtás egyszerűbb módjait. Másoknak szükség esetén segíteni. Megismerni az áramtalanítás fontosságát és annak módjait. Ismerje meg a tűzoltás módjait. - Az elsősegélynyújtás egyszerűbb módjai - Azonnali jelzés baleset bekövetkezésekor a munkahelyi vezetőnek. - Segítségnyújtás. - Teendők áramütés esetén. - Teendők tűz esetén.	- Segítségkérés és segítségkérés gyakorlása – online feladatok gyakorlása - Szituációs gyakorlatok – elsősegély nyújtás - Áramtalanítás, tűzoltás – online feladatok gyakorlása	Osztályfőnöki óra vonatkozó tartalmai. Mézeskalács sütő modul - balesetmegelőzés Kulcsfogalmak, fogalmak: központi segélyhívószám: 112., tüzeset, baleset, sérülés. elsősegélynyújtás, elsősegélynyújtó hely, áramtalanítás, tűzoltás módjai, segítségkérés, segélyhívás, segítségnyújtás, elsősegély, tűzoltó készülékek Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

9. Tematikai egység: Környezetünk védelme		Előzetes tudás: Szelektív hulladékgyűjtés, környezetszennyezés, környezet tisztántartása, környezetvédelem jelentősége.	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: Értse meg a környezetvédelem és a természetvédelem fontosságát. Ismerje és értse a környezet és a természetvédelem jelentőségét, feladatait.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismereteket szerezni környezet- és természetvédelemről. Megérteni, hogy mit tehet a környezet és a természet megóvásáért. Ismerje meg a tiszta környezet szerepét az egészséges életmódban. Szerezzon ismereteket a környezetbarát növényvédelemről környezettudatos gazdálkodásról. • Az ember és a környezet kapcsolata, kölcsönhatások. • A környezetvédelem jelentősége. • A természetvédelem jelentősége. • Vegyszer nélküli növényvédelem lehetőségei a természet egyensúlyának fenntartásában. • Komposztálás, jelentősége. • Környezet-védelem szerepe az egészséges életben. • Hulladékok, veszélyes anyagok kezelése.	- A környezet szépségeinek átélése – kirándulás, – természetfilm, környezet- és természetvédelmet bemutató film megtekintése. - Szelektív hulladékgyűjtés alkalmazása. - Környezetvédelmi feladatok gyakorlása. Pl.: szeméthyűjtési megmozdulásokon részvétel - Ismeretszerzés interneten	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei Kulcsfogalmak, fogalmak: környezet, természet, emberi tevékenység hatása, kölcsönhatás, környezet- és természetvédelem, komposztálás, biogazdálkodás, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok, mérgek. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

10. Tematikai egység: Gyakorlati anyag-és eszközismeret	<i>Előzetes tudás: Részben elsajátított tudatos és célszerű eszközhasználat. Baleset védelmi ismeretek.</i>	Órakeret: 20
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatos és célszerű szerszámhasználat begyakorlása. Fűnyíró használata.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Gyakorolni a kéziszerszámok, eszközök, fűnyíró használatát. Megismerni a sorkihúzó jelentőségét. Megismerni a komposztálás eszközeit és a felhasználható anyagokat. Megjegyezni az évszaknak és időjárásnak megfelelő munkákat a külső gyakorlólhelyeken. Az időjárási megfigyeléseket rögzíteni és összehasonlítani. • Kéziszerszámok használata. • Sorkihúzó használata. • Fűnyíró használata. • Időjárás és az időjárástól függő munkák megfigyelése, lejegyzése	- Az évszaknak megfelelő munkák a külső gyakorlólhelyen. - Az eszközök rendeltetésszerű használatának <i>tanulása, gyakorlása</i> külső gyakorlólhelyen - Kapálás, gyomlálás, ásás, gereblyezés, ültetés, öntözés, metszés <i>tanulása, gyakorlása</i> külső gyakorlólhelyen.	Környezet- és egészségvédelem tantárgy vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: ásás, kapálás, gyomlálás gereblyezés, metszés, ültetés, öntözés kéziszerszámok, gépek, évszakok, komposztálás Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

11. Tematikai egység: Park és kertfenntartási gyakorlatok	<i>Előzetes tudás: Kertekben, parkokban végzendő munkák. Talajművelés növény szaporítási módok ismerete</i>		Órakeret: 100
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A kertekben és parkokban végzendő munkák begyakorlása. A talajművelés és a növény szaporítás különböző módjainak alkalmazása.</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Megismerni a talajművelés feladatait az évszakokban. Megismerni az ágyások kialakítását, a telepítések célszerű idejét és munkafolyamatait. Gyakorlatban alkalmazni az ültetéssel és vetéssel kapcsolatos feladatokat. Begyakorolni a szaporítás módjait. Begyakorolni a füvesítést • Külső gyakorlóhelyek zöldterületeinek gondozása. • Talaj előkészítés gyakorlása. • Őszi és tavaszi vetés, ültetés, palántázás. • Szaporítóládák használata. • Sövények gondozása. • Füvesítés, gyeptelepítés. • Külső gyakorlóhely területén lévő műtárgyakkal kapcsolatos feladatok	- <i>Munkavégzés külső gyakorlóhelyeken.</i> - <i>Virágmagok vetése szaporítóládába és helybe, palánta nevelés, palánta kiültetése.</i> - <i>Sövények metszése.</i> - <i>Talajelőkészítés.</i> - <i>Szabadgyökerű, földlabdás, konténeres növény ültetése. (Ültető gödör ásása, ültetés végrehajtása, ültetés utáni munkák, növénygondozás)</i> - <i>Füvesítés, gyeptelepítés.</i>	Kapcsolódási pontok: Udvaros modul vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: talajelőkészítés, szabadgyökerű , földlabdás, konténeres, ültetés, vetés, palántázás, ágyás, szaporítóláda, telepítés, füvesítés. Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.	

Évfolyam: 12.

12. Tematikai egység: A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat	<i>Előzetes tudás: Beltéri és dísznövények ápolása. Növények és azok életfeltételei. Intézményi gyakorlólhelyen szerzett kompetencia..</i>	Órakeret: 408
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorolja be a kert és a park növényeinek ápolását. Tudja alkalmazni a gyakorlatban a növények ápolásáról tanultakat.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Munkát végezni külső gyakorlólhelyeken. Gyakorolni a fűnyírógép használatát. Gyakorolni az élő növényekkel kapcsolatos feladatokat. Eltávolítani a gondozott területekről a nem kívánatos növényeket. Begyakorolni a sövény, díszcserjékkel kapcsolatos feladatokat. Begyakorolni pázsitfűvel kapcsolatos feladatokat. • Pázsit és gyepek ápolása, gondozása, felújítása. • Sövény, díszcserje gondozása. • Beltéri, kültéri növények ápolása, gondozása. • Kertgondozás, betakarítás. • Szerszámhasználat. • Palántanevelés, palántázás. • Élő növények telepítése, gondozása, felújítása. • Gyomtalanítás.	<i>Külső gyakorlólhelyeken lehetséges feladatvégzés.</i> - <i>Évelőágyak felújítása, áttelepítése. Élő növények felszedése, töosztása, talaj-előkészítés, tápanyag-utánpótlás, talajfertőtlenítés, tarackirtás, ültetés, beöntözés.</i> - <i>Konyhakerti növények ápolása, gondozása, terméseik betakarítása, tárolása, palántanevelés, palánta ültetés.</i> - <i>Pálmaházi, üvegházi növények gondozása, ápolása.</i> - <i>Sövények, díszcserjék fenntartási munkái: metszés, nyírás, öntözés, tápanyag-visszapótlás, talajlazítás, növényvédelem.</i> - <i>Füvesítés, felújítás, fűnyírás.</i>	Udvaros modul vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: palántanevelés, gyomtalanítás, élő növény, betakarítás, felújítás, pálmaház, üvegház Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Évfolyam: 12.

13. Tematikai egység: Parkok, kertek műtárgyainak fenntartása	<i>Előzetes tudás: Az intézmény játszótéri, játszóudvari és előkerti berendezéseinek gondozása.</i>	Órakeret: 34
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerje meg a külső gyakorlóhelyeken lévő műtárgyakat és azok gondozását.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Megismerni kerti padok, asztalok, díszkutak, játékeszközök gondozását, állagmegóvását és begyakorolni ezekhez kapcsolódó munkákat. Tudni, hogy hideg idő estén el kell zárni a kinti csapokat és be kell takarni, részt venni ezek fagymentesítésében. Felismerni a műtárgyak sérült, balesetveszélyes részeit, részt venni, azok javításában. • Kerti padok, asztalok, díszkutak, játékeszközök gondozása, állagmegóvása. • Fagymentesítés. • Műtárgyak sérült részeinek javítása, eltávolítása.	- <i>Külső gyakorlóhelyek területein levő műtárgyak (padok , asztalok, fakorlátok stb.) felületkezelésében részvétel; tisztítás, csiszolás, mázolás, szuvasodás elleni kezelés.</i> - <i>Részvétel a kültéri játékeszközök folyamatos gondozásában, állagmegóvásában.</i> - <i>Sérült, balesetveszélyes játékok eltávolítása, javításukban részvétel</i>	Udvaros modul vonatkozó fejezetei. Kulcsfogalmak, fogalmak: állagmegóvás, javítás, fagymentesítés, karbantartás, díszkút, szuvasodás, felületkezelés Differenciálás: Az önálló feladatadás és a segítségnyújtás mértékében.

Árufeltöltő modul

11-12.évfolyam

Célok

1. Az árufeltöltő tevékenységek bemutatása, megtanítása, gyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása és önálló – részben önálló – alkalmazása.
2. Készítse fel a fiatalokat arra, hogy egyéni megsegítéssel legyenek képesek felnőttként munkát vállalni, a munkaerőpiacon segítséggel eredményesen helytállni.

Feladatok

1. A gyakorlat biztosítsa a tanulók munkatapasztalat-szerzését, a munkahelyi környezet megismerését.
2. A tanulók ismerjék meg és alkalmazzák a munkaviszonyból származó kötelezettségeiket és az ehhez fűződő jogukat.
3. A tanulók sajátítsák el az áruk rendszerezésének, rendezésének gyakorlatát és ismerjék fel tevékenységük fontosságát.

Tárgyi feltételek:

Intézményi belső gyakorlathoz többfunkciós polcrendszer és tárolók, csomagoló és mozgató eszközök, gyakorló eladótér szükséges. A gyakorlat során biztosítani kell minél többféle árucikk és göngyöleg megismerését iskolai tanműhelyben és sokféle valódi eladótérben és raktárban.

Eszközigény:

1. Munkavédelmi felszerelések (munkaköpeny, védőkesztyű, munkacipő, stb.).)
2. Különféle árucikkek
3. Polcrendszerek
4. Anyagmozgató eszközök (talicska, bevásárló kocsi, „béka”...)
5. Takarító eszközök és anyagok
6. Szemléltető eszközök
7. Szakkönyvek, tankönyvek, képes lapok
8. Audiovizuális eszközök
9. Számítógép, interaktív tábla
10. Fényképezőgép, kamera

A képzés végére elvárt teljesítmény:

1. A tanuló képessé válik a munkavédelmi és balesetmegelőző szabályok betartására.
2. Megismeri a különféle árucikkeket, termékeket, képes csoportosítani őket, a kereskedelmi céloknak megfelelően elhelyezni a bemutató térben vagy raktárban.
3. Segítséggel, de a képzés során egyre önállóbban képes utasításoknak megfelelően, a szabályosságot betartva dolgozni.
4. Megismeri az elvárt udvariassági szabályokat, alkalmazkodni képes a munkahelyi hierarchiához.

Árufeltöltő modul
11 – 12. évfolyam

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Általános Ismeretek	8	4	4
2. Tájékozódás, árurendszerzés	16	8	8
3. Munkavállalói ismeretek	16	8	8
4. Munka-, baleset-, és környezetvédelmi ismeretek	16	8	8
5. Áruismeret	102	51	51
6. Árufeltöltési ismeretek	102	51	51
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 1. Általános ismeretek	<i>Előzetes tudás: A tanulók előzetes ismerete az árufeltöltésről, az áruk ismeretéről. Előzetes felmérés elkészítése.</i>	Órakeret: 8
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az árufeltöltő tevékenység bemutatása, tanítása, gyakorlása. Az ehhez szükséges készségek elsajátítása.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: • Az árufeltöltési munka szerteágazó, sokoldalú tevékenységének megismerése. • Változatos feladatok a tanulók számára az ismeretek elsajátításához. Ismeretek: • Általános áru- és rendszerezési ismeretek • Balesetvédelem • Anyagismeret • Termékek sokféleségének ismerete • Helyismeret, tájékozódás az eladótéren. • Védőruhák, védőeszközök megismerése. • Biztonsági szabályok elsajátítása, megismerése.	- <i>Árufeltöltő munka megtekintése többféle internetes videón, tanulmányi séta nagy áruházlánc nagyméretű üzletébe.</i> - <i>Tankönyv lapozgatása megismerése.</i> - <i>A látottak azonosítása, megbeszélés, feladatlapok kitöltése:</i> • <i>árak átvétele</i> • <i>termékek csoportosítása</i> • <i>raktárból az áruk kivitele</i> • <i>kicsomagolás, csomagolóanyagok elhelyezése</i> • <i>árurendezés az eladótérben</i> • <i>vonalkód</i> • <i>feltölteni áruval a polcokat</i> • <i>az elfogyott áruk helyének feltöltése</i> • <i>vásárlók által nem megfelelő helyre visszarakott áruk helyükre vitele</i> • <i>tisztán és rendben tartani az üzletet, raktárat és a rakodóterületeket</i> • <i>biztonsági szabályok, balesetvédelem, védőöltözet megbeszélése</i> • <i>munkanapló megbeszélése</i>	Környezet- és egészségvédelem tantárgy kapcsolódó témái Kulcsfogalmak, fogalmak: áru, raktár, csomagolóanyag, eladótér-berendezési tárgyak, dolgozók-vevők, dolgozók: eladók, pénztárosok, árufeltöltők, takarítók, biztonsági őrök, vonalkód, termékcsoporthoz, balesetvédelem, védőruha, kötény, köpeny, gumikesztyű, védősapka, védőcipő Differenciálás: részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben egyéni tanulói képesség szerinti.

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 2. Tájékozódás, árurendszerzés	<i>Előzetes tudás: Helyismeret felelevenítése a korábbi tapasztalatok alapján.</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Tájékozódási feladatok fokozatos megismerése, kiterjesztése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: Tájékozódás fejlesztése: • Üzletek útvonalak, közlekedés tervezése. • Az eladótér megismerése, átlátása. Csoportosítás fejlesztése: • Áruismeret • Üzlettípusok. • Üzletek közötti azonosságok és különbségek felismerése. Ismeretek: • Tájékozódási feladatok megismerése. • Az áruk sokfélesége. • Tájékozódás az eladótérben, az eladótér megismerése, elhelyezkedése. • Az áruk elhelyezésének fontossága, területi elhelyezés megismerése.	- <i>Boltok, üzletek, plázák látogatása kezdve a kisméretű egyfajta árút forgalmazó bolttól a vegyesáru forgalmazó áruházláncokig – tanulmányi séta.</i> - <i>Eladótér berendezésének megfigyelése, tanulása. (polcok ládák, hűtők stb.)</i> - <i>Termékcsoportok, áruk megfigyelése, lejáratí idő megtekintése, elhelyezésük a polcokon, hűtőkben stb.</i> - <i>Árukön. polcokon lévő címkék megfigyelése pl. akciók.</i> - <i>Árufeltöltés megfigyelése.</i> - <i>A tanultak játékos gyakorlása.</i> - <i>Rendszerezési feladatok.</i>	Környezet és egészségvédelem, kommunikáció, számolás-mérés tananyagának kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: eladótér, térkép, makett, áru, üzlet, különbség, hasonlóság, azonosság Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben egyéni tanulói képesség szerinti.

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 3. Munkavállalói ismeretek	<i>Előzetes tudás: Tanulmányi séták. Gyakorlatok alkalmazása.</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az eladótérben alkalmazott kapcsolattartási és udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: • Udvariassági szabályok betartásának fejlesztése. • Kapcsolattartás vezetőkkel, kollégákkal, vásárlókkal. Ismeretek: • Kapcsolattartás fontossága. • Udvariassági szabályok megismerése	- <i>Önéletrajz készítése</i> - <i>Interjú – szerepjáték</i> - <i>Munkaszerződés kitöltése belső, vagy külső gyakorlóhelyen</i> - <i>Munkaidő, munkaidő-beosztás, pihenőidő, szabadság fogalmak feldolgozása, feladatlapok kitöltése</i> - <i>Viselkedés, udvariassági szabályok, barátkozás, beszélgetések kollégával, vezetővel(főnök), vevőkkel - szerepjáték, feladatlapok kitöltése</i>	Osztályfőnöki óra: Másokkal történő együttműködés. Kötelességek és szabályok betartása Kommunikáció, számolás-mérés tananyagainak kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkavállalás, szerződés, önéletrajz, magázás-tegezés, jelenléti ív, munkaidő, pihenő idő, munkabeosztás, szabadság, kolléga, főnök, vezető, vevő, vásárló Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 4. Munka-, baleset-, és környezetvédelmi ismeretek		Előzetes tudás: A raktárban használt eszközök	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A raktárhelységek fontossága, az ott használt eszközök megismerése			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fejlesztési feladat: • Raktárhelységek fontossága. • A helységben tartott áruk osztályozása, elhelyezése. • Speciális balesetvédelmi oktatás fontossága. • Veszélyekre való figyelem felhívása. • Áruismeret fejlesztése. • A nyugodt harmonikus, de pontos munkavégzés fontossága. • A gyakorlott eszközhasználat segít a munka közbeni balesetek megelőzésében. Az elvégzendő munka lépéseinek a begyakorlása. • Az áruk célszerű elhelyezése. • Időrend-munkarend fontossága, védőruha fontossága a raktárhelységekben. • Helyzetgyakorlatok alkalmazása, az áruk elhelyezésével kapcsolatban. • Az áruk gyors és pontos elhelyezése Ismeretek: Tájékozódás a raktárhelységekben. • Balesetvédelem, és megelőzés fontossága. • A raktárakban használt eszközök: létrák, targoncák, emelők, kocsik, rekeszek, konténerek, raklapok • Eszközismeretek. • A szabályok betartása amelyek, csak gyakorlás során rögzülnek. • Az áruk tisztaságának, csomagolásának ellenőrzése. • Lejáratí idő.	- Raktárra, raktárok típusával az ott végzett munkával kapcsolatos ismeretek – tankönyv feldolgozása, megfigyelés külső, belső gyakorlólóhelyen, video filmek megtekintése - Munka, baleset, tűzvédelem - tankönyv feldolgozása - Külső helyszínen oktatáson részvétel - Munkavégzés megfigyelése külső helyszínen, video filmen. - Munkavégzés gyakorlása belső gyakorlólóhelyen	Osztályfőnöki óra: Másokkal történő együttműködés. Kötelességek és szabályok betartása Kommunikáció, számolás-mérés tananyagainak kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: raktárhelység, raktározás, áru osztályozása, rövid ideig eltartható élelmiszerek, konzerv, rizs, liszt, cukor, fűszerek, konténerek, rámpák, raklapok, rekeszek, targoncák, létrák, emelők, eszközök, munkavédelem, törekeny cikkek, üveg, porcelán, eszközhasználat, szabályok, munkatempó, munkavégzés minősége Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni	

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 5. Áruismeret		Előzetes tudás: Ismeretek az árukról, az áruk osztályozása, csoportosítása.	Órakeret: 102
Tantárgyi fejlesztési célok: Tájékozódás az eladótérben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag		Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: - Az eladótér megismerése, átlátása - Tájékozódás fejlesztése Ismeretek: - Élelmiszerek osztályozása: Napi cikkek - gyümölcs, zöldség - tojás - tej-tejtermékek - hús-húskészítmények - cukrászati termékek - kenyér, - pékáru, kétszersült - mélyhűtött termékek Élelmiszerek - rövid ideig eltartható élelmiszerek - konzervek, - rizs, liszt, cukor csomagolása - fűszerek	Rövid ideig eltartható élelmiszerek - hús-húskészítmények - tej-tejtermékek - cukrászati termékek - kenyér, pékáruk - tojás - Hosszabb ideig eltartható fogyasztási cikkek Törékeny cikkek - üveg és porcelán áruk - vegyi anyagok - tisztítószer - kozmetikai termékek - papírból készült termékek, írószerek Külön elbánást nem igénylő cikkek - textil termékek - fából készült termékek - fém-ből készült termékek - műanyag áruk	- Eladótér berendezésének, tárgyainak, megfigyelése, nevük megtanulása - Eladótérben tartózkodó emberek megfigyelése: vevő, dolgozó, pénztáros, árufeltöltő, biztonsági őr, takarító – tanulmányi séta, videofilmek megtekintése, feladatlapok kitöltése - Élelmiszerek csoportosítása tartósságuk szerint és elhelyezésük az eladótérben – tanulmányi séta, tankönyv feldolgozása, feladatlapok kitöltése, árukatalógus készítése, munkatevékenység belső és külső gyakorlólóhelyen - Italok csoportosítása elhelyezésük - Árucikkek egyéb csoportosításai, (miből készülnek) velük történő bánásmód, elhelyezésük megfigyelése – tanulmányi séta, tankönyv feldolgozása, árukatalógus készítése, feladatlapok kitöltése, munkatevékenység belső és külső gyakorlólóhelyen	Osztályfőnöki óra Kulcsfogalmak, fogalmak: eladótér, raktárhelység, napi cikkek, rövid-hosszabb-hosszú ideig eltartható élelmiszerek, fogyasztási cikk, törékeny cikk, külön elbánást nem igénylő áru, csomagolóanyagok, konténerek, rámpák, raklapok, rekeszek, targoncák, létrák, emelők, Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni

Évfolyam: 11.

Tematikai egység: 6. Árufeltöltési ismeretek		Előzetes tudás: Az áru csomagolásának ismerete.	Órakeret: 102
Tantárgyi fejlesztési célok: Az áru kihelyezése. Kihelyezés előtt a tisztaság fontossága.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fejlesztési feladat: - A munkafeladatok tudatos begyakorlása. - A munkafolyamatokban használt saját eszközök fontossága, megismerése. - A rend és tisztaság fontosságának megismerése. - A takarítási munkák fontossága. - Az áruk esztétikus, célszerű elhelyezése. - Eszközök ismerete. - Helyzet gyakorlat végzése, játékos gyakorlatokkal modellezés Ismeretek: - Az időrend megtervezése a munkánk során. - Az eladótér sokszínűsége. - Az eladótér tisztántartása, higiénia fontossága. - Áruk csomagolásának minősége, ismerete. - A csomagolás sérüléseiből adódó feladatok elvégzése.	- A árufeltöltő folyamat lépései – tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Csomagolás, csomagolóanyagok anyaga, kicsomagolás megfigyelése – video film megtekintése, tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Élelmiszercsoportok, termékcsoporthoz megnevezése – korábban tanult ismeretek ismételése - Vonalkód és a vonalkóddal kapcsolatos feladatok megtanulása, gyakorlása – tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Élelmiszercsoportok, termékcsoporthoz célszerű elhelyezése – video film megtekintése, tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Munkanapló megismerése – kitöltése belső és külső gyakorlólhelyen.	Osztályfőnöki óra Kulcsfogalmak, fogalmak: tisztaság, rendszeret, hús-húskészítmények, cukrászati termékek, pékáruk, mélyhűtött termékek, csomagolás sérülése, csomagolás, esztétikus áru, célszerűség, időbeosztás, áru, időrend, napi cikkek, tejtermékek, gyümölcs, zöldség, tojás, higiénia, tisztaság, munkafolyamat Differenciálás: részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói egyéni képessége szerinti.	

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 1. Általános ismeretek		Előzetes tudás: A tanulók előzetes ismerete az árufeltöltésről, az áruk ismeretéről. Előzetes felmérés elkészítése.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Az árufeltöltő tevékenység bemutatása, tanítása, gyakorlása. Az ehhez szükséges készségek elsajátítása.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fejlesztési feladat: - Az árufeltöltési munka szerteágazó, sokoldalú tevékenységének megismerése. - Változatos feladatok a tanulók számára az ismeretek elsajátításához. Ismeretek: - Általános áru- és rendszerezési ismeretek - Balesetvédelem - Anyagismeret - Termékek sokféleségének ismerete - Helyismeret, tájékozódás az eladótéren. - Védőruhák, védőeszközök megismerése. - Biztonsági szabályok elsajátítása, megismerése.	- Árufeltöltő munka megtekintése többféle internetes videón, tanulmányi séta nagy áruházlánc nagyméretű üzletébe. - Tankönyv lapozgatása megismerése. - A látottak azonosítása, megbeszélés, feladatlapok kitöltése: - áruk átvétele - termékek csoportosítása - raktárból az áruk kivitele - kicsomagolás, csomagolóanyagok elhelyezése - árurendezés az eladótérben - vonalkód - feltölteni áruval a polcokat - az elfogyott áruk helyének feltöltése - vásárlók által nem megfelelő helyre visszarakott áruk helyükre vitele - tisztán és rendben tartani az üzletet, raktárat és a rakodóterületeket - biztonsági szabályok, balesetvédelem, védőöltözet megbeszélése - munkanapló megbeszélése	Környezet- és egészségvédelem tantárgy kapcsolódó témái Kulcsfogalmak, fogalmak: áru, raktár, csomagolóanyag, eladótér-berendezési tárgyak, dolgozók-vevők, dolgozók: eladók, pénztárosok, árufeltöltők, takarítók, biztonsági őrök, vonalkód, termékcsoporthoz, balesetvédelem, védőruha, kötény, köpeny, gumikesztyű, védősapka, védőcipő Differenciálás: részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói egyéni képessége szerinti.	

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 2. Tájékozódás, árurendszerzés	<i>Előzetes tudás: Helyismeret felelevenítése a korábbi tapasztalatok útján.</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Tájékozódási feladatok fokozatos megismerése, kiterjesztése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: Tájékozódás fejlesztése: • Üzletek útvonalak, közlekedés tervezése. • Az eladótér megismerése, átlátása. Csoportosítás fejlesztése: • Áruismeret • Üzlettípusok. • Üzletek közötti azonosságok és különbségek felismerése. Ismeretek: • Tájékozódási feladatok megismerése. • Az áruk sokfélesége. • Tájékozódás az eladótérben, az eladótér megismerése, elhelyezkedése. • Az áruk elhelyezésének fontossága, területi elhelyezés megismerése.	- <i>Boltok, üzletek, plázák látogatása kezdve a kisméretű egyfajta árút forgalmazó bolttól a vegyesárut forgalmazó áruházláncokig – tanulmányi séta.</i> - <i>Eladótér berendezésének megfigyelése, tanulása. (polcok ládák, hűtők stb.)</i> - <i>Termékcsoportok, áruk megfigyelése, lejáratí idő megtekintése, elhelyezésük a polcokon, hűtőkben stb.</i> - <i>Árukön. polcokon lévő címkék megfigyelése pl. akciók.</i> - <i>Árufeltöltés megfigyelése.</i> - <i>A tanultak játékos gyakorlása.</i> - <i>Rendszerezési feladatok.</i>	Környezet és egészségvédelem, kommunikáció, számolás-mérés tananyagának kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: eladótér, térkép, makett, áru, üzlet, különbség, hasonlóság, azonosság Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben egyéni tanulói képesség szerinti.

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 3. Munkavállalói ismeretek	<i>Előzetes tudás: Tanulmányi séták. Gyakorlatok alkalmazása.</i>	Órakeret: 16
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Az eladótérben alkalmazott kapcsolattartási és udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: • Udvariassági szabályok betartásának fejlesztése. • Kapcsolattartás vezetőkkel, kollégákkal, vásárlókkal. Ismeretek: • Kapcsolattartás fontossága. • Udvariassági szabályok megismerése	- <i>Önéletrajz készítése</i> - <i>Interjú – szerepjáték</i> - <i>Munkaszerződés kitöltése belső, vagy külső gyakorlóhelyen</i> - <i>Munkaidő, munkaidő-beosztás, pihenőidő, szabadság fogalmak feldolgozása, feladatlapok kitöltése</i> - <i>Viselkedés, udvariassági szabályok, barátkozás, beszélgetések kollégával, vezetővel(főnök), vevőkkel - szerepjáték, feladatlapok kitöltése</i>	Osztályfőnöki óra: Másokkal történő együttműködés. Köteleességek és szabályok betartása Kommunikáció, számolás-mérés tananyagainak kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkavállalás, szerződés, önéletrajz, magázás-tegezés, jelenléti ív, munkaidő, pihenő idő, munkabeosztás, szabadság Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 4. Munka-, baleset-, és környezetvédelmi ismeretek		Előzetes tudás: A raktárban használt eszközök	Órakeret: 16
Tantárgyi fejlesztési célok: A raktárhelységek fontossága, az ott használt eszközök megismerése			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fejlesztési feladat: • Raktárhelységek fontossága. • A helységben tartott áruk osztályozása, elhelyezése. • Speciális balesetvédelmi oktatás fontossága. • Veszélyekre való figyelem felhívása. • Áruismeret fejlesztése. • A nyugodt harmonikus, de pontos munkavégzés fontossága. • A gyakorlott eszközhasználat segít a munka közbeni balesetek megelőzésében. Az elvégzendő munka lépéseinek a begyakorlása. • Az áruk célszerű elhelyezése. • Időrend-munkarend fontossága, védőruha fontossága a raktárhelységekben. • Helyzetgyakorlatok alkalmazása, az áruk elhelyezésével kapcsolatban. • Az áruk gyors és pontos elhelyezése Ismeretek: Tájékozódás a raktárhelységekben. • Balesetvédelem, és megelőzés fontossága. • A raktárakban használt eszközök: létrák, targoncák, emelők, kocsik, rekeszek, konténerek, raklapok • Eszközismeretek. • A szabályok betartása amelyek, csak gyakorlás során rögzülnek. • Az áruk tisztaságának, csomagolásának ellenőrzése. • Lejáratási idő.	- Raktár, raktárok típusával az ott végzett munkával kapcsolatos ismeretek – tankönyv feldolgozása, megfigyelés külső, belső gyakorlólóhelyen, video filmek megtekintése - Munka, baleset, tűzvédelem - tankönyv feldolgozása - Külső helyszínen oktatáson részvétel - Munkavégzés megfigyelése külső helyszínen, video filmen. - Munkavégzés gyakorlása belső gyakorlólóhelyen	Osztályfőnöki óra: Másokkal történő együttműködés. Kötelességek és szabályok betartása Kommunikáció, számolás-mérés tananyagainak kapcsolódó tartalma, témaköre Kulcsfogalmak, fogalmak: raktárhelység, raktározás, áru osztályozása, rövid ideig eltartható élelmiszerek, konzerv, rizs, liszt, cukor, fűszerek, konténerek, rámpák, raklapok, rekeszek, targoncák, létrák, emelők, eszközök, munkavédelem, törekeny cikkek, üveg, porcelán, eszközhasználat, szabályok, munkatempo, munkavégzés minősége Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni	

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 5. Áruismeret		Előzetes tudás: Ismeretek az árukról, az áruk osztályozása, csoportosítása.	Órakeret: 102
Tantárgyi fejlesztési célok: Tájékozódás az eladótérben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag		Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Fejlesztési feladat: - Az eladótér megismerése, átlátása - Tájékozódás fejlesztése Ismeretek: - Élelmiszerek osztályozása: Napi cikkek i. gyümölcs, zöldség j. tojás k. tej-tejtermékek l. hús-húskészítmények m. cukrászati termékek n. kenyér, o. pékáru, kétszersült p. mélyhűtött termékek Élelmiszerek e. rövid ideig eltartható élelmiszerek f. konzervek, g. rizs, liszt, cukor csomagolása h. fűszerek	Rövid ideig eltartható élelmiszerek f. hús-húskészítmények g. tej-tejtermékek h. cukrászati termékek i. kenyér, pékáruk j. tojás - Hosszabb ideig eltartható fogyasztási cikkek Törékeny cikkek f. üveg és porcelán áruk g. vegyi anyagok h. tisztítószer i. kozmetikai termékek j. papírból készült termékek, írószerek Külön elbánást nem igénylő cikkek e. textil termékek f. fából készült termékek g. fémből készült termékek h. műanyag áruk	- <i>Eladótér berendezésének, tárgyainak, megfigyelése, nevük megtanulása</i> - <i>Eladótérben tartózkodó emberek megfigyelése: vevő, dolgozó, pénztáros, árufeltöltő, biztonsági őr, takarító – tanulmányi séta, videofilmek megtekintése, feladatlapok kitöltése</i> - <i>Élelmiszerek csoportosítása tartósságuk szerint és elhelyezésük az eladótérben – tanulmányi séta, tankönyv feldolgozása, feladatlapok kitöltése, árukatalógus készítése, munkatevékenység belső és külső gyakorlólóhelyen</i> - <i>Italok csoportosítása elhelyezésük</i> - <i>Árucikkek egyéb csoportosításai, (miből készülnek) velük történő bánásmód, elhelyezésük megfigyelése – tanulmányi séta, tankönyv feldolgozása, árukatalógus készítése, feladatlapok kitöltése, munkatevékenység belső és külső gyakorlólóhelyen</i> - <i>Csomagolóanyagok anyaga, csomagolás megfigyelése – tanulmányi séta, tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólóhelyen</i>	Korábbi tanulmányok pl.: 9-10. Életvitel és gyakorlat, Környezet és egészségvédelem. Osztályfőnöki óra Kulcsfogalmak, fogalmak: eladótér, raktárhelység, napi cikkek, rövid-hosszabb-hosszú ideig eltartható élelmiszerek, fogyasztási cikk, törékeny cikk, külön elbánást nem igénylő áru, csomagolóanyagok, konténerek, rámpák, raklapok, rekeszek, targoncák, létrák, emelők, Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni

Évfolyam: 12.

Tematikai egység: 6. Árufeltöltési ismeretek		Előzetes tudás: Az áru csomagolásának ismerete.	Órakeret: 102
Tantárgyi fejlesztési célok: Az áru kihelyezése. Kihelyezés előtt a tisztaság fontossága.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fejlesztési feladat: - A munkafeladatok tudatos begyakorlása. - A munkafolyamatokban használt saját eszközök fontossága, megismerése. - A rend és tisztaság fontosságának megismerése. - A takarítási munkák fontossága. - Az áruk esztétikus, célszerű elhelyezése. - Eszközök ismerete. - Helyzet gyakorlat végzése, játékos gyakorlatokkal modellezés Ismeretek: - Az időrend megtervezése a munkánk során. - Az eladótér sokszínűsége. - Az eladótér tisztántartása, higiénia fontossága. - Áruk csomagolásának minősége, ismerete. - A csomagolás sérüléseiből adódó feladatok elvégzése.	- A árufeltöltő folyamat lépései – tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Csomagolás, csomagolóanyagok anyaga, kicsomagolás megfigyelése – video film megtekintése, tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Élelmiszercsoportok, termékcsoporthoz megnevezése – korábban tanult ismeretek ismételése - Vonalkód és a vonalkóddal kapcsolatos feladatok megtanulása, gyakorlása – tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Élelmiszercsoportok, termékcsoporthoz célszerű elhelyezése – video film megtekintése, tankönyv feldolgozása, munkatevékenység belső és külső gyakorlólhelyen - Munkanapló megismerése – kitöltése belső és külső gyakorlólhelyen.	Osztályfőnöki óra Kulcsfogalmak, fogalmak: tisztaság, rendszeret, hús-húskészítmények, cukrászati termékek, pékáruk, mélyhűtött termékek, csomagolás sérülése, csomagolás, esztétikus áru, célszerűség, időbeosztás, áru, időrend, napi cikkek, tejtermékek, gyümölcs, zöldség, tojás, higiénia, tisztaság, munkafolyamat Differenciálás: Részben csoport képességéhez történő adaptálás, részben tanulói képességek szerinti egyéni	